

dignitate debite ponderatis, de supradictis miraculis ac vita sanctimoniam, & aliis à jure requisitis fidelem nobis relationem in pluribus etiam secretis Consistoriis fecissent, Nosque ipsorum, & omnium Cardinalium vota pro celebranda d. canonizatione convenientia, & conformia invenissemus, & pro celebriori executione, dilectus filius Joannes Baptista de Senis, utriusque juris doctor, & aula nostrae Consistorialis Advocatus, in publico Consistorio omnia de ipsius beati Viri vita, moribus, fama, & miraculis copiose percensuisset, Nobisque humiliter supplicasset, ut ad ejusdem beati Viri canonizationem, matura deliberatione praehabita, procedere dignaremur, Nos de re latis coram Nobis, in primis maximas omnipotenti Deo gratias agentes, rogavimus omnes in eodem publico Consistorio tunc astantes, ut suis orationibus, & jeuniis Ecclesiam Dei juvarent, ac ne eam Altissimus in toto aliquo in hujusmodi canonizationis officio errare permitteret, instanter orarent, demum post aliquot dies convocatis demum in aula nostra Consistoriali in Palatio Apostolico, universis, & singulis, qui tunc aderant in Romana nostra Curia Ecclesiasticis Praelatis, Patriarchis videlicet, Archiepiscopis, & Episcopis, in praesentia eorundem fratrum nostrorum dicte Romanae Ecclesiae Cardinalium eisdem processu super ejusdem Beati vita, moribus, fama, & miraculis editos, per eundem Joannem Baptistam breviter summarique repeti fecimus, quae cum ex serie per Cardinales, ac alios quibus id munus per Nos injunctum fuerat, enarrata, & exposita fuissent, omnesque astantes Praelati, quid sibi super hujusmodi canonizationis negotio videretur interrogati, unanimi consensu, nullo penitus discrepante respondiissent, sibi videri, quod idem beatus Vir inter Sanctos merito adscriberetur, & connumeraretur. Nos iterum humiles ipsi omnipotenti Deo, quod ad beatum servum suum debitis honoribus prosequendum corda nostra illuminare dignatus esset, gratias agentes, ad ipsius canonizationem diem Dominicam primam post Pentecosten, quae tunc occurrebat ultima die mensis Maii Anno Domini 1523. deputavimus, ac in Basilica Principis Apostolorum de Urbe amplum suggestum ligneum de more parari, & exornari iussimus, super quo quidem, astante universo Clero, & populo, de vita, miraculis, & fama ejusdem beati Benonis humiliter, devotioneque pleno (ut moris est) sermone habito, deindeque Litania, & Hymno, Veni creator Spiritus, per omnia devote decantatis, necnon à Procuratoribus causae ipsius canonizationis, & ab ejusdem Caroli in Imperatorem electi apud Sedem praedictam constituto Oratore, à Nobis magna cum instantia petito pronuntari, adscribi inter Sanctos eundem beatum Benonem, cum jam omnia consummata essent, omnesque Ecclesiae caeremonias consuetas super ea re rite servavimus, Deum praeculis habentes, ad canonizationem ejusdem Beati sub his verbis procedendum duximus, & processimus.

§.7. Ad laudem, & honorem sanctae, & individuae Trinitatis, & exaltationis Fidei Catholicae, & Christianae religionis augmentum, auctoritate Domini nostri Jesu Christi, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum, & nostra, de Fratrum nostrorum consilio decernimus, & definimus, bonae memoriae Benonem olim Episcopum Musensem Sanctum esse, & in Sanctorum Catalogo adscribendum, ipsumque in eodem Sanctorum Confessorum catalogo describimus. Statuentes, ut ab universali Ecclesia quolibet anno Festum ipsius, & officium, sicut pro uno Confessore Pontifice, sextadecima die mensis Junii, hoc est depositionis suae, devote, & solemniter celebretur.

§.8. Et insuper eadem auctoritate omnibus verè poenitentibus, & confessis, qui annis singulis ad sepulchrum ejusdem sancti Benonis eadem die accesserint, septem annos, & totidem quadragenas de injunctis eis poenitentibus misericorditer relaxamus.

§.9. Quibus debite peractis, inchoatoque per Nos, ac decantato usque ad finem à Cantoribus nostris hymno, Te Deum laudamus, in illius etiam finem, Cardinali diacono in cantu dicente: Ora pro nobis beate Benno, à Choroque responso, Ut digni efficiamur promissionibus Christi, Nos illico propriam Orationem de eodem Sancto alta voce decantavimus dicentes: Deus, qui nos beati

Benonis Pontificis confessione gloriosa circumdas, & protegis: da nobis, & ejus imitatione proficere, & intercessione gaudere. Per Dominum nostrum Jesum Christum filium tuum, qui tecum vivit, & regnat in unitate Spiritus sancti Deus, per omnia saecula saeculorum. Deinde verò à dicto Choro responso, Amen. Solemni illic Missam Nos ipsi celebravimus de dicta tunc occurrente Dominica prima post Pentecosten, Collectas singulas sub una conclusione terminantes, additis etiam praedictae caeterisque specialibus ejusdem sancti Benonis collectis immediate sequantibus. Pro secreta videlicet Sanctus tuus quæsumus Domine Benno Confessor, & Pontifex, nos ubique lætificet, ut dum te recolimus merita gloriosa, apud te semper patrocinia sentiamus, cum tua conclusione videlicet, per Christum, &c. Deinde verò post communionem subjuximus dicentes: Quæsumus Domine salutaribus repleti mysteriis, ut sancti tui Benonis Confessoris, & Pontificis, cujus solemniter celebramus, etiam intercessione adjuvemur, cum simili conclusione. Et ita Missam ipsam ad finem usque cum solitis caeremoniis, juxta ordinarium Apostolicum illic debite terminavimus, Indulgentiamque plenariam omnibus officio hujusmodi tunc astantibus devote elargiti sumus.

§.10. Praesentes literas in praemissorum testimonium concedentes, ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, qui in sanctis suis mirabilis est, ac gloriosus vivit, & regnat benedictus in saecula saeculorum.

§.11. Caeterum quia difficile foret easdem praesentes literas ad omnium notitiam deferri, volumus, & decernimus, quod earundem transumptis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Praelati Ecclesiastici munitis fides adhibeatur indubie in omnibus, & per omnia, & illis ubique stetur, ac si originales literae hujusmodi essent exhibitae, vel ostense.

§.12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum decreti, definitionis, descriptionis, statuti, relaxationis, concessionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini 1623. pridie Kal. Junii, Pont. nostri Anno sexto.

CLEMENS SEPTIMUS PONT. CCXXIII.

Clemens Septimus, Florentinus, de familia Medicea, Archiepiscopus Florentinus, Presbyter Cardinalis tituli

inque ca-
p. 55. Com-
muni ad-
p. 11. Festu-
die 16.
si agi ju-
gentiaf-
de anno
quid ad
sepulchro
indignitas
regitur. Mis-
in deinde
vras cum
vras col-
in S. Ben-
o asan-
bus indus-
vras im-

Has literas
desuper edit.

Et in omni
transumptis
credis jubet.

Sanctionem
penalem ap-
ponit.

Dat. P. A. 16.
die 31. Maii.

tituli S. Laurentii in Damaso Vicecancellarius, Julius antea vocatus. Cretatus 13. Kal. Decemb. 1323. Coronatus eodem mense. Vixit annos decem, menses totidem, ac dies septem. Creavit Cardinales 32. Obiit septimo Kalend. Octobr. 1334. Sepultus fuit in Bahlica S. Petri. Vacavit Sedes dies 17.

I. Canonizatio S. Antonini Archiepiscopi Florentini, Professoris Ordinis Fratrum Prædicatorum S. Dominici, cum institutione suæ festivitatis pro die 2. mensis Maii, ex constitutione Hadriani VI.

Edita An. D. 1523.

Proemium.

Angelos Deus pro sine hominum destinavit.

Patria clarissimam sit.

Prophetas etiam.

Etiam de proprio.

Leo igitur agnoscent ipsius Dei nomine glorificari, dum eius Sancti venerantur in terra.

CLEMENS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

REVERENDI PATRI ANTONI congruit, & convenit æquitate ut ea, quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus superveniente obitu literæ Apostolicæ super illis confectæ non fuerint, suum debitum consequantur effectum.

§. 1. Dudum siquidem fel. rec. Hadrianus Papa Sextus prædecessor noster pie præmeditans singulos, præsertim aqua regenerationis renatos populos, Propheta docente, misericordias Domini in æternum cantare docere, magnaque profecto, & mirabilia esse opera misericordie, quibus Salvator noster Jesus Christus in salutem generis humani miserationis hujus largissimè sese effundere dignatus fuerat, quæ si ab initio creati hominis recensenda forent, nullæ humanæ linguæ ad id sufficere poterant, quia inenarrabile illud erat, quod cum Deus ipse hominem creasset ad imaginem, & similitudinem suam, illi ut felicitatis æternæ particeps fieri, & in cælesti patria illa consortiis Angelorum adscribi posset, benignè concesserat, si datæ sibi divinitus legis non contempnisset imperium, neque tamen ipsum legis hujusmodi transgressorem factum passus erat divina clementia penitus interire, quinimò congruentes exhibere medicinas dignata extiterat, quibus à lege Domini aberrans in certam salutis semitam perduceretur, Angelos destinando qui ei divinam patefacerent voluntatem, ipsique justa suaderent, & ad implendum divina mandata opportunè adjuverant.

§. 2. Mittendo etiam Patriarchas gratiæ suæ spiritu repletos, qui exemplo sui totum humanum genus instruerent ad salutem.

§. 3. Necnon Prophetas, qui Spiritu sancto illuminati non præsentia solum beneficia commemorarent, sed futura etiam prædicerent.

§. 4. Illud verò erat maximum, & cui nullum aliud miserationis opus comperari poterat, quod ipse Dei Filius in persona sua naturam nostræ mortalitatis assumere, ac ea mysteria, quæ de passione, & morte sua per sanctorum Prophetarum ora prædicata, & annuntiata fuerant, adimplere, ac per passionem, & mortem suam hujusmodi, nos à perpetua morte liberare dignatus fuerat.

§. 5. Cumque prædecessor ipse tot gratiis, & beneficiis invitatus, ac provocatus, nihil studiosius curare, ac efficere, quam ejus voluntati, ac mandatis parere, atque obedire deberet, ipsique in illis qui sibi propter vitæ integritatem, ac sanctimoniam dilecti fuerant, & per quos diversa, & magna miracula ostendebat, sanctissimi nomen suum glorificari, ipsosque Catalogo Sanctorum adscribi, & ab universali Ecclesia claris bonorum, ac meritorum præconiis honorari mandaret, sicut etiam ipsa sancti patris Christi Salvatoris nostri hujusmodi sponsa prædecessorem ipsum docebat, ut fidelium animas supernæ cælesti beatitudine fruente, debita reverentia proficeretur, quos dum in humanis adhuc agerent, ipsi Deo acceptos, post autem ab hoc sæculo migrationem in Beatòrum numero collocatos, & aggregatos esse intelligebat, dum fidelibus aliquo calamitatis genere oppressis, ac eorum suffragia implorantibus, divina omnipotentia in eorundem cælestis beatitudinis testimonium, miraculosè subvenire dignabatur, superna quoque patria illa Jerusalem omnium electorum salutatione lætabatur, ut quorum præstantiora erant merita, pro illorum verioribus

præmiis copiosiora etiam gaudia percipiebat, quod in excessu mentis suæ positus Isaias Propheta sensisse videbatur, cum diceret: Exulta, & lauda habitatio Sion, quia magnus in medio tui Sanctus.

§. 6. Prædecessor igitur ipse dicendum putavit: Exultent omnes Angelorum Chori, qui de vacaturarum Sedium repletionem solliciti, humiles corde, ac bonis, & sanctis operibus præcellentes, per virtutum gradus, in beatas illas mansiones, unde superbi corruerant Spiritus, perducere gaudent. Exultent quoque animæ justorum, qui Christi vestigia sequuti, vitæ hujus stipeñdis emeriti, ac mundi illecebris omnibus superatis, cælesti regno tandem perfrui meruerunt, & etiam tunc numero horum cælestium civium populo lætarentur. Exultet universum cælum laudibus, resulet terra gaudiis, cum sanctorum editio lætitiâ habeat plurimarum. Siquidem fidei zelus exigebat, ac justitiæ pietas postulabat, ut quod pro salute plurimorum gerebatur, communibus ubique gaudiis, & plausibus celebraretur. Præcipuè verò prædecessor ipse etiam putavit exultare debere Pontificum beatorum cætum, & sacram illam Doctorum concionem, inter quos sanctus Antoninus, postquam ex hac lachrymarum valle ad cælestem illam, quæ sursum est Jerusalem (vocante ipsum Domino) migraverat, tanquam novum sydus gloriosè micabat, & fulgebat. Cumque ejusdem Antonini Archiepiscopi Florentini ex civitate Florentiæ oriundi, Ordinis Prædicatorum vitæ excellentia, casti mores, fructuosa prædicatio, ac sanctissimorum operum perpetua coruscatio toti ferè Orbi nota esset, & ab omnibus prædicaretur. Nos tunc in minoribus constituti, & tituli sancti Laurentii in Damaso tunc sanctæ Mariæ in Dominica Diaconus, qui ex concessione Apostolica Ecclesiæ Florentinæ præfelle dignoscebamur, & dilectus filius noster tunc ipsius prædecessoris, Thomas tit. Sancti Sixti tunc Ordinis Prædicatorum generalis Magister, presbyteri Cardinales, ac tunc Priores libertatis, & vexilliferi justitiæ populi Florentini, necnon Archidiaconus, & dilecti filii Capitulum Ecclesiæ Florentinæ, considerantes ipsius Antonini Archiepiscopi vitæ sanctimoniam, quotive, & quibus miraculis tam in vita, quam post mortem claruerat, & in dies clarebat, desiderantesque ipsum juxta morem, & ritum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Canonizationis dignitate præfulgere, ac Sanctorum numero, & Catalogo aggregari, piæ memoriæ Leonis Papæ X. secundum carnem fratri patrueli, etiam prædecessori nostro in dicta Ecclesia Florentina tunc existenti, Missa Pontificali, & aliis peractis solemniter humiliter supplicarunt, ut gloriose memoriæ dicti Antonini Archiepiscopi Canonizationi intendere dignaretur.

§. 7. Idem Leo prædecessor eorum pio desiderio annuere volens, dilectis filiis Magistris Jacobo Symoneta, & Gujllermo Cassadoro, nostris tunc ipsius Leonis prædecessoris Capellanis, & Causarum Palatii Apostolici Auditoribus commiserat, ut ipsi, & quilibet eorum de sanctitate vitæ, cæterisque virtutibus, & miraculis ejusdem Antonini Archiepiscopi se diligenter informarent, & habita super his informatione matura, ipsi Leoni Prædecessori in Consistorio suo secreto fideliter referrent, ut de fratrum suorum consilio, ad omnipotentis Dei laudem efficere posset, quæ sanctorum Patrum dogmata, & sanctorum Canonum institutiones, necnon justitia, & Christiana charitas postularet, atque requireret. Cumque Auditores præfati ad inquisitionem præmissorum procedentes, articulis, & interrogatoriis datis, ac citatione legitima præcedente, sexaginta duos testes coram eis productos recepissent, eosque prævio juramento examinassent, idem Leo prædecessor ex dicta Civitate Florentiæ ad Almam Urbem, & Romanam Curiam redire proposuisset, dilectos filios Joannem Mariam Abbatem Monasterii Vallis Umbrosæ Fesulan. Diocesis, & Antonium Sacramentorum Canonicum dictæ Ecclesiæ Florentinæ, ac Leonardum de Guasconibus tunc Vicarium Episcopi Fesulani in spiritualibus generalem, dictorum Auditorum loco in causa Canonizationis hujusmodi subrogaverat, eisque commiserat & mandaverat, ut ipsi, vel duo, aut unus eorum ad ulteriorem præmissorum inquisitionem procederent, ac testes reciperent, eorumque attestaciones, ac depositiones,

Idem Leo Antonini Catalogo adscribere gaudens

Idem Leo deservit

& omnia alia acta in scriptis fideliter redacta, sub eorum sigillo clausa, ad ipsum Leonem prædecessorem remitterent.

§. 8. Ipsique subrogati in causa inquisitionis hujusmodi ad ulteriora procedentes, quadraginta octo testibus coram eis productis, juratis, & examinatis, ac processu desuper formato, & absoluto, illum sub eorum sigillis clausum, ad eundem Leonem prædecessorem remiserant, & successivè nonnullis aliis testibus tam præfatum Vicarium, quam nonnullos alios Notarios ad procuratoris fidelis Civitatis Floren. instantiam examinatis, & eorum attestationibus etiam sub sigillo clausis, ad eosdem Auditores remissis, & de eorum mandato per Notarium causæ in registro insertis, præfatus Jacobus præfente eodem Guillelmo die nona mensis Decembris Anni millesimi quingentesimi sextidecimi, omnia & singula in hujusmodi Canonizationis causa, tam coram eis, quam dictis subrogatis, & Notariis acta, deducta, producta, & probata, plenè, fideliter, & diligenter eidem Leoni prædecessori, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus in Consistorio suo secreto retulerat.

§. 9. Qua relatione facta idem Leo prædecessor eam volens adhibere diligentiam, & gravitatem, quam rei magnitudo postulabat, processus in ipsius Canonizationis negotio factos venerabili fratri nostro, tunc suo, Bernardino Ostien. tunc Sabin. Episcopo, & tunc in humanis agentibus bon. mem. Leonardo tit. S. Petri ad Vincula Presbytero, & Bernardo S. Mariz de porticu Diacono Cardinalibus, per eos denuò diligenter examinandos in dicto Consistorio secreto, vivæ vocis oraculo commiserat. Cumque idem Leo prædecessor præfatum Bernardinum Cardinalem ad Charissimum in Christo filium nostrum, tunc suum Franciscum Francorum Regem Christianissimum, Legatum à latere suo destinasset, in eius locum dilectum filium nostrum, tunc suum Innocentium S. Mariz in Dominica Diaconum Cardinalem subrogaverat.

§. 10. Ipsique Bernardinus, ac Leonardus, & Innocentius Cardinales in causa Canonizationis hujusmodi ritè procedentes, ac dicto processu unà cum Auditoribus, & Abbate præfatis, necnon dilecto filio Melchior Baldastino Juris Utriusque Doctore, nostræ, tunc ipsius Leonis prædecessoris Aulæ Consistorialis Advocato, iteratis vicibus diligenter examinato, & causa hujusmodi mature discussa, primo per Bernardinum Episcopum die tertiadecima Junii Anni millesimi quingentesimi decimioni, in uno multis, & magnis in vita, deinde in alio Consistorio secretis per Leonardum Cardinalem præfatum, post mortem ipsius Antonini Archiepiscopi miraculis fideliter relatis, eodem Innocentio Cardinale præfente, & relationem per ipsos factam comprobante. Et si ex eorum Cardinalium relationibus de vitæ sanctimonia, & humilitate, aliisque virtutibus, & miraculis ejusdem Antonini Archiepiscopi plenissimè constat, quamplurimis tamen fide dignis testibus se offerentibus, ac super ejusdem miraculis deponere volentibus.

§. 11. Idem Leo prædecessor die vigesima quinta mensis Januarii Anni millesimi quingentesimi vigesimi eisdem Jacobo, & Guillelmo Auditoribus, etiam commiserat, & mandaverat, ut per se, vel alium, seu alios, tam in dicta Urbe quam extra eam, & ad partes ad aliorum testium receptionem, & illorum examinationem procederent, & deinde in dicto Consistorio secreto referrent, ipsique Jacobus & Guillelmus Auditores dilectos filios venerabilium fratrum nostrorum tunc ipsius Leonis prædecessoris Archiepiscopi Senen. & Pistorien. ac ejusdem Fesulan. Episcoporum Vicarios in spiritualibus generalis, ac præfatum Antonium Sacramentum Canonicum, juxta tenorem commissionis eis factæ subdelegaverant, eisque, & eorum cuilibet mandaverant, ut super miraculis in vita, & post mortem per ipsum Antoninum Archiepiscopum factis testes reciperent, & prævio juramento diligenter examinarent. eorumque dicta, & attestationes in scriptis redigerent, & cuncta sub eorum sigillis clausa ad eos remitterent. Cujus commissionis vigore dilectus filius Ludovicus de Adimaris præfati Episcopi Fesulan. Vicarius in spiritualibus generalis, in causa Canonizationis hujusmodi ritè procedens, super ejusdem miraculis, centum quinquaginta & uno testibus coram eo, adhibito

fideli procuratore hujusmodi, deductis, juratis, & fideliter examinatis, eorumque dictis in scriptis redactis, processum per eum absolutum, & suo sigillo clausum ad eosdem Jacobum, & Guillelmum Auditores, per proprium Nuntium remisit.

§. 12. Ipsaque processu per eosdem Auditores recepto, & aperto, ac diligenter examinato, & facta per eos super illum in secreto Consistorio fideli relatione, idem Leo prædecessor ipsius ultimi processus examen commiserat eidem Bernardino Episcopo, & Innocentio Cardinali, ac dilecto filio nostro, tunc ipsius Leonis prædecessori Achilli tit. Sanctæ Mariæ Transiberiæ Presbytero Cardinali, quem ipse Leo prædecessor loco ejusdem Leonardus Cardinalis vita functi in hujusmodi causa subrogaverat, ipsique omnibus processibus per eosdem Bernardinum, & Achillem, ac Innocentium Cardinales de novo diligenter examinatis, facta per eos plena, & fideli relatione, ac scrutatis eorumdem Cardinalium votis, in eandem sententiam convenerunt, & Antoninum Archiepiscopum ipsum canonizandum censuerunt. Deinde alio tempore, videlicet die quartadecima mensis Decembris Anni millesimi quingentesimi vigesimi, scrutatis votis omnium, & singulorum Cardinalium, qui numero triginta septem tunc in secreto Consistorio aderant, unà & eadem omnium sententia fuerat, ipsum videlicet Antoninum Archiepiscopum canonizandum fore.

§. 13. Quibus peractis idem Leo prædecessor in Vigilia Pentecostes Anni millesimi quingentesimi vigesimi primi, publicum Consistorium pro sexta Feria post festum ipsius Pentecostes indixerat, & teneti mandaverat, in quo idem Melchior publicam Orationem de vitæ, sanctitatis, moribus, ac virtutibus ipsius Antonini Archiepiscopi, necnon miraculis, in vita & post mortem factis, & in processibus hujusmodi contentis atque probatis, ut ea in secretis Consistoriis relata Prælati curiæ, ac Curialibus omnibus innotescerent, habiturus erat.

§. 14. Sed cum ante dictam sextam Feriam febre correptus fuisset, Consistorium illud præfata sexta Feria teneri non potuerat. Deinde impedimentis, ac postremo obitu ejusdem Leonis prædecessoris supervenientibus, in canonizationis hujusmodi negotio ulterius processum non fuerat.

§. 15. Idem Adrianus prædecessor post ipsius Leonis prædecessoris obitum, divina favente clementia, ad summum Apostolatus apicem assumptus fuerat, cum ad dictam Urbem Domino concedente pervenisset, & à nobis tunc in minoribus constitutus, ut præfertur, ac Thoma Sancti Sixti præfato, ut venerabili fratre nostro, tunc ipsius Adriani prædecessoris, Nicolao Episcopo Cardinali de Flisco dicti Ordinis Prædicatorum Protector, ac eisdem prioribus liberatis, & vexillifero justitiæ populi Florentini requisitus fuisset, ut ad ulteriorem ejusdem Canonizationis expeditionem procedere dignaretur. Et si omnino ipse Adrianus prædecessor id facere intenderet, peste tamen in dicta Urbe tunc ultra modum sæviente, id ipsum aliquantulum differre coactus fuerat.

§. 16. Postmodum vero cum pestis ipsa per Dei misericordiam cessasset, ipse Adrianus prædecessor Christiani gregis universalem curam gerens, pro debito Pastoralis officii militentem Ecclesiam cælesti ac triumphanti sponso illius conformare, & pro ejus ædificationis implemento omnibus diligenter examinatis, ac mature discussis, ipsum beatum Antoninum in Catalogo Sanctorum referendum esse duxit.

§. 17. De cujus quidem Antonini Archiepiscopi origine, vita, moribus, & fama omnis in præsentiarum miraculis præ multitudinem illorum, quæ libello quodam impresso ex ipso Canonizationis processu per causæ procuratorem fideliter excepta, & per ipsum fideliter revisa, atque collata continentur, aliqua ex multis ipse Adrianus prædecessor duxit recensenda.

§. 18. Antoninus igitur ipse beatus in Civitate Floren. quæ inter cunctas Italicæ Civitates cum multis aliis virtutibus & dotibus, urbes insignes, & præclaras facientibus, tum maxime pietate, ac religione semper floruerat, è Nicolao, & Thoma sub timore Domini, pie, & caste viventibus, tanquam ex bona arbore bonum fructum faciente ortus, & ab eis bene, & pudice educatus, cum

Uti quoque processu Auditoribus Rota illi de novo in Consistorio retulerant, & Leo alius Prælati revisionem ultimi processus commisit, & hujus relationis habuit, & S. Antoninum Canonizandum esse censuit de voto Cardinalium.

Et publicum Consistorium pro ablativenda Canonizatione indixit.

Sed morte prævenit fuit.

Adrianus, ut ad Pontificatum assumptus, peste in Urbe faciente, Canonizationem absolutam distulit.

Et postea cælesti sancte S. Antoninum canonizandum esse duxit.

Et pauca ex multis ejus miraculis recenseri iussit, quæ hic inserta sunt.

Virginiam infans coarctavit, & conservavit.

primum per gratiam Deum sibi cognoscere scuerat, eligens ei soli servire, ac mundi pompis omnibus renuntiare velle, sese ipsi Deo in totum dicaverat, ac in oratorio horti sancti Michaelis dictæ Civitatis ante imaginem Crucifixi humiles ac devotas preces porrexit, ut virginitatem, quam illi voverat, usque ad ultimum vitæ spiritum illius dono, & gratia conservare posset. Imitaturus enim CHRISTUM ipsum quem de Virgine natum, virginitatem perpetuo conservasse constat, & secreta Dei contemplaturus, nullum gratius donum petere, atque impetrare potuisset. Virginitatem namque servanti, tantum dabatur propius arcana, & cœlestia contemplari, ac divinarum rerum veritatem cognoscere, quantum ea virtus secretior erat, & à terrenis sordibus, omnique corporis contagione, & fœditate longius abest. Deus qui scrutator est cordium, sinceram pueri mentem, purumque animum introspicens, humilem ac sanctam ejus orationem exaudiverat, eumque inter illos commendandum elegerat, quos in Apocalypsi præviderat Joannes sequentes Agnum quocumque iret, cantantes canticum novum ante thronum Dei, quod soli modulantur, qui cum mulieribus non sunt coinquinati, & labem carnis, atque immunditiam omnem execrati, amittuntur stolis albis, & corona immortalis gloriæ decorantur.

*Jejunioque
& studia frequenter
vigilavit.*

*Religionem
S. Dominici
anno sua aetate
15. ingressus
di petiit.*

§. 19. Puer igitur ipse à Deo electus, crebris jejunis, continua ad Deum præmeditatione, frequentibus circa orationem, & studia vigiliis, etiam illum modicum ætatis calorem extinguebat.

§. 20. Cumque tertiumdecimum attingisset annum, ut humanis illecebris posthabitis, atque contemptis, soli Deo, ejusque mandatis servire, ac penitus vacare posset, Religionem sancti Dominici, quæ per ardua tendit, ingredi statuerat, & die quadam devotionis fervore accensus, ad domum ejusdem sancti Dominici de Fesulis, dicti Ordinis pergens, à Priore dictæ domus habitum per fratres dicti Ordinis gestari solitum sibi exhiberi magna cum humilitate petierat. Prior ipse quem pueri tenerior ætas, & religionis austeritas ad habitum illum ipsi negandum, ejus verò fervor ac devotio ad exhibendum inducebat, secum ipse cogitando quonam modo præmaturum pueri desiderium differre posset, eum interrogaverat, quibus studiis vacaret, qui cum respondisset, se decretorum lectioni operam dare, tunc Prior modum invenisse ratus, quo interponerentur anni donec maturior illi ætas accederet, dixerat non solere canonicis habitum dicti Ordinis exhiberi, nisi toto decretorum libro memorie commendato.

*Sed repulsus
ad domum
paternam rediit,
& anni
spatio, integrum
decretorum
librum
memoria
mandavit.*

§. 21. Quibus verbis fide adhibita, innocens, simplexque ut columba puer à Priore discedens, & domum paternam repetens, decretorum lectioni totis viribus incunbere, ac vacare cœperat, adeoque sedula lectione, ac assidua oratione profecerat, ut cum sapiente merito dicere posset: Optavi, & datus est mihi sensus. Illuminatus enim ab eo qui illuminat omnem sensum, & qui lux, via, & veritas est, ejusdem anni spatio decretum integrum memorie mandaverat, quod propter sui magnitudinem tam brevi temporis spatio à quoquam vix legi posset.

*Postea habitum
Religionis
suscepit.*

§. 22. Quo peracto, lætus, & alacer, quasi ad victoriz suæ palmam accipiendam properans, Fesulas redierat, ac priori asserens se integrum decretorum librum mandasse memorie, dictum habitum, qui librum hujusmodi memorie mandasset dari solitum magna instantia postulaverat. Prior secum considerans quàm essent mirabilia opera Dei, accitis patribus ipsius domus, factoque memorie periculo, illis rei miraculo stupentibus, ac inter se dicentibus, Quis putas puer iste erit, de illorum unanimi consensu, eidem Antonino ipsum genibus flexis humiliter petenti, cum benedictione Domini exhibuerat.

*In qua multum
profecit,
& reformavit.*

§. 23. In quo per quadraginta quatuor annos tanta humilitate, ac vitæ sanctimonia perseveraverat, talentum sibi à Domino creditum non sudario alligans, aut terræ infodiens, sed ut providens dispensator in communem utilitatem convertens, ut qui ejus innocentiam & puritatem noverunt, dicere soliti fuerant, sibi videri quod in eo Adam non peccasset, adeoque ipsius Religionis servator fuerat, ut omnium fratrum oculos in se tanquam

lucidissimum exemplar, ac rectissimam normam converteret; ipsique fratres cum tunc ætate juvenem aliorum regimini præposuerant, invitumque cœgerant, ut domorum dicti Ordinis Italie gubernacula susciperet, ac officium generalis Vicariatus Congregationis Tuscie, regularis observantia exerceret. In quo ita se laudabiliter gesserat, ac tantam animi, & corporis humilitatem ostenderat, non solum doctrina, paternisque monitionibus (ut officium illud prælationis exigebat) subditos regens, atque instruens, sed corporali etiam servitio, & proprio servili ministerio utens, ut verus CHRISTI miles, ejusque sanctorum operum imitator ab omnibus judicaretur, & in eo Dominicum illud verbum videretur impletum: Qui major est vestrum sit ipse minister vester. Nonnullas dicti Ordinis domos, in quibus regularis observantia relaxata fuerat, visitando, eas ad veram, & sanctam regularem observantiam reduxerat.

§. 24. Et ut se omnibus exemplar præberet, ultra continuos animi, & corporis labores, ac præter assiduas in orationibus, studiisque vigilias, à carnis esu quasi semper abstinerat. Cilicium nunquam dimiserat, ac ferreo super nudam carnem cingulo cinctus, nudam terram seu ligneas tabulas pro lecto habuerat, donec ad senectutis annos pervenerat, tunc enim strato ex paleis uti cœperat, jejunis, aliisque corporis macerationibus supra tenues corpusculi vires continue poenitentiam agens, horas ferè omnes diei ac noctis, ad arcana Dei contemplanda, ac verbum ejus evangelizandum, & ea scribendum, quæ ad communem utilitatem, & Christianam Religionem pertinent, sedulo, ac jugiter impendebat, nec solum viva voce prædicando tunc viventibus, sed & posteris plurima librorum optimorum, tum in sacris literis, tum in naturalibus, tum maxime in moralibus scientiis monumenta utilissima relinquendo, prodesse studuerat.

§. 25. Quarum tam grandium, atque adeo insignium virtutum fama permotus piæ memoriæ Eugenius Papa Quartus etiam prædecessor noster, Ecclesie Floren. tunc Pastore carenti de persona ejus præter omnem spem providerat, ipsumque illi præfecerat in Archiepiscopum, & Pastorem. Quod cum sibi nuntiatum fuisset, haudquam hujusmodi nuntio lætatus fuerat, sed ut omni humilitate plenus tale onus humeris suis impar judicaverat, ac statim cogitare cœperat, quo pacto posset illo absolvi ac liberari. Suis igitur, & amicorum literis eidem Pontifici supplicare non desierat, ut se in minoribus inter confratres suos relinquere, ac dictæ Ecclesie de persona alterius, qui tantæ dignitati magis idoneus esset futurus, providere dignaretur. Cogitaverat autem Sardiniam petere, ac ibi tantisper delitescere, donec alius eidem Ecclesie præficeretur, sed ut dici consuevit, Homo cogitat, & proponit, Deus autem disponit. Nam quanto magis reluctabatur, ne Archiepiscopalis dignitatis onus sibi imponeretur, tanto magis operabatur Deus, ne alius quàm ipse Archiepiscopus crearetur. Siquidem ipsi Ecclesie, & Civitati Florentinæ pariter consulere volens, tum ipsum Eugenium Papam, tum etiam Cosmum Medicem, qui tunc temporis in ipsa Civitate ingenio, opibus, & auctoritate cæteris præstabat, ac inter egregias animi dotes, atque virtutes Religionem in primis colebat, inspiraverat, ut hominem partim precum blanditiis, partim censurarum timore compellerent ad consentiendum provisioni de se factæ, qui cum illam Dei voluntatem esse agnosceret, ne illi contumacius velle resistere videretur, obedientiæ jugo collum submisserat, ac Pontificis mandatis, & Cosmi precibus (uti par erat) paruerat, & obtemperaverat, ac non solum ipsi Ecclesie, sed etiam universæ Civitati Floren. illiusque populo, & gregi sibi commissio ita utiliter præfuerat, ut inde omnes intelligerent ipsum divino potius, quàm humano consilio ipsi Ecclesie pro illius populi salute in Archiepiscopum præfatum fuisse.

§. 26. Nam secum ipse reputans ad hujusmodi dignitates vocatos non luxu, ac deliciis deditos esse oportere, sed omnibus, & præsertim subditis, frugalitatis, ac virtutis exemplar esse debere, nihil prorsus de illo tenui, ac simplici victu, quo per quadraginta quatuor annos in Religione usus fuerat immutaverat, ipsamque paupertatem, quam

*Oratio
vigiliis,
niſi que
prædicat
bus in
bas.*

*Eugenius
IV. Archiepiscopus
Florentinæ
restituam
eum, quod
vix reliquum
erat curæ.*

*Opera
tis fuerat
ipse exercit
in Archiepiscopatu.*

quam veluti sponsam charissimam semper dilexerat, constantissime retinuerat, etiam semper aliquid de necessariis usibus suis detraxerat, ut largior erga pauperes, ac liberalior esse posset, octo familiaribus, inter quos unus erat Religiosus utens, qui pro Archiepiscopatus negotiis vix sufficere poterant, charitatis, & misericordiae operibus semper intentis. Nam ut hospitale quod pauperum verecundorum dicitur, in dicta civitate, in eoque confraternitas pro illius regimine institueretur, praefato Colmoviro sapientissimo plurimum adjuvante auctor fuerat, solent enim ipsius confraternitatis confratres egestate oppressis, seu mendicare erubescens uberes, copiosasque elemosynas elargiri. Et ut ipsi beatus Antoninus omnia misericordiae opera praestaret, infirmos, ac etiam peste laborantes visitabat, illisque non solum de spiritualibus, sed etiam de temporalibus cibis, & medicinis opportunis providebat, illisque interdum sibi paratos cibos, cum aliter prandere non posset, inaudita charitate largiebatur, nudos etiam propria quandoque tunica, cum jam omnia erogasset, vestiebat. Cumque omnes mensae suae Archiepiscopalis fructus, redditus, atque proventus in pauperum alimoniam, virginum dotes, atque Hospitalium sustentationem, aliosque pios usus erogasset, ac pro temporum angustiis esset pauperum copia, & nihil aliud superesset unde pauperibus ipsis, & indigentibus subvenire posset, a praefato Eugenio, & recolendae memoriae Nicolao Quinto, ac Callisto Tertio, & Pio Secundo Roman. Pontificibus similiter praedecessoribus nostris, quibus ob vitae sanctitatem charus erat, non parvas pecuniarum summas in huiusmodi pios usus convertendas recipiebat, easque pauperibus ipsis distribuebat. Denique nullum charitatis & misericordiae genus erga carceratos, viduas, & pupillos omitebat, memor scilicet verbi Pauli Apostoli dicentis: Et si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil sum. In administranda iustitia nullus iudicium eo tempore illi comparari poterat, ita ut praefatus Nicolaus praedecessor appellationes quas a suis sententiis ad Sedem Apostolicam deferri contingeret, nulli alteri committere, sed ad eum ipsum examinandas remitti mandabat, ratus hominem ab omni odio, amicitia, prece, pretio, aliisque omnibus, quae iudicantium animos in sententiis dictandis perturbare, ac pervertere solent, penitus alienum esse. Causas omnes ad eum delatas concordia componere, aut celeri sententia definire studebat. Cujus iudicio fere omnes propterea acquiescebant, quia id ab ore sanctissimi viri, Deo sic inspirante, procedere existimarent. In corrigendis vitiis, emendandisque delictis ingenti utebatur severitate, ita tamen, ut in eo misericordia cum iustitia conjuncta esse videretur. Fidei, & Ecclesiae libertatis defensorem se praebat acerrimum, nec ullius minas formidabat. Cumque olim cives quidam Florentini insolentiores illi voluntatibus ipsorum se opponenti minati fuissent, ita responderat, ut ostenderet nihil sibi ex bonis terrestribus adimi posse, quo valde tristaretur, & se Ecclesia sua spoliatum libenter ad Religionem & fratres suos rediturum fore, qui laeti, ac libenter cum variis curarum oneribus levatum exciperent. Clerum reformaverat, ac Populum correxerat, pravosque civitatis mores emendaverat, ludos omnes prohibitos, atque damnatos sustulerat, superfluos mulierum ornatus restrinxerat, ac fere omnium cordibus devotionem spirituales infixerat, quandoque frano, quandoque vero calcaribus pro animarum, & temporum qualitate utens, ut semotis seditionibus sub Dei timore, & charitatis zelo viverent, & in sancta Religione perseverarent.

andem an-
magis 70.
Dignis eb-
miv.

§. 27. Quibus animi virtutibus in dicto Ordine quadraginta quatuor, in Archiepiscopatu vero tredecim annos continue, absque non solum culpa, sed etiam culpa suspitione usus, cum annum septuagesimum ageret, quod saepius praedixerat, susceptis de more summa cum devotione Ecclesiae Sacramentis, bonis omnibus (si qua tunc illi remanserant) inter pauperes CHRISTI distribuitis, cum lacrymis imagine Crucifixi amplexa, ac saepius iis repetitis verbis: Servire Deo regnare est, ac Sancta & immaculata Virginitas, quibus te laudibus efferam ne-

Bjllar, Mag. Tom. I.

scio? hilari, atque laeto animo coram suis charis religiosiis fratribus, orantibus, & stentibus, sexto nonas Maii anni millesimi quadringentesimi quinquagesimi noni, ita immaculatam animam reddiderat Creatori, ut cum Apostolo dicere posset: Bonum certamen certavi, cursum consummavi, fidem servavi, in reliquo reposita est mihi corona iustitiae.

§. 28. Postridie praefatus Pius praedecessor, cum viri sanctitatem jam pridem cognitam haberet, Florentiam ingressus, omnibus Christi fidelibus ejus corpus antequam sepulchro conderetur visitantibus, indulgentiam septem annorum, & totidem quadragenarum concesserat. Ex quo tanta non solum ipsius Civitatis, sed etiam circumvicinorum locorum multitudo confluerat, ut ejus corpus per octo dies sepulchro tradi non potuisset, omnibus id videre, atque osculari volentibus, multisque infirmis ejus intercessione sanitate à Deo implorantibus, eamque miraculose consecutis, qui licet ex sanctis operibus suis beatus & sanctus ab omnibus ejus vitam intuentibus, aut famam integerrimam audientibus certissime crederetur, eam tamen opinionem auerit manifesta & oculata visio Dominica cuidam Tuccio Monacho Monasterii Cistelli Floren. Cisterciens. Ordinis in Civitate ipsa Floren. & Constantio de Fabriano, tam sanctitate vitae claro, quam scientia, & doctrina in dicto Praedicatorum Ordine professori, in Civitate Aesculana oblata. Quorum uterque eadem noctis hora, qua dictus beatus Antoninus ad Dominum transivit, ejus animam ab Angelis in caelum visibiliter portari viderant. Eandemque opinionem, fidemque postea confirmabat magna & innumera miraculorum multitudo, quae omnipotens Deus ipsis B. Antonini inter caelestes beatorum choros recepti meritis, tam dum in hac misera luce vixerat, quam vita sanctus, post mortem ipsam mundo manifestaverat. Siquidem ejus invocato nomine demoniaci à malis spiritibus liberati, diversorum morborum generibus oppressi, & à medicis omnino destituti, ac mortui, & pro mortuis utique habiti revixerant, ac pristinae sanitati restituti, ac leprosi mundati fuerant. Praeterea claudi incessum, surdi auditum, muti loquelam, contracti motum liberum, caeci lumen recuperaverant, ejusque sanctitatis non modicae ipsi Adriano praedecessori, & toti populo testimonium perhibere poterant verba, quibus vivente adhuc ipso beato Antistite Antonino idem Nicolaus praedecessor in Canonizatione sancti Bernardini de Senis per eum facta usus fuerat, asserendo non minus ad Dei laudem Antoninum vivum, quam Bernardinum mortuum inter sanctos referendum putare.

Et mirabile
p. sua viderit.

§. 29. Quibus & aliis multis, quae per eundem Adrianum praedecessorem recenseri poterant, jure, ac merito praedecessor ipse Adrianus ad ipsius Beati Antonini venerationem inducebatur. Egitque omnipotenti Deo quantas potuit gratias, quod praedecessorem Adrianum ipsum dignum reddiderat, per quem Canonizatio ipsa celebraretur. Cumque praeter magna & multiplicia hujus beati Antonini merita, & mirabilia signa per divinam potentiam ad ejus intercessionem mortalibus ostensa, quae in libellum, ut praefertur, à diligenti, & fidei Procureatore causae ex processu, & testium dictis redacta & impressa, adeo multa essent, & probatissima, & vera, ut per se Adrianum praedecessorem huiusmodi ad Canonizationem eandem faciendam facile persuadere possent, sciretque ipse Adrianus praedecessor nihil unquam fere ab omnibus Regibus, & Principibus Christianis, etiam à clarae memoriae Maximiliano in Imperatorem electo tunc in humanis agente, majori instantia à praefato Leone, & ab eodem Adriano praedecessoribus postulatam, ac propè flagitatum fuisse, durum, & quodammodo impium ipse Adrianus praedecessor arbitratus fuerat, eos tam pio ac devoto desiderio suo diutius frustrari. Ne igitur ipse Adrianus praedecessor tam praefatis Principibus pie supplicantibus, ac Spiritui sancto resistere videretur, qui per os Prophetae laudare Deum in sanctis suis jubet, Consistorium publicum habuerat, in quo cum pro ulteriori executione, praefatus Melchior Advocatus omnia de ipsius beati viri vita, moribus, & miraculis

Item Adria-
nus P. de
praedictis Deo
gratias egit.

H H h 2 copiosè

copiose percussisset, ipsique Adriano prædecessori pro eorumdem Regum, Ducum, Principum, ac plurimorum Prælatorum, Episcoporum, Capitulorum, ac Religionum humiliter supplicasset, ut ad eisdem canonizationem, matura deliberatione præhabita, procedere dignaretur. Idem Adrianus prædecessor de rebus coram eo in primis humiliter Deo gratias agens, magna multitudine astante, in triduum orationes, jejuniæque indixit, ut Deus omnipotens ipsi Adriano prædecessori quod factum optimum in hac re foret, ostendere dignaretur, nec pateretur militantem Ecclesiam suam errare, qui se triumphanti conformare consueverat.

Postea convocati in Consistorio Prælati, & profectionibus repetitis, fuit dictum quod Canonizandum est S. Antoninus.

§. 30. Triduo deinde elapso, omnes qui in Romana Curia erant Prælatos jussit in suo secreto Consistorio convenire, qui processibus super ipsius beati Antonini vita, moribus, fama, & miraculis editis per ipsum Melchiorum Advocatum breviter repetitis, ad unum interrogati quid super hujusmodi negotio faciendum censerent, in eandem sententiam conveniunt, beatum videlicet Antoninum canonizandum esse.

Adrianus ipse ceteris aliis rite & rectè peractis, S. Antoninum canonizavit & SS. Confessorum numerum adjunxit.

§. 31. Ipse ergo Adrianus prædecessor, Dei nutum & voluntatem sequens, attendensque justum, ac debitum esse, ut quod Deus honorat in Cælis, venerationis officio laudaretur & glorificaretur in terris, cum ipse potius laudetur & glorificetur in illis, qui est laudabilis, & gloriosus in sæcula. Diem illum Canonizationis ipsius beati Antonini in medio Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, quod maxima omnis generis, ordinisque multitudo confluerat celebrandæ, statuerat, ibi astante populo, & universo Clero, de vita & fama, & miraculis ejusdem Antonini, humili, devotioneque pleno sermone per eundem Adrianum prædecessorem, ut moris est, habito. Deinde Litania, & Hymno, Veni creator Spiritus, devote cantatis, ac reliquis omnibus legitime peractis, prædictus Ordinis Prædicatorum in causa procurator in medio stans, dictumque illud beati Joannis Apostoli, clara voce proponens, videlicet: Tres sunt qui testimonium dant in cælo, Pater, Verbum, & Spiritus sanctus, probaverat ipsas beatæ Trinitatis personas testimonium perhibere, quod beatus Antoninus in cælis esset. Patrem videlicet in miraculorum potentia, Filium in doctrinæ sapientia, & Spiritum sanctum in vitæ ipsius bonitate. Et propterea non solum nominibus omnium, qui antedictam canonizationem fieri supplicaverant, sed etiam ex parte ipsius Sanctæ ac summæ individue Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti, quatenus ipse Adrianus prædecessor eundem B. Antoninum sanctum pronuntiare dignaretur, postulaverat. Ea propter Adrianus prædecessor hujusmodi, considerans quod in eadem Canonizatione non permittitur esset Deus ipsum errare, qui omnia in ea quomodolibet requisita observata fuisse cognoverat, & observari fecerat, prout observaverat, sub data videlicet pridie Kalend. Julii, Pontificatus sui Anno primo, de eorumdem Fratrum suorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, omniumque Prælatorum in Romana Curia existentium unanimi consensu, & maturo consilio, de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consensus, beatæ memoriæ Antoninum Floren. sacræ Theologiæ professorem ex gremio sacri Ordinis Prædicatorum, & ex officio Vicariatus generalis Congregationis Thuscæ regularis observantiæ hujusmodi, in Archiepiscopum Floren. assumptum, sanctum esse, & aliorum sanctorum Dei Catalogo adscribendum, & aggregandum fore, ac fideliter, firmiterque teneri debere decrevit, ipsumque sanctorum confessorum, & Doctorum, quos sancta Dei venerabatur Ecclesia, consortio solemniter adscripsit, aggregavitque, ac eum tanquam sanctum, publice, privatimque colendum esse declaravit, ac voluit.

Postquamque ipsius die secundæ Maii celebrari jussit.

§. 32. Statuitque & mandavit universis venerabilibus fratribus nostris tunc suis, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & dilectis filiis dictorum, ac Patriarchalium, Metropolitan. & Cathedralium Ecclesiarum Capitulis, & quorumvis Ordinum, tam Mendicantium, quam non mendicantium professoribus, necnon quibuscumque Ecclesiasticis personis, ut festum ipsius san-

cti Antonini, secunda die mensis Maii, qua die nexu carnis soluta ejus anima pretiosa Cælos ascenderat, singulis annis solemniter & devote celebrarent, divinum officium veluti pro uno Confessore Pontifice & doctore tam publice, quam privatim, prout contingeret perfolvendum. Dilectis vero filiis fratribus dicti Ordinis Prædicatorum hujusmodi officium sub duplici festo, & majori, cum octavis, eo modo quo aliorum dicti Ordinis Prædicatorum Sanctorum celebrare festa, tam in die quam in octavis consueverant, etiam in vacantiis feriarum hebdomadaliū in provincia juxta consuetudinem Ordinis præfati celebrandi concessit facultatem.

§. 33. Quibus debite peractis, inchoatoque per eundem Adrianum prædecessorem, & decantato, ac ad finem usque à cantoribus profecuto hymno, Te Deum laudamus, in illius etiam sine Cardinali Diacono in cantu dicente, Ora pro nobis beate Antonine: à choroque responso, Ut digni efficiamur promissionibus Christi, Ipse Adrianus prædecessor illico propriam orationem de eodem sancto alta voce decantavit, quæ talis est, videlicet. Gregem tuum quæsumus Pastor æternæ custodi, & quos beati prædis Antonini à te virginitatis, & pietatis speciali prærogativa dotati, doctrina salutaris illustras. ejusdem etiam semper tuere prædis. Per Dominum nostrum JESUM CHRISTUM, &c. Deinde verò à dicto Choro responso, Amen, solemnem illuc Missam idem Adrianus prædecessor celebravit de dicta tunc currente Dominica Trinitatis, collectas singulas sub una conclusione terminans, additis etiam prædicta, cæterisque specialibus ejusdem sancti Antonini collectis immediate sequentibus.

Deinde postea hinc Te Deum laudamus, Oratio propria ipso S. Antonino recitata, tunc currente die Trinitatis celebrata.

§. 34. Munera quæ in salutiferæ passionis Filii tui memoriam sacrificantes offerimus, quæsumus, ut beato Antonino confessore tuo, atque Pontifice assistente nobis ad salutem provenire concedas. Per eundem Dominum nostrum JESUM CHRISTUM, &c. Deinde vero post communionem subjunxit, dicens.

Secreta.

§. 35. Quæsumus Domine Deus noster, ut cælesti, & admirabili sacramento salutis nostræ refecti, beati Antistitis Antonini confessoris tui auxiliis semper adjuti, & distrahimur à noxiis, & ad salutaria dirigamur. Per Dominum nostrum Jesum Christum Filium tuum qui tecum, &c. cum simili conclusione: & ita Missam ipsam ad finem usque, cum solitis cæremoniis juxta ordinarium Apostolicum illic debite terminavit.

Oratio communis.

§. 36. Indulgentiamque plenariam omnibus officio hujusmodi tunc assistentibus devote, concessit. Quam etiam plenariam indulgentiam similiter, omnibus & singulis fidelibus in die qua contingeret Translatio fieri sacri corporis ejusdem beatissimi Antonini de loco ubi humiliter tunc jacebat in terra in Ecclesia sancti Marci Floren. Ordinis Prædicatorum, ad eminentiorem, & honorabiliorem locum per fratres dictæ Ecclesiæ, in eadem sancti Marci Ecclesia, ad honorem & laudem DEI, & ipsius sancti convenientibus, & manus adjutrices porrigentibus, tam pro se ipsis viventibus, quam pro defunctis & absentibus, seu infirmis, aut corporaliter accedere impeditis, mittentibus pro ea consequenda ad dictam Ecclesiam elemosynam à primis vespere translationis ipsius, & deinde per totam octavam ejusdem pro una vice tantummodo duraturam; volens ut ad effectum prædictæ indulgentiæ consequendæ, tam Prior domus ipsius Ecclesiæ sancti Marci, quam alii duodecim fratres per eundem ibidem confessorum deputandi, possent absolvere omnes confidentes ab omnibus casibus & censuris, à quibus de jure Episcopi & diocesani poterant, & vota similiter commutare. Ac etiam in loco sepulture ejusdem sancti Antonini, in depositionis suæ die, videlicet secunda Maii hujusmodi perpetuo duraturam, quadraginta annorum, & totidem quadragenarum indulgentiam annuatim condonavit.

Indulgentiæ illæ assistentibus & ceteris S. Antonini translationis die concessit.

§. 37. Ne autem de canonizatione, decreto, adscriptione, aggregatione, declaratione, voluntate, statuto, mandato, concessionibus, & condonatione prædictis, pro eo quod super illis ipsius Adriani prædecessoris literæ,

Adrianus ipse men obit, ceteris non perditis, hic modis, sicut est, mandavit.

ejus -

eius superueniente obitu confectæ non fuerunt, valeat quomodolibet hæsitari, volumus & præfata Apostolica auctoritate decernimus, quod Canonizatio, quam tam Communitatis dictæ civitatis Floren. quam nostris, qui eidem Ecclesiæ Florentinæ præeramus impensis, summo desiderio, ac diligentia fieri procuravimus, ac decretum, adscriptio, aggregatio, declaratio, voluntas, statutum, mandatum, concessiones, & condonatio prædictæ, perinde à dicta die pridie kal. Iunii suum debitum fortiantur effectum, ac si super illis ipsius Adriani prædecessoris literæ sub eisdem diei data confectæ fuissent, prout superius enarratur. Quodque præsentis literæ ad probandum plenè canonizationem, decretum, adscriptionem, aggregationem, declarationem, voluntatem, statutum, mandatum, concessiones, & condonationem Adriani prædecessoris huiusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alterius adminiculum requiratur.

§.38. Nos enim omnes & singulos in dignitate constitutos, in virtute sanctæ obedientiæ requirimus & monemus, quatenus vniuersis Clericis, & Populis suarum Ciuitatum & dioc. & parochialium, præsentis nostras literas solemniter publicantes, eosdem hortentur, ut Deus ipse à quo bona cuncta procedunt, ipsius sancti Doctoris & Confessoris Antonini meritis & precibus exoratus, militantem Ecclesiam, Apostolicam fidem, & cunctos Christi fideles, à Paganorum & aliorum infidelium, & hæreticorum tueatur incursum, & à periculis semper protegat atque defendat, ac illam quam nobis mundus dare non potest pacem, hostium omnium subla- ta formidine, firma cum tranquillitate concedat. Utque post huius vitæ militiam, depositumque Pastoralis officii ministerium vnà cum grege nobis credito, ad sempiterna tandem gaudia peruenire mereamur.

§.39. Demum quia difficile foret præsentis origi- nales literas ad cuiuscumque notitiam deferri, volumus ac decernimus, quod earum transumptis manu publici notarii inde rogati subscriptis, & sigillo alicujus per- sonæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, ea prorsus vbi libet fides adhibeatur, quæ præsentibus ad- hiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

§.40. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa- ginam nostræ voluntatis, constitutionis, requisitionis, & monitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Domi- nicæ millesimo quingentesimo vicesimo tertio, 6. kal. Decemb. Pontificatus nostri Anno primo.

II. Gratia, immunitates, & priuilegia Abbatis, Con- ventus, & Fratrum S. Antonii Viennensis, Ordinis S. Augustini, ex constit. Leonis X.

Hæc omnia approbavit Paul. III. die 28. Iulii 1536. sed ejus bullam, uti simpliciter confirmatoriam, sedulo prætermisit.

Priuilegia autem hujus Ordinis vide sup. in constit. 5. Bonif. VIII. In dispositione, & infra in Pii IV. con- stit. 100. Ex debito, 116.

CLEMENS EPISCOPV S, Seruum Seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam.

Rationi congruit & conuenit honestati, ut ea quæ de Romani Pontificis gratia processerunt, licet ejus su- perueniente obitu, literæ Apostolicæ desuper confectæ non fuerint, suum fortiantur effectum.

§.1. Dudum siquidem fel. recordat. Leoni Papæ X. prædecessori nostro pro parte dilecti filii Theodori Ab- batis Monasterii S. Antonii de S. Antonio, ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinen. Ordinis S. Augustini, Viennen. diocæsis exposito, quod licet alias præfatum Monasterium, in quo corpus ejusdem gloriosi S. Antonii æquiescebat, & ad quod multi Christi fideles Altissimo,

& eidem S. Antonio vota sua reddituri in dies conue- niebant, per olim Francorum Regem, necnon Præcepto- riæ, domus, & alia loca Religionis ipsius S. Antonii à primæva eorum institutione, aliorum Christi fidelium eleemosynis fundata existissent, & quasi nulla alia bona immobilia haberent, fructusque, redditus, & prouentus domorum Religionis huiusmodi, seu illarum Præcepto- riarum, etiam generalium, in quæstis quæ per Religio- sos ipsius Religionis, seu ab eis deputatos nuntios aut quæstos pro tempore per diversa loca fiebant, & elee- mosynis quæ in dies à Christi fidelibus erogabantur, consisten. incerti existerent, ac potissime in ipso Mona- sterio sancti Antonii, & aliis Præceptoris, domibus & locis prædictis, seu illorum Hospitalibus, ex bonis & quæstis, ac eleemosynis huiusmodi jugis & indefessa hospitalitas obseruaretur, pauperes horrendo morbo S. Antonii nuncupato, laborantes, & languentes, & aliæ miserabiles personæ vndique confluentes, alerentur, ve- stirentur, & gubernarentur, ac peregrini reciperentur, & quamplura charitatis opera eiusdem sancti Antonii contemplatione exercerentur.

§.2. Et etiam alias piæ mem. Callistus Secundus, qui singulari deuotione ductus ad Monasterium ipsum se personaliter conferens, illius Ecclesiam consecrauerat.

§.3. Ac Vrbanus Quartus, Gregorius Decimus, Benedictus Vndecimus, Nicolaus Quartus, Martinus V. qui ex Concilio Constantiensi Romam rediens, ipsum Monasterium visitauerat. Callistus III. Pius II. Sixtus IV. Alexander VI. & Iulius etiam II. ac alii Romani Ponti- fices etiam prædecessores nostri, tunc sui, ad plenum in- formati, & animo revolentes Religionem ipsam hospi- talitate, continua onustam, & eidem Religioni in hospi- talitate huiusmodi seruanda, & vtriusque sexus illius personis manuten. ingentia onera incumbere, quæ Ab- bas Monasterii S. Antonii, & Præceptores Religionis hu- jusmodi absque quæstis, & eleemosynis prædictis subire & manutene non poterant, sed loca religionis & hos- pitalitatem huiusmodi deserere, & ab innumeris, quæ in ipsis locis, celebrari & exerceri consueuerant, diuinorum c elebrationibus, & pietatis operibus cessare, victumque vagando, & mendicando miserabiliter quærere cogeren- tur, Monasterio, & Religioni sancti Antonii huiusmodi, ac ejusdem Monasterii pro tempore existenti Abbati, & dilectis filiis Conuentui, ac Præceptoribus & aliis ipsius Religionis personis, domibus, & locis quamplura & di- versa priuilegia, præminentias, facultates, indulgentias, concessiones etiam quæstuidi, & quæstas fieri, ac perci- pi mandandi, necnon gratias & indulta concessissent.

§.4. Et Sixtus ac nonnulli alii ex prædecessoribus huiusmodi, quod Præceptoris, & alia beneficia dictæ Religionis quibusvis aliis, quam dictum Ordinem ex- presse professis, ac de Regis Francorum pro tempore exi- stentis expresse consensu non commendarentur, statuis- sent ac prohibuissent.

§.5. Nonnullique ipsorum prædecessorum, inter- dum indulgentias, & priuilegia aliis Ordinibus etiam exemptis, concessas & concessa consideratione vel causa alia, etiam intuitu cruciatæ contra infideles, aut spo- liorum & damnorum pro fide Catholica illatorum, seu Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, & aliarum Ec- clesiarum, aut piorum locorum fabricarum suspenden- do, Religionem S. Antonii huiusmodi illæsam præser- uauissent.

§.6. Eamque à quibusvis impositionibus, Apostoli- ca vel ordinaria, aut alia auctoritate quacumque ratione impositis, necnon decimis, oneribus, & aliis gravamini- bus, & solutionibus exemptissent.

§.7. Ac quod oblationes, & alia pia relicta, vota, & bona, quæ in Capellis, Oratoriis, Hospitalibus, Ecclesia- sticis beneficiis, & aliis piis locis, sub ipsius sancti Anto- nii inuocatione pro tempore offerrentur, pie largirentur, ut Religionis ejusdem S. Antonii essent & esse censeren- tur, declarauissent.

§.8. Necnon priuilegiis Ordini & Religioni per eor- dem prædecessores, & Sedem Apostolicam concessis, etiam prætextu clausulæ in supplicationibus apponi so- litæ, videlicet cum derogatione priuilegiorum & in- dultorum

Callistus II

Præ. IV. Greg. X. B. n. d. X. Nicolaus IV. Mart. V. Call. III. Pius II. Sixtus IV. Alex. VI. & Jul. II. & alii. ont. plurima prou. gis, & præsentis pro manutentione hospitalium quæstuidi con. off. runt. Tu quæd. quæstas obser- ua. constit. 93. Greg. XIII. Romæ.

Sixtus IV. de- crevit benefi- cia Ordinis S. Antonii, ejus tantam reu- lam præfata conferri posse sed ea non po- tuit, uti hæc insufficienter re- lictam. Nonnulli ex ill. Pont. gra- tias dicti Or- dinis præser- uarunt, et ali- aliorum pri- uilegia suscip- derunt. Exemptam- que à lucto- n. impositio- num esse vo- luerunt. Leg. a etiam piis locis S. Antonii viti- et, d. Reli- gionis esse de- clarat.

Priuilegiis que d. Ordine derogari pro- hibentur.

dultorum Religioni sancti Antonii concessorum in literis latissime extendenda minime derogari posse forsitan voluisset.

Leo X. supra dicta approbavit, &c.

§. 9. Et idem Leo prædecessor voluisset, privilegiaque ipsa approbasset, prout in diversis prædecessorum prædictorum desuper confectis literis plenius contineri dicebatur, & ut à nonnullis asserbatur, alias antequam supplicationes, Religionem huiusmodi concernentes eisdem prædecessoribus porrigerentur, per Protectores ipsius Ordinis tunc existentes, an Ordini & illius privilegii huiusmodi contrariarentur inspicere, & si contrariæ essent, lacerari consueverunt.

Sed præfata privilegia de factis non servabantur, & Ordo S. Antonii multis damna patiebatur.

§. 10. Nihilominus causantibus sinistris eventibus, aut hominum malitia, & pullulante cupiditate, vel alias à certis annis tunc citra, Religionis huiusmodi sic ex parte tot annis illæsa privilegia, immunitates, indulgentiæ, & indulta, prætextu Cruciarum, ac fabricarum dictæ Basilicæ, & aliarum Ecclesiarum fore annuatim suspensa, moderata, & modificata, ac Abbas, Conuentus, & personæ Religionis huiusmodi, nedum ratione bonorum illius immobilium, sed etiam mobilium & quarstarum, elemosynarum per illius religiosos aut ab eadem deputatos fieri solitarum, & decimarum, & impositionum solutionem, sub diversis censuris & pœnis compulsi, & quod deterius erat, privilegia huiusmodi, in genere, & in specie, importunitate vel præoccupatione revocata, ac nonnulla bona immobilia & quarstæ, ac beneficia ad ipsam Religionem spectantia ab illis Præceptoribus & Hospitalibus dismembrata, ac aliis beneficiis, absque Abbatis præfati consensu applicata & unita, ac forsitan in alia beneficia erecta fuerant, ipsaque bona immobilia, quarstæ, & beneficia, etiam absque aliqua recognitione ipsius Abbatis, tanquam applicata & unita, ac erecta, & per scripta à diversis Communitatibus seu personis, Ecclesiasticis & secularibus detinebantur, & nonnullarum Ecclesiarum Capitula, necnon locorum Communitates, & earundem Communitatum particulares, ac alia secularia, & regulares personæ, quæ pias elemosynas, & oblationes ad honorem eiusdem sancti Antonii Religioni huiusmodi elargiri, & facere consueverant, illas tunc facere minime curabant, ac contra privilegia & indulta prædicta per longissima tempora inuiolabiliter observata, nonnulli locorum Ordinarii, Cathedraliumque & Collegiarum Canonici, necnon Parochialium Ecclesiarum Rectores, suarum conscientiarum prodigi, medietatem, aut aliquam partem quarstarum, elemosynarum prædictarum exigere, & literas licentiæ quarstas huiusmodi faciendi, Religioni seu eorum Nuntiis præfatis denegare non expauebant; nonnullique diversorum aliorum Ordinum, Ecclesiarum, & Hospitalium quarstos, prætextu quorundam privilegiorum illis forsitan tunc noviter concessorum, quarstas nolis & campanellis sonantibus faciebant, ac sub ficto nomine, quod eidem Sancto Antonio offerrebant, surripientes nolas seu campanas, porcis & aliis animalibus appendebant, & quod dolenter referendum erat, Communitates & alia personæ huiusmodi, certa Oratoria, Capellas, beneficia ac forsitan Hospitalia sub dicti S. Antonii nomine fieri, & in illis ejusdem S. Antonii figurâ & imaginem depingi facientes, Oratoria, & Hospitalia, ac beneficia ipsa, sub invocatione eiusdem sancti, Apostolica seu Ordinaria auctoritate erigi procurabant, & illorum prætextu elemosynas, & alia pia reliqua, quæ Religioni huiusmodi pro languidorum, & pauperum in illis Hospitalibus degentium, necnon religiosorum, die noctuque in Monasterio, domibus, Præceptoribus, ac aliis locis dictæ Religionis Altissimo famulantiunt sustentatione relinquebantur, de facto percipiebant, detinebant, occupabant, ac in damnabiles eorum usus conuertebant, eisdemque Abbati & Conuentui, ac Religioni subijci recusabant in animarum suarum periculum.

Et fieri ad nihilum reduebatur.

§. 11. Propter quæ Religio huiusmodi eatenus gravem passa erat, & in dies patiebatur jacturam, ac in maximam lapsa erat, & dictum labeatur ruinam, & hospitalitas in Hospitalibus Religionis huiusmodi, prout consueverat, non observabatur, divinus cultus, ac Religionis huiusmodi facultates diminuiebantur, religio-

que & alia ipsius Religionis personæ maximis necessitatibus circumveniebantur, & Religio huiusmodi ad nihilum reducebatur.

§. 12. Vnde pro parte dicti Theodori Abbatis, qui paulo ante apud Sedem Apostolicam constitutus assueverat, se etiam ad id assiduis querelis Præceptorum & Religiosorum dictæ Religionis, ac in illius Hospitalibus degentium utriusque sexus languidorum, & aliarum miserabilium personarum excitatum, cui Leoni prædecessori humiliter supplicatum, ut privilegia, præeminentias, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, indulgentias, concessiones, & indulta prædicta approbare & innovare, alias super eis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 13. Idem Leo prædecessor, qui ad sacrum Apostolatus ministerium, divina disponente clementia evocatus, Monasteriorum, & aliorum piorum locorum omnium suæ curæ commissorum necessitates, paterna consideratione pensabat, & ut illis ac personis in eis sub suavi Religionis jugo Altissimo famulantibus, & ad ea hospitalitatis causa diuertentibus, opportuna in suis necessitatibus subsidia corresponderent, ac eorum conservatio, quies & augmentum provenirent, opem & operam, quantum sibi ex alto cõcedatur favorabiliter adhibebat, & illa quæ propterea per prædecessores suos Romanos Pontifices, provida deliberatione concessa compeiebant, ut firmius & illibata servarentur, libenter approbabat, ac de novo concedebat, aliasque provisiones congruas desuper adiciebat, prout etiam Catholicorum Principum exposcebat devotio, & id conspicebat in Domino salubriter expedire: quique Religionem huiusmodi S. Antonii, in visceribus gerebat charitatis, & illâ nondum conservari, sed in melius dirigi suis potissime temporibus sinceris desiderabat affectibus, præfatum Theodorum Abbatem à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causa latis, quibus quomodolibet innodatus existeret, ad effectum infrascriptorum dumtaxat consequendû absolutus, & absolutum fore censeretur, huiusmodi supplicationibus inclinari, cõsiderationes etiam charissimorum in Christo filiorum nostrorum, tunc suorum, Caroli in Imperatorem electi Romanum, & Hispaniarum Catholicorum, necnon qui dicti Monasterii fundator, & protector existeret, Francisci Francorum Christianissimi Regum eidem Leoni prædecessori desuper, per eorum literas humiliter supplicantium, sub datis videlicet 4. non. Octob. Pontif. sui anno nono, omnia & singula privilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, indulgentias, concessiones, gratias, indulta, Monasterio, Religioni, Abbati, Conuentui, & personis prædictis, per præfatos & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, concessa, & singulas ipsorum prædecessorum, & suas desuper confectas literas, & in eis contenta quæcumque, auctoritate Apostolica approbavit & innovavit, ac ea omnia & singula, prout per prædictos prædecessores concessa fuerunt, de novo, ita quod Abbas, & Conventus, necnon Præceptores, & personæ præfate privilegiis quibus tempore Sixti, & Innocentii, ac Alexandri & aliorum prædecessorum præfatorum uti poterant, & utebantur, etiam in Vrbe, & Curia Romana, liberè & licitè uti possent, concessit, illaque robur perpetuæ firmitatis obtinere, & inuiolabiliter observari debere.

Abbas dicti Ordinis prædicti privilegia & gratias innovavit, & confirmationem dicti Leonis petiit.

Qui innovavit approbavit

§. 14. Necnon de cætero perpetuis futuris temporibus, singulas prædecessorum huiusmodi, ac supra, & infra scriptas conficiendas literas, necnon privilegia, immunitates, indulgentias, prærogativas, facultates, exemptiones, concessiones, gratias, indulta & alia in eisdem literis contenta, sub literis per eundem Leonem prædecessorem, alias venerabili fratri nostro, tunc suo moderno Episcopo Meldensi, super suspensione & modificatione indulgentiarum ac privilegiorum dictæ Religionis sancti Antonii, sub dat. videlicet duodecima Kalendas Septembris, dicti Pontificatus anno septimo, vltimè concessis, & aliis quibuscumque, etiam quæ per Leonem, & alios prædecessores huiusmodi, etiam contemplatione

Et quæ supra dicta sunt observari prædictis decretis.

Fabricæ

Fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe prædictæ, à quarta feria cinerum fieri consueverant, revocationibus, suspensionibus, modificationibus, generalibus vel specialibus, etiam in specie de Religione Sancti Antonii hujusmodi specialis, nominatæ, & expressa mentio fieret, etiam si subsidium sanctæ Cruciatæ, contra infideles, aut dictæ Basilicæ, necnon aliarum etiam Patriarchalium, Cathedralium, vel aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, ac aliorum quorumcumque piorum locorum, ac occasione damnorum, etiam per infideles illatorum, & bonorum oblatorum, aut in recompensam laborum Romano Pontifici, & Sedi Apostolicæ, etiam contra dictos infideles impensorum, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis clausulis etiam derogatoriis derogatoriis, & alias qualitercumque efficacissimis & insolitis eatenus factis, & in posterum faciendis, minime comprehendendi posse neque debere, sed ab aliis semper excepta, ac quoties hujusmodi suspensiones, revocationes, & modificationes emanarent, toties quoties in pristinum, & eum in quo antequam illæ emanassent erant, statum restituerentur, & plenarie reintegratæ essent; & si illa per Leonem prædecessorem, aut ejus successores Romanos Pontifices pro tempore existentes, importunitate, aut etiam motu simili, vel alias revocari, suspendi, aut modificari contingeret, revocationes, suspensiones, & modificationes hujusmodi, nisi ille de consilio Venerabilium Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, tunc & pro tempore existentium, consistorialiter habito, & cum trina intimatione per literas Apostolicas sub plumbo, ita ut semper & qualibet vice trimestre intercederet, eisdem Carolo electo, & Francisco Regi, ac aliis Romanorum Imperatoribus electis, ac Francorum Regibus, & eorum successoribus pro tempore existentibus faciendæ, ac eorum per diversas literas ipsorum propriis manibus subscriptas, & parvis eorundem sigillis munitas, & non alias, aliter nec alio modo, expresso accedente consensu fierent suffragari, nec privilegiis, indultis, & literis Apostolicis dicto Ordini concessis prætextu quarumcumque specialium clausularum, præsertim illius in supplicationibus per Leonem prædecessorem, & ejus successores Romanos Pontifices pro tempore existentes hujusmodi, aut de eorum mandato eatenus signatis, & pro tempore signandis, videlicet cum derogatione privilegiorum, indultorum, & literarum Apostolicarum latissime extenden. in supplicationibus ipsi de Sixti & aliorum etiam ipsius Leonis prædecessorum privilegiis, & Religione hujusmodi mentio fieret, non operari; necnon prædicto Sixti privilegio derogatum non censeri, neque vigore dictæ clausulæ in eisdem supplicationibus apponi solitæ, debuisse, neque posse in literis Apostolicis, tam per Cancellariam, quam Cameram Apostolicam expeditis & expediendis ad dictum privilegium Sixti prædecessoris extendi, nisi in dictis supplicationibus fieret specialis & specifica mentio dicti privilegii, necnon Regis ad cujus instantiam concessum fuisset, literasque Apostolicas desuper etiam per Cameram Apostolicam expeditas, seu in futurum expediendas, illis pro quibus vigore dictarum supplicationum, & illorum sumptorum expeditæ fuissent, seu in futurum expedirentur, non suffragari posse, neque debere, illasque ipsius Leonis prædecessoris, & ejus successorum hujusmodi intentionis defectu carere, & pro cassis, irritis, & non legitime expeditis haberentur, & ad dictam Cameram seu Cancellariam corrigendæ remitterentur, ipsasque super supra, & infra scriptas conficiendas literas, vim contractus, & indissolubilis obligationis inter eundem Leonem prædecessorem & Sedem prædictam, ac Franciscum Regem, & ejus successores, necnon Theodorum, & pro tempore existentem, Abbatem præfatos obtinere. Et sic per quoscumque Judices Ecclesiasticos & sæculares etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, in eadem Curia vel extra eam, in quibusvis causis & instantiis sententiari, decidi, judicari, & interpretari debere, sublata eis & eorum cuilibet aliter judicandi, & interpretandi facultate, ac quicquid secus super his à quocumque quavis auctoritate, scienter vel ignoranter con-

tigerit attentari, irritum & inane decrevit, & declaravit.

§. 15. Et nihilominus ut necessitatibus dictæ Religionis commodius provideretur, quod desinceps perpetuis futuris temporibus liceret religiosis dictæ Religionis & aliis personis ab eis, ut prius deputatis, quæritas, vota, elemosynas, pia relicta, & alia etiam Confraternitatum pia suffragia, quæ in dicti Sancti Antonii honorem fierent, in quibuscumque Regnis, Ducatibus, Communicatibus, & aliis etiam Imperatoris dominiis, ac diocesis, etiam in Urbe & Curia prædictis, Ordinariis locorum, & quorumcumque aliorum licentia petita, licet non obtenta, facere; ac Ordinarii locorum, & aliarum personarum ad quos pertinere dignosceretur, literas, & alia mandata licentiæ quæstuan. hujusmodi nullis, nisi à præfato Theodoro, & pro tempore existentem Abbate dicti Monasterii & generali Capitulo ejusdem Religionis Sancti Antonii, per eorum literas paten. specialiter deputatis, concederent, ac illa ipsis deputatis absque ea, quam contra dicta privilegia, & indulta exigere solebant pecuniarum exactione, sub excommunicationis latæ sententiæ, ac aliis censuris & pœnis in dictis privilegiis defunctis, concessis, contentis concedere tenerentur, nec ultra unum florenum pro dictis literis & mandatis, juxta privilegia prædicta percipere possent; & si quid ultra perciperent, ad restitutionem ejus Religionis, & deputatis præfatis faciendam, sub anathematis pœna tenerentur.

§. 16. Quodque Abbas Monasterii, & Præceptores, & alie religiose personæ Religionis hujusmodi, etiam in Urbe & Curia hujusmodi, occasione quæstuarum, votorum, elemosynarum, relictorum confraternitatum, & aliorum piorum suffragiorum, & quorumcumque bonorum mobilium & immobilium, ad solutionem alicujus decimæ, subsidii, aut alterius impositionis talliarum, gabeliarum, jucundorum adventuum, etiam Imperatorum, Regum, Legatorum etiam de latere, seu Nuntiorum Sedis prædictæ, etiam Romanæ Ecclesiæ Cardinalium, & aliorum quorumcumque Prælatorum Ecclesiasticorum, quavis etiam Apostolica, vel alia quavis auctoritate impositis seu imponendis, minime tenerentur, nec ad id compelli, aut propterea interdici, suspendi, vel excommunicari, aggravari, reagravari, & beneficiis suis privari possent.

§. 17. Quodque de cætero, etiam perpetuis futuris temporibus supplicationem, tam gratiam, quam justitiam, & alia negotia dictæ Religionis concernentia, aut impenetrationes beneficiorum, seu præceptoriarum dicti Ordinis, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi consistentium continentes, per ipsum Leonem prædecessorem & pro tempore existentem Romanum Pontificem, seu de eorum mandato non signarentur, aut per Referendarios pro tempore existentes, non referendarentur; sed nunc ei pro tempore existenti dictæ Religionis Protectori mandarentur, & ipse Protector supplicationes hujusmodi, si dictæ Religionis præjudicare non cognosceret, manu sua signaret, & Leoni prædecessori, vel pro tempore existenti Rom. Pontif. aut Cardinali, seu alteri curam Signaturæ habenti signandas remitteret, & quæcumque gratiæ eidem Religionis præjudicantes, absque manu dicti Protectoris de cætero concedendæ, subreptionis, & obreptionis vitio subjacerent, nulliusque roboris vel momenti existerent.

§. 18. Ac quod Religionis hujusmodi consistentium, & alia beneficia, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi nullis nisi dictum Ordinem expresse professis, ac de expresso consensu Regis Francorum, ac Abbatis pro tempore existentium prædictorum, per Leonem prædecessorem, aut successores suos hujusmodi, necnon Sedis prædictæ Legatos etiam de Latere, & Nuntios legatorum de latere, potestate fungentes, etiam ad tempus commendari, aut in administrationem dari possent, & si commendas de illis per Leonem prædecessorem, aut successores suos Legatos, & Nuntios hujusmodi fieri contingeret, commendæ hujusmodi defectu intentionis Leonis prædecessoris & successorum eorundem carerent, literæque desuper pro tempore confectæ nullæ, irritæ, & invalidæ existerent.

Et quæstuan. facultatem iterum commisit. Tu in hoc vi. de & obsequi. confisus. 73. Greg. VIII. Romanis, cum ibi morari.

Exemptionem que à decimis & aliis impositionibus, largitus est. Ad hoc habet etiam bull. m. b. f. 111. cit. in m. 2.

Supplicatio gratiam vel justitiam concernentes, circa negotia & causas Ordinis S. Antonii non nisi iuxta hic data forma expediri posse decrevit.

Beneficia d. Ordinis ejus tantum religiosis confecti voluit.

Capitulum & Oratorias ac pia loca omnia sub invocatione S. Antonii constructa, & construenda, Abbatibus S. Antonii subijciuntur.

§. 19. Ac quod Hospitalia, Capellæ, Oratoria, beneficia, & alia pia loca, etiam in Urbe & Curia hujusmodi, seu aliis quibuscumque terris, dominiis, & locis, sub dicti S. Antonii invocatione fundata, constructa, ædificata, & erecta, & quæ in posterum perpetuis futuris temporibus fundari, constructi, ædificari, & erigi contingeret, cum eorum applicationibus, appropriationibus, unionibus, annexionibus, & incorporationibus, factis, & deinceps faciendis, ad Abbatem, & Religionem hujusmodi spectarent & pertinerent, illisque subicerentur, & subiecta existerent, & à dicto Monasterio dependerent, illaque per eisdem Religionis Canonicos & Religiosos, non autem per alios, Ecclesiasticos & sæculares, etiam oppidorum, locorum, & villarum, & communitatum personas, nisi de Abbatis & Conventus prædictorum expresso consensu, regi & gubernari deberent; & in signum recognitionis superioritatum hujusmodi de aliquo anno rationabili canone, & censu per eisdem Abbatem & Conventum, ac Definitorum generalis Capituli hujusmodi imponendo, & eis singulis annis persolvendo respondere deberent & tenerentur, ac in eventum rebellionis, aut non subjectionis, ac remissionis singulares Communitatum, & aliarum personarum hujusmodi, majoris excommunicationis sententia per Leonem prædecessorem, & ejus successores præfatos innodata, earumque Ecclesiarum interdicta essent, & esse censerentur; nec ab hujusmodi majori excommunicatione per Leonem prædecessorem, aut successores prædictos absolvi, aut interdicta ipsa relaxari possent, nisi ad id Abbatis & Conventus prædicti expressus per eorum patentes literas accederet assensus; liceretque Theodoro & pro tempore existenti Abbati & Conventui, necnon Præceptoribus hujusmodi, beneficiis, Oratoria, Hospitalia, & alia loca, sub nomine ejusdem S. Antonii pro tempore, etiam in Urbe & Curia prædictis, fundata & dotata, quæ eidem Theodoro & pro tempore existenti dicti Monasterii Abbati & Conventui, ac Præceptoribus hujusmodi obedire, seu subijci, aut annuam responsionem solvere reculare contigerit, solo æquare, aut demoliri, & imagines à parietibus delere, seu per eisdem Communitates, & alias personas, Ecclesiasticas & sæculares, solo æquari & demoliri, ac imagines hujusmodi deleri, sub excommunicationis lætæ sententiæ, interdicti, ac aliis censuris & pœnis, etiam cum invocatione auxilii brachii sæcularis facere.

Elemosynas nolis sonantibus colligere, & in las animalibus appendere posse d. Ordinis summum modo permitti. Ad hoc vide revocationem & declarationem Gregor. VIII. in eius const. 73. Romani, cum ibi nos.

Vaines & suppressiones beneficiorum d. Ordinis prohibet & annullat.

§. 20. Quodque etiam deinceps perpetuis futuris temporibus, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi, nullis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis forent, nisi dictæ Religionis Religiosis, aut ab eis deputatis procuratoribus, seu nuntiis, sub eadem excommunicationis lætæ sententiæ, & viginti quinque ducatorum auri de Camera, Cameræ Apostolicæ applicandorum pœnis, liceret questas hujusmodi facere, ac vota, legata, elemosynas, oblationes, & alia pia suffragia qualitercumque donata, seu donanda petere, quærere, exigere, colligere aut recipere nolis, seu campanis sonantibus, aut per sonum nolarum, seu campanellarum hujusmodi, nec campanellas, seu nolas porcis, & aliis animalibus, quomodocumque nuncuparentur, appendere, seu appendi facere, auctoritate Apostolica prædicta statuit & ordinavit.

§. 21. Et insuper quascumque uniones, annexiones, incorporaciones, suppressiones, applicationes, erectiones, & institutiones factas, ac ex tunc, prout eodem die, & è contra, perpetuis futuris temporibus faciendas, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi, absque Abbatis & Conventus, ac Capituli generalis, seu Definitorum prædictorum expresso consensu, de Præceptoribus, beneficiis, Hospitalibus, Oratoriis, Confraternitatibus, questis, & aliis bonis, ad dictam Religionem Sancti Antonii quomodolibet spectantibus & pertinentibus, aut quocumque titulo spectarent, & pertinerent, Apostolica auctoritate prædicta revocavit, cassavit, irritavit, & annullavit; ac Præceptoribus, Hospitalibus, Oratoriis, Beneficiis, Confraternitates, questas, & vota prædicta, in pristinum & eum in quo antequam hujusmodi uniones, annexiones, incorporaciones, suspensiones, applicationes, erectiones, & institutiones fierent, erant, statum restituit, reposuit,

& plenarie reintegravit; necnon uniones, annexiones, incorporaciones, suppressiones, applicationes, approbaciones, erectiones, & institutiones prædictas, nullas, irritas, cassas, & inanes, illarumque prætextu questas, & alia bona, mobilia & immobilia hujusmodi, præscripta non esse, neque præscribi posse, neque debuisse, locum cuicumque præscriptioni contra eandem Religionem, & illius bona, non esse, neque in futurum fore; liceretque deinceps Theodoro, & pro tempore existenti Abbati, & Conventui, ac Præceptoribus præfatis, bona prædicta, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi recuperare, ac illorum corporalem possessionem apprehendere, & apprehensam continuare; dictasque uniones, annexiones, incorporaciones, suppressiones, applicationes, & approbaciones, ac Oratoriorum, & Capellarum, Imaginum, & Hospitalium sub invocatione dicti Sancti Antonii erectiones, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi, absque Abbatis & Conventus, ac Capituli prædictorum consensu, per Leonem prædecessorem, & ejus successores præfatos, seu eorum & dictæ Sedis Legatos, aut locorum Ordinarios hujusmodi, fieri non posse, neque debere; & si quæ fierent, illas cassas, irritas & inanes existere, etiam decrevit.

§. 22. Districius inhiens omnibus & singulis Commissariis, etiam Fabricæ dictæ Basilicæ, ac quibusvis aliis Nuntiis Apostolicis, & aliis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existens, & quacumque auctoritate, etiam Apostolica vel mundana, etiam contra exemptos, & eorum privilegia tunc fungentibus & futuris, necnon quibusvis sæcularibus, & quoruncumque Ordinum etiam Mendicantium, etiam de Observantia nuncupatorum regularibus personis, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi, tunc & pro tempore existens, ne Abbatem & Conventum Monasterii, ac Præceptores, & personas Religionis hujusmodi, directè vel indirectè, quovis quæsito colore, vel ingenio, sub dicta excommunicationis lætæ sententiæ, & aliis etiam pecuniariis censuris & pœnis, arbitrio pro tempore existentis dicti Monasterii Abbatis moderandis, & Cameræ Apostolicæ ac Religioni prædictis applicatione cujusvis decimæ, aut impositionis, in dictis questis, & bonis, etiam prætextu quarumcumque suspensionum molestant, turbarent, inquietarent, seu molestari, turbari, inquietari facerent, aut permitterent; necnon omnibus locorum Ordinariis, & eorum officariis, & aliis quibusvis ubilibet, etiam in Urbe, & Curia hujusmodi constitutis personis, quacumque etiam Apostolica auctoritate fungentibus, ne literas quæstuandi cum campanellis quorumvis Ordinum personis de cætero concederent, ac decernens ex tunc irritum & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Ordinum S. Antonii per prædictum in lictariis per dicitur.

§. 23. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Monasterii & Ordinis prædicti juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, necnon privilegiis, indultis, & literis Apostolicis, per prædictos & quoscumque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, tunc suos, ac etiam ipsum Leonem prædecessorem, & Sedem eandem, etiam consistorialiter, etiam per viam legis & statuti perpetui, ac stipulati contractus, etiam juramento vallati, etiam in favorem Cruciatæ, & Basilicæ prædictarum, & fidei Catholicæ, ac motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, ac cum quibusvis efficacissimis & insolitis, etiam irritativis & cassativis, revocativis, præservativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis clausulis, irritantibusque & aliis decretis in contrarium quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut aliqua ex quibus forma servanda foret, & in eis caveretur expresse, quod illis nullatenus derogari posset, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, & forma in illis tradita observata inferri

Quibus non dicitur.

infecti fuissent, eidem Leoni prædecessori pro sufficien- ter expressis haben. illis alias in suo robore permanfu- ris, ea vice dumtaxat, specialiter & expresse derogavit, contrariis quibuscumque, aut si locorum ordinariis vel quibusvis aliis, communiter vel diuisim à dicta esset Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excom- municari non possent, per literas Apostolicas non fa- cientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

§.24. Cæterum quia difficile erat super supra, & in- fractiscriptis consicent. literis huiusmodi, ad singula que- que loca, in quibus de illis fides facienda esset, deferri, voluit idem Leo prædecessor, & Apostolica auctoritate prædicta decrevit, eorum transumptis, manu Notarii pu- blici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, vel Curie Ecclesiasticæ munitis, eandem prorsus fidem, in iudicio & extra adhiberi debe- re, quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, si præ- sentialiter essent exhibitæ vel ostensæ.

§.25. Ne autem de absolute, approbatione, in- novatione, concessione, decretis, declaratione, statuto, ordinatione, reuocatione, cassatione, annullatione, resti- tutione, reintegratione, inhibitione, derogatione, & vo- luntate Leonis prædecessoris huiusmodi, pro eo quod super illis ipsius Leonis prædecessoris, ejus superueniente obitu, literæ non confectæ fuerunt, valeat quomodo- libet hæsitari, ipseque Theodorus, & pro tempore exi- stens dicti Monasterii Abbas, illorum frustrentur effe- ctu, volumus & dicta Apostolica auctoritate decerni- mus, quod absolutio, approbatio, innovatio, concessio, decreta, declaratio, ordinatio, revocatio, cassatio, irritatio, annullatio, restitutio, repositio, reintegratio, inhibiti- o, derogatio, & voluntas Leonis prædecessoris huiusmo- di, perinde à dicta die quarto nonas Octobris, suum des- rantur effectum, ac si super illis ipsius Leonis prædeces- soris literæ, sub ejusdem diei datis confectæ fuissent, prout superius enarratur.

§.26. Quodque præsentis literæ ad proban. plene absolute, approbationem, innovationem, concessi- onem, decreta, declarationem, statutum, ordinationem, revocationem, cassationem, irritationem, annullationem, restitutionem, repositionem, reintegrationem, inhibiti- onem, derogationem, & voluntatem Leonis prædecessoris huiusmodi ubique sufficiant, nec ad id probationis alte- rius adminiculum requiratur.

§.27. Quocirca vniuersis & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac personis in dignitate Ec- clesiastica vbilibet constitutis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi vel plures, aut eorū vnus, per se vel alium, seu alios, omnes & singulas prædictas, & præsentis literas, ac in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Theodori, & pro tempore existentis Abbatis, & Conuentus, ac Præceptorum præfatorum desuper requisiti fuerint pu- blicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præ- sidio assisten. faciant auctoritate nostra literas ipsas, ac privilegia, præeminencias, immunitates, exemptiones, libertates, prærogativas, facultates, concessiones, gratias, & indulta, ac alia in eis contenta huiusmodi, firmiter observari, ipsosque Abbatem & Conuentum, ac Præ- ceptores, quæstos, & alios quos literæ ipsæ cõcernunt, illis pacificè gaudere, non permittentes illos, aut eorum aliquem desuper modo aliquo indebite molestari, aut impediri, aut inquietari, contradictores, molestatores, impeditores quoslibet & rebelles, per censuras Ecclesi- asticas, & pœnas, ac alia in eis remedia appellatione post- posita compescendo, ac legitimis super his habendis seruatibus processibus, censuras & pœnas prædictas quo- ties opus fuerit, aggrauando & reaggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis, non obstantibus omnibus supradictis.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.
Datum Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo ter- tio. sexto kalend. Decembris, Pontificatus nostri anno primo.

Instituto Collegii 60. virorum, ad curandam perfectionem Fabricæ basilicæ S. Petri Prin- cipis Apostolorum de Vrbe, cum facultate deputandi iudicem ad cognitionem causa- rum interesse d. Fabricæ concernentium.

Huius Collegii præfatus & moderator est Cardi- nalu pro tempore Archipresbyter S. Petri, ex const. 102. Six. V. Cum ex, ubi hæc iurisdictio ste- ratio conceditur.

Ante hanc bullam Iulius II. sup. in sua const. 23. Liqueat, & Leo X. amplas facultates Fabricæ Collegio dede- runt in exigendis legatis piis & incertis, & deinde etiam iste Clem. inf. in const. 9. Dudum. Necnon Paul. III. qui illas Iul. II. & Leon. X. refert infr. in const. 31. Dum ad vniuersas, ac Iul. III. in const. 15. Accepimus, & Pius V. in const. 96. Decet, & const. 97. Exigit. Scias etiam pro hac Fabrica duas sententias conformes constituere rem iudicatam, ut inf. in const. 95. Pii V. Et si omnium.

LEMENS EPI SCOPY S,
Seruus Seruorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Admonet nos suscepti cura regiminis, & auctoritas Pontificalis inducit, ut ad ea potissimum intenda- mus, per quæ gloriosi Principes terræ Petrus & Paulus, qui primi Euangelium CHRISTI in Alma Vrbe prædi- carunt, in eaque, postquam Christianam Religionem fundarunt & erexerunt, ac vniuersum Orbem sacre do- ctrinæ splendore, & miraculorum fama repleuerunt, sancti martyrii coronam sub eodem persecutore, ac ea- dem die, eodemque loco susceperunt, eo majori venera- tione à Christi fidelibus colantur, quo maioribus meritis inter alios Apostolos excelluerunt. Quorum licet Salua- tor noster peculiarem curam semper habuerit, quippe qui, ut alia innumera omittantur, Petrum in fluctibus ambulanti, ne mergeretur, dextera sua erexit, Paulum verò tertio naufraganti, de profundo pelagi liberavit, ipsum tamen Petrum, cui clauis Regni Cælorum dedit, plenitudinem potestatis habere, aliorumque Apostolo- rum Principem esse voluit. Et propterea non conuenit, Ecclesiam seu Basilicam sub ejus nomine dedicatam, apud quam Palatium Apostolicum existit, & in qua su- per ipsius B. Petri Altari Romani Pontifices quolibet anno missas Pontificales solemniter celebrare consue- uerunt, necessaria instauracione, ac reparatione carere, & ab illis qui devotionis causa, ad eorundem Apostolo- rum limina visitanda confluunt, quali desertam & que relictam conspici.

§.1. Sanè considerantes quod in ipsa Vrbe Roma, in qua omnipotens primatum Ecclesiæ suæ sanctæ sta- tuit atque firmavit, claræ memoriæ Constantinus, qui Monarchiam tenebat imperii, postquam à B. Syluestro per sancti baptismi sacramentum, veritatem fidei, & spem salutis æternæ suscipere meruit, in proprio Latera- nensi Palatio, Ecclesiam in honorem Saluatoris Mundi erexit, eorundemque Apostolorum basilicam pari prope forma & magnitudine à fundamentis ædificavit, ac pro- priis humeris duodecim cophinos terræ ex earum funda- mentis exportavit, ac eas ipsas eodem die ab ipso beato Syluestro consecrari obtinuit, aliaque multa mente re- uoluentes, ad officium nostrum pertinere arbitramur, ut postquam fel. record. Iulius Papa II. prædecessor noster existimans, quemadmodum ipse Petrus Apostolorum Princeps haberetur, ita ejus Basilicam ædificii pulchritu- dine & magnificentia, inter alias principatum obtinere debere, ipsam propterea demolendam mandavit, ut lon- ge ampliore, ac magis admirabili ædificio reficeretur, ac instauraretur.

§.2. Nos qui ejusdem B. Petri successores sumus, ipsamque peculiari deuotione prosequi tenemur, quod ipse Iulius prædecessor morte præuentus, successueque Leo X. Adrianus VI. Romani Pontifices etiam præde- cessores

HL.

Edita An. D. 1545.

SS. Petrus & Paulus A. o. s. Romæ h. tem. Catholicam firmarunt.

Constantinus Imperator eor. m. Ecclesiæ Romæ iridem ædificauit.

Hic modo d. r. i. x. ut E. r. c. lesta S. Petri Apostolorum Principis p. t.

monque
idem
circu

qua di-
era eju
omnino
expedi-
fuerit,
VII. a
ua curi
esse
nt.

anc bulla
illa om-
fuerit
are de-
nt.

equator.
itorum
nim di-
nt.

De. P. An. t.
26. Nov.

causis praestantior, originis illud Collegium, ad illius Fabrica prefessionem curandam.

cessores nostri, variis causantibus impedimentis, perfectum non potuerunt, id omni conatu, ac totis viribus nostris aggrediemur. Attendentes autem hoc factum, & sublimem B. Petri templum non nostri, neque cuiusque esse proprium, sed omnium Christianarum nationum commune, quando à Domino Deo, Deique Filio, ipsi Petro super omnes gentes potestas est data, ipseque & successores ejus Romani Pontifices pro salute omnium mediatorum apud Dominum nostrum Iesum Christum esse debent, cogitavimus propterea Collegium unum LX. virorum Curialium quarumcumque nationum instituere, & ordinare, qui dictæ Basilicæ, favente Deo, recludendæ diligentem curam habere debeant. Et cum singularium nationum in nostra Romana Curia degentium, Curiales digniores ex eis numerum LX. non excedentes ad hoc de mandato nostro elegerint, Nos ut exinde optatus subsequatur effectus, & fabrica ipsius basilicæ, cuius absolutionem sincero cordis affectu desideramus, prosperiores complectatur successus, ac suffragia pro eadem fabrica, pia Christi fidelium devotione eroganda, fideliter exigantur, & conserventur, necnon proventus illi in fabricam ipsam, & non aliam causam debite convertantur, oportune providere volentes, ac quoscumque Præfectos officiales ad opus dictæ fabricæ, cuiuscumque dignitatis, status, gradus & conditionis fuerint, etiam si Pontificali dignitate, aut Cardinalatus honore præfulgeant, per dictos prædecessores, & nos, ac Sedem Apostolicam hactenus deputatos, ac omnes commissiones, & facultates eis desuper sub quacumque verborum forma factas & concessas revocantes, ipsosque Præfectos & officiales ab humerosi præfectione, & aliis officiis, & commissionibus alias eidem specialiter, vel generaliter factis absolventes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis super hoc oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, unum Collegium fabricæ basilicæ beati Petri nuncupandum, omnium Oratorum Christianorum Regum, & Principum, Rerumque publicarum, ac ex singulis nationibus huiusmodi, ut præferatur, electorum, loco quorum pro tempore decedentium, vel se diutius absentantium, alii earundem nationum similiter eligi possint, sic tamen quod dictum numerum LX. non excedant, auctoritate Apostolica, tenore præsentium erigimus, & instituimus.

§. 3. Collegium huiusmodi, & pro tempore existentes singulares personas ejusdem, ab omni superioritate, dominio, potestate, jurisdictione, & auctoritate quarumvis personarum, quacumque dignitate, & excellentia, etiam si Cardinalatus honore, & Legationis de latere officio, ac quavis facultate pro tempore fungentium, etiam ratione Archipresbyteratus dictæ Basilicæ, quoad omnia & singula quæ fabricam huiusmodi concernent, auctoritate & tenore prædictis eximimus, & totaliter liberamus, ac sub nostra & Sedis prædictæ suscipimus protectione, nobisque & eidem Sedi, ita ut nullum alium quam nos, & successores nostros Romanos Pontifices in superiores recognoscere debeant, nulli alii in eos aliquam superioritatem, dominium, potestatem, jurisdictionem, aut auctoritatem quoquo modo exercere valeant, immediate subijcimus.

§. 4. Ipsique Collegio omnimodam administrationem, curam, & directionem, ac omne regimen dictæ fabricæ plenarie committimus, ac eidem Collegio, ut de eorum gremio Officiales ad tempus per eos statuendum, tam ad specialem curam ipsius fabricæ, ac quæcumque alia inferiora illam concernentia, quam etiam (dummodo ex dignioribus, doctioribus & clericis eligantur) ad justitiam ministrandam, qui juxta facultatem eis per eisdem Collegium tribuendam, contra debitores dictæ fabricæ, prout justitia exegerit, procedere possint, eligere, & ipsi officialibus electis salaria decentia constituere, ac omnia & singula quæ cætera Collegia quæcumque tam in dicta Vrbe & Curia Romana quam alibi, de jure vel consuetudine statuere, ordinare, & disponere possunt, & debent, tam prosperum regimen, & debitum ordinem ipsius Collegii, quam multas committentium fraudes in dispensatione proventuum fabricæ huiusmodi, & alias

fabricam ipsam concernentia, quæ postquam per eos statuta, ordinata, & disposita fuerint, eo ipso dicta auctoritate Apostolica approbata & confirmata sint, & effe- censentur, prout illa ex nunc, prout ex tunc, & de contra approbamus, & confirmamus, statuere, ordinare, & disponere libere & licite valeant, plenam & liberam facultatem, auctoritatem, & potestatem, auctoritate Apostolica & tenore supradictis concedimus.

§. 5. Et insuper ut omnia per ipsos Collegium gerenda, omni odio, amore & sinistra machinatione postpositis, secundum Deum, & rectam conscientiam dirigantur, eidem auctoritate & tenore statuimus & ordinamus, quod omnes & singuli de dicto Collegio, ac per eos pro tempore eligendi Officiales, sub attestacione damnationis æternæ, quod ipsi in huiusmodi fabricæ administratione, cura, & directione, ac regimine, & Officialium electione secundum Deum absque dolo, fraude, odio, vel rancore, prout cuilibet eorum conscientia dictaverit, procedent, & votum dabunt, ac officium exercebunt, juramentum, quod per præfatos Collegium, aut ab eis deputandos, quoties qualitas negotii id exegerit, & Officialibus deputandis pro tempore expedire visum fuerit, repeti possit, præstare teneantur.

§. 6. Ac quod omnia & singula, pecunias, res, & bona debita, & debenda, etiam pie oblaciones, tam in dicta Vrbe quam extra eam, operi dictæ fabricæ erogandæ, penes Collegium seu Officiales eligendos prædictos, aut Depositarium per Collegium deputandum permanere, & per eos claves arcarum & truncorum, ubi pecuniarum & elemosynarum in ipsa Vrbe reponantur, custodiri, ipsaque pecuniarum omnes per eisdem Collegium & Officiales ad hoc ab eis deputandos seu eligendos, ad opus dictæ fabricæ, & non ad alium usum omnino distribui, exponi, & converti debeant, etiam si nos & successores nostri Romani Pontifices aliter disponeremus & ordinaremus, etiam per quæcumque mandata, tam in scriptis quam etiam viva voce oraculo sub quibusvis pœnis & censuris faciendâ, quibus Oratores Regum, Principum, necnon Rerumpublicarum in dicta Curia residentes, pro eisdem Collegio firmiter resistere, & in huiusmodi euentum præfati Collegium pecunias, res, & bona omnia prædicta, nomine omnium Oratorum deponere, nec dicti Oratores, aut Collegium ratione resistentiæ huiusmodi aliquas censuras siue pœnas incurrere, neque Collegium præfati aliud quam ad deponendum, ut præferatur, adstringi possint, ipsique Oratores eo casu pecunias, res, & bona huiusmodi ad aliud opus quam dictæ fabricæ exponere nequeant; & qui contrarium fecerint, ad restitutionem de proprio damni eidem fabricæ eorum culpa vel factu illati teneantur.

§. 7. Quodque omnia & singula per inferiores officiales prædictos pro tempore acta & gesta, cum subscriptione Officialium deputandorum & sigillo Collegii prædictorum munita valeant, plenamque reboris firmitatem obtineant, ac in iudicio & extra fidem faciant, ac si per Camerarium nostrum & Præsidentes Apostolicæ Cameræ gesta & facta. Et similiter dilaciones, pacta, trá- adiciones, relaxationes, seu remissiones per Collegium præfatos pro quiete mentis debitorum ipsius fabricæ faciendæ, illas vim & auctoritatem habeant, quas haberent, si nobiscum, & cum successoribus nostris præfatis, ac Camerario & Præsidentibus Cameræ huiusmodi confecta & celebrata forent, nec in aliquo alio per Camerarium & Præsidentes præfatos, seu quoscumque alios Officiales molestari, aut inquietari possint.

§. 8. Ac quod Collectores pro exigendis hæreditatibus, legatis, & aliis bonis ex donationibus causa mortis, seu irrevocabili inter vivos dictæ fabricæ factis seu faciendis, ac piis elemosynis tam in Curia & Basilica prædictis, quam extra eandem Curiam, & in quibuscumque Civitatibus, Diocesisibus & locis erogandis deputari, eligi, & transmitti non possint per alios quam per Collegium præfatos, ac per ipsos Collegium pro tempore deputati, & electi, ut sine impedimento aliquo, & cum mentis quiete officium eis commissum exercere valeant, eorumque familiares clerici dumtaxat ad opus fabricæ huiusmodi deservientes, durante eorum officio, &

Qui Officium præfatum ad hunc adstrand.

Elemosyne que in ditione omni in opus fabricæ exponantur.

Cum dictis viribus fabricam transigerent. Vide bullam in rub.

Collectores deputari ad exigendales. Vide ibidem.

Illudque sibi soli subijciat. Immo sext. r. curia & brica illud subijciat Archiepiscopato S. Petri.

Collegio facultatem deputandi iudicis causam d. Fabrica, alioque Officialis concedit. Immo sext. r. eandem d. d. Arcis presbytero concessit.

cautione de satisfaciendo per se, si convaluerint, alias hereditibus & executoribus satisfactionem injungendo absolvi; hujusmodique absolutionem Officiales & Collectores ipsi parentibus tantum impediendum & occultantium, qui de jure pro impedimentis & occultationibus per eos praestitis & factis obligati fuerint, impendere possint.

Notarii cui notificent Fabri.

§. 15. Quodque Notarii, Rectores parochialium Ecclesiarum, seu Vicarii, vel quicumque alii de donationibus praedictis rogati, seu de illis notitiam habentes, illas infra mensem Collegio, seu Collectoribus, & si Collectores praesentes non fuerint, in Curia Episcopali loci intimare teneantur & debeant.

Clausula praesentium.

§. 16. Decernentes & declarantes pro potiori praemissorum robore, quod si adversus illa vel eorum aliqua, quavis literae Apostolicae, tam quascumque declarationes, concessiones, & clausulas generales vel speciales, etiam derogatorias derogatorias, fortiores, efficaciores, & insolitas, ac irritantia decreta, necnon mandata etiam poenalia, sub quacumque forma & verborum expressione in se continentes, etiam praesentibus expressè derogantes, etiam motu proprio, & scientia similibus, ac de Apostolica potestate plenitudine, à nobis, seu successoribus nostris praefatis, aut nostra, vel eorundem successorum nostrorum auctoritate, seu aliis quibusvis modis emanaverint, aut aliquo unquam tempore apparuerint, per quae effectus earundem praesentium retardati vel impediti, aut illis quomodolibet derogari, vel praedictum aliquod in aliqua sui parte quovis modo asserti possent, quod illa cum omnibus & singulis inde secutis executionibus, & processibus, pro infectis habeantur, nulliusque roboris vel momenti existant, ipsaeque praesentes literae vim validi & efficacis pacti, & contractus, inter nos & Collegium praefatos iniri, etiam juramento vallati, ad effectum ut non liceat nobis, nec successoribus nostris praedictis praemissa revocare, habere censeantur. Et sic in praemissis omnibus & singulis per quoscumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, etiam dictae Romanae Ecclesiae Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quavis aliter judicandi & interpretandi facultate & auctoritate, judicari & definiti debere, irritum quoque & inane, quicquid secus super praemissis, vel eorum aliquo per quoscumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Deputatio eorum in unum bulla.

§. 17. Quocirca universis & singulis venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Praepositis, Decanis, Archidiaconis, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Patriarchalium, & Metropolitanarum, ac aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonis, ac eorundem Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus & Vicariis in spiritualibus, & temporalibus ubilibet constitutis, motu simili per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes literas & in eis contenta quaecumque, ubi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte Collegii, & ab eis pro tempore deputandorum Officialium, & Collectorum praedictorum, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostra praesentes literas, & in eis contenta hujusmodi, sub censuris & poenis Ecclesiasticis firmiter observari, non permittentes Collegium, & ab eis pro tempore deputatos Officiales & Collectores praefatos, desuper per quoscumque quavis auctoritate fungentes quomodolibet molestari, impediti, seu perturbati, contraditores, molestatores quoscumque & rebelles, per eandem censuras & poenas, appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis servatis processibus, censuras & poenas ipsas quoties opus fuerit, aggravando, necnon loca in quibus eos morari, & ad quae declinare contigerit, Ecclesiastico interdicto subjiendo, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Deputatio eorum in unum.

§. 18. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusvis privilegiis, indultis, &

literis Apostolicis, quibusvis Ecclesiis, Monasteriis, civitatibus, & locis, ac Capitulis, Collegiis, Communitatibus, Universitatibus, iudicibus, & personis, cujuscumque dignitatis & conditionis existentibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque fortioribus & insolitis clausulis concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & individua mentio fieri deberet, tenores hujusmodi ac si de verbo ad verbum inserti forent praesentibus, pro sufficienter expressis & insertis habentes, quoad praemissa specialiter & expressè derogamus, & sufficienter derogatum esse, & adversus praesentes nemini suffragari posse decernimus, ac quorumvis tribunalium consuetudinibus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim à dicta sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 19. Caeterum quia difficile foret praesentes literas ad singula, in quibus de eis fides forsitan facienda foret, loca deferre, etiam volumus, & eadem Apostolica auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis manu publici notarii subscriptis, & sigillo alicujus Praelati, vel personae in dignitate Ecclesiastica constitutae, vel Curiae Ecclesiasticae munitis, in iudicio & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur eisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Nulli ergo omnino, &c.
Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo tertio, pridie Idus Decemb. Pontificatus nostri Anno primo.

Jurisdicatio Iudicis Curiae Ripetae Almae Urbis, cognoscendi causas civiles occasione mercium, per Ripetam vehendarum, & nonnullas causas criminales.

Alia istius iudicis jurisdictiones, vide inf. in Pauli III. const. 6. Cum nobis, & in aliis constit. quas ibi indicabo.

Reformationem autem hujus Curiae edidit Paul. V. ut in sua const. 71. Universi, tit. 8. ubi notabo.

CLEMENS EPISCOPVS, Editi 1524. Motu proprio, &c.

Nuper fel. rec. Adrianus Papa VI. praedecessor noster ad supplicationem dilectorum filiorum & universitatis Nautarum sive Barcarolorum Tyberonis & Anienis, seu Tyberonis Ripetae Almae Urbis, nonnulla statuta, & in Camera Apost. discussa & concessa Apost. auctoritate approbaverat, quibus inter alia cavebatur expressè, quod praefati Consules deputati pro tempore in aliquibus controversiis, & causis super quibusdam rebus, & bonis per fluvium Tyberis & Anienis devedtis, in certis pecuniarum summis haberent jurisdictionem cognoscendi & terminandi, sola facti veritate inspecta, etiam manu Regia.

§. 1. Cum autem, sicut accepimus, multas quaestiones & controversias quotidie in facto oriri, non solum inter ipsos Barcarolos, sed etiam inter Cives Romanos, aliosque mercatores se exercentes in dicto flumine ventilandas, quae in apicibus juris involuta, debent decidi & cognosci consilio jurisperitorum, & propterea praefatos Consules penitus ignaros indigere summopere viro juris peritia insignito.

§. 2. Nos qui ipsius Urbis praecipuam curam gerere tenemur, prospero statui, ac felici regimini, ac tam Romanorum Civium & Curialium, ac forensium Metcatorum in fluminibus se exercitantium, & ad ipsam Urbem victualia multa, & alias merces deferentium,

Transumptis manu

Dat. Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo tertio, pridie Idus Decemb. Pontificatus nostri Anno primo.

IV.

Jurisdicatio Iudicis Curiae Ripetae Almae Urbis, cognoscendi causas civiles occasione mercium, per Ripetam vehendarum, & nonnullas causas criminales.

Quamvis in factis oriri, non solum inter ipsos Barcarolos, sed etiam inter Cives Romanos, aliosque mercatores se exercentes in dicto flumine ventilandas, quae in apicibus juris involuta, debent decidi & cognosci consilio jurisperitorum, & propterea praefatos Consules penitus ignaros indigere summopere viro juris peritia insignito.

Transumptis manu

ac deferri facientiam, quam praesentibus Consulis & Universitatis Barcarolorum...

causas... criminales...

§. 3. Et eidem sic ut praemittitur deputato quascumque causas, controversias, quastiones, seu contentiones...

§. 4.

Mandantes dilectis filiis Praesiden. & Clericis Camerae Apostolicae...

§. 5.

Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis...

Et motu proprio...

Et motu proprio, & ad beneplacitum Camerae.

Datum Romae...

Datum Romae sub Sanctum Petrum, Idibus Januarii, anno primo...

Bullar. Mag. Tom. I.

Privilegia pro abundantia rei frumentariae, & agr cultura in districtu Almae Urbis

Altera privilegiorum aliqua revocantur, ubi nulla declarantur...

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

AD sacram beati Petri Sedem, meritis licet imparibus, divina dispositione vocati...

§. 1. Sanè licet dudum fel. record. Sixtus Papa IV. praedecessor noster...

§. 2. Volueritque tam super tempore rumpendi, quam super electione tertiae partis...

V.

§. 2.

§. 1.

§. 2.

§. 2.

§. 2.

verbis

versis impediti, & si secus forsan actum foret, id totum irritum & inane, ac nullius roboris vel momenti esse decreverit.

*In sum y. cu-
jus const. hic
non habet in-
novavit di-
ctam const.
Sixti.*

§. 3. Et deinde pie memorie Julius Papa II. etiam prædecessor noster literas prædictas per quasdam innovaverit, & quævis ex provisione sua hujusmodi plurimi agriculturæ se dedissent, & in territorio dictæ Urbis, & aliis locis circumvicinis magna frumenti, & aliorum bladorum quantitas colligeretur, & ex illa dictæ Urbis necessitatibus abundanter subveniri posset.

*B. romibus
& aliis man-
davit ne in-
terdictis co-
rum subditis
delationem
frumentorum
ad præsentem
que illos in-
ducerent ad-
vendant, cu-
us arum ipsi
reventerent.*

§. 4. Quia tamen Barones, & Domicelli dictæ Urbis domini temporales oppidorum circumvicinorum, eorum subditis, ne frumentum, & alia blada ad dictam Urbem deferre præsumerent, interdicebant, & ab eisdem subditis, qui non sine magnis sudoribus illud recolligerent, vili pretio habere, illudque eis cum frumentum aliis carius vendidissent, persolvere volebant, ab agriculturæ hujusmodi laudabili, & pernecessario exercitio, in animarum suarum periculum, & incolarum Urbis, & Curialium hujusmodi non modicum præjudicium, & gravamen delistere compellebantur, idem Julius prædecessor motu proprio, & ex certa scientia, per alias suas literas omnes & singulos Barones, & Domicellos Romanos, ac quascumque alias personas, tam Ecclesiasticas quam sæculares, oppida, terras, & villas infra quinquaginta milliaria à dicta Urbe possidentes, ab eorum subditis frumenta & blada, præterquam pro usu & necessitate vicus domus eorum, emere, & ad dictam Urbem deferri interdiceret, & prohibere, aut illa ad alia loca, quam ad eandem Urbem absque speciali sua, seu Cameræ Apostolicæ sibi nota licentia deferre præsumentes, ac in præmissis auxilium, consilium, vel favorem, publicè vel occultè, directè vel indirectè, quovis quæsito colore præstantes, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis, etiam si Cardinalatus honore fulgentes forent, requisiverit, & monuerit, eisque distictè præcipiendo mandaverit, quatenus infra quindecim dierum spatium, postquam posteriorum literarum prædictarum notitiam haberent, videlicet Communitates, & universitates, ac Barones, & alii in præmissis auxilium & favorem præstantes, ab emptionibus & prohibitionibus, ac interdictionibus hujusmodi, ex tunc deinceps penitus, & omnino desisterent, alioquin lapsis dictis quindecim diebus, Barones, ac Communitates, & Universitates singulares personas, & alios auxilium, consilium, vel favorem præstantes, ex tunc prout ex ea die, & è contra, excommunicationis sententiam, à qua ab alio quam Romano Pontifice, & facta de eo speciali, & expressa mentione, præterquam in mortis articulo constituti, & prævia satisfactione, absolvi nequirent, innodaverint, Archiepiscopos vero, Episcopos, & alios Prælatos suspenderit à divinis, & nihilominus, si aliqui ex prædictis, Baronibus, & alii civitates, oppida & terras, in feudum seu vicariatum, aut alias quovis titulo obtinentes, lapsis aliis ex tunc sequentibus quindecim diebus, à præmissis non desisterent, dominio dictorum feudorum omnino & penitus privaverit, Fiscoque Apostolicæ Cameræ applicaverit, & eorum civitates, terras, oppida, & villas Ecclesiastico subjecerit interdicto ipso facto, quod nisi prævia satisfactione relaxari per alium quam per ipsum Julium prædecessorem interdixit, & prohibuit. Si vero ultra semestre dictos ultimos quindecim dies immediatè sequentes in eorum pravo proposito, & duritia obstinate perseverando, mandatis suis hujusmodi non parerent, sed parere contemnerent, ex tunc ipso jure omnibus & singulis civitatibus, oppidis, terris, villis, feudis & juribus, quæ à Romana, & aliis Ecclesiis, aut alias obtinebant, vel recognoscebant, eadem auctoritate privaverit, & ad illa & alia obtinenda perpetuè inhabilitaverit, privatosque & inhabiles esse, ac civitates, oppida, terras, villas, & jura hujusmodi Cameræ Apostolicæ pleno jure incorporata decreverit, & declaraverit, prout in eisdem literis plenius continetur.

*Hic modo præ-
sentis dictæ.*

§. 5. Et in ipsa præsentiarum propter multiplicati-
onem & augmentum illius incolarum habitatorum, ma-

ior copia frumenti, quam antea notorie sit necessaria, nihilominus exercitum totis agriculturæ, & colendorum agrorum hujusmodi in territorio dictæ Urbis finitima, & illius territorio prædictis ultra moderatam ab eo, quod viginti annos existerent, diminutum fuerit, & cultus exercenda agriculturæ hujusmodi, etiam docente experientia rerum magistra, propter multitudinem vaccarum subeasum in eodem territorio existentium, in dies præmittatur, & ars ipsa quodammodo pereat, quo fit ut in dicta Urbe frumenti penuria invalescat. Nos considerantes terram præfatæ Urbis finitima, qua illius domini ad pascua multorum animalium utuntur, sub isto celo fecundam existere, & convenientius fore, ut terra ipsa vomere & aratro scindatur & aretur, ac potius semen ex ea ad usum hominum, quam fenum, quod sua sponte ad usum animalium produxit, recolligatur, & quod ex cultu agriculturæ hujusmodi homines ad laborem nati in exercitio honesto se poterunt exercere, & aer salubrior reddetur, & non solum dictæ Urbi, & illius incolis, & curialibus, ac cæteris hominibus in terris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ subjectis, de frumento necessario provideri, verum etiam illud per mare ad alias nationes grano indigentes deferri poterit. Ac propterea volentes artem agriculturæ, & colendorum agrorum hujusmodi in pristinum statum restituere, ac rei frumentariæ in dicta Urbe opulentia providere, & futuræ illius penuriae obviare, Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, literas Sixti & Julii prædecessorum hujusmodi, ac in eis contenta quæcumque, ita ut tertia pars omnium tenentiarum & possessionum, & casalium, tam in territorio, & Patrimonio, ac Campania maritima prædictis, quam citra Urbem infra viginti milliaria consistentium, tam ad Ecclesias, monasteria, & hospitalia quæcumque, ac Cameram Apostolicam, quam Barones, Domicellos, & cives Romanos, ac forenses cujuscumque dignitatis, & conditionis, etiam si Prælati, Commendatarii, vel etiam S.R.E. Cardinales fuerint, aut eorum domini quacumque alia dignitate, tam Ecclesiastica quam mundana & temporali fulgeant, quomodolibet pertinentium, absque ulla exceptione vel prohibitione singulis annis pro frumentis ferendis, & recolligendis, scindi, arari, & coli possit, & debeat, à die publicationis præsentium liceat unicuique tenutas, possessiones & casalia prædicta ad tenutas & possessiones ipsas pro futuro anno rumpendum, & colendum ingredi; sic tamen, quod si domini earundem tenentiarum & possessionum illas pro dicta tertia parte colere, vel per alios coli facere voluerint, dummodo frumenta in illis recolligenda ad dictam Urbem deferantur, non liceat aliis in eorum casalibus aliquid innovare, aut illorum possessiones, sed eisdem dominis tenutas, & possessiones ipsas colere volentibus, liceat aliis civibus, vel mercatoribus Urbis habitatoribus, vel quibusvis aliis personis tertiam partem tenentiarum, & possessionum hujusmodi in quolibet casali, pro eorum arbitrio, & ubi eis melius videbitur, absque aliqua prohibitione, & impedimento, sub pœna quingentorum ducatorum auri Cameræ Apostolicæ applicandorum pro quolibet vice, per prohibentes vel impediens eo ipso incurrenda, rumpi, arari, & coli facere, ita ut cultores ipsi cum dictis possessionibus pascuale pro pascendis bobus laborantibus necessarium habeant, & laboratores illo indigentes, easdem possessiones pro pascualibus reservatas quolibet anno à principio mensis Augusti custodiri, & culturas eligendas in principio mensis Januarii, vel post, prout eisdem commodius & opportunius videbitur, rumpi & arari facere possint, nec pro intratura pro rubro terræ aliquid, vel tantum pro quolibet rubro terræ laboratæ in pecunia, sed solum, & dumtaxat de tenentibus, possessionibus, & casalibus infra octo milliaria ab ipsa Urbe consistentibus, quintam partem frumenti, vel bladorum recollectorum in dicto territorio fideliter, & more boni coloni, in frumento bono & recenti, ac mercantili, arbitrio Consulium artis solvere teneantur. Et pro tenentibus, possessionibus, & casalibus in eodem territorio ab octo milliariibus

*Six. in
im. y.
const.
extend.
Sed
jam de
revoce.*

miliaribus ultra distantibus ab Urbe, usque ad quinde-
cim vel sexdecim miliaria, similiter de septima parte
frumenti recollecti pro quolibet rubro, modo & forma
præmissis, respondere debeant, sic tamen quod sub tenu-
tis & possessionibus prædictis, non comprehendantur,
nec comprehensa censentur, quoad responsionem se-
ptimæ partis fructuum tenentæ & possessionibus in Latio,
& Campania maritima consistentes, pro quibus propter
faciliorem earum culturam, & multitudinem laborato-
rum de quinta parte fructuum responderetur, & in qui-
bus consuetudo hæcenus servari solita servetur, & si
contingat illas per aliquos præsentium vigore laborari,
responderi debeat modo præmissis, ac pro tenuis, & pos-
sionibus ultra dicta xvi. miliaria, citra, & ubicum-
que consistentibus (dummodo non sint loca vicina flu-
minum Tyberis, in quibus consuetudo loci, quoad res-
ponsiones (servetur) cultores illorum dominis eorum dec-
cimam partem frumenti, & bladum, quæ illis sic cul-
tivatis & laboratis excreverint, respondere teneantur,
exceptis dominis illarum eas colere volentibus, qui
alii præferantur, dummodo blada ipsa, etiam illa, de
quibus daretur tracta, ad Urbem prædictam deferantur,
ac per flumen & fauces Ostiæ extrahantur, auctoritate
Apostolica tenore præsentium innovamus, ac vim, & vi-
gorem perpetuò habere, viribusque subsistere & observa-
ri debere decernimus.

§.6. Et nihilominus pro potiori cautela præmissa
omnia de novo modo supradicto, ac quod cultores præ-
fati cum animalibus, bobus, & equibus necessariis ab
omni reprefalici receptione, & retentione, tam in Urbe,
quam extra, liberi & exempti existant, nec occasione ali-
cujus debiti vel obligationis, etiam in forma dictæ Ca-
meræ, & Ripæ & Ripetæ molestari, capi, pignorari, nec
eorum animalia vel frumenta tolli, pignorari, seu auferri
possint. Et quotiescumque pretium frumenti in præfata
Urbe non excedet decem & octo julios, pro quolibet
rubro ad mensuram majorem, Pala batuta nuncupa-
tam, debeat dari cuilibet mercatori tracta quinquaginta
rubrorum pro quolibet aratro, cum solutione tractæ
duorum juliorum pro rubro, & non ultra, de quibus
unus julius cum dimidio dictæ Cameræ, medius verò
julius pro quolibet rubro Militibus S. Petri cedat, quæ
quidem tracta dari debeat pro una tempore recollec-
tionis frumentorum, & pro alia medietatibus in festo Na-
tivitatis Domini nostri Jesu Christi, & interim tractæ
dari non debeant aliis, donec ipsi eorum frumenta ven-
diderint, vel navigio ad alia loca deferri fecerint. Possint
tamen dari tractæ per ad id deputatos pro majori sum-
ma, quando esset major abundantia, eorum arbitrio, ita
quod in Urbe ipsa propterea penuria non proveniat, jux-
ta voluntatem nostram, & successorum nostrorum Rô-
manorum Pontificum pro tempore existentium, & dis-
cretionem executorum infrascriptorum.

§.7. Ac quod liceat habentibus locationes casalium,
etiam ad longum tempus ab Ecclesiis & monasteriis Ur-
bis vel hospitalibus hujusmodi renuntiare in perpetuum
dictis locationibus, quas in hujusmodi eventum cassa-
mus, irritamus, & annullamus, ad effectum præmissum,
nec teneantur ad solutionem alicujus summæ ultra tem-
pus quo tenentur, possessiones, & casalia hujusmodi te-
nuerunt, & illorum fructus perceperunt. Nec liceat ali-
cui habere armentum vaccarum rubearum in dicto Ur-
bis territorio infra decem miliaria, excedens centum &
viginti quinque vaccas ad plus.

§.8. Quodque in tenuis, possessionibus, & casalibus
Civium Romanorum laicorum, illas colere, & agricul-
turam exercere volentium, non possint alii forenses labo-
rare, sed solum & dumtaxat alii Cives Romani, de qui-
bus domini illorum contentantur, & alii habitantes in
dicta Urbe artem prædictam exercere volentes, dummo-
do tenentur, & possessiones ipsæ pro dicta tertia parte
culti ventur, & laborentur, auctoritate, & tenore prædi-
ctis statuimus, & ordinamus.

§.9. Districtius inhibentes omnibus & singulis tenu-
tariis, seu possessionum, & casalium prædictorum do-
minis, tam Ecclesiasticis quam secularibus, cujuscum-
que dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis

Bullar. Mag. Tom. I.

existentibus, quavis dignitate præfulgentibus, ne tenu-
tas & possessiones ipsas colere volentibus, seu eorum
ministris & famulis præfatis, per se, vel alium, directè
vel indirectè impedimentum, vel molestiam aliquam in-
ferre quoquo modo præsumerent, sed eos absque ulla
prorsus resistentia, tenuitas, & possessiones prædictas pro
eorum arbitrio, & voluntate, juxta prædictarum, & præ-
sentium literarum tenorem, rumpere & arare permit-
terent.

§.10. Et nihilominus præfatos Barones, & domicel-
los Romanos, ac quascumque alias personas, tam Ec-
clesiasticas quam seculares, cujuscumque dignitatis, sta-
tus, gradus, ordinis, vel conditionis existentes, etiam
Cardinalatus honore fulgentes, oppida, terras, & villas
in dicto territorio possidentes, requirimus, & mone-
mus, eisque districtè præcipiendo mandamus, quatenus
ab eorum subditis frumenta & blada, præterquam pro
usu & necessitate victus & domus eorum, ut præfertur,
emere, & ad dictam Urbem deferri interdiceret, & prohi-
bere, aut illa ad alia loca, quam ad eandem Urbem absque
speciali nostra seu Cameræ prædictæ nobis nota licentia
deferre, aut in præmissis, auxilium, vel consilium, aut fa-
vorem, publicè vel occultè, directè vel indirectè, quovis
quæsito colore præstare ulterius præsumant. Alioquin
si contrafecerint, ex nunc prout ex tunc, & contra ipsos
omnes & singulos excommunicationis, suspensionis, in-
terdicti, privationis, inhabilitatis, applicationis, & incor-
porationis, ac alias censuras, & pœnas in posterioribus
litteris Julii prædecessoris hujusmodi contentas, post ter-
minos in eisdem posterioribus litteris contentos incur-
risse declaramus, ac quicquid secus attentari contigerit,
irritum & inane decernimus.

§.11. Quocirca venerabili fratri Antonio Episcopo
Prænestinen. & dilecto filio nostro Andrea tituli sanctæ
Priscæ presbytero Cardinali, per Apostolica scripta mo-
tu simili mandamus, quatenus ipsi, ac venerabilis frater
noster Bernardus Episcopus Gervisii, modernus, & pro
tempore existens in dicta Urbe Gubernator, necnon di-
lecti filii Magister Philippus de Senis notarius noster,
dictæ Cameræ Clericus, & Jacobus de Frejapanibus, ac
Julius Petri de Mathæis Romanus, & Jacobus de Rucel-
lariis Florentinus civis, & illis deficientibus per eundem
Gubernatorem eorum loco subrogandi, seu tres, aut plu-
res ex eis, per se vel alium prædictas & præfatas literas
ac in eis contenta quæcumque, ubi & quando opus fue-
rit, ac quoties pro parte dictorum colere volentium
desuper fuerint requisiti, solemniter publicantes, eif-
que in præmissis efficacis defensionis præsidio assisten-
tes, faciant auctoritate nostra, singulas literas, & in eis
contenta hujusmodi, juxta illarum tenorem, quacum-
que recusatione, vel præterquam ad nos interposita re-
clamatione non obstantè, firmiter observari, non per-
mittentes eosdem colere volentes, desuper dominos præ-
fatos, seu quoscumque alios quomodolibet molestari,
impediri, vel perturbari. Necnon communitates, uni-
versitates, barones, & alias personas præfatas auxiliis
consilium, favorem præstantes, quoties opus fuerit ex-
communicatos, & à divinis suspensos publicent, & ab
aliis etiam nominatim nuntiati & publicari, & ab om-
nibus Christi fidelibus, donec meruerint absolutionis
beneficium obtinere, arctius evitari. Et demum etiam ci-
vitatibus, oppidis, terris, feudis, & juribus prædictis pri-
vatos, & illa eidem Cameræ incorporata fore, etiam
omnibus solemnitatibus positivi juris, instante etiam Fisci
nostri Procuratore, declarent, & ad declarationem hu-
jusmodi, etiam brachio militari, & gentium armorum, ad
nostra & ejusdem Romanæ Ecclesiæ stipendia militan-
tium exequantur. Contradictores, molestatores, impe-
dientes, perturbatores quoscumque, & rebelles per censuras
& pœnas Ecclesiasticas, ac etiam pecuniarias, eorum ar-
bitrio imponendas, & realiter exigendas, ac alia oppor-
tuna juris remedia compescendo.

§.12. Non obstantibus constitutionibus, & ordinatio-
nibus Apostolicis, ac literis institutionis Militum præ-
dictorum, necnon Urbis, terrarum, oppidorum, & villa-
rum prædictorum jumento, confirmatione Aposto-
lica, vel quavis firmitate alla roboratis statutis, consue-
tudinibus

Prohibetur
Jul. q. omnia
Dominos &
Barones om-
nes frumenta
subditis ultra
usum familiæ
aut blada ad
urbem deferri
interdicimus
et illorum sub-
ditos immo-
vati.
An hoc vide
bullar. sic. in
rubr.

Exce. ubi
istius obij.

Clansula de
rogatoria.

tudinibus, reformationibus, & decretis, privilegiis quoque & indultis Apostolicis, Communitatibus, Universitatibus, Baronibus, ac aliis præfatis à dicta Sede forsan concessis, quæ eis quoad præmissa nolumus suffragari, necnon pactis & conditionibus in dictis locationibus forsan appositis, ac omnibus illis, quæ dicti prædecessores in præfatis literis voluerunt non obstatæ contrariis quibuscumque. Aut si Communitatibus, Universitatibus, Baronibus, & aliis præfatis, vel quibusvis aliis communiter vel divisim ab eadem sit. sede indultum, quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Forma publicæ istam const.

§. 13. Cæterum ne quemquam de præmissis hæstare, aut ignorantiam allegare forsan in posterum contingat, volumus pariter & decernimus, quod præsentium literarum tenor per omnia loca publica dictæ Urbis solemniter publicari, ac præconizari debeat, ut sic publicatus & præconizatus à die qua publicatus fuerit, perinde ardeat omnes quos concernit, ac si singulis eorum personaliter intimatus fuisset. Nulli ergo, &c.

Dat. P. An. 1. die 20. Febr.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo tertio, x. Kal. Martii, Pontificatus nostri Anno primo.

V I. Jurisdictio & facultates Conservatorum Ord. Fratrum Minorum S. Francisci de Paula, in ejus litibus, causis, & controversiis.

Hic Franciscus in Sanctorum numerum relatus fuit à Leone X. prædecessore, ut sup. in ejus const. 38. Excelsus.

De hoc Ordine plenè notavi sup. in const. 5. Six. 4. Sedis. Revocavit quascumque electiones & Judicibus Conservatoribus factas, & noviter de eis, eorumque electionibus disposuit Gregorius XV. in const. 9. Sanctissimus, inf. tom. 4.

Edita An. D. 1524.

CLEMENS PAPA VII. Vniuersis & singulis venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filiis Abbatibus & Prioribus, & aliis personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, ac Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, necnon eorundem Archiepiscoporum, & Episcoporum Officialibus, seu Vicariis in spiritualibus generalibus, ubilibet constitutis.

Ordo expensis Papa multa gravamina qua patiebatur, circa quartam canonicam, uicium, & funerals, & a postulat, seu extra elan-tes.

Tu de quarta funerals habes Concil. Vid. sess. ult. cap. 13.

Conquestionibus dilectorum filiorum Generalis, & Provincialium, ac aliorum Correctorum, & universorum Fratrum Ord. Minorum S. Francisci de Paula percipimus, quod nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, alique Ecclesiarum Prælati, & Rectores, eorumque Vicarii & officiales, ac Clerici, & alie Ecclesiasticæ personæ, tam Religiosæ, quàm seculares, necnon laici, Communia civitatum & diocesum, ac aliarum diversarum partium, qui nomen Domini vacuum recipere non formidant, à prædictis Correctoribus & Fratribus quartam canonicam, seu alias portiones ex rebus, & bonis eis ratione funerals, & Christi fidelium piorum legatorum ad certos & determinatos usus, præsertim ad fabricam Ecclesiarum, domorum, & locorum suorum, seu in elemosynam, aut alias sibi piè relicti, vel erogatis, ac decimas fructuum ex possessionibus, & petiis terrarum ad eos legitimè spectantibus, & petiis terrarum provenientium, contra privilegia, & indulta Apostolica, eis & Ordini, ac domibus prædictis concessa, exigunt, & in dies exigere conantur, ac relicta & erogata hujusmodi indebite occupata detinent, seu ea detinentibus, aut decimas, & portiones hujusmodi exigentibus, præstant auxilium, consilium, vel favorem, & alias ipsis super his, ac aliis libertatibus, privilegiis & indultis, domibus & Ordini prædictis, illorumque personis, tam à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quàm alias

rite à Regibus, & aliis principibus secularibus concessis. Necnon bonis, & rebus, & aliis juribus ad dictas domos, illarumque Sacristias spectantibus, multiplices molestias, injurias, & jacturas inferunt, eoque coram diversis, tam Ecclesiasticis, quàm secularibus judicibus ad iudicium trahunt. Nonnulli etiam dictum Ordinem professi post emissam ab eis Regularem professionem, apostatantes ad aliorum Ordinum loca se transferunt, & sæpius per secularium habitaciones, secundum vana sui cordis desideria vagando, insolenterque & scandalosè vivendo, se ab obedientia, & subjectione suorum Prælatorum, etiam prætextu indultorum, seu licentiarum à Sede Apostolica surreptione impetratarum, subtrahunt in contemptum Religionis, & animarum suarum periculum, & scandalum plurimorum.

§. 1. Quare generalis, & provinciales, ac alii correctores, & fratres prædicti, nobis humiliter supplicare fecerunt, ut cum eis valde reddatur difficile pro singulis querelis ad Sedem prædictam habere recursum, providere ipsis super hoc paterna diligentia curaremus.

§. 2. Nos igitur qui pro debito pastoralis officii Religiosarum personarum quarumlibet dispendiis occurrimus, & profectibus libenter intendimus, adversus exactores, occupatores, detentores, præsumptores, molestatores, & injuriatores, ac subtrahentes se ab obedientia hujusmodi, illis volentes eisdem Correctoribus, & Fratribus subvenire, per quod illorum compefcatur temeritas, & aliis aditus committendi similia præcludatur. Discretionem vestram per hæc scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum, per vos, vel alium seu alios, etiam si sint extra loca in quibus deputati estis Conservatores, & Judices, prædictis Generali, Provincialibus & aliis Correctoribus & Fratribus efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittatis eosdem super libertatibus, privilegiis, indultis, rebus, & bonis prædictis ab eisdem, & quibuslibet aliis indebitè molestari, vel eis gravamina, vel damna, seu injurias irrogari, aut coram quibuscumque judicibus, ordinariis vel delegatis, etiam Apostolicis, quavis occasione, vel causa, etiam criminali, eosdem fratres trahi, facturi Generali, Provincialibus, & aliis correctoribus, ac fratribus prædictis, cum ab eis vel procuratoribus suis, aut eorum aliquo fueritis requisiti, de prædictis & aliis personis quibuslibet, super restitutione bonorum, ac rerum & jurium prædictorum, necnon libertatum, privilegiorum, & indultorum prædictorum & aliorum eis pro tempore concessorum, observatione, necnon professorum, & se ab obedientia subtrahentium hujusmodi ad regularia loca dicti Ordinis revocatione, & reductione, de quibuslibet molestiis, injuriis, atque damnis præsentibus & futuris, in illis videlicet, quæ judicalem requirunt indaginem, summarie, simpliciter, & de plano, sine strepitu, & figura iudicii, in aliis verbò prout qualitas eorum exegerit, justitiæ complementum ministrare. Inhibendo etiam quibuscumque judicibus prædictis, tam in principio, quam in medio, vel in fine causæ, ne in causis dictorum Fratrum, etiam criminalibus, eisdem invitis se quomodolibet intromittant, ac occupatores, seu detentores, exactores, præsumptores, molestatores, ac injuriatores hujusmodi, necnon inobedientes, & rebelles, cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis extiterint, quodcumque, & quotiescumque expederit, auctoritate nostra per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compefcendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Et nihilominus legitimis super his habendis servatis processibus, illos, quos censuras & pœnas per vos pro tempore latas incurrisse constiterit, eas incurrisse declarare, (& quoties opus fuerit etiam iteratis vicibus) aggravare curatis. Cæterum, si per summariam informationem super his per vos habendam, etiam vobis constiterit, quod ad loca in quibus occupatores, detentores, exactores, præscriptores, molestatores, & injuriatores hujusmodi, ac alios quos præfentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus ipsis, & citationibus de eis faciendis, tutus non pateat accessus: Nos vobis citationes.

Et sup. ut præf. supra præf. sione.

Hic idem iudicium servavit d. nu. a. plus iudicium. At. Al. vide. Concil. Trid. sess. cap. 14. bullam. C. v. 13. cepit.

citationes, & monitiones quaslibet per edita publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis conjectura, quod ad notitiam citandorum, & monitionum huiusmodi pervenire valeant, plenam & liberam concedimus tenore presentium facultatem, ac volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod monitiones sic factae, perinde eisdem citatos & monitos archiens, ac si eis personaliter intimatae extitissent.

§. 3. Non obstantibus tam fel. record. Bonifacii Papae Octavi praedecessoris nostri de una, & Concilii generalis de duabus diebus, dummodo non ultra tres dietas aliquis auctoritate presentium extrahatur, quam aliis quibuscumque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, tam de iudiciis delegatis, & conservatoribus, quam personis ultra certum numerum ad iudicium non vocandis, necnon quibusvis privilegiis & indultis Apostolicis, quibusvis personis, saecularibus vel regularibus, Militiis, Communitatibus, Universitatibus, Capitulis, Castris, Villis, Terris, & locis praedictis, ac quibusvis Cathedralibus, etiam metropolitani, vel collegiatis, aut aliis Ecclesiis, Capitulis, Conventibus, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis piis locis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, etiam de non trahendis eorum subditis vel personis ipsarum Ecclesiarum, Civitatum, Universitatum, Castrorum, Villarum, & locorum respectively extr. eas, aut coram illis iudiciis, & personis, quam eis etiam vigore quarumcumque literarum Apostolicarum, aut alias quibusvis modis, & qualitercumque, & sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam si plena, expressa, specialis, specifica, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quavis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi presentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus. Quodque vos filii Canonici, Officiales, & Vicarii, de personis quae deputari possint Conservatores non sitis, seu si aliquibus communiter vel divisim à praedicta sit Sede indultum, quod excommunicari, suspendi, vel interdicti non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto, & earum personis, locis, ordinibus, & nominibus propriis mentionem, ceterisque contrariis quibuscumque.

§. 4. Ceterum volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quamvis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus.

§. 5. Quodque à datis presentium sit vobis, & unicuique vestrum in praemissis omnibus, & eorum singulis, coeptis & non coeptis, presentibus & futuris, perpetua potestas, & iurisdictio attributa, ut eo vigore, eaque firmitate possitis in praemissis omnibus, coeptis & non coeptis, presentibus & futuris, & pro praedictis procedere, ac si praedicta omnia & singula coram vobis coepa fuissent, & iurisdictio vestra, & cuilibet vestrum in praedictis omnibus & singulis per citationem, & modum alium perpetua legitimus extitisset, constitutione praedicta super Conservatoribus, & alia qualibet in contrarium edita non obstantibus.

§. 6. Volumus etiam, & Apostolica auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curiae Ecclesiasticae, aut personae in dignitate Ecclesiasticae constitutae munitis, in iudicio & alibi, ubi opus fuerit, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur eisdem presentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die decimo nono Martii 1524. Pontificatus nostri anno primo.

VII. Facultas Fratrum Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum, quarendi eleemosynas pro opere dictae Redemptionis, non obstante quacumque prohibitione contra questores.

Bullar. Mag. Tom. I.

Huius Ordinis institutionem & alia, vide sup. apud const. i. Innoc. III. Operante, & alia const. 9.

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Venerabilibus in Christo fratribus Archiepiscopis, dilectisque filiis ac filiabus nostris Abbasibus, Prioribus, Priorissis, exemptis, Decanis, Presbyteris, ab aliis Ecclesiarum Rectoribus, ac Capellanis, curatis & non curatis (ad quos praesentis litterae pervenerint.) Salutem & Apostolicam benedictionem.

Gratum Deo credimus impendere famulatum, cum Christi fideles ad ea opera misericordiae nunc exhortamur, per quae salus mundi, & animae utilia procurantur.

§. 1. Cum itaque Ministri ac Fratres Ordinis Sanctae Trinitatis, Redemptionis Captivorum Fratrum nostrorum Christianorum totis viribus elaborent, transeundo ad partes ultramarinas pro afflictis, ac captivis Christianis redimendis, in manibus inimicorum fidei Christianae captivis, ac detentis. Et cum dicti fratres pro dictis captivis redimendis, corpora sua mortis periculo subicere non vereantur, videntesque dictos Captivos duis ac diversis tormentis affuetos ac cruciatos. Et cum pro dictis pauperibus Captivis redimendis, qui à Paganis captivantur, (Altissimo permittente) ipsique ab huiusmodi captivitate liberandis, Domino coadjuvante, auxilio, totis viribus attendentes, quod ad ea exercenda, (propter diversarum onera expensarum) eisque propriis non suppetant facultates, ac ad id opus tam pium, ac laudabile peragendum, eleemosynae fidelium sint plurimum opportunae.

§. 2. Hinc est, quod vobis omnibus fratribus nostris Archiepiscopis, & Episcopis mandamus ac praecipimus, firmiter injungentes, quatenus, cum Fratres dicti Ordinis Sanctae Trinitatis, ac Redemptionis Captivorum praedictorum, seu Procuratores, aut eorum Nuntii, ad vos accesserint, cum fueritis requisiti, vestras bonas, fortissimas, ac gratiosas pro petendis eleemosynis ad sustentationem praedictorum literas dioecesanis eisdem liberaliter concedatis.

§. 3. Et vos Abbates, Priores, exempti, ac non exempti, similiter Presbyteri, Curati ac non Curati, ac omnes alii, praedictos Fratres, Procuratores, vel eorum Nuncios in Ecclesiis vestris benigne, grato, ac favorabiliter, & honeste recipiatis: ac eisdem ob reverentiam Sedis Apostolicae transeundo ministretis, ac sine tristitia, Decani, Presbyteri, Curati, & non Curati, ac Ecclesiarum rectores, dictos Fratres Procuratores, aut eorum Nuntios praedicare verbum Dei, quia sic eis indultum est per sanctum Sedem Apostolicam, ipsosque permittentes in praedictis Ecclesiis, populo (pout à latore presentium Fratribus, vel eorum Nunciis fueritis requisiti) diligenter, ostiatim, ac nominatim convocando de domo in domum, omnes Parochianos vestros utriusque sexus, aetatem habentes, in Ecclesiis vestris in unum congregari faciatis ad idem locum, ac horam, quos lator presentium vobis assignaverit, ipsosque spontanea spectatione pacifica, intra missarum solemniam, Caveatis etiam, ne ad divina officia accedere praesumatis, quousque verbum Dei, ac necessitates dicti Ordinis fuerint diligenter declaratae.

§. 4. Non obstante aliqua inhibitione facta per praedecessores nostros in Capitulo de Questoribus, in Concilio Lugdunensi, & in aliis Capitulis. Quia isti non sunt Questores, sed sunt viri Religiosi, & approbati.

§. 5. Item districtè vobis praecipimus ac mandamus, quod nullum verbum exhortationis, seu praedicationis per aliquem Religiosum, seu per aliquos Religiosos, Mendicantes vel non Mendicantes, Questores, ad populum exponere permittatis illa die qua ad vos accesserint fratres praedicti, Procuratores vel eorum Nuntii.

§. 6. Volumus insuper ac praecipimus, quod cum dicti Fratres, Procuratores, vel eorum Nuntii, ad aliquas Ecclesias advenerint interdictas, in eorum iucundo adventu Ecclesiae aperiantur, ac campanae pulsentur, ac

quod ibidem, campanis pulsatis, & januis apertis, divina officia celebrentur, ac corpora mortuorum ibidem Ecclesiasticæ tradantur sepulture: nisi excommunicati nominatim fuerint, aut eorum publici usurarii.

Non ab aliquo molestiam pati.

§.7. Insuper, ac sub pœna canonica, ne quis dictis Fratribus, Procuratoribus, vel eorum Nuntiis mandatum nostrum Apostolicum secum deferentibus, in aliquo injuriare præsumat, in aliquibus Civitatibus, Castris, Villis, seu Ecclesiis, in quibus fractio, seu injuriatio facta fuerit, vel mandatum impeditum, seu etiam perturbatum, aut dictorum Fratrum, Procuratorum, vel Nuntiorum ipsorum bona detenta, fuerint destituta, quæ Ecclesiastico supponentes Interdicto, nulla ibidem celebrentur divina officia, præter baptismum parvulorum, ac pœnitentiam morientium, quousque Fratribus, Procuratoribus, vel nuntiis supradictis, de illatis injuriis fuerit plenarie satisfactum.

Perturbatores eorum cœrentur.

§.8. Quicumque autem mandatorum nostrorum extiterint contemptores, rebelles, ac inobedientes, seu perturbatores in aliquo, eosdem denuntietis, campanis pulsatis, candelis extinctis, excommunicatos, auctoritate nostra Apostolica, ac anathematizatos, ac nunquam à prædicta denuntiatione cessantes, donec de eorum abolitione à Sede Apost. impetrata, vobis appareat competenter. Plebes vobis subditas piis exhortationibus, ac salutaribus monitis inducentes, ut de bonis à Deo super terram collatis, ad sustentationem præmissorum piis elargiantur elemosynas, ac grata subsidia charitatis ministrentis, ut illa penuria valeat consummare vos, ab incipientibus pariter verbo, ac exemplo: ut per hæc, & alia bona, quæ vos, ac ipsi, Domino suspiciente feceritis, ad æterna mercamini felicitatis gaudia pervenire.

Benefactores indulgentiarum hic enumeratas consequuntur. Tu sciam illum v. vero asservimus indulgentiam pro quibus porrigenda sunt manus ad preces, in con. fit. 30. Et si dominici. Vide igitur si has comprehendit.

§.9. Nos enim de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus auctoritate consili, omnibus benefactoribus dicti Ord. Sanctæ Trinitatis ac Redemptionis captivorum prædictorum, verè pœnitentibus & confessis, vel infra annum confiteri volentibus, post declarationem nostrarum indulgentiarum, si verè pœnitentes, ac confessi fuerint, pro nostris indulgentiis acquirendis in festivitatis D.N. Jesu Christi, videlicet Nativitatis, Circuncisionis, Apparitionis, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, S. Trinitatis, S. Eucharistiæ, ac in quatuor festivitatis S. Mariæ Virg. per singulos dies dictarum festivitatum, septem annos, & totidem quadragenas, eisdem benefactoribus de injunctis sibi pœnitentiis duximus indulgentios, & per omnes octavas dictarum festivitatum tres annos, ac 3. quadragenas. Item ac per totam Quadragesimam singulis diebus, unum annum, ac quadraginta dies. Si quis verò clericus, vel laicus dictis Fratribus secundum quantitatem substantiæ suæ, ac qualitatem criminis de bonis suis dederit, vel transmisit ad sustentat. præmissorum, pro prædictis indulgentiis acquirendis, ac si in capite ejusdem anni verè pœnitens, ac confessus moriatur, volumus, ac de gratia speciali concedimus, quod ab omnibus peccatis suis in Domino permaneat absolutus.

Redemptionem impediens excommunicatur.

§.10. Si quis verò clericus, & laicus hoc impediens ictu, verbo, vel opere, Diabolo instigante, quod non credimus, sciat se excommunicatum esse, ac anathematizatum, ac beneficium suæ absolutionis nullatenus obtinebit, quousque de damnis dicti Ordinis Sanctæ Trinitatis, & contemptu Romanæ Ecclesiæ satisfecerit competenter.

Adjuvans primum conficitur.

§.11. Sacerdotibus verò, clericis, ac viris religiosis, tam viris, quam mulieribus, dictum negotium diligenter tractantibus, ac de bonis suis misericorditer erogantibus, quicquid in divinis officiis ac horis canonicis dicere omiserint per negligentiam, aut per defectum librorum, seu per infirmitatem corporis, misericorditer in Domino absolvimus.

Indulgentia omnium confirmamus.

§.12. Ac omnes indulgentias à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris dicto Ordini S. Trinitatis, ac Redemptionis concessas, ex certa scientia confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

S. D. N. Paul.

§.13. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc pa-

ginam nostræ ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentate præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursum.

Dat. Perusii, decimo quinto Kalen. Maii, Pontificatus nostri anno primo.

Confirmatio & extensio constitutionum à Prædecessoribus Pont. editarum circa ea, quæ observanda sunt, quoad impetrationes beneficiorum Ecclesiasticorum Consistorialium.

Habes in hoc Leonis X. constit. 35. Cum Sixtus, supra ubi notavi.

CLEMENS EPISCOPUS, &c. Motu proprio, &c.

Um dudum fel. recor. Sixtus Papa IV. & Julius II. ac nonnulli prædecessores nostri, providendo ne illis de quorum personis Ecclesiis Cathedralibus & Metropolitanis, ac Monasteriis Consistorialibus providetur, seu ipsa Monasteria commendantur, prorogatio Consistorii præjudicium sive occasionem litigandi inferret, constituerint & ordinaverint, quod supplicationes desuper signarentur, & datarentur, ad quarum datas cedulæ Consistoriales retrotraherentur, alias nullius essent roboris vel momenti: necnon ut Camera Apostolica, & sacrum dilectorum filiorum Cardinalium Collegium cum periculo promotorum animarum in eorum juribus, & annatis non defraudarentur, similiter constituerint, & ordinaverint, quod literæ provisionis, seu commendæ Ecclesiarum Cathedralium & Metropolitanarum, ac Monasteriorum Consistorialium, sine literis dispensationum retentionum Monasteriorum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, secularium & regularium, ac pensionum quarumque non expedirentur.

§.1. Ac deinde pie mem. Leo Papa X. & Adrianus VI. etiam prædecessores nostri, intellecto per eos, quod supplicationes dispensationum hujusmodi retentionum Monasteriorum & beneficiorum, ac pensionum prædictarum ad partem signabantur, & de illis in cedulis Consistorialibus nulla mentio fiebat, ad effectum ut literæ Ecclesiarum, & Monasteriorum prædictorum contra ordinationes prædictas liberè ad personarum provisionum libitum expediri possent, Motu proprio, & ex certa scientia mandata & ordinationes prædictas extendentes, de novo statuerint, decreverint, & ordinaverint, quascumque supplicationes, & motu simili, sub quibusvis datis in posterum signandas dispensationum retentionum quorumcumque Monasteriorum & beneficiorum, regularium, & secularium, ac quarumcumque pensionum, & similium beneficiorum vacantium, & pensionum, per hujusmodi provisiones & commendas Consistoriales nullius esse roboris vel momenti, nec in aliquo eisdem personis provisum suffragari; sed Monasteria & beneficia prædicta per hujusmodi provisiones impetrari posse, ac pensiones cassatas & extinctas intelligi debere, nisi in cedulis prædictis super illis dispensarentur, & de beneficiis sic vacantibus provisum esset, ac supplicationes prædictas sub quibusvis datis desuper signatas, nisi ad hoc quod ad illarum datas cedulæ prædictæ retrotraherentur, eis nequaquam suffragari possint.

§.2. Nos prædecessorum prædictorum vestigiis inherentes, ac fraudibus occurrere cupientes, constitutiones, mandata, ordinationes, statuta, & decreta prædecessorum hujusmodi innovamus, illaque juxta eorum continentiam & tenorem observari debere decrevimus, ac ad commendas beneficiorum quorumcumque per supplicationes, etiam sub data cedula, &c. Consistorialium ad partem signatas, & signandas extendimus & innovamus.

§.3. Man

§. 3. Mandantes dilecto filio nostro Pompeio Basilicæ xii. Apostolorum de Urbe Presbytero Cardinali Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellario, & ejusdem Cancellariæ Regenti, necnon dilectis filiis de majori præsentia Abbreviatoribus, & aliis Officialibus ad quos expeditio dictarum literarum etiam per Cameram pertinet, præsentibus, & pro tempore existentibus, ut mandata, ordinationes, statuta, & decreta prædecessorum prædictorum, ac nostrorum hujusmodi inviolabiliter observent & observari faciant & mandent. Necnon ordinationes Datariorum nostrorum, & agentibus pro eo, quod supplicationes dispensationum, retentionum, & capacitatis beneficiorum quorumcumque promotionis, & translati, ac commendatariis Ecclesiarum Cathedralium & Metropolitanarum, ac Monasteriorum Consistorialium extra cedulas Consistoriales, & extra supplicationes commendæ hujusmodi Monasteriorum ad partem signatas non darent, nec transire permittant.

§. 4. Volumus autem, quod hujusmodi mandato, & constitutioni per nullas clausulas in supplicationibus, sive cedulis appositæ, etiam cum illius derogatione, & sub quibusvis attentionibus præservatis, nisi per mandatum speciale manu nostra signatum, tantum derogari possit.

§. 5. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & aliis contrariis non obstantibus quibuscumque.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. I.

LECTUM & publicatum fuit superscriptum mandatum Roma in Cancellaria Apostolica, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo vigesimo quarto die vero decima nona mensis Aprilis, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Clementis divina providentia Papa Septimi Anno primo.

IX. Facultas Collegii deputatorum Fabricæ Basilicæ S. Petri de Urbe, componendi pro subventione d. Fabricæ super legatis, loco pio, vel personæ incertæ aut ignotæ, & pro male ablatis malè ablatorum restitutione relictis, ac bonis Ecclesiarum & beneficiorum occupatis, &c.

Istud Collegium erexit hic Pont. in const. 3. Admonet, supra. Et quoad disposita in hac bulla, ac cetera de Fabrica, ibi plene tibi indicavi.

CLEMENS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Dudum admonente nos cura regiminis, & auctoritate Pontificali inducente, ut ad ea potissimum intenderemus per quæ gloriosi Principes terræ, Petrus videlicet & Paulus Apostoli, qui primum Evangelium DEI in Alma Urbe prædicarunt, in eaque postquam Christianam religionem ibidem plantaverant, ac universum Orbem sacre doctrinæ splendore, & plurimis miraculis repleverant, gloriosi martyrii coronam sub eodem persecutore, ac eadem die susceperunt, eo majori veneratione à Christi fidelibus colerentur, quo majoribus meritis inter alios Apostolos excelluerunt.

§. 1. Quia tamen Salvator noster JESUS CHRISTUS Petrum aliorum Apostolorum Principem, & eum eoque successores plenitudinem habere voluit, mente revolvimus ad nostrum officium pertinere, ut postquam fel. rec. Julius Papa Secundus prædecessor noster existimans quemadmodum ipse Petrus Apostolorum Princeps haberetur. Ita etiam Basilicam sub ejus invocatione in dicta Urbe dedicatam, ædificii pulchritudine & magnificentia inter alias principatum obtinere debere, ipsam propterea demolendam duxerat, ut eam ædificio longè ampliori & magis admirabili reficeret, & instauraret.

§. 2. Quod ipse Julius morte præventus, successi-

ve Leo X. & Adrianus VI. Romani Pontifices, etiam prædecessores nostri, variis causantibus impedimentis perficere non potuerunt, id omni conatu ac totis viribus aggredieremur, dignum quin potius debitum duximus, quod illius Fabrica etiam communi favore & diligentia prosequenda esset.

§. 3. Et ut Fabrica ipsa prosperiores successus amplecteretur, ac pia Christi fidelium suffragia pro eadem Fabrica eroganda fideliter exigenterentur, conservarentur, & in Fabricam ipsam, & non alium usum converterentur, providere volentes, revocatis per nos primitus quibuscumque Officialibus præfectis ad opus dictæ Fabricæ, cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis forent, etiam si Pontificali dignitate, aut Cardinalatus honore præfulgerent, per dictos prædecessores, & nos, ac Sedem Apostolicam eatenus deputatis, ac omnibus commissionibus & facultatibus eis concessis & factis, eisque ab hujusmodi perfectione, & aliis officiis ac commissionibus absolutis, unum Collegium fabricæ beati Petri de Urbe nuncupandum omnium Oratorum Christianorum Regum & Principum, Rerumque publicarum ac singularum nationum, in nostra Romana Curia degentium Curialium digniorum ex eis numerum sexaginta non excedentium, ad hoc de mandato nostro tunc electorum, loco quorum pro tempore decedentium, vel se diutius absentantium, aliarumque nationum similiter eligi possent, sic tamen quod dictum numerum sexaginta non excederent, auctoritate Apostolica Motu proprio ereximus & constituimus, ipsique Collegio administrationem, curam, & directionem ac omne regimen dictæ Fabricæ plenariè commisimus, prout in nostris inde confectis literis plenius continetur.

§. 4. Cognoscentes autem ad tanti operis absolutiorem, facultates Cameræ Apostolicæ quampluribus debitis & aliis oneribus gravatæ, non sufficere, & opus ipsum tam sublime & excelsum, ad finem optatum, absque piis & largis Christi fidelium erogationibus, & aliis subsidiis, perducere non posse, ac considerantes indulgentias, & alias gratias, tam spirituales quàm temporales, per præfatos Prædecessores in favorem dictæ Fabricæ concessas jam dudum expirasse, Motu simili & ex certa scientia ac Apostolicæ potestatis plenitudine, præfatis Collegio & ab eis ad infra scripta, in genere vel in specie deputandis, aut subdelegandis, ut ad biennium à publicatione præsentium literarum in valvis dictæ Basilicæ tribus diebus continuis faciendas computandum, & deinde ad nostrum & Sedis Apostolicæ beneplacitum, cum quibuscumque utriusque sexus Christi fidelibus, cujuscumque status, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ existant, tam Ecclesiasticis, etiam Religiosis, quam sæcularibus per totum Orbem constitutis.

§. 5. Super quibuscumque male ablatis, incertis, vel per usurarium pravitatem quæsitis, etiam certis quæ scenerator ab alio sceneratore extorsisset, & quæ ipse requisitus ultimas restituere paratus non esset.

§. 6. Vel alicui privatæ Ecclesiæ deberentur, in quibus tamen Romana Ecclesia de jure communi succedere possit.

§. 7. Ac etiam bonis quæ ad alicujus manus pervenissent, & illa habentes quibus restitui deberent ignoraverint, vel dubitaverint, quanquam malè ablata per eos non existant, seu alias illa ad eos pervenerint.

§. 8. Et similiter de eis quæ Deo, ejus Sanctis & eorum intuitu pauperibus & aliis piis locis in genere, & absque ulla speciali determinatione, & propriis nominibus personarum non expressis, pure in diem, vel sub conditione, etiam per viam substitutionis, vel translationis, aut alias quomodolibet relicta fuerint, ac biennio & beneplacito hujusmodi durantibus relinquuntur, tam pro præterito, quàm futuro temporibus, etiam ante illorum purificationem vel diei adventum aut cessionem componere, ita ut soluta aliqua quantitate pro dicta Fabrica eisdem Collegio seu deputandis vel subdelegandis ab eis, dumtaxat à reliquorum sic relictorum, male ablatorum ac per usurariam pravitatem extortorum, seu ad eos alias pervenerint, & cui ea restituere debeant dubitanter ignorant, ut præfertur, restitutione

At ipse & successores Patris: hoc opus perfectum non valuerunt.

Et ideo hic Pont. ad curandum perfectionem d. Fabricæ Collegium Deputatorum instituit, ut in const. 3. sup.

Et modo sub subventione hujusmodi Fabricæ, dicit Collegio auctoritate in competenti supra.

Male ablati incertis.

Debitis Ecclesiæ, cui Romana succederet Ecclesiæ.

Legatis piis incertis.

absoluti existant, & ultra restituere minime teneantur, eis concedere.

Incertis Ordinariis dampnatis, vel relictis pro incertis, &c.

§. 9. Ac illa quæ tempore publicationis literarum Indulgentiarum Julii, & Leonis & Adriani prædecessorum hujusmodi inexacta remanserunt, etiam illa Ordinariis pro ipsis tamen incertis quomodolibet relicta, donata, & quæ eis quovis modo obveniant. Necnon quæ ab ipsis Ordinariis vel eorum nomine, post ipsam publicationem exacta, & eis quoquo modo soluta, ac etiam quæ ante ipsam publicationem pro ipsis certis aut incertis personis, & locis non debebantur, sed post publicationem prædictam postea deberi cœperunt, etiam si ea Ordinariis, ut præmittitur relicta, donata, aut obventa, tanquam eis indebita per ipsos Collegium, & deputandos, seu subdelegandos ab ipsis nomine dictæ Fabricæ liberè exigi ac repeti, & assequi posse, & debere decernimus, etiam censuris Ecclesiasticis ac pecuniariis pœnis, aliisque juris remediis opportunis, invocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Boni Ecclesiarum, & beneficiorum restitutionibus, &c.

§. 10. Ac cum quibuscumque qui bona Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum Ecclesiasticorum quorumbet haberent, & judicialiter deficientibus probationibus, ad illorum restitutionem compelli non possent, etiam si per eos probari possent.

Relictis pro male ablatis.

§. 11. Quæ bona omnia, ac quæcumque legata, & alias quomodolibet etiam hæreditatis titulo pro male ablatorum restitutione relicta hætenus, & quæ relinqui ac largiri contigerit in futurum biennio, & beneplacito hujusmodi durantibus, in quibuscumque testamentis, donationibus causa mortis, codicillis, aut aliis ultimis voluntatibus per quoscumque, & ubicumque factis.

Legatis piis locis, & personis incertis vel absentibus, & ignorantibus.

§. 12. Et quæ durante biennio, & beneplacito hujusmodi sicut quibuscumque incertis Ecclesiis, & piis locis, aut personis similiter incertis vel absentibus, taliter quod propter ipsorum absentiam meritò ab eis notitia haberi non possent.

Restituendis ei, cui res opio non competet.

§. 13. Ac etiam quæ restitutioni subjacerent, sed in eis, vel ad ea personis quibus illa fieri deberet, receptio non competeret.

Exponendis in prædiis, conviviis, & spectaculis, in diebus festivitatum.

§. 14. Necnon omnes, & singulas pecunias, & res alias, quæ in prædiis ac conviviis & publicis spectaculis, in aliquibus celebratibus ex voto, statuto seu consuetudine in aliquibus locis exponi consueverunt, & biennio ac beneplacito hujusmodi durantibus exponi debent.

Declaratio quod prædicta procedant etiam super his, & aliis ubi lis pendens.

§. 15. Etiam si super illis, & aliis quibuscumque rebus, & bonis ad dictam Fabricam quomodolibet spectantibus, & pertinentibus, inter ipsam Fabricam, & quovis alios coram olim prædictis, & Officialibus ejusdem Fabricæ, aut dilectis filiis supradictæ Cameræ Clericis, seu Curie causarum Cameræ ejusdem generali Auditore, vel quibuscumque aliis Judicibus, & Commissariis quavis auctoritate fungentibus, etiam si Cardinalatus honore præfulgeant in Romana Curia, vel extra eam lis etiam in secunda vel ulteriori instantia indecisa pendens, ad ipsam Fabricam applicamus.

Commissio omnium causarum Fabricæ, & beneficiorum, iuxta conventioniam bullæ hanc præcedentis.

§. 16. Ac omnes, & singulas causas eandem Fabricam concernentes, in quavis instantia, ut præmittitur, pendentes, earum omnium statum, & merita præsentibus pro expressis habentes, à dictis Judicibus, & Commissariis harum serie avocamus, illasque in eo statu in quo reperiuntur, præfatis Collegio juxta facultates eis in dictis prioribus literis nostris per nos concessas, ulterius ad audiendas, cognoscendas, decidendas, & sine debito terminandas committimus.

Autoritas Collegii ad componendum cum occupantibus bona Ecclesiarum, & beneficiorum.

§. 17. Super restitutione bonorum Ecclesiarum, Monasteriorum, & beneficiorum hujusmodi, competentem recepta portione, vel quantitate pro eis in Fabricam hujusmodi convertenda similiter componere, & ipsos sic ea tenentes ab ulteriori eorum restitutione liberè absolvere, & quod illa retinere liberè, & licite possint in posterum eis concedere.

Electio quoque confessorum dandi elemosynam Fabricæ præfatis.

§. 18. Ac eidem Christi fidelibus qui cum præfatis Collegio seu deputandis vel subdelegandis ab eis de aliqua elemosyna pro dicta Fabrica convenerint, ut idoneum possint eligere confessorem, secularem vel cuiusvis Ordinis etiam Mendicantium Regularem, qui eorum

confessione diligenter audita pro commissis per eligentem delictis, & excessibus, ac peccatis quibuslibet, quantumque gravibus, & enormibus, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, ac censuris Ecclesiasticis, etiam ab homine ad alicujus instantiam læti de consensu partium, etiam ratione interdicti incursum, & quorum absolutio dictæ Sedi esset reservata (præterquam machinationis in personam Summi Pontificis, occisionis Episcoporum, aut aliorum Prælatorum, & injectionis manuum violentarum in illos, & alios Prælatos, falsificationis bullarum, & literarum Apostolicarum, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, ac sententiarum, & censurarum occasione Aluminum Tulphæ nostræ, ac de partibus infidelium ad fideles contra prohibitionem nostram delatorum incursum) semel in vita, & in mortis articulo, & in non reservatis casibus, toties quoties id petierint, eos absolvere, ac eis in mortis articulo plenariam omnium peccatorum indulgentiam, & remissionem impendere, ac pœnitentiam salutarem injungere. Necnon emissa per vos vota quæcumque, ultramarino, ingressus Religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis, in utilitatem dictæ Fabricæ, si consentis ad id accesserint facultates, sin autem, in alia pietatis opera commutare. Ac juramenta quæcumque sine alicujus præjudicio relaxare, ac simoniam in ordinibus vel beneficiis Ecclesiasticis commissæ labe pollutos, ad ipsum opus contributorum, similiter absolvere, & cum eis super irregularitate, si quam censuris hujusmodi ligati Missas, & alia divina officia, non tamen in contemptum clavium celebrando, aut alias in divinis se immiscendo, seu alias quomodolibet etiam beneficia Ecclesiastica præmissorum occasione vel alias debite occupando, præterquam ratione homicidii voluntarii, & bigamiæ contraxerint, & ut in susceptis ordinibus ministrare, ac si quæsitâ beneficia Ecclesiastica, quæ ex tunc eis de novo collata censentur retinere, liberè, & licite valeant dispensare, omnemque inhabilitatis, & infamiæ maculam, si ve notam ex eis provenientem abolere, ac eis fructus per eos indebitè perceptos, etiam ratione omissionis horarum Canoniarum, & divinorum officiorum remittere possit, liceatque eidem Christi fidelibus Eucharistiam, & alia Ecclesiastica Sacramenta ab eodem confessore, vel alio sacerdote cuiusvis Ordinis etiam Mendicantium Regulari per eos eligendo quocumque tempore, præterquam in Paschate Resurrectionis, & sine alicujus præjudicio recipere, nec ipsorum decedentium corpora etiam tempore interdicti auctoritate ordinaria apposti, Ecclesiasticæ tradi possint sepulture sine pompa, ac quæcumque Ecclesiam, vel Cappellam per eos eligendam devote visitando tot & similes indulgentias, ac peccatorum remissiones consequantur, quas consequerentur si singulis diebus Quadragesimalibus singulas dictæ Urbis, & extra eam Ecclesias quæ à Christi fidelibus propter stationes Urbis visitari solent personaliter visitassent. Ac ut eidem Quadragesimalibus, & aliis temporibus prohibitis, ovis, butyro, caseo, & aliis luctuosis, carnibus verò de utriusque Medici consilio uti, frui, & vesci liberè, & absque conscientie scrupulo possint, & valeant, ipsique Collegium, & quibus vires suas in genere vel in specie duxerint committendas possint summam pecuniariam pro præmissis declarare, taxare, & limitare. Ac facultatem eligendi confessorum hujusmodi per eorum patentes literas eorum sigillo sigillatas, etiam absque insertione præsentium literarum concedere. Necnon nobilibus, & Presbyteris, ac graduatis indulgere ut habeant altare portatile, super quo cum debitis reverentia, & honore in locis ad hoc congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & Ecclesiastico interdicto ordinaria auctoritate interpositis, dummodo causam non dederint hujusmodi interdicto, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, in sua, & suorum familiarium domesticorum præsentia Missas, & alia divina officia per seipos qui Presbyteri sunt, aut pro tempore erunt, celebrare, seu per alios sacerdotes celebrari facere, ac tempore interdicti hujusmodi divinis interesse liberè possint, auctoritate Apostolica præfata tenore præsentium licentiam, & facultatem concedimus.

Ad hoc omnino notandum ad bullam Pauli III. Datum ad versum.

§. 19. Mandantes universis, & singulis locorum Ordinariis,

nariis, Abbatibus, & aliis cujuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis, & praeminentiae existant, sub excommunicationis laeae sententiae, ac quingentorum ducatorum auri Fabricae praedictae applicandorum poenis ipso facto incurrendis, ne publicationem, & praedicationem earundem praesentium in eorum Civitatibus, & Diocesisibus, ubi & quando, ac quoties opus fuerit faciendam impedire, neve aliquid praetextu publicationis petere, aut etiam a sponte offerentibus recipere, aut in praemissis, & circa ea aliquam fraudem vel dolum committere. Nec illos quos absolvi, & cum quibus dispensari vigore praesentium ab ipsa Collegio vel deputandis aut subdelegandis ab eis contigerit quovis modo molestare vel impedire, aut poenas aliquas pro casu in quo, ut praefertur, dispensatum fuerit, ex statuto vel consuetudine, seu alias exigere per se vel alium, seu alios quovis modo audeant vel praesumant, ac decernentes confessionalibus per praefatos Collegium, & deputandos vel subdelegandos ab eis pro tempore concessis, & eorum sigillo duntaxat munitis plenariam fidem adhiberi debere.

§. 20. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusvis aliis applicationibus, & concessionibus dictorum legatorum, & incertorum ablatorum, ac privilegiis, & indulgentiis Apostolicis quibuscumque Ordinibus, Ecclesiis, Hospitalibus & aliis piis locis, ac miserabilibus personis, in genere, vel in specie, sub quibusvis verborum formis, & clausulis, etiam motu proprio, & scientia ac de Apostolicae potestatis plenitudine similibus forsitan factis, & concessis, aut in posterum fierendis, & concedendis, necnon de statuto, & similibus facultatum, & gratiarum suspensione, per nos in praesenti anno Jubilaei ad similitudinem nostrum, & dictae Sedis beneplacitum de fratrum nostrorum consilio facta, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de ipsis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales id importantes mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma servanda esset, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice duntaxat specialiter, & expresse de simili nostra scientia, & potestatis plenitudine derogamus, ac cuiquam volumus ullatenus suffragari, caeterisque contrariis quibuscumque, aut si aliquibus, vel eorum Ordinibus ab eadem Sede indultum existat, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Verum quia difficile foret praesentes, &c.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo quinto, Kalendis Junii, Pontificatus nostri Anno secundo.

X. Approbatio, & extensio constitutionum Pii II. Pauli II. Sixti IV. Julii II. & Leonis X. contra homicidas, bannitos, sumentesque vindictam de propinquis offendentis, necnon brigofos, &c. Ac Barones, & Communitates eorum Territoria a praedictis non custodientes in statu Ecclesiastico.

Ultra has bullas, alias tibi indicabo infra in Sixti Quinti const. 6. Hoc nostris, ubi etiam hujus constitutionis confirmatio habetur.

CLEMENS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

IN Sancta B. Petri Sede divina disponente clementia, Imertis licet imparibus, constituti, considerantes quod licet Deus, qui ex praecipui amoris sui dulcedine hominem ad imaginem suam creavit, in lege Veteri

populo illi rudi, & infirmo mandaverit proximum diligere, inimicum vero in odium haberi permiserit: tamen secundum Evangelicam doctrinam, quae lege Veteri excellentior atque perfectior est, praecipit etiam inimicum diligere, & transgressorem hujus legis ultionem expectare debere innuit, cum dixit: Qui gladio ferit, gladio peribit. Ut igitur lex ab omnibus servetur; nec gladiatorum impunitas a quoquam sperari possit, & qui virtutis amore nolunt, saltem formidine poenae a vitiis abstineant, ad officium nostrum spectare duximus; illa quae pro pace, & quiete Civitatum, & Terrarum temporali dominis nobis, & sanctae Romanae Ecclesiae mediate vel immediate subiectarum, ac civium, & incolarum in eis degentium, a praedecessoribus nostris Romanis Pontificibus statuta, & ordinata fuisse comperimus; ut eo majorem obtineant firmitatem, quo saepius fuerint Apostolico praesidio communita; nostri praesidii munimine corroborare, ac etiam de novo statuere, & ampliare, prout rationabiles causae persuadent, & in Domino conspiciamus salubriter expedire.

§. 1. Dudum siquidem postquam per fel. rec. Pium Papam II. &c. Omititur residuum narrativae, quia ipsam bullam habes sup. Ad retineandas.

§. 2. Et deinde cum Alma Urbe, &c. Pater mem. Paulus Papa, &c. Omititur narrativa hujus bullae, quoniam ipsam bullam habes sup. Viros.

§. 3. Ac successive recolendae memoriae Sixtus Papa IV. similiter praedecessor noster, accepto per eum, quod contenta in literis Pii praedecessoris hujusmodi a certis annis tunc elapsis citra non fuerant observata, & ex illorum non observantia subditi praefatae Ecclesiae procliviores fuerant ad homicidia committenda; ac fere passim quotidie homicidia perpetrabantur; & homicidia praefati ideo ad illa committenda promptiores existebant, quia sperabant latere, & suorum excessuum remissionem consequi facile posse, ac detestabilem, & horrendam talium Sicariorum nequitiam, ad aliorum cautelant juris remediis prosequi studio cupiens indefesso, habita super iis cum fratribus suis praefatae Ecclesiae Cardinalibus deliberatione matura, de illorum consilio, per suas litteras decretaeque Pii praedecessoris hujusmodi, ac prout illa concernebant omnia, & singula in dictis literis Pii praedecessoris praefati contenta approbaverat, & robur perpetuae firmitatis obtinere debere decreverat, ac voluerat, & de eorundem fratrum consilio statuerat, & ordinaverat, quod condemnati eatenus, & quos in posterum condemnari contingeret ubilibet, in Civitatibus, Terris, & locis praedictis pro homicidio, sive ut principales, sive ut auxilium, consilium vel favorem praestantes, suarum condemnationum irremissionem, aut contra illas salvum conductum & licentiam securè in loco patratu criminis, vel infra quinquaginta milliaria, ut praefertur, propinquo nullatenus obtinere possent ab alio, quam a Romano Pontifice, qui pro tempore esset, & alicujus alterius, etiam Legati de latere, remissio nemini suffragaretur. Et si forsitan contingeret eundem Romanum Pontificem ad remissiones, sive salvum conductum hujusmodi procedere, talis remissio per praecipuum neminem processisse censeretur, & nemini prodesse posset, nisi in illa verus Sixti praedecessoris hujusmodi tenor de verbo ad verbum, non autem per clausulas idem importantes insertus foret: ac specifica, & determinata causa exprimeretur, quae eundem Romanum Pontificem induceret ad derogandum eisdem literis Sixti praedecessoris, quae cum tam matura deliberatione ab eodem praedecessore emanarunt.

§. 4. Et demum sanctae memoriae Julius Papa II. etiam praedecessor noster, &c. Omititur narrativa hujus bullae, quia eam habes sup. Cum homines.

§. 5. Cum similis mem. Leo Papa X. etiam praedecessor noster, &c. Omititur itidem haec narrativa bullae, siquidem eam habes sup. Omnes.

§. 6. Cum autem sicuti facti notorietas attestatur, plures Urbis, Civitatum, Terrarum, Castrorum, locorum, &c.

Pius II. editit bullam hanc

Paulus II. aliam editit bullam hanc indicantem

Sixtus IV. a praedecessore nostro approbavit bullam Pii II.

Julius II. editit aliam const. hanc citi

Leo X. alteram hanc indicantem

Hic modo Pont. confirmat praedictas

Nullas Pii II. Pauli II. Sixti IV. Julii II. Leonis X.

& tenimentorum, ac Regni, & partium prædictorum contra literas prædecessorum hujusmodi, elata cervice, deventro, & se adversus Justitiæ clypeum, & tutelam rebelles constitutæ præsumant, ac censuras, & pœnas prædictas in eisdem literis contentas, sentis reprobo parvipendere non vereantur, in animarum suarum perniciem, divinæ Majestatis offensam, & reipublicæ lætionem. Nos quorum est, sceleratorum insolentis, quibus adversus Deum, & proximum, ac prædictæ Sedis auctoritatem veluti Catholicæ professionis inimici sæviunt, salubriter reprimentis, ne ipsorum invalescat præsumptio, & perveritas extollatur, intendere, sed criminorum temeritatem (ultrix justitia) cohibere, ne literæ prædictæ quæ provida deliberatione ab ipsis prædecessoribus emanarunt, contemptibiles reddantur, sed excessuum perpetratores debita animadversione puniantur, opportunis remediis providere volentes, Motu proprio, non ad aliquorum nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, singulas Pii, Pauli, Sixti, Julii, & Leonis prædecessorum literas hujusmodi, cum statuti, ordinationis, extensionis, additionis, inhibitionis, decreti, declarationis, confiscationis, incorporationis, applicationis, voluntatis, & mandati, ac omnibus, & singulis aliis in eis respectivè contentis clausulis, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetua roboris firmitate subsistere, & per singulos, quos literæ ipsæ concernunt, sub excommunicationis, anathematis, maledictionis, infamæ, suspensionis, diffidationis, criminis læsæ Majestatis, seditionis, rebellionis, confiscationis, depositionis, privationis, inhabilitatis, & interdicti, ac aliis censuris, & pœnis Ecclesiasticis, & temporalibus, in eisdem literis contentis, quas contravenientes eo ipso incurrant, perpetuò inviolabiliter observari debere decernimus.

Et declarat Homicidas non solum à loco delicti per 50. miliaria, ut constituit Pius II. sed à quibusvis locis terris & locis S. R. E. ex. l. is esse debere.

§. 7. Illasque etiam ad hoc ut homicidæ, scarii, exitii, criminosi, rebelles, alique infames, propter homicidia, aut alia nefanda per eos perpetrata, excessus, crimina, & delicta, in Civitatibus, Terris, Castris, vel locis eorum, seu in quibus tunc morabantur Banniti, & condemnati, etiam habita pace ab hæredibus, filiis seu consanguineis occisorum, aut partium læsarum, non solum à locis circumvicinis usque ad quinquaginta miliaria, sed etiam ab omnibus, & singulis Civitatibus, Terris, Castris, & locis etiam Regni, & partium prædictarum, nobis, & dictæ Romanæ Ecclesiæ quomodolibet mediate vel immediate subiectis, banniti, & exules sint, & esse censentur, nec in illis seu eorum aliquo etiam prætextu cujusvis licentiæ, salvoconductus, remissionis, reductionis, revocationis, vel alterius gratiæ per eos desuper quomodolibet pro tempore obtentæ, moram trahere possint, & si in eis resederint, vel reperti fuerint, capi, detineri, & incarcerari, ac juxta criminum, & excessuum per eos perpetratorum qualitatem, & literarum Pii prædecessoris hujusmodi tenorem, sub pœnis in eisdem literis contentis per Officiales Civitatis, Terræ, Castri, vel loci, in qua, vel in quo deprehensi fuerint, debitis pœnis plecti, seu inde educi, & ad forum seu Officiales, ad quos criminum, & excessuum eorumdem punitio de jure vel consuetudine pertinet, remitti debeant, extendimus, & ampliamus. Et nihilominus præmissa omnia, & singula, prout per Pium, Paulum, Sixtum, Julium, & Leonem prædecessores præfatos statuta, & ordinata, inhibita, decreta, & declarata fuerunt, ita ut Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini temporales, Vicarii, Feudatarii, Capitanei, Magnates, Principes, Communitates, Cives, Officiales, & personæ, ac alii ad quos prædictæ, & præfentes literæ concernunt, ac ipsorum singuli, literas, & in eis contenta hujusmodi non observantes, & illis quomodolibet, directe, vel indirecte, contravenientes, ac eis ad hærentes, eorumque fautores, & complices, singulas censuras, & pœnas prædictas, eo ipso, absque alia declaratione incurrant, & incurrisse censentur de novo.

Receptis hinc basibus imponis pœnas hic expressas.

§. 8. Quodque Duces, Barones, Marchiones, Comites, Domini in temporalibus Vicarii, & Feudatarii Civitatum, Terrarum, Castrorum, & locorum etiam Re-

gni, & partium prædictorum nobis, & eidem Ecclesiæ immediate subiectorum, aliquos nostros, & dictæ Ecclesiæ hostes, & inimicos, aut subditos, exules, bannitos, & facinorosos, cujuscumque status, vel conditionis fuerint, publice, vel occulte, ullo unquam tempore recipere, & acceptare nullatenus præsumant. Et si aliquos ad eorum dominia, & territoria confugere contigerit, illos ex eorum dominis vel territoriis hujusmodi expellere, seu ad simplicem jussionem vel requisitionem nostram vel successorum nostrorum quod voluerimus, seu successores ipsi voluerint, tute conduci facere. Ac quod præmissa à suis subditis inviolabiliter observentur, omni excusatione cessante, eum effectu curare, sub similibus privationis & rebellionis, ac crimine læsæ Majestatis pœnis, si contrafecerint eo ipso incurrendis.

§. 9. Necnon ut homicidæ, fautores, & complices præfati facilius capi, & puniri possint, quod Communitates Civitatum, & Universitates Terrarum, Castrorum, & locorum, in quibus, seu quorum territorio, districtu, & ditione dicta homicidia perpetrabuntur, sub interdicti Ecclesiastici, & duorum millium per Communitates, ac mille ducatorum per Universitates, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum eorumdem domicilii, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, sub majoris excommunicationis læsæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri Cameræ Apostolicæ, irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrendis pœnis, eosdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fides etiam facere teneantur capi facere. Et si eos capere nequiverint, statim commissum homicidium Universitatibus, seu incolis, & habitatoribus Oppidorum circumvicinorum, ad quæ declinabunt, aut declinare poterunt, notificari, Communitates verò, & domini in temporalibus prædicti, ad quorum ditionem tales declinabunt, cum primum id ad eorum notitiam devenerit, eos apprehendere, seu apprehendi facere. Quod si non poterint, similiter id Universitatibus seu incolis, & habitatoribus vicinorum Oppidorum, & locorum, ad quæ declinabunt, aut verisimiliter declinare poterunt, insinuare, & captos ad eorum Judices ordinarios traducere, & tradere sub similibus pœnis teneantur & debeant, statuimus, ordinamus, inhibemus, & declaramus.

Communitates Civitatum, & Universitates Terrarum, Castrorum, & locorum, in quibus, seu quorum territorio, districtu, & ditione dicta homicidia perpetrabuntur, sub interdicti Ecclesiastici, & duorum millium per Communitates, ac mille ducatorum per Universitates, necnon Civitatum, Terrarum, & locorum eorumdem domicilii, Barones, Vicarii, aut alii in temporalibus domini, sub majoris excommunicationis læsæ sententiæ, & quinque millium ducatorum auri Cameræ Apostolicæ, irremissibiliter applicandorum eo ipso, absque alia declaratione incurrendis pœnis, eosdem homicidas, complices, & fautores statim capere, ac omnem exactissimam diligentiam, de qua per publica documenta fides etiam facere teneantur capi facere.

§. 10. Et ne facilitas veniæ inventivum præbeat delinquendi, quibusvis dictæ Sedis Legatis, etiam de latere, ac Nuntiis, & Provinciarum Rectoribus, necnon nostris, & dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis Communitatibus omnem super absolutionibus homicidiorum hujusmodi per nos, & prædecessores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem eandem, sub quavis forma, & verborum expressione concessam, approbatam, & innovatam, auctoritatem, & facultatem revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus. Et si quando similes absolutiones per nos, & successores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem præfata concedi contigerit, illas per judices, & officiales, ad quos pertinent, nisi trinæ literæ Apostolicæ, sub intervallo unius mensis pro singulis literis hujusmodi, cum expressa derogatione præsentium, desuper emanaverint, nullatenus admitti, vel observari volumus.

Facilius quibusvis dictæ Sedis Legatis, etiam de latere, ac Nuntiis, & Provinciarum Rectoribus, necnon nostris, & dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicariis in temporalibus pro tempore existentibus, & præfatis Communitatibus omnem super absolutionibus homicidiorum hujusmodi per nos, & prædecessores nostros Romanos Pontifices, ac Sedem eandem, sub quavis forma, & verborum expressione concessam, approbatam, & innovatam, auctoritatem, & facultatem revocamus, cassamus, irritamus, & annullamus.

§. 11. Quocirca dilectis filiis Francisco tit. S. Mariæ in Transtiberim Presbytero Cardinali, nostro, & pro tempore existenti Camerario, Cameræ Apostolicæ Clericis, & Præfidentibus, ac universis, & singulis Legatis Provinciarum nostrarum, & aliis Rectoribus, & Gubernatoribus, ac Officialibus Civitatum, Terrarum, & partium prædictarum, nobis & dictæ Ecclesiæ mediate, vel immediate subiectarum, Motu simili mandamus, quatenus præfentes literas solemniter in singulis Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis prædictis publicari, necnon omnia, & singula in eis contenta inviolabiliter observati faciant, & mandent. Contrafacientes quosvis, cujusvis status, gradus, ordinis, vel præminentia sint, sententias, censuras, & pœnas antedictas damnabiliter incurrisse declarent, & declarationem hujusmodi per eos

Executores istius constituti.

eo; faciendam, in libris malefactorum confectis, & ad notari mandent, & faciatis. Necnon ex istis predictis sententias a Ministris Justitie obique alicujus incursum irregularitatis exequi procurabit. Reales autem irremissibiliter exigat, invocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Necnon pro exactione poenarum pecuniarum hujusmodi contra Communicatos, & Universitates, ac eorundem inobedientium in temporalibus dominorum vassallos, propter eorum hujusmodi inobedientiam, represalias concedant, nec realiter, & cum effectu exequi faciant.

in illis, & non recedant a hujusmodi officio. App...

§. 12. Attentius hortantes, & requirentes in Domino Barones, & Domicellos, ac in temporalibus dominos dicti Regni, necnon illius Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum Gubernatores, & Officiales pro tempore existentes, ut prefatos homicidas, fautores, & complices capiant, & capi procurent, captosque ad Prefatos nostrarum Provinciarum, unde ipsi homicidae, fautores, & complices originem traxerint, conducant, & eis realiter consignari similiter cum effectu faciant.

in illis, & non recedant a hujusmodi officio. App...

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis quae dicti predecessores in prefatis eorum literis voluerunt non ob stare, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

in illis, & non recedant a hujusmodi officio. App...

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo quarto, Idus Junii, Pontificatus nostri Anno primo.

XI.

Approbatio Congregationis Clericorum Regularium (qui deinde Theatini nuncupati sunt) cum elargitione omnium gratiarum, & privilegiorum Congregationis Canonico-rum Regularium Lateran.

Alia privilegia hic idem Pont. postea concessit inf. in const. 38. Dudum, aliaque dedit Pius V. in sua const. 31. Ad immarcescibilem.

in illis, & non recedant a hujusmodi officio. App...

Andream Avellinum hujus Congregationis Clericum inter Beatorum numerum retulit S.D.N. Urban. VIII. in ejus Const. 42. In Sede, inf. tom. 4.

CLEMENS PAPA VII. Venerabili fratri Io. Petro Episcopo Theatino, & dilecto filio Gaetano presbytero Vicentino, ac eorum sociis, & successoribus.

in illis, & non recedant a hujusmodi officio. App...

Exponi nobis nuper fecistis, quod vos, & nonnulli alii ejusdem propositi socii vestri, divina, ut creditur inspiratione ducti, cupientes cum majori animi quiete Deo servire, & illi magis pio desiderio adherere posse, tria substantialia religiosae vitae, paupertatis scilicet, castitatis, & obedientiae vota emittere, & sub solito, ac communi habitu clericali in unum habitantes, & in communi viventes, ac Deo humiliter, & devote, quantum ipse dederit servientes, sub nostra, & Apostolicae Sedis humili, & immediata subjectione, & speciali protectione, clericalem vitam ducere decrevistis, supplicarique nobis fecistis, ut de nostrae, atque hujus sanctae Sedis Apostolicae plenitudine potestatis, solitaque clementia, in praemissis benigne annuentes, de eis, quae ad hujus vitae propositum conducere, aut quomodolibet expedire videntur, vobis sociis, successoribusque vestris providere dignaremur.

in illis, & non recedant a hujusmodi officio. App...

§. 1. Nos, qui omnium Christi fidelium piis, & honestis desideriis libenter annuimus, vestrum in hac parte laudabile desiderium, plurimum in Domino commendantes, vestrisque hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis, & cuilibet vestrum, ut quandocumque visum fuerit, possitis tria substantialia religiosae vitae, ut petitis, Paupertatis, Castitatis, & Obedientiae vota pu-

blice emittere, & in manibus cujuscumque Presbyteri secularis, vel cujusvis Ordinis regularis, solemniter profiteri, ac sub solito, & communi habitu clericali, subque nomine, & nuncupatione Clericorum Regularium in communi, ac de communi viventes, in locis religiosis, aut secularibus, prout vobis ab Illis, quorum loca ipsa fuerint, concessum fuerit, seu expedire videbitur, sub nostra, & sanctae hujus Sedis Apostolicae immediata subjectione, & speciali protectione in unum habitare.

Præpositum que eligendi.

§. 2. Atque ex vobis, inter vos singulis annis Superiorem eligere, Præpositum nuncupandum, qui usque ad triennium, & non ultra confirmari possit.

Alios ad religionem recipiendi.

§. 3. Aliosque quoscumque saeculares clericos, quavis dignitate fulgentes, seu laicos, qui Deo inspirante, ad hujusmodi vitae propositum, & communem vivendi modum sese conferre voluerint, recipere, & post annum probationem ad talem trium votorum professionem, in manibus Superioris, seu Præpositi emittendam, ad hujusmodi communem vivendi modum admittere.

Constitutiones, & facultatem concedis.

§. 4. Necnon statuta quaecumque, ordinationes, & constitutiones, de omnibus, & singulis, quae ad hujusmodi vitae propositum conducere, moremque & institutum honeste, & devote clericaliter vivendi concernere videbuntur, de Missis praecipue, & aliis divinis officiis, seu his canonicis, prout vobis melius videbitur celebrandis, & recitandis, licita tamen, & honesta, rationalia, & bonis moribus, & sacris canonibus non contraria, facere, edere, & pro tempore facta, & edita corrigere, reformare, & in parte vel in totum immutare, ac de novo alia, prout vobis expedire videbitur, instituere, & ordinare, ac juxta illa vivere, quae postquam a vobis condita, edita, reformata, instituta, aut immutata, & ordinata, ac nobis, seu successoribus nostris exhibita fuerint, Apostolica auctoritate approbata, & confirmata sint, & esse censeantur.

Privilegia, & gratias Congregationis Canonico-rum Lateranensis elargitur.

§. 5. Et ut omnibus, & singulis privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indulgentiis, facultatibus, libertatibus, auctoritatibus, indultis, favoribus, concessionibus, & gratiis spiritualibus, & temporalibus, quibus potiuntur, & gaudent, aut in futurum potentiuntur, & gaudebunt, Canonici Regulares Lateranensis Congregationis, personae, & loca eorum, vos, personae, & loca vestra uti, potiri, & gaudere possitis. Quorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis, & de verbo ad verbum insertis haberi volumus, ita ut literae Apostolicae super eisdem privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, concessionibus, & gratiis, eisdem concessis, vel pro tempore concedendis, mutatis dumtaxat nominibus, cognominibus, & invocationibus, & diebus, ad libitum vestrum expediri possint, perinde ac si illa omnia, & singula, non solum per clausulas generales, sed per eorum tenorem de verbo ad verbum expressionem, & insertionem, fuissent vobis per has nostras literas, sub hac ipsa die, expresse, & specialiter concessa, tenore praesentium ex certa nostra scientia, & ex Apostolica plenitudine potestatis, vobis, ac sociis, & successoribus vestris, in perpetuum concedimus pariter, & indulgemus, & ad praemissa omnia, & singula, quibuscumque impedimentis, & contradictionibus amotis, liberam, plenamque auctoritatem, & facultatem elargimur.

Tu sias concessa etiam fuisse privilegia omnium Ordinum, & signanter Societatis J. su in bulla cit. in rub.

§. 6. Non obstantibus nomine, dignitate, & officio Episcopali, quae Joanni Petro supradicto per alias nostras literas reservavimus, Apostolicisque aut aliis generalibus, aut specialibus constitutionibus, ordinationibus, etiam juramento, aut alia quavis firmitate roboratis, etiam si quae specialiter, seu de verbo ad verbum exprimenda essent, quae pro expressis haberi, & quibus quoad effectum praesentium dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, aliisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Contrariis derogat.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 24. Junii 1524. Pont. nostri Anno primo.

Dat. P. An. 1. die 24 Junii.

XII.

Declaratio circa expensas fieri permissas Militiae de Calatrava, Ordinis Cisterciensis, de communi Thesauro dictae Militiae.

De

De hac Militia atque Thesauro, vide sup. in const. Julii I. Romani, & alia addenda in const. i. Adriani VI. Dum intra.

CLEMENS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Romanus Pontifex ex injuncto sibi desuper Apostolica servitutis officio, ad ea libenter intendit per que singuli Christi fideles, sub Regularibus presertim Militiis, pro fidei Catholice defensione institutis militantes, expensas necessarias, & alia onera eis pro tempore incumbentia, absque aliquo conscientie scrupulo subire valeant, eorumque, & Catholicorum Regum desuper sibi supplicantium votis libenter annuit, prout id conspicit in Domino salubriter expedire.

Julius II. edidit 7. conf. de qua hic.

§. 1. Sane charissimus in Christo filius noster Carolus Romanorum Rex Illustris in Imperatorem electus, qui etiam Castellae, Legionis, Aragonum, & Utriusque Siciliae Rex per Sedem Apostolicam deputatus, Militiae de Calatrava Cisterciensis Ordinis, perpetuus Administrator extitit, suo, & dilectorum filiorum universorum Priorum, Praeceptorum, Fratrum, & Militum dictae Militiae hujusmodi, per dilectum filium Ramirum Nunez de Aguilera Praeceptorem domus de Mestanca, Militiae, & Ordinis praedictorum, Toletanae Diocesis, Nuntium suum super hoc ad nos destinatum, nuper nobis exposuit, quod postquam olim pro parte clarz mem. Ferdinandi Aragonum, & Siciliae praedictorum tunc Regis, ac ejusdem Militiae perpetui Administratoris per Sedem eandem etiam deputati, felices recordationis Julii Papae II. praedecessori nostro expositum fuerat, &c.

Postea ex Thesauro suo hac Militia de Calatrava, in casibus hinc vel inde expensae consuevit, sed pro conscientia securitate hujus Pont. permisso petiunt.

§. 2. Dicta Militia ex tunc Thesaurum ipsum juxta formam statutorum, ordinationum, & literarum praedictarum habere. Et licet exinde omnes, & singulas expensas pro necessitatibus, negotiis, rebus, honore, & utilitate ejusdem Militiae, ac illius Monasteriorum, & locorum, illorumque onerum eis pro tempore incumbentium necessarias supportare, & facere consueverint, prout facere potuisse credunt: tamen ipsi, vel eorum aliqui, qui timorate, & scrupulose conscientiae existunt, pro eorum conscientiarum tutiori cautela, illas, quas hactenus facere consueverunt, & alias similes, vel dissimiles necessarias expensas, sive sint pro defensione, & protectione praedictis, sive etiam pro Monasteriis, & aliis locis dictae Militiae, eorumque fabricis, aut etiam pro expeditione quarumcumque literarum, etiam Apostolicarum, in favorem Militiae, & Monasteriorum, locorum ac personarum praedictorum expediendarum, ac satisfactione, seu remuneratione illorum, qui pro earum expeditione, ac aliis eorum, & singulorum rebus, negotiis, utilitate vel honore auxilium, consilium, vel favorem praestiterint, & aliorum onerum eis pro tempore incumbentium supportatione, & ex Thesauro praedicto, juxta providam ordinationem, deliberationem, & consilium Caroli Regis in Imperatorem electi, & pro tempore dictae Militiae Administratoris, seu Magistri, & Capituli Generalis, vel Seniorum, Priorum, Praeceptorum, Fratrum, & Militum dictae Militiae Administratoris, liberè facere cuperent. Quare pro parte Caroli Regis in Imperatorem electi, seu Administratoris, ac Priorum, Praeceptorum, Fratrum, & Militum modernorum praedictorum nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eis in praemissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Hic idem Pontifex de Thesauro expensas de quibus loquitur, serio modo fieri indulget.

§. 3. Nos igitur eorum laudabili desiderio in praemissis annuentes, ac Priores, Praeceptores, Fratres, & Milites modernos praedictos, eorumque singulos, à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & poenis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum praesentium dimittat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore praesentium, Carolo Regi in Imperatorem electo, & Administratori, ac

pro tempore eadem Magistro, seu Administratori, necnon Majori, & aliis Praeceptoribus, Prioribus, Fratribus, & Militibus moderatis, & pro tempore existentibus Militiae hujusmodi, quibus de cetero perpetuis futuris temporibus omnes, & singulas expensas, tam pro Militia, quam Monasteriis, & aliis locis, eorumque fabricis; rebus, & personis praedictis, quam etiam pro expeditione quarumcumque literarum etiam Apostolicarum pro eis, & aliorum singulis, ac aliorum onerum eis incumbentium, necnon satisfactione, remuneratione, & recompensatione illorum, qui in illis, & aliis eorum negotiis, rebus, commodo, utilitate, favore, honore, vel oneribus suis, aliquid fecerint, aut ad id faciendum consilium, consensum, & favorem praestiterint, ex Thesauro praedicto, de consilio Capituli Generalis, vel saltem Diffinitorum, aut Seniorum illius, facere libere, & licite valeant, indulgemus, ac ipsae expensae si pro tempore factae, quando videlicet per Carolum Regem in Imperatorem electum modernum, ac pro tempore existentem, Administratorem, vel Magistrum, de Diffinitorum, & Seniorum in ejus Curia pro tempore residentium, & quando verò per Diffinitores, & Seniores, aut Capitulum praedictos, etiam modernos, & pro tempore existentes de Caroli Regis in Imperatorem electi Administratoris moderni, & Magistri pro tempore etiam existentium praedictorum ejusdem Militiae factae fuerint, bene factae sint, & esse censentur, ac pro bene factis habeantur, & reputentur, statuimus, & ordinamus, ac literas praedecessoris hujusmodi etiam ad praemissa extendimus & ampliamus.

Quibus que no stantibus

§. 4. Non obstantibus praemissis, & Apostolicis, ac Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac Militiae, & ordinis, eorumque Monasteriorum, & locorum praedictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus omnibus, quae idem praedecessor noster in dictis literis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo vigesimo quinto, Idibus Januarii, Pont. nostri Anno secundo.

Privilegia, indulgentiae, & exemptiones Auditorum Rotae Romanae.

Confirmationem, & extensionem habes inf. in const. 12. Pauli III. Romani. Moderationes verò vide in Pii V. const. 73. Sacrosanctum, & in aliis bullis citatis hic in apostillis. Et de aliis Rotam concernentibus, indicabo plenè in Pii IV. const. 44. In throno.

CLEMENS EPISCOPVS Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Convenit aequitati Romani Pontificis digna pro meritis praemia compensantis, illis potiores gratias, & favores impartiri efficaciter, qui non solum pro ipso Romano Pontifice, sed etiam pro universali Ecclesia, ac Sedis Apostolicae honore, & personis ad illam confluentibus justitia ministranda graviora sollicitudinis studia prompta voluntate jugiter perferre, & facti evidentia designante, majora eidem Sedi devotionis obsequia studiosius impendere dignoscuntur, ut exinde eorum devotio augeatur, & fides illorum cunctis plenius innotescat, ac alii eorum exemplo ad similia propensus excitentur.

Eximio

§. 1. Hinc est quod nos debita consideratione pensantes continuos labores quos dilecti filii causarum Palatii Apost. Auditores, & eorum Locatenentes, nunc & pro tempore existentes, circa causas ipsas audiendas, & sine debito decidendas ad publicam utilitatem, & ejusdem Rom. Pontificis honorem permaximum in dies noscuntur sustinere, ac propterea volentes eos, qui etiam nostri, & Rom. Pontificis pro tempore existentis Capellani existunt, condignis favoribus, & praerogativis prout debitum reputamus prosequi.

Causa consuetudinis

§. 2. Nota

§. 2. Motu proprio non ad ipsorum Auditorum, & Lateranen. vel aliorum pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, cum eisdem Auditoribus, & Locatenen. nunc, & pro tempore existentibus, ac eorum singulis, ut quæcumque quatuor curata, seu alias invicem incompatibilia secularia, aut uno, vel duobus, seu tribus ex eis, seu absque illis unum cum cura vel sine cura, cujusvis etiam Cluniacen. vel Cisterciën. Ordinis regulare, necnon quæcumque alia tria similia vel dissimilia sub singulis tribus tectis quorumcumque trium Cathedralium, etiam Metropolitanarum, vel Collegiarum, aut aliarum Ecclesiarum consistentia, alias se invicem, & cum dictis incompatibilibus beneficiis compatientia beneficia Ecclesiastica, etiam si alterum beneficium sub eisdem tectis consistentium cum cura, aut quomodolibet eorum Canonicatus, & præbenda, & tam illa quam incompatibilia secularia, dignitates, personatus, administrationes, vel officia in Cathedralibus etiam Metropolitanis post Pontificales majores seu Collegiatis Ecclesiis hujusmodi principalis, aut tria ex eis Parochiales Ecclesiæ vel earum perpetuæ Vicariæ, seu talia mixtim, Regulare verò, beneficia hujusmodi Prioratus, præposituras, dignitates, dignitas etiam Conventualis, personatus, administratio vel officium fuerint, & ad Prioratum, præposituram, præposituram, dignitates, personatus, administrationes vel officia hujusmodi consueverint, qui per electionem assumi, eisque cura imminet animarum, si eisdem Auditoribus, & Locatenentibus alias canonicè conferantur, aut ipsi eligantur, præsententur, vel alias assumantur ad illa, & instituantur in eis, recipere, & insimul secularia in titulum, ac regulare in commendam sub eisdem tectis consistentia, videlicet si duo Canonicatus, & duæ præbendæ ac totidem dignitates, personatus, administrationes, vel officia ad annum à die habitæ pacificæ per eos utriusque illorum possessionis computandum dumtaxat. Si vero alia fuerint, ac incompatibilia secularia, necnon regularia, beneficia hujusmodi quoad vixerint retinere, illaque simul vel successivè, simpliciter vel ex causa permutationis, quoties eis placuerit dimittere, & eidem commendæ cedere, ac loco dimissi vel dimissorum aliud vel alia simile vel dissimile, aut similia vel dissimilia beneficium seu beneficia Ecclesiastica vel Ecclesiastica, quatuor dumtaxat curata seu alias invicem incompatibilia secularia, aut cum uno vel duobus seu tribus ex eis, vel absque illis unum cum cura vel sine cura, cujusvis etiam Cluniac. & Cisterciën. Ordinis regulare, necnon quæcumque tria alia similia vel dissimilia sub singulis tribus tectis quorumcumque trium Ecclesiarum consistentia alias, ut præfertur, compatientia similiter recipere, & insimul secularia in titulum, regulare in commendam sub eisdem tectis consistentia, videlicet si duo Canonicatus, & duæ præbendæ, aut totidem dignitates, personatus, administrationes, vel officia ad annum, ut præfertur, computandum. Si verò alia fuerint, ac incompatibilia, necnon regulare beneficia hujusmodi, dummodo inter ipsa quatuor incompatibilia secularia plures quam tres parochiales Ecclesiæ, vel eorum perpetuæ Vicariæ, & sub singulis tribus tectis consistentia post dictum annum duo Canonicatus, & duæ præbendæ, aut totidem dignitates, personatus, administrationes, vel officia, ac regulare beneficia hujusmodi officium claustrale non existant, quoad vixerint, ut præfertur, retinere, necnon debitis, & consuetis ipsius regularis beneficii supportatis oneribus, de residuis illius fructibus, redditibus, & preventibus, sicut illud in titulum pro tempore obtinentes de illis disponere, & ordinare potuerunt seu etiam debuerunt (alienatione tamen quorumcumque bonorum immobilium, & pretiosorum mobilium dicti regularis beneficii eis penitus interdicta) disponere, & ordinare libere & licitè valeant. Ac quod ipsi Auditores, & Locatenentes, ac eorum singuli, naturales in omnibus regnis, dominis, & provinciis existant, ac in ipsis, & eorum singulis quæcumque, quotcumque, & qualicumque cum cura, & sine cura beneficia Ecclesiastica, secularia, & regularia, etiam ut præfertur, qualificata alias eis canonicè

Bullar. Mag. Tom. 1.

conferenda, perinde ac si ibidem oriundi, & nati fuissent, etiam recipere, & retinere libere, & licitè possint, ac de illis aut qualitate locorum in eorum literis mentionem facere minime teneantur. Quodque ratione quorumcumque beneficiorum Ecclesiasticorum curatorum, seu ex statuto, fundatione, aut alias factos etiam Presbyteratus ordines requirentium per eosdem Auditores, & Locatenentes, ac eorum singulos pro tempore obtentorum usque ad septennium à fine anni à jure concessi computandum, ad aliquem ex sacris ordinibus hujusmodi promoveri minime teneantur, nec ad id à quoquam invitari coactari possint, auctoritate Apostolica tenore præsentium de specialis dono gratiæ dispensamus, eisque pariter indulgemus.

§. 3. Et insuper præfatis Auditoribus, & Locatenentibus, & eorum cuilibet, ut omnes, & singulas utriusque sexus personas quorumcumque Parochialium Ecclesiarum, ac dignitatum, vel aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum curam animarum habentium per eos pro tempore obtentorum, per se ipsos vel alios ab eis deputandos earundem personarum confessionibus diligenter auditis, in omnibus, & singulis casibus in quibus Ordinarii locorum de jure vel consuetudine absolvere possint, quoties ad eos confessionis causa confugerint absolvere, eisque poenitentiam salutarem injungere.

§. 4. Necnon de omnibus, & singulis bonis mobilibus, & immobilibus ubilibet consistentibus, cujuscumque quantitatis, & qualitatis, etiam si in pecunia fuerint, quæ ad eos, & eorum quemlibet, etiam Archiepiscopos, vel Episcopos, etiam ratione suarum quibus nunc præesse dignoscuntur, aut aliarum Cathedralium, etiam Metropolitanarum, ad quas eos transferri contigerit Ecclesiarum, & aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, secularium, & regularium, obtentorum & obtinendorum quomodolibet pertinent, & pertinebunt, acquisitis, & acquirendis, tam in vita quam etiam ultima voluntate eorum inter consanguineos, & alias quascumque personas, ac loca, necnon pro expensis funerum, ac remuneratione eorum qui sibi viventibus servierint disponere, erogare, testari, codicillari, ac illas alias in pios, & quoscumque alios, tamen licitos usus prout eis videbitur expedire, convertere libere, & licitè valeant.

§. 5. Ac prædicta necnon omnia, & singula alia beneficia Ecclesiastica cum cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia per ipsos Auditores, & Locatenentes, ac eorum singulos in titulum, & commendam, ac invicem seu aliàs ad eorum vitam unita, pro tempore obtenta, necnon in quibus, & ad quæ jus eisdem Auditoribus, & Locatenentibus competit, & competere poterit in futurum, ac de quibus eis provisum, etiam illorum possessione non habita, seu provideri mandatum, vel concessum fuerit, simpliciter aut pro alio vel aliis simili, vel dissimili, aut similibus, vel dissimilibus beneficio seu beneficiis Ecclesiastico, vel Ecclesiasticis, cum quibusvis personis cum eis permutare volentibus, ac causa permutationis hujusmodi, in qua tamen nulla illicita pactio, seu simoniaca pravitas interveniat, in quorumcumque ordinatorum locorum, aut Canonicorum Metropolitan. vel aliarum Cathedralium Ecclesiarum, seu aliarum personarum in dignitate Ecclesiastica constitutarum ad id per eos eligendorum, vel eligendarum manibus extra Romanam Curiam, præfata Sedis vel cujusvis alterius licentia super hoc minime requisita resignandi, commendis, necnon juri, & concessionibus etiam literis Apostolicis non concessis cedendi, ac dissolutioni unionum hujusmodi consentiendi, ipsisque Ordinariis, Canonicis, & personis in dignitate constitutis, resignationes, & cessiones hujusmodi ab eisdem Auditoribus, & Locatenentibus simpliciter vel ex eadem causa etiam permutantibus personis ex dicta causa dumtaxat extra eandem Curiam auctoritate prædicta recipiendi, & admittendi, ac uniones, annexiones, & incorporationes prædictas dissolvendi. Necnon ea quæ simpliciter resignaverint, & quorum commendis, aut juri, & concessionibus cesserint, seu unionum dissolutioni consenserint personæ, seu personis idoneæ, vel idoneis ad id per ipsos Auditores, & Locatenentes nominandæ, seu nominandis,

Facultas absolvendi sine Ordinariis.

Testandique etiam de bonis acquisitis au beneficiis.

Revocantur etiam in Pro. & cit. in sub. cum illis ibi not.

Transferenda etiam resignandi beneficia &c.

Hoc revocantur in Pro. & ibidem.

K K K

minandis, quæcumque, quotcumque, & quæcumque beneficia Ecclesiastica obtinentibus, & expectantibus, quibus, & non aliis, etiam si ante resignationes seu cessiones hujusmodi per eos nominata fuerint, conferti possint, & quæ ex eadem causa cum eis permutantibus. Quæ verò ipsæ compertantes personæ resignaverint beneficia hujusmodi, etiam si, ut præfertur, qualificata, & cum permutantium hujusmodi similem facultatem non habentium beneficia hujusmodi dispositioni Apostolicæ generaliter reservata seu affecta fuerint, eisdem Auditoribus, & Locatenentibus conferendi, & de illis etiam providendi, ac omnia, & singula alia in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, ac exequendi plenam, & liberam auctoritate, & tenore prædictis motu simili facultatem concedimus.

Privilegium circa residentiam. Revocationem vide in cap. 91. Pii IV. In summa, cum ibi not.

§. 6. Ac eisdem Auditoribus, & Locatenentibus, & eorum singulis, etiam in dicta Curia aut aliquo beneficiariorum Ecclesiasticorum, cum cura, & sine cura, per eos pro tempore obtentorum residendo, in aliis beneficiis Ecclesiasticis similiter per eos in quibusvis Ecclesiis sive locis pro tempore obtentis residere minime teneantur, nec ad id inviti compelli possint. Et nihilominus omnes, & singulos fructus, redditus, & proventus beneficiariorum prædictorum, etiam ut præfertur qualificatarum, cum ea integritate (quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis) liberè percipere valeant, cum qua illos perciperent si in eisdem beneficiis personaliter residerent, dictisque beneficiis per Capellanos seu Vicarios idoneos ad eorum nutum amovibiles in divinis deservire, & animarum curam illis imminenter exercere, ac quæcumque Ecclesiastica Sacramenta ministrari facere quoties opus fuerit, Diocæsani loci, & cujusvis alterius licentia super hoc minime requisita, liberè, & licitè valeant, nec ad residendum in illis per quempiam cogi possint.

Facultas recitari di horas canonicas horis propriis.

§. 7. Eisque, & eorum cuilibet, ut quoad vixerint, quoties eis placuerit per se ipsos, aut cum uno, vel duobus sociis etiam familiaribus suis per eos pro tempore eligendis horas canonicas diurnas pariter, & nocturnas, ac alia divina officia secundum usum, & morem Romanæ Ecclesiæ, etiam anticipatis, vel postpositis horis dicere, & recitare liberè, & licitè valeant. Nec ipsi aut eligendi socii hujusmodi ad alium usum super hoc observandum teneantur, nec ad id à quoquam etiam ratione beneficiariorum Ecclesiasticorum per eos pro tempore obtentorum inviti possint coartari.

Facultas eligendi Confessores, qui in casibus reservationis (exceptis) absolvere possint. Quod declaratur hic in fine.

Et intellige ut in Clem. VIII. cap. 115. Quæcumque.

§. 8. Quodque ipsi, & eorum singuli aliquem Presbyterum sæcularem, vel cujusvis Ordinis regularem in eorum possint, & quilibet eorum possit eligere confessorem, qui vita eis comite in casibus dictæ Sedi reservatis (præterquam offensæ Ecclesiasticæ libertatis, criminum hæresis, rebellionis, aut conspirationis in personam, vel statum Romani Pontificis, seu Sedem Apostolicam, falsitatis literarum Apostolicarum, supplicationum, & commissionum, invasionis, deprædationis, occupationis, devastationis terrarum, & maris, dictæ Romanæ Ecclesiæ mediata, vel immediata subditorum, offensæ personalis in Episcopum, vel alium Prælatum prohibitionis devolutionis causarum ad Romanam Curiam, delationis armorum, & aliorum prohibitorum ad partes infidelium, semel singulis annis, & quoties de eorum morte timendum extiterit, in aliis verò quoties fuerit opportunum confessione eorum diligenter audita pro commissis eis debitam absolutionem impendat, & iungat poenitentiam salutarem, necnon vota quæcumque (ultramano, liminum Apostolorum Petri, & Pauli, ac S. Jacobi in Compostella, ac Castitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeat, quodque confessor quem duxerit eligendum, omnium peccatorum suorum de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, etiam semel singulis annis, & quoties de eorum morte timendum fuerit, ut præfertur, plenariam remissionem à poena, & culpa eis in sinceritate fidei, unitate Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & devotione nostra, & successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intrantium permissentibus dicta auctoritate Apostolica concedere possint.

fit, sic tamen quod idem confessor de eis, de quibus fuerit alteri satisfactio impendenda, eis per eos, si supervixerint, vel alios si forsan tunc transferint, faciendam iungat, quam ipsi vel illi facere teneantur.

§. 9. Liccatque eis habere altare portatile cum debitis reverentia, & honore, super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis, sine juris alieni præjudicio, & cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, & antequam elucescat dies, circa tamen diurnam lucem. Et si forsan ad loca interdicto Ecclesiastico tam ordinaria, quam Apostolica auctoritatibus supposita ipsos declinare contigerit, in illis, clausis januis, non pullatis campanis, & submissa voce, excommunicatis, & interdictis exclusis, in eorum & familiarium suorum domesticorum, ac sex aliarum personarum utriusque sexus per eos, & eorum quemlibet eligendarum præsentia, dummodo ipsi, vel illi causam non dederint interdicto, nec id eis contigerit quod specialiter interdicti possint, per se ipsos qui Presbyteri fuerint, aut proprium vel alium sacerdotem idoneum sæcularem, vel regularem, Missas, & alia divina officia celebrare, seu celebrari facece, & Ecclesiastica Sacramenta recipere, ac eorum tempore interdicti hujusmodi decedentium corpora Ecclesiasticè tradi possint sepulturæ, etiam cum aliqua funerali pompa.

Privilegium celebrandi ante diem in locis interdictis. Hic infra declaratur.

§. 10. Et insuper duas Ecclesias, seu duo vel tria altaria in locis ubi ipsos Auditores, & Locatenentes, ac eorum quemlibet pro tempore morari contigerit, per eos, & eorum quemlibet pro tempore eligendas, seu eligenda singulis diebus Quadragesimalibus, & aliis anni temporibus, & dum in Curia residerint, eorum propriam Capellam, diebus tamen audientia, visitando, singulas indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequerentur si ipsi eisdem temporibus, & diebus Basilicas, & Ecclesias Stationum Urbis, & extra eam ad id deputatas personaliter visiterent.

Facultas sequendi rationes propriam Capellam visitando.

§. 11. Eisque & eorum cuilibet, ac eorum familiaribus prædictis, vel diebus, & temporibus quibus usus carni, ovorum, casei, butyri, & aliorum lacticianorum est prohibitus, eisdem ovis, caseo, butyro, & aliis lacticianis, ac de utriusque Medici consilio carnibus absque conscientia scrupulo uti, & vesci.

Facultas carnium.

§. 12. Ipsique Auditores, & Locatenentes nunc, & pro tempore existentes, ac eorum singuli literas gratiarum expectativarum, quoties eas generaliter concedi contigerit, absque aliqua signatura desuper expedienda in prima earum expeditione ad tres collationes per eorum quemlibet eligendas, & tria beneficia cujuscumque taxæ, seu annui valoris illorum fructus, redditus, & proventus fuerit, etiam si unus ex dictis beneficiis alias sub eorundem Auditorum, eorumve Locatenentium gratis expectativis, eorumve collationum, mutationibus, revalidationibus, & extensionibus pro tempore comprehensis eidem dispositioni Apostolicæ ex quavis causa, præterquam ratione vocationis illius apud Sedem prædictam aut familiaritatis, continuæ commensalitatibus nostræ, & tunc viventis Romani Pontificis, aut cujus tempore vacationis ad id consensus requirendus foret alicujus dictæ Ecclesiæ Cardinalis generaliter reservatum, vel ex generali Apostolica reservatione, ac aliis quomodolibet affectum fuerit expedire, & ipsum beneficium sic generaliter reservatum seu affectum acceptare, consequi, & obtinere, necnon beneficia sub hujusmodi gratis expectativis, & illarum collationum mutationibus, revalidationibus, & extensionibus comprehensa, etiam in eorum à dicta Curia absentia per procuratorem tam in dicta Curia, quam extra eam, etiam in genere acceptare, & de illis etiam provideri facere, ac alias diligentias requisitas per se, vel alios facere, ac instrumenta in specie ex suis notis generalibus acceptationum, & aliarum diligentiarum prædictarum extrahi facere, & obtinere, ac Notarii sic in genere rogati instrumenta in specie ex suis notis generalibus desuper facta ad instantiam Auditorum, & Locatenentium prædictorum, ad quos id concernet extrahere dumtaxat, & publicare possint respectivè, & debeant.

Privilegium circa expectationes. Tu vid. dispositionem Pii IV. in ep. 73. Sacrosanctum.

§. 13. Et ad satisfaciendum regulæ sive constitutioni de publicandis acceptationibus, & provisionibus, ac illis

Indulgentia forma.

illi, intemdis possessoribus, seu eis ad iudicium evocatis pro tempore edita, etiam ratione predictarum expectatarum, aut aliarum gratiarum, & reservationum quarumcumque minime teneantur, ac eorum fratres, & nepotes, cum descendentes quam Collaterales, ac amicos seu benevolos, & familiares ipsorum in toto, vel in parte, aut simpliciter, vel quoad unam, vel plures seu singulas gratiarum expectatarum eis pro tempore concessarum, & illarum mutationum, revalidationum, & extensionum collationis prosequendis antelationibus, prerogativis, privilegiis, & indultis eisdem Auditoribus, & Locatenen. In affectatione beneficiorum vigore gratiarum huiusmodi acceptandarum pro tempore concessis, loco sui nominare, & quod sic nominatis prerogativis Auditoribus & Locaten. concessis, & concedendis huiusmodi in affectationibus beneficiorum Ecclesiasticorum sub collationibus ad quos nominati fuerint comprehensorum, quae vigore literarum desuper consociendarum duxerint acceptanda, uti, potiri, & gaudere, ac in omnibus, & singulis quibus ipsi Auditores, & Locatenentes immediate praefertuntur (dilectis filiis literarum Apostolicarum de Majori praesidentia Abbreviatoribus, & eorundem literarum Scriptoribus dumtaxat exceptis) immediate praeferi, & anteferi valeant, ac si eisdem Palatii Auditores vere, & non fictae, aut aggregati per privilegium existerent, ita tamen quod Auditores ipsi suas gratias expectativas, ac illarum extensiones, & collationum mutationes, seu revalidationes prosequentes, praefatis nominatis etiam qualitercumque qualificatis omnino praefertantur, & praeferi debeant.

§. 14. Quodque singuli Auditores, & Locatenen. praefati qualcumque provisionum, commendarum, dispensationum, unionum ad vitam, praefactionum, reservationum fructuum, pensionum, & aliorum quorumcumque ac facultatum, mandatorum, gratiarum, & indultorum, ac alias literas gratiam, vel iustitiam seu iustum concernentes a Sede praedicta, etiam ratione quarumcumque dignitatum etiam Episcopialium, Archiepiscopialium, & Monasteriorum, aliorumque beneficiorum Ecclesiasticorum quorumcumque pro tempore per eos a nobis, & successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, ac Sede praedicta qualitercumque impetrandas, ac sibi etiam motu simili, & ex certa scientia concedendas, & de personis eorum consistorialiter faciendas in dilectorum filiorum Abbreviatorum, Scriptorum bullarum, ac registri, necnon qui etiam de nostris Apostolicis gratiis expectativis taxam recipiunt, Sollicitatorum literarum Apostolicarum, necnon Secretariorum & Procuratorum Audientiae nostrae literarum contradictarum, ab aliis quibusvis dictae Curiae officiis gratis, cum subscriptione videlicet (gratis pro Auditore, seu Locumtente Rotae) per Rescribendum literarum earundem faciendis expedire possint, sint, debeant, dicta auctoritate Apostolica earundem tenore praesentium, motu simili pariter indulgemus, Mandantes nunc, & pro tempore existentibus literarum praedictarum Rescribendario, & aliis Scriptoribus, & Abbreviatoribus, Sollicitatoribus, Secretariis, dictae Audientiae Procuratoribus, & quibusvis aliis dictae Romanae Curiae officialibus expeditioni literarum huiusmodi pro tempore Praesidentibus, & Ministris, sub excommunicationis laeae sententiae, privationis & suspensionis suorum officiorum, & perceptionis emolumentorum eorundem poenis, per eos ad quos pertinuerit, & qui eas gratis subscribere, vel concedere noluerint eo ipso incurrendis absque alio nostro aut successorum nostrorum, & Sedis praedictae ulteriori mandato, eas gratias subscribant, & per omnia usque ad plumbum, & alia necessaria inclusivè omni contradictione, & dilacione cessante expediant.

§. 15. Propterea Auditores, & Locatenentes praedictos nunc, & pro tempore existentes, ac eorum quemlibet, ipsorumque beneficia, & officia Ecclesiastica, ac bona quaecumque quae obtinent, & possident, & in futurum obtinebunt, & possidebunt, sub beati Petri, & Sedis praedictae, ac nostra protectione, auctoritate Apostolica, & tenore supradictis pari motu suscipimus, & ab omni iurisdictione, correctione, visitatione, dominio, superioritate, & potestate quoruncumque Legatorum, etiam de latere, ac Archiepiscoporum, Episcoporum, Praelatorum, & Ordinariorum, illorumque Vicariorum, Officialium, Locatenentium, & Iudicum etiam a dicta Sede deputatorum nunc, & pro tempore existentium.

§. 16. Ipsosque ac eorum res, & bona propria, tam in Urbe quam extra eam, a solutione, & exactione quarumcumque decimarum, etiam Apostolica auctoritate praedicta pro tempore impositarum, pedagiorum, gabellarum, & quorumcumque aliorum onerum, tam ordinariorum quam extraordinariorum ubicumque locorum existentium liberamus, liberosque, immunes, & exemptos omnino facimus, constituimus, & deputamus, & declaramus. Ita quod Legati, Archiepiscopi, Episcopi, Praelati, Ordinarii, Vicarii, Officiales, Locatenentes, & Iudices praedicti, etiam ratione delicti seu contractus, aut rei de qua ageretur, ubicumque committatur delictum, in eorum contractus, aut res ipsa consistat, nullam in eos aut eorum aliquem seu illorum beneficia, officia, & bona huiusmodi, iurisdictionem, correctionem, visitationem, dominium, superioritatem, & potestatem exercere, aut excommunicationis, aliave sententias, censuras, & poenas proferre. Nec exactores decimarum, gabellarum, pedagiorum, & onerum huiusmodi eos ad aliquam solutionem cogere, compellere, & coartare, aut quicumque alii cuiuscumque dignitatis, status, conditionis, & praeminentiae Ecclesiasticae, vel mundanae existant, eos super praemissis, aut illorum usu, etiam praetextu cuiuscumque criminis, vel delicti facti, vel perpetrati ex eorum officio, vel ad instantiam quoruncumque directe vel indirecte, quovis quaesito colore, vel ingenio molestare, aut alias quomodolibet impedire quoquo modo praesument.

§. 17. Decernentes, & declarantes praesentibus literis, necnon praemissis, & aliis privilegiis, & indultis quibuscumque eisdem Auditoribus, & Locatenentibus pro tempore concessis, ex quavis etiam necessitate exprimens causa, vel occasione per nos, & Sedem eandem in genere, vel in specie, etiam per constitutiones Apostolicas, seu Cancellariae Apostolicae regulas, etiam consistorialiter pro tempore editas, aut quaecumque alias literas Apostolicas, etiam quod tenores, & formae illorum habeantur pro expressis, seu alias clausulas, & decreta quaecumque in se continentes, etiam quibusvis dictae Curiae Officialibus, etiam praefatis Scriptoribus pro tempore concessas, seu etiam vigore implicitae derogationis latissimè extendere in supplicationibus desuper pro tempore signatis appositae derogari, seu illa revocari, cassari, suspendi, aut in aliquo alterari, seu revocata, suspensa, vel alterata censi. Aut ipsos Auditores, & Locatenentes, sub eisdem clausulis comprehensos, vel eos illarum praetextu, nisi in eisdem desuper pro tempore signatis supplicationibus illorum omnium nomina propria, & cognomina specificè expressa fuerint, exprimi non posse, sed semper eosdem Auditores, & Locatenentes ac in eis concessa privilegia, indulta, & literas huiusmodi ab illis exceptos, & excepta, ac privilegia, indulta, & literas eis concessa praedicta valida, & efficacia existere, & ipsis Auditoribus, & Locatenentibus suffragari, & quidquid in contrarium pro tempore factum fuerit, pro non facto haberi debere, necnon ex tunc de novo eo ipso concessa, & innovata, ac in pristinum statum restituta, reposita, & plenarie reintegrata esse, & censi.

§. 18. Sicque in praemissis omnibus, & singulis per quoscumque Iudices, & Commissarios, etiam Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, & Palatii huiusmodi causarum Auditores in qualibet causa & instantia, sublata eis, & eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere, irritum quoque, & inane si secus super iis a quocumque quavis auctoritate, etiam per nos, & Sedem praedictam scienter, vel ignoranter attentari contigerit.

§. 19. Quocirca Curiae causarum Camerae Apostolicae generali Auditori, & dictae Urbis Governatori, ac in eadem Urbe, & ejus districtu nostro in spiritualibus Vicario generali pro tempore existentibus per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus ipsi, vel duo,

K K k 2 aut

adi pro... nos bene... habes ro... amam in... r XIII... 75. Hu... dem... it no... n fro... ram

at... is... m... m... m...

num pro... gratis... us... d... m...

at... id... ill... m... m... m...

adulsum... imp... Ordina...

Prisid... d. c... g... bellis... Moderatio... nem... in Pauli... conf. 3... m... ibi not

Clau... s... jus... m...

Declar... r... an...

Exec... istius... conf...

aut unus eorum per se vel alium seu alios presentes literas, & in eis contenta quæcumque, ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Auditorum, & Locatenentium, seu alicujus eorum desuper fuerint requisiti solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra eisdem presentes, & in eis contenta hujusmodi firmiter observari, ipsoque Auditores, & Locatenentes nunc, & pro tempore existentes illis pacifice gaudere, necnon fructus prædictos ejus juxta dicti indulti de illis percipiendis in absentia hujusmodi tenorem integre ministrari, non permittentes eos per locorum Ordinarios, & dilectos filios Ecclesiarum prædictarum Capitula, seu quoscumque alios ad residendum in eisdem Ecclesiis sive locis compelli, aut alias super præmissis contra præsentium tenorem quomodolibet indebite molestari, contradicere, molestatores quoscumque, & rebelles per censuras, & penas Ecclesiasticas, ac alia opportuna juris remedia appellatione postposita compescendo, invocato ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis.

Clausula derogatoria.

§. 20. Non obstantibus si dicti Auditores & Locatenentes in eisdem Ecclesiis, sive locis primam non fecerint residentiam personalem. Ac super idiomate quoad Parochialem Ecclesiam, & de non concedendo alicui gratiam expectativam extra nationem suam, ac non acceptando vigore cujusvis gratiæ expectativæ aliquod beneficium generaliter reservatum seu affectum, necnon de insinuandis & publicandis acceptationibus beneficiorum vigore gratiarum expectativarum acceptatorum, & aliis diligentis faciendis pro tempore editis, dictæ Cancellariæ regulis, ac fel. rec. Bonifacii VIII. contra exemptos edita, quæ incipit, Volentes, ac etiam per quam concessionem de fructibus in absentia percipiendis sine præscriptione temporis fieri prohibentur, necnon quæ incipiunt, Sicut bonus pastor, & quibus disponitur, quod nullus vigore facultatum per Sedem prædictam pro tempore concessarum aliqua beneficia Ecclesiastica resignare possit, nisi illorum possessionem pacificam per quatuor menses habuerit, & nihilominus beneficia ipsa in odium resignantium vacare censentur eo ipso, Sixti IV. & Innoc. VIII. ac per quas tertia pars omnium bonorum, de quibus per quoscumque Prælatos vigore quarumcumque facultatum eis per Sedem prædictam concessarum testari, seu alias disponi contigerit, Camera prædictæ Apostolicæ pro illius necessitatibus applicata dicitur, Alexandri, Sixti, & aliorum quorumcumque Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum, ac Lateranen. etiam novissime celebrati, & generalis Conciliorum, & quibusvis aliis Apostolicis, necnon Provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusvis per nos de nostrorum, & dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium familiarium continuorum commendationibus, & aliis beneficiis Ecclesiasticis per nos, & Sedem eandem factis, & pro tempore faciendis specialibus, vel generalibus reservationibus, affectionibus, necnon legibus Imperialibus, & municipalibus, ac Regnorum, Provinciarum, Ecclesiarum, Monasteriorum, & locorum in quibus incompatibilia, & alia secularia, ac regularia beneficia hujusmodi forsitan fuerint, seu à quibus ipsa regularia beneficia dependere contigerit, & Ordinum quorum illa extiterint juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem Regnis, Provinciis, Ecclesiis, Monasteriis, & locis, ac etiam Cluniacen. & Cisterciens. Ordinibus, necnon quibusvis personis, cujuscumque dignitatis, status, gradus, & conditionis existentibus, etiam dictæ Curie Officialibus, & eorum Collegiis, etiam literarum earundem Scriptoribus præfatis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, etiam per modum statuti perpetui, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, etiam ex quibusvis, & quantumcumque maximis, & urgentissimis, etiam necessariis exprimendis causis, ac cum quibusvis antelationibus, suspensionibus, restitutionibus, declarationibus, attestationibus, modificationibus, & aliis efficacissimis, & insolitis, etiam derogatoriis derogatoriis, etiam ge-

neralibus expresse derogantibus, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & quod hujusmodi privilegia, indulta, & literæ cum concessionibus, declarationibus, & decretis, ac aliis in eis contentis clausulis, sub quibuscumque derogationibus, revocationibus, suspensionibus, vel alterationibus, per quascumque alias similes, vel dissimiles literas, gratias, privilegia, facultates, concessionem, antelationes, & indulta, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine prædictis pro tempore factis, etiam in quibus de illis specialis mentio fieret, nullatenus includantur, nec ei quomodolibet derogatum, seu illa revocata, suspensa, vel alterata censentur, sed semper ab illis omnibus excepta existant, & illis demum quovis modo derogaretur, aut derogatum esse videretur, quoties eis derogatum foret toties illa cum omnibus in eis contentis clausulis de novo concessa, & in pristinum statum restituta fore, & esse, ac vim stipulati contractus inter Romanum Pontificem pro tempore existentem, & Sedem hujusmodi, necnon Scriptorum, & alios Officiales pro tempore existentes, ac personas præfatas habuisse, & etiam in futurum habere debeant. Sicque per quoscumque Judices, & Commissarios, executores, & delegatos, tam in dicta Curia quam extra eam pro tempore deputatos judicari debeant, sublata aliter judicandi, & interpretandi facultate, aliisque etiam efficacioribus decretis, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum dominorum temporalium contemplatione, & alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos, & Sedem præfata concessis, & approbatis, ac innovatis, etiam quod Regnorum, & provinciarum, nisi per oriundos, & naturales acceptari vel obtineri, ac Cluniacen. Cisterciens. & aliorum Ordinum beneficia hujusmodi, nisi ejusdem Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, aut ipsos Ordines respectivè expresse professis, ac de consensu Abbatum pro tempore existentium, & dilectorum filiorum Conventuum, Monasteriorum Cluniacen. & Cisterciens. Matiscenen. & Cabillonens. Diocesis, aut aliorum Superiorum aliorum Ordinum prædictorum commendari non possint, & alias de illis etiam per Sedem prædictam pro tempore factæ commendæ, seu de illis in hujusmodi commendam obtinendis dispensationes concessæ nullæ sint, disponentibus. Quibus omnibus, & eorum singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, individua & expressa mentio habenda, aut alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac formas, & datas illorum, necnon decreta in eis apposta, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita observata inserti forent præsentibus pro sufficienter expressis habentes, tanquam de eis plene informati, quoad præmissa motu simili specialiter, & expresse derogamus, & sufficienter derogatum esse decernimus, contrariis quibuscumque, aut si eisdem locorum Ordinariis à dicta sit Sede concessum, vel in posterum concedi contingat, quod Canonicos, Rectores, & personas Ecclesiasticas suarum Civitatum, & Diocesis etiam in dignitatibus, personatibus, administratione, vel officiis constitutas per subtractionem proventuum beneficiorum suorum ecclesiasticorum, aut alias compellere valeant ad residendum personaliter in eisdem, seu si Ordinariis, & Capitulis, vel quibusvis aliter communiter vel divisim ab eadem sit Sede indultum vel in posterum indulgeri contingat, quod Canonicis, Rectoribus, & personis suarum Civitatum, & Diocesis, etiam in dignitatibus, personatibus, administratione, & officiis constitutis, & in illis non residentibus, aut qui in eis primam non fecerint residentiam personalem consuetam, fructus, redditus, & proventus suorum beneficiorum Ecclesiasticorum in absentia sua ministrare minime teneantur, & ad id compelli non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem, & quibuslibet aliis privilegiis, indultis, & literis Apostolicis generalibus vel specialibus quorumcumque tenoribus existant, per quæ præsentibus non expressa, vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeant quomodolibet vel differri, & de quibus quorumque

quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Declaratio
de indulgentiis
residens
Or. no.

§. 21. Volumus autem quod incompatibilia, ac sub singulis tectis consistentia, & alia secularia, necnon regularia beneficia hujusmodi debitis propterea non fraudentur obsequiis, & animarum cura in eis quibus illa imminuat, nullatenus negligatur, sed in eis quorum fructus in absentia hujusmodi eosdem Auditores & Locatenentes percipere contigerit, per bonos, & sufficientes Vicarios, quibus de eorundem beneficiorum proventibus, necessaria congruè ministrentur, diligenter exerceatur, & deserviat inibi laudabiliter in divinis, ac regularis antedicta, & sub singulis tectis consistentiam beneficiorum hujusmodi consueta onera congruè supportentur. Ac quod ipsi Auditores & Locatenentes infra dictum annum alterum ex duobus Canonicatibus, & duabus præbendis, aut totidem dignitatibus, personatibus, administrationibus, vel officiis sub eisdem tectis consistentibus hujusmodi, quos maluerint pro alio cum retentis Canonicatu, & præbenda, seu dignitate, personatu, administratione, vel officio compatiibili beneficio permutare, alioquin illo ex duabus præbendis, ac totidem dignitatibus, personatibus, administrationibus vel officiis sub eisdem tectis consistentibus hujusmodi, quos primo subsecuti fuerint, & quos ex tunc dicto anno elapso vacare decernimus, dimittere omnino teneantur.

Declaratio
de peccatis
commisissis
confidentem
remissio
obtinere
à officio
eligendi

§. 22. Et ne, quod abest, dicti Auditores & Locatenentes propter hujusmodi gratiam vel concessionem eligendi Confessorem reddantur procliviores ad illicita in posterum committenda, etiam volumus quod si à sinceritate fidei, unitate dictæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & devotione nostræ, & successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonicè intransium destiterint, aut ex confidencia ejusdem remissionis vel concessionis aliqua forsitan commiserint, concessio & remissio, & quoad illas præsentis literæ eis nullatenus suffragentur.

Declaratio
de celestibus
ante

§. 23. Ac quod indulto celebrandi seu celebrari faciendi ante diem parce utantur, quia cum in altaris ministerio imoletur Dominus noster JESUS CHRISTUS Dei filius, qui candor est lucis æternæ, congruit hoc non noctis tenebris fieri, sed in luce.

Declaratio
de dispositione
bonorum
Ecclesiasticorum

§. 24. Necnon ut in eorundem Ecclesiasticorum dispositione bonorum juxta qualitatem residui erga Ecclesias à quibus eadem perceperint, se liberales exhibeant, prout conscientia eorum dictaverit, & animæ eorum salutis viderint expedire.

Interessent
divinis
lit.

§. 25. Ac quod dum divinis officiis in aliquibus Ecclesiis contigerit eos interesse; illum morem qui in eisdem Ecclesiis observabitur circa hujusmodi horas canonicas dicendas, studeant observare.

Declaratio
de resigna
tionibus
beneficiorum

§. 26. Quodque si singulorum beneficiorum prædictorum per eos simpliciter resignandorum, seu quorum commendis, aut juri vel concessionem cesserint, aut unum dissolutioni consenserint, fructus, redditus, & proventus vigintiquatuor ducatorum auri de Camera, secundum communem æstimationem valorem annuum non excedant conferentes, & illi quibus conferentur, & si ex dicta causa resignationes hujusmodi fiant, ac suorum & eis ex eadem causa collatorum beneficiorum hujusmodi fructus, redditus, & proventus inæquales, & majoris valoris, etiam si ipsa inæqualitas vigintiquatuor florenos similes secundum æstimationem prædictam non transcendat, similiter conferentes prædicti, & illi quibus beneficia majoris valoris hujusmodi collata fuerint, de nominibus, & cognominibus personarum, & beneficiorum eorundem, ac diebus factarum collationum hujusmodi Præsidentes dictæ Cameræ Apostolicæ, aut Collectores, vel Subcollectores fructuum, & proventuum eisdem Cameræ debitorum in partibus illis pro tempore deputatos infra unum, si citra, & tres menses, si ultra montes collationes factæ fuerint, juxta Sixti, & Innocentii prædecessorum prædictorum super hoc editas literas, certificare procurent, alioquin beneficia ipsa sic collata vacare censeantur eo ipso.

P. An.
1. Aug.

Nulli ergo, &c. Si quis, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1525. Nonis Aug. Pont. nostri Anno 2.
Bullar. Mag. Tom. I.

Confirmatio institutionis Monasterii B. Mariæ Magdalenz, pro impudicis mulieribus, ad honestam vitam se convertentibus in Urbe, cum declaratione circa spolia impudicarum mulierum ei applicata.

XIV.

De institutione, ac ejusdem Monasterii iudicis jurisdictione, & aliis vide Leon. X. const. 39. sup. Saluator. Et an ab his spoliis sint exempta legata ab impudicis mulieribus facta Monasterio S. Bernardi, vide in const. 60. Sixti V. Sacrosancta.

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An. D. 1525.

Um ex corpore, & anima constet homo, & nobilitate subjecti actionis nobilitas mensuretur, CHRISTUS quod Salvator noster testatus fuerit, gaudium esse in cælo majus super uno peccatore penitentiam agente, quam super nonaginta novem justis qui non indigent penitentia, manifeste apparet Monasterium Monialium B. Mariæ Magdalenz, in quo mulieres carnis libidini & licentiosæ vitæ antea assuetæ charitative recipiuntur, ac in viam Domini diriguntur, earumque, & illas sequentium animabus æterna salus paratur, tanto pauperum hospitalia, in quibus Christi pauperes hospitalantur, infirmi curantur, esurientes cibantur, nudi cooperiuntur, & alia vitæ subsidia ministrantur, necnon etiam aliarum sanctimonialium loca excellere, quanto animarum corporum, & perpetua transitoria, ac cælestia terrena, & spiritalia corporalia, quantoque millenarius numerus denarium numerum antecellunt.

Exordium.

§. 1. Unde nos, qui in minoribus constituti, & Cardinalatus honore fulgentes, Deo à quo cuncta bona procedunt auctore, Monasterium ipsum fundavimus, circa illius conservationem, augmentum, & propagationem eo diligentius vigilamus, quo opera nostra sumpsit exordium, & majori nunc, divina favente clementia, fungimur potestate, uberrimamque inde acceptabilem messem Deo in dies conspicimus provenire.

Pontificatus
Cardinalis
erat, fundavit
Monasterium
Conventus
titularum, in
rub.

§. 2. Dudum siquidem fel. rec. Leo Papa X. prædecessor noster per eum accepto, quod, &c. Omittitur inferio hujus bullæ, siquidem ea habetur in loco cit. in rub.

Leo X. const. 4
mar. 1517. const.
tuit, ut in
ejus bulla c. de
in rub.

§. 3. Et deinde dicto prædecessore, sicut Domino placuit, de medio sublato, nos divina favente clementia ad summum Apostolatus apicem assumpti, &c. ut literarum prædictarum votivus succedat effectus, provide volentes, Motu proprio, non ad alicujus super hoc nobis oblata petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, auctoritate Apostolica, tenore præsentium literarum prædictas, ac omnia & singula in eis contenta ab eorundem literarum data, & in illorum favorem inde secuta quæcumque approbamus, & innovamus, & valere, plenamque roboris firmitatem obtinere, ac omnibus, & singulis quorum interest suffragari debere, &c.

Hujus Pontificatus
approbatio.

§. 4. Et quod Gubernatores dicti Monasterii saltem quolibet mense ad Monasterium ipsum accedere, & ex illius Abbatissa, seu Priorissa, & Capellano, aliisque personis ad hæc opportunis investigare occurrentia, & facere sicut bonos decet pastores, ac sollicitè vigilare ne Monialis aliqua dicti Monasterii de his quæ exterius, nec aliqua Persona non Monialis dicti Monasterii quicquam nisi de expresso consensu, & licentia dictorum Gubernatorum scire possit, ordinare, necnon quæcumque statuta & ordinationes licita & honesta, Monasterium, & Ecclesiam hujusmodi, illorumque Abbatissam, seu Priorissam, Moniales, Capellanos, Confessores, & personas, ac bona quæcumque quomodolibet concernentia, quoties voluerint condere, alterare, & mutare, quæcumque penas, de quibus eis placuerit in contravenientes apponere.

Gubernatoribus
& confessoribus
manus

§. 5. Et quæcumque stabilia bona, cujuscumque valoris existant, ad Monasterium, & Ecclesiam prædicta quomodolibet tunc, & pro tempore pertinentia, pro evidenti utilitate, aut necessitate Monasterii hujusmodi vendere, & permutare, ac in emphyteusim perpetuam, vel ad

Alienandi
facultas.

KKk 3 tempus

tempus locare, & quecumque alio titulo alienare, dictæ Sedis vel cujusvis alterius licentia desuper minime requisita.

*Eligendi que
Procedorem.
H. die Card.
non dicitur.*

§. 6. Et loco decedentis ex venerabilibus fratribus nostris Theatinis, & Casertano Episcopis, quibus curam dicti Monasterii in spiritualibus commisit, alium, ac decedente etiam reliquo, etiam alium, & sic duos Prælatos, si fieri possit, ita proveatæ ætatis sicuti ipsi Theatin. & Casertan. Episcopi, & illis in exemplari vita, modestia, sana doctrina, diligenti prudentia, & efficacia sermone, ac aliis virtutibus, quibus ipsi Episcopi à Deo decorati existunt, similes diligenti discussionem, aturæque deliberatione eligere, & tunc Romano Pontifici præsentare, & si ipse Romanus Pontifex ipsos præsentatos, vel eorum aliquem recusaverit, alium vel alios similiter eligere, & præsentare, & sic successive quoties aliquis ex Prælatibus hujusmodi defecerit, & tam Prælati quam Deputati, & Governatores prædicti, omnia & singula in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna facere, & exequi.

*Gratia & indulgentia pro
Monialibus
& beneficiis
e. v. s.
Ta vide bul.
lan. 30. ii. r.
Etsi & bulla
115. Clem. 8
Quocumque.*

§. 7. Quodque Monasterium, & illius Ecclesia, Abbatissa seu Priorissa, Moniales, Capellani, Confessores, personæ, res, & bona quæcumque ac ipsam Ecclesiam visitantes, & eidem Monasterio bene facientes, omnibus & singulis privilegiis, immunitatibus, indulgentiis, etiam plenariis peccatorum remissionibus, indultis, exemptionibus, prærogativis, facultatibus, & gratiis, quibus alia quæcumque Monasteria quoruncumque Monialium Ordinum & quoruncumque etiam Mendicantium, & hujusmodi Societatis Charitatis, illiusque Confratres, Ecclesia, personæ, res, bona quæcumque, ac Ecclesiam Societatis hujusmodi visitantes, & eidem Societati benefacientes quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futurum, non solum ad instar, sed æque principaliter uti, potiri & gaudere.

*Sp. lia merr
ri um appli
cantur Mona
stio.
Quod habet
etiam in bul.
la Leon. X.
et. in rubr.*

§. 8. Quodque tam Cortesana nuncupata, quam que palam in prostibulis questum faciunt, & alias ex quocumque turpi questu viventes, & quomodolibet etiam in domibus propriis, vel alibi ad instantiam certarum personarum secularium, vel Ecclesiasticarum tenent vitam impudicam agentes mulieres, quæ quartam vel quintam partem bonorum suorum eidem Monasterio reliquerint, vel donaverint, aut perpetuo concesserint, testamentum condere, & de reliquis earum bonis, prout eis placuerit disponere libere & licite valeant, earumque testamenta ad dispositionem hujusmodi, plenum consequantur, & consequi debeant, quoad omnia effectum. Quæ vero eis quartam vel quintam partem hujusmodi eidem Monasterio vere, & cum effectu non reliquerint, testamenti factione, (præterquam quoad earum prolem de legitimo matrimonio habitam) careant, & sive testamentum, sive donationem causa mortis, vel inter vivos, aut aliam dispositionem fecerint, sive non (nisi dispositio hujusmodi in favorem suæ prolis de legitimo matrimonio procreata facta fuerit) earum bona mobilia, ac alia ædificia per eas, aut ex earum bonis pro tempore contructa immobilia, se moventia, necnon actiones, & jura quæcumque, etiam extra Urbem ubilibet existentia, etiam si ipsæ mulieres recreationis seu vitandi consanguineos, vel affines, aut vitandi malum ærem, sive alias quacumque causa extra dictam Urbem, nisi animo amplius non redeundi ad eam, recesserint, & ibi decesserint, etiam si bona emphyteutica, & feudalia, etiam Ecclesiastica, perpetuo vel ad tempus existant, eidem Monasterio perpetuo applicata, & appropriata, ac ejusdem Monasterii existere, ipsumque Monasterium ad eadem opera ad quæ ipsæ mulieres occasione bonorum feudalium vel emphyteuticorum hujusmodi tenebantur, omnino teneri, & si ad certum numerum generationum aut nominationum eadem bona emphyteutica concessa fuerant, Monasterium ipsum non perpetuo, sed viginti annos pro qualibet generatione seu nominatione hujusmodi bona eadem absque consensu illorum domini directi tenere possit, si vere emphyteutis perpetue fuerint, illa Monasterium ipsum in perpetuum tenere valeat.

*D. 11. m. 111
127. 20. 2000*

§. 9. Et contingente obitu alicujus prædictarum mulierum, omnes & singulos quoscumque status, con-

ditionis, ac dignitatis Ecclesiasticæ vel mundanæ existentes infra decem dies à die obitus hujusmodi computandos bona mobilia, & immobilia, ac debita, & nomina debitorum, necnon jura, instrumenta, ac scripturas publica vel privata hæreditatis hujusmodi habentes, illa tradere, & scientes revelare Camerario & uni ex Gubernatoribus dicti Monasterii teneri, & statim post obitum hujusmodi de tunc repertis facta vero traditione hujusmodi, etiam de traditis bonis hujusmodi duo inventaria per Governatorem Monasterii hujusmodi fideliter confici, & unum illorum penes ipsum Camerarium, reliquum verò penes deputatos Societatis hujusmodi conservare.

*consignari
bonis.*

§. 10. Et si infra mensem aliquis præterdicens in hæreditate hujusmodi jus habere comparuerit, ipsa bona hæreditaria donec controversia hujusmodi terminetur, apud aliquam ædem factam, aut virum idoneum consignanda, postmodum prout justum, & determinatum fuerit deponi debere. Et deficientes in traditione aut revelatione hujusmodi, necnon quicumque qui impedimentum aliquod indirectè quovis quæsito colore præstiterit, seu per quem steterit quominus depositum hujusmodi integre, & libere, amotis omni dolo, & fraude fiat, omni jure tibi ad ipsa bona quomodolibet competentis privatum ipso facto absque aliqua declaratione existere.

*Etiam in
quodam
mi debent.*

§. 11. Necnon Governatores monasterii hujusmodi pro tempore existentes ex bonis applicatis hujusmodi filios, & filias, si qui fuerint curialium & mulierum hujusmodi, ali, & moribus imbui, & masculos aliqua arte qua honeste vivere possint erudire facere, foeminas verò nuptui tradere, vel in aliquo monasterio Monialium collocare, curamque filiorum, & filiarum hujusmodi pie, ac diligenter suscipere & gerere in quantum vires hæreditatis, & annorum matrum suarum suppetant, & non ultra debere.

*Filii
ex bonis
applicatis
Monasterii
& eruditi
bonis.*

§. 12. Et quicumque curatus cujuscumque parochialis Ecclesiæ dictæ Urbis, quoties desuper fuerit requisitus, præmissa in ejus Ecclesia, dum major inibi populi multitudo ad divina convenerit publicare.

*Curatus
publicus.*

§. 13. Et quicumque Notarium, ac tabellionem præmissa, postquam de illis notitiam habuerit, curialibus & mulieribus hujusmodi, ad quarum testamenta seu donationes, aut dispositiones rogatus fuerit, antequam notam desuper scribere incipiat, notificare, & sive ipsæ mulieres quartam vel quintam partem hujusmodi reliquerint, aut concesserint, sive non, de illarum testamentis seu donationibus, vel dispositionibus quibuscumque, saltem Camerario, & uni ex Gubernatoribus dicti Monasterii, plenam ac distinctam notitiam dare, & facere infra decem dies à die rogatus hujusmodi computandos omnino teneri, ac efficaciter obligatum esse, & Notarium quicumque in danda notitia hujusmodi deficientem, pœnam mille ducatorum eidem monasterio eo ipso applicatorum, & si illam solvere recusaverit, seu desuper cum Gubernatoribus monasterii hujusmodi non concordaverit, & in recusatione, aut non concordia hujusmodi, per octo dies perseveraverit, pœnam falsi, & perpetuæ inhabilitatis ad notariatus, & quæcumque alia officia in posterum exercenda incurrere ipso facto, nec sibi pœna hujusmodi, nisi dumtaxat per confratres dictæ Societatis Charitatis, aut majorem partem illorum ex eis qui in congregatione ordinaria per eos fieri solita tunc affuerint, aliquatenus remitti, aut relaxari posse.

*Notarii
possessione
l. eorum
dicarum
velate
Monasterio
suo
tut.*

§. 14. Denique quodcumque dubium, quod circa præmissa, vel eorum aliquod quodcumque quomodolibet emerferit, per deputatos, & Governatores Societatis Charitatis, ac Monasterii hujusmodi, vel eorum majorem partem declarari, decidi, ac determinari, libere & licite posse, ac declarationi hujusmodi tanquam generali legi à Romano Pontifice editæ ubique in omnibus stari debere, nec illi quenquam ullatenus contravenire posse.

*Dubia
Præmissa
Monasterii
decidenda
Monasterii
decidenda
leges ab
ri. sub
Contra
suo
facien.
deputat
probantur.*

§. 15. Ac venditiones, permutationes, locationes, & alienationes faciendas prædictas, ac inde secutura quæcumque, quæ ex nunc prout postquam factæ fuerint, & contra, approbamus, & confirmamus, supplementumque omnes & singulos, tam juris quam facti defectus in eisdem, ac prædictis literis forsitan intervenientes,

tes, perpetuæque firmitatis robur obtinere, ac inviolabiliter observari debere.

§. 16. Necnon præsentium literarum transumptis manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem prorsus fidem ubique adhiberi posse, ac debere, quæ adhiberi posset atque deberet eisdem præsentibus literis, si forent exhibitæ vel ostensæ.

§. 17. Ac præsentibus literis, postquam in acie Campi Floræ, ac valvis Cancellariæ Apostolicæ ac scalis Palatii Capitolii more solito affixæ, & publicatæ fuerint, etiam Notarios prædictos, ac alios quoscumque, quos quomodolibet concernunt, ad observationem omnium & singulorum præmissorum atctare in omnibus & per omnia perinde ac si eis personaliter intimatæ fuissent.

§. 18. Et sic per quoscumque, tam ordinaria quam delegata, ac mixta auctoritate fungentes iudices & personas ubique judicari cognosci, ac decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, cognoscendi, ac decidendi facultate, necnon irritum & inane, quicquid secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

§. 19. Et nihilominus dilectis filiis Gubernatori, & Vicario dictæ Urbis, ac generali Auditori causarum Camere Apostolicæ nunc, & pro tempore existentibus, necnon universis ac singulis in dignitate Ecclesiastica constitutis personis per Apostolica scripta motu simili mandamus, quatenus eorum quilibet per se vel alium, seu alios, auctoritate nostra faciat præsentibus literis, ac in eis contenta quæcumque plenum effectum sortiri, ac ab omnibus inviolabiliter observari, nec permittat quemquam contra tenorem præsentium modo aliquo molestari, impediri, aut inquietari, contraditores quoslibet ac rebelles, etiam per quascumque, de quibus eis placuerit, censuras, & pœnas, ac alia juris remedia appellatione postposita compescendo. Nos enim Gubernatori, Vicario, & Auditori prædictis, ac eorum cuilibet in præmissis summarie, simpliciter, & de plano, sine confectioe registri, & sine quavis tela judiciali, sed de manu regia ad requisitionem cujusvis ex deputatis, & Gubernatoribus prædictis justitiam unica sententia, etiam per viam mandati executivi administrandi, & quod decreverint executioni debitæ demandandi, perinde ac si essent tres conformes sententiæ, plenam, & liberam licentiam, & facultatem concedimus, sublata cuilibet appellandi, ac de nullitate dicendi desuper qualibet facultate.

§. 20. Non obstantibus nostris de unionibus, & unionum confirmationibus, ac de valore beneficiorum in illorum dispositionibus exprimendo, necnon bon. mem. Bonifacii Papæ Octavi similiter prædecessoris nostri, & novissimi Lateranensis Concilii, ac aliis constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis & consuetudinibus, ac foundationibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque indultis, ac literis Apostolicis prædictis, & aliis Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, necnon Collegio Cardinalium hujusmodi, ac Populo Romano, & illius Civibus, ac in Urbe, & in ejus districtu ædificantibus, & aliis quibuscumque personis, collegiis, Ecclesiis, etiam consistorialiter, ac per viam generalis legis, & statuti perpetui, ac in initio, & stipulati contractus, ac motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, etiam si illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut exquisita forma servanda foret, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, tenores hujusmodi præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, necnon modis, & formis ad id servandos pro individu-

servatis habentes, hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanens, harum serie specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto, Idibus Augusti, Pontificatus nostri Anno secundo.

Dat. P. An. 2. die 13. Aug.

Quod Fratres Minores de Observantia Ordinis S. Francisci possint componere cum hæredibus testatorum super legatis Ordini relictis.

XV.

Alia de hoc Ordine vid. sup. in const. 23. Leon. X.

CLEMENS PAPA VII.

Dilectis filiis Ministris Provincialibus Ordinis Fratrum Minorum Regularis Observantia.

Edict. An. D. 1525.

Nuper pro parte vestra nobis expositum fuit, quod forsitan hæcenus contigit, & in futurum etiam contingere posset, quod aliqui Christi fideles devotionem ad vestrum Ordinem, fratres, & loca ipsius Ordinis gerentes, in eorum testamentis institutiones seu legata fecerunt, aut facient, quorum ex vestræ Religionis regula, & professionis puritate quam servatis, capaces non estis. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut cum hæredes instituti sive executores per hujusmodi testatores deputati, in conscientia se gravatos sentiant ad pias defunctorum voluntates exequendas, desuper opportunè vobis, ac ipsi hæredibus, & executoribus consulere, & providere, de Apostolica benignitate dignemur.

Causa const.

§. 1. Nos cupientes pias ipsorum defunctorum intentiones, & voluntates quantum fieri potest executioni mandari, & attendentes quod in hujusmodi legatis, & institutionibus, mens illorum fuerit, & sit vestram relevare penuriam, ac proinde vestrorum suffragiorum spiritualium participes fieri, pro exoneratione quoque conscientiarum dictorum hæredum, & executorum, hujusmodi vestris supplicationibus inclinati, tenore præsentium, auctoritate Apostolica decernimus, declaramus, disponimus, ac firmiter statuimus, & ordinamus, ac vobis concedimus quod vos singuli Ministri provinciales in provinciis vestris, vel Guardiani, cum aliquibus discretis fratribus domorum, vel locorum, quibus hujusmodi legata, & institutiones factæ fuerunt, vel in posterum fient, quorum non estis (ut præfertur) capaces, mediantibus Procuratoribus, & Syndicis eorumdem locorum cum dictis hæredibus, & executoribus, super præmissis institutionibus, & legatis componere possitis, & valeatis, prout vobis secundum æquitatem, & bonam conscientiam visum fuerit, ad certam summam, & quantitatem pecuniarum, aut rerum prædictos hæredes, & executores, semel tantum solvendam, & tradendam fratribus, & locis prædictis ad ipsorum relevandas necessitates, seu ipsa loca fabricanda, facta desuper ipsis hæredibus, & executoribus plena, & libera, ac perpetua absolute, & quietatione, quæ Apostolica auctoritate sit approbata, & roborata. Ita quod deinceps prætextu talium testamentorum, institutionum, & largitionum amplius molestari non possint, in iudicio, vel extra.

Concessio facultatis coponendi circa legata testatorum.

§. 2. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Constitutio derogatio.

§. 3. Volumus autem quod præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides, tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ præsentibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Transumptum fides.

Datum Romæ apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die vigesima tertia Novembris millesimo quingentesimo vigesimo quinto, Pontificatus nostri Anno tertio.

Dat. P. An. 3. 23. Novembris.

XVI. Quod in Statu Ecclesiastico causæ cessionis, & discussionis bonorum, aut dilationis quinquennalis, live beneficii cap. Pervenit, & cap. Odoardus, spatio trium mensium terminentur.

Quoad causas discussionum, instantiam immutavit Pins IV. in sua const. 59. Cum nuper. Et quoad has causas vertentes in Curia Capisoli, observat. lib. 1. cap. 161.

Hæc autem beneficia, vel dilationes, denegavit in causis mercedum, alimentorum, pupillorum, & locorum piorum hic Paul. III. in const. 36. Licet. Et debitoribus pretii rerum ripalium in alia ejus const. 45. Cum postquam. Ac debitoribus ex causa panis abstulit Sixt. V. in const. 36. Cælestis. In causis autem obligationum in forma Camerae solus A. C. concedere valet, ut in const. 28. Pauli V. Eximæ.

Edita An. D. CLEMENS PAPA VII.

1529. & 1530. Causa hujus constituit.

Um ex multorum relatione non sine animi nostri displicentia acceperimus, quod nonnulli Dei timore postposito, & suarum animarum, ac honoris proprii immemores, post magnum æs alienum contractum, etsi bona sufficientia pro satisfaciendis creditoribus habeant, tamen ad eos illudendos, ac laboribus, & expensis defatigandos, alij beneficium alternativum, cessionis videlicet Bonorum, aut dilationis quinquennalis, alij discussionem bonorum, aut hæreditatum etiam à Sede Apostolica impetrant, quibus impetratis ad expeditionem earundem minimè incumbunt, & dictis gratiis fetutos cognoscentes, & difficilè reputantes, quod vel creditores conveniant in eligendo, vel bonorum, & hæreditatis discussio fiat, pauperes creditores eorum credito vel deluduntur, vel adeo protrahuntur, ut ipsi fame pereant, vel ut sæpius evenire solet, moriantur, & hæredes eorum non ita de materia informati, à credito eorum penitus excludantur.

Instantia trii mensium praesentur.

§. 1. Nos talibus inconvenientiis obviare volentes, Motu proprio, & ex nostra certa scientia, tenore præsentium decernimus, & declaramus, quod quicumque beneficium alternativæ prædictæ, aut discussionum bonorum, seu hæreditatis hæcenus impetrarunt à die publicationis præsentium, & qui in futurum impetrabunt, à die eorum impetrationis computandis, nisi infra tres menses usque ad sententiam exclusivè causam expediverint, seu expediri fecerint, dictis gratiis, seu beneficiis ipso jure privati existant, & iudices eorum, quibus tales causas ventilare contingeret, sive Ordinarii, sive delegati, etiam si sint causarum Palatii Apostolici Auditores, aut Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, ad totalem executionem contra ipsos debitores, ad instantiam cujuslibet creditoris procedere possint, & debeant, perinde ac si talia beneficia ipsis talibus debitoribus minimè concessa fuissent, partibus alias justitiam ministrando.

Quam iudex in mensem pro re gare potest.

§. 2. Et nihilominus si ex aliqua rationabili causa iudicibus prædictis visum fuerit dictum terminum trium mensium prorogari debere, dictum terminum sibi bene visum, non tamen ultra alium mensem, & non amplius, prorogandi licentiam per præsentem concedimus pariter, & facultatem.

Claustra de rogatoria.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, iuribus etiam municipalibus, cæterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

PP. s. b. f. r.

Placet D. N. Papæ, & ita Motu proprio mandat. A. Portuensis.

P. bl. P. s. A. 3. de 20. Decembri.

Die vigesima Decembris millesimo quingentesimo vigesimo nono, intimata, affixa, & publicata suis Romanæ in locis consuetis per me Ioan. Iervier, S. D. N. Papæ Curf.

Ita est Ioan. Valtrini magister Curf.

Sequitur extensio d. const. ad causas cap. Pervenit, de fideiuss. & cap. Odoardus, de solusion.

CLEMENS PAPA VII. Edita An. 1530. Motu proprio, &c.

Um nuper ad amputandum cavillationes eorum, qui ad fraudandum creditores, & diutius prorogandum debita, alternativas, & discussiones bonorum à Sede Apostolica impetraverint, ut exinde ea longissimo tempore durante nullatenus solvere teneantur, nos per motum proprium manu venerabilis fratris nostri Antonii de Monte, Episcopi Portuensis mandaverimus, ut ij qui talia impetraverant, ex tunc, qui verò talia in futurum impetrarent à die impetrationis huiusmodi infra tres menses causam expedire tenerentur, cum potestate dictis iudicibus attributa trimestre prædictum si eis videretur ad unum mensem prorogandi, quibus elapsis, & causa minimè finita, ex tunc index coram quo causa penderet, ad executionem contra debitores, perinde ac si tales concessionem minimè impetrassent, procedere debeant, aliaque faciant, prout in dicto motu proprio, cujus tenorem haberi volumus pro inserto, plenius continetur.

Causa hujus extensio.

§. 1. Verum quia quod una via prohibuimus, alia cavilloso debitorum præfati consequen. alij capitulum Odoardus, alij beneficium capituli Pervenit, à prædicta Sede Apostolica impetrantes, quæ beneficia nullatenus expedire curant, in maximum pauperum creditorum damnum, animæ suæ periculum, ac scandalum plurimorum. Talibus igitur inconvenientiis providere volentes, dictumque mandatum, etiam ad prædicta beneficia ampliantes, & extendentes, decernimus, & mandamus, quod quicumque aliquod dictorum beneficiorum, scilicet Capitulum Odoardus, & capitulum Pervenit, à nobis, seu Sede Apostolica hæcenus impetraverint, aut in posterum impetrabunt, ex tunc, aut à die impetrationis respectivè infra tres menses, cum potestate prorogandi ad alium mensem, juxta, & secundum formam dicti prioris mandati causam ipsam omninò expediri facere teneantur. Quibus elapsis, & causa minimè expedita iudex ad executionem contra debitores, & bona eorum procedere teneatur, concessionem, obstant. ac aliis quæ in dicto mandato volumus non obstare, minimè obstantibus.

Extensio constituit.

Placet, & ita Motu proprio mandamus. I.

PP. s. b. f. r.

Anno millesimo quingentesimo trigesimo, Indictione tertia, die verò vigesima secunda Junii, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris Clementis divina providentia Papa VII. Anno septimo, retrospectæ literæ publicatae fuerunt, & affixa in acie Campi Floræ, ac Cancellaria Apostolica, Capisoli, Reverendiss. PP. DD. Gubernatoris, Auditoris Camerae, ac Vicarii Urbis, dimissis copiis affixis per me Petrum Trafolli Curforum.

Publ. Proc. 7. die 11. 1530.

Vinianus de Bellavilla magister Curforum.

Ordinationes observandæ per Notarios Rever. Cameræ Apost. circa adnotationem, & extensionem consensuum, de cessionibus iurium, & resignationibus beneficiorum Ecclesiasticorum. Necnon circa literas Apost. de super expediendas, ac mandata per iudices, eorum consensuum vigore concedenda.

XVII.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Clemens divina providentia Papa VII. Providè attendens infra scriptas constitutiones fel. recor. Julii II. & Leonis X. Romanorum Pontificum prædecessorum suorum fore rationabiles, ac canonicas, & justas, per quas primò Julius accepto per eum, quod tunc Cameræ Apostolicæ Notarii per quandam corruptelam seu abusionem resignationes beneficiorum quæ in Romana Curia in dicta Camera fiebant, ac in ordinariis authenticis libris adnotari, & scribi consueverant, ne fraus aliqua fieri

Edita An. 1526. 1530. 1534. Iulius II. dicitur Notarius Cameræ Apost. ut si signat. omnes factus adnotari in authentico libri

fieri aut excogitari, sed quando opus esset semper de veritate doceri posset, ut plurimum in dictis libris prout consuetum erat non scribebant, sed à tergo supplicationum adnotabant, & postea supplicationes ipsas cum adnotatione resignationum hujusmodi à tergo earum partibus restituebant, nulla retenta copia seu nota, absque eo quod in protocollis vel libris ejusdem Camere scriptæ forent, talesque resignationes per intervallum plurimum mensium parte instante absconæ, & secretæ existebant, quo fiebat ut cum in dictis libris dum de resignationum admissionibus hujusmodi tractaretur, veritas reperiri non posset, essetque in potestate partium, in fraudem & deceptionem impetrantium ad eorum propositum resignationibus sic à tergo adnotatis vel eas celare, ut eis magis expedire videretur, hujusmodi fraudibus occurrere volens eisdem Notariis, & eorum cuilibet sub excommunicationis latæ sententiæ pœna mandaverat, ut resignationes dictorum beneficiorum tunc factas, & admittas, in margine, seu à tergo supplicationum, aut alias aliter, quàm in dictis libris adnotatas, etiam si partibus restitutæ essent, infra terminum octo dierum ex tunc proximè futurorum in libris authenticis ejusdem Camere scriptis debent, resignationes verò quas ex tunc in posterum admitti, & fieri contingeret, sub simili pœna infra tres dies computandos à die præstiti consensus super supplicationibus singulis adnotari deberent, nec ex tunc de cætero liceret eis in margine supplicationum dictas resignationes scribere vel adnotare, nisi prius in literis authenticis adnotatæ fuissent, ac ex tunc resignationes aliter factæ nullius momenti fore, nec alicui suffragari debere, beneficiaque aliter resignata quamvis resignantes tunc mortui essent, non per resignationem, sed per obitum vacare decreverat.

§. 1. Et deinde Leo prædecessor præfatus, etiam per eum accepto, quod præfati dictæ Camere, ac etiam Cancellariæ Apostolicæ notarii, plura loca seu folia in libris talium resignationum in albo dimittebant, ut postmodum diem qua resignationes à tergo supplicationum adnotatæ fuerant scribere possent, & per hoc occasio præbebatur, ut alia fraus committeretur, quoniam litigantes, vel eorum procuratores, qui consensum resignationis seu concessionis post signaturam supplicationis, vigore cuius faciendæ erat resignatio vel cessio, præstare debebant consensum per eos hujusmodi cessione præstandum ad eorum beneplacitum, & juxta eventum litis in fraudem colligantium præstare, aut in dictis libris adnotari facere differebant, cum consensus super hujusmodi resignationibus seu cessionibus retraheretur ad diem datæ supplicationis, & ex die datæ supplicationis cessiones ipsæ factæ censerentur, quo fiebat ut lites ipsæ fierent immortales, ac colligantes & alii impetrantes supplantarentur, cum esset in potestate illorum, in quorum favorem hujusmodi resignationes seu cessiones fiebant, sententias latas retractari, & annullari facere detegendo supplicationes & cessiones, ac resignationes præcedentes illarum vigore factas, præmissas, omnesque alias fraudes quantum potuit extirpare volens, ac resignationes, & cessiones sic dolose eatenus factas, & ex tunc in antea faciendas irritans, ac irritas, & inanes decernens, mandatum Julii prædecessoris hujusmodi Motu proprio approbaverat, & nihilominus dictis Notariis sub dicta latæ sententiæ pœna mandaverat, quod ex tunc de cætero omnes resignationes, & cessiones, quas per eos admitti, seu coram eis fieri contingeret, infra tres dies à die præstiti consensus computandos super supplicatione cessionis seu resignationis signata in libris præfatis authenticis, & legaliter adnotare, ac solemniter apponere tenerentur, omni prorsus exceptione cessante, ita quod ex tunc de cætero nulli ex eis liceret, in margine vel à tergo supplicationum sive procuratorum dictas resignationes, aut cessiones scribere vel adnotare, nisi prius in dictis libris authenticis adnotatæ forent. Et in adnotationibus hujusmodi fiendis, voluerat diem datæ supplicationis, cuius vigore talis resignatio vel cessio faciendæ erat, poni & adnotari, & tempus trium dierum prædictorum præfixum à die præstiti consensus computari debere, ac ex tunc resignationes, & cessiones aliter factas, nullius ro-

boris vel momenti fore, nec alicui suffragari debere, beneficiaque aliter resignata, non per resignationem, sed per obitum, ut præfertur vacare, sicque judicari debere, ac irritum si secus contingeret fieri decreverat.

§. 2. Itemque Leo prædecessor cum postmodum accepisset, quod nonnulli dictorum mandatorum contemptores nixi fuerant, & nitentur per vias varias illorum dispositionem cavillari, illa de consensibus dumtaxat à tergo supplicationum seu mandatorum procuratorum, non autem in aliis locis descriptis, vel mente retentis, & gestis intelligi debere, aliis verò aliter, & aliter interpretantibus, volens suum, & Julii prædecessoris mandatum hujusmodi, semotis quibusvis cavillationibus effectum fortiri, Motu simili declaraverat illam ex tunc in antea intelligi debere de omnibus, & singulis consensibus, in quacumque cessione, & resignatione, ac unionum dissolutione, ac alia actione pro expeditione literarum Apostolicarum necessariis, sive à tergo supplicationum & mandatorum procuratorum sive alibi scriptis, aut etiam aliter vigore supplicationum pro tempore signatarum quomodolibet, etiam tacite præstitis vel mente retentis, qui in libris prædictis infra tempora prædicta respectivè in posterum non adnotarentur, ac voluerat, & decreverat hodie, quod in literis resignationum, & concessionum, ac dissolutionum unionum, ac alias in quibus consensus requiritur apponi solitum, nullum effectum de cætero operari, nec attendi debere, ubi non esset servata solemnitas prædicta adnotandi consensus infra triduum, modo, & forma prædictis, ac quod consensus in dictis libris ultra tres dies adnotari ante illos, de quibus ageretur facerent sufficientem probationem, de & super eo quod dicti consensus de quibus ageretur post tres dies prædictos in dictis libris pro tempore positi fuissent, & essent, nec ad id alterius probationis adminiculum requireretur, nisi contrarium ex adverso probaretur. Et sic per Palatii Apostolici causarum Auditores, ac dictæ Camere Præsidentes, & Clericos, ac alios quoscumque Judices, etiam S. R. E. Cardinales judicari debere, ac irritum, & inane, si secus super iis contingeret attentari.

§. 3. Constitutiones, & mandatum Julii, & Leonis prædecessorum hujusmodi, ad quorum probationem illorum narrativam prædictam, in iudicio, & extra illud sufficere voluit, per præsentem suam constitutionem approbavit, & innovavit, ac perpetuè inconvulsa, & inviolabiliter pro lege observari, & secundum illa de cætero judicari mandavit, salvo quod ne quis in futurum de brevitate termini ad adnotandum dictos consensus in dictis constitutionibus, & mandatis Julii & Leonis prædecessorum appoliti conquiri possit, voluit quod in materiis Franciæ pro absentibus à Romana Curia ad consulendum commoditati sollicitatorum, qui nonnunquam in illarum expeditione coguntur partibus rescribere, & responsum ab eis spectare, habeant Notarii ad adnotandos consensus de cætero præstandos tres menses: in aliis verò quindecim dies à die præstationis eorundem consensusum computandos; consensus autem hæcenus præstitus in materiis Franciæ pro absentibus infra duos menses, aliis verò infra decem dies post publicationem præsentis constitutionis nostræ præmissæ adnotare teneantur ipsique Notarii qui præsentem constitutionem in aliquo observare contempserint, ultra dictam excommunicationis sententiam, pro prima vice suspensionis à perceptione emolumentorum officiorum suorum ad tres menses per Datarium pro tempore existentem irremissibiliter exigendorum, & fabricæ S. Petri de Urbe applicandorum, & si secundariò deliquerint, ipsorum officiorum privationis pœnas incurrant eo ipso.

§. 4. Insuper mandavit eandem constitutionem in Cancellaria Apostolica publicari, & in illius quinterno ad perpetuam rei memoriam describi, & eodem quinterno cuicumque petenti dari, ut in aliis constitutionibus extravagantibus in ipso quinterno descriptis solitum est observari.

§. 5. Decernens irritum, & inane, si secus super his à quoquam quavis auctoritate scienter vel ignoranter contingerit attentari.

Placet, publicetur, & describatur. I.

Leclan

infra
o.
sa
si

su

X
d
II
em
per
in
na
m

Et postea
claravit
hic.

Pont. ista
an
Leo. X.
innovat
illam
rat.

Publicari
bet.

Decretum
ritans.

P. P. sub
Leclan

Publ. Pontif. A. 3. die 30. Anuarii.

Letta, & publicata fuit suprascripta constitutio Romae in Cancellaria Apostolica anno incarnationis Domini 1526. die vero trigesima mensis Ianuarii, Pontificatus praefati S. D. N. Papa Anno tertio.

Sequitur alia constitutio praecedenti connexa.

Edita An. D. 1530.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Clemens divina providentia Papa VII. Quidum postquam scilicet Julius Papa II. ejus praedecessor, accepto per eum quod tunc Camerae Apostolicae Notarii per quandam corruptelam seu abusionem resignationis beneficiorum, quae in Romana Curia in dicta Camera fiebat.

Ita idem Pontif. deinde ex causis hic expressis praescriptis.

§. 1. Et cui postmodum innovit, quod dicti Notarii consensus praedictos, juxta praedecessorum, & Sanctitatis suae constitutiones, & mandata hujusmodi adnotare praetermittentes, seu ex aliqua causa nequeunt, instrumenta resignationum, & cessionum de quibus rogati fuerunt, tanquam coram eis, & testibus factarum partibus indifferenter dant, quorum vigore illis exhibitis litterae Apostolicae super resignationibus seu cessionibus ipsis illas admitti, mandando, aut etiam admittendo, absque eo quod Notarii praedicti manum a tergo ipsarum litterarum apponant, tam per Cancellariam, quam Camerae Apostolicam juxta illarum styllum expediuntur, ac quod nonnulli Judices dictae Curiae transumpta supplicationum, provisionum, beneficiorum, & aliarum gratiarum per Sanctitatem suam, & in ejus praesentia signatarum & registrarum, ac etiam earundem supplicationum praetextu, litteras, & mandata de adipiscenda possessione beneficiorum in illis expressorum, antequam litterae Apostolicae desuper expeditae fuerint, expediunt, & concedunt, ex quo plura inconvenientia subsequuntur, & diversae querelae ad aures Sanctitatis suae proferuntur.

Notarii ne donec instrumenta resignationum, &c.

§. 2. Volens etiam hujusmodi abusibus, & inconvenientibus congruis remediis obviare, tam Cancellariae & Camerae praedictarum, quam aliis quibuscumque Notariis publicis, sub poenis supradictis mandavit, ne de cetero instrumenta resignationum, seu cessionum beneficiorum in dicta Curia, etiam sine supplicatione pro tempore factarum seu praestitorum in illis consensus traderet.

Praesidentibus Cancellariae & Camerae ne viginti illorum instrumentorum litteras Apostolicas expediant.

§. 3. Necnon tam per Cancellariam, quam per Camerae praedictas expediendarum, praesidentibus, ne praetextu dictorum instrumentorum litteras Apostolicas super resignationibus, & cessionibus praedictis, cum mandato eas admittendi, constituto quod illae coram Notario & testibus in dicta Curia factae fuerint, vel etiam cum earum admittendo dicendo, quod de illis per publica documenta extitit legitime facta fides, expedire.

Et iudicibus ne donec mandata capiant possessionem beneficiorum.

§. 4. Necnon quibusvis iudicibus dictae Curiae quavis ordinaria, vel delegata auctoritate fungentibus, & quocumque nomine nuncupatis, sub eisdem poenis, ne transumpta supplicationum Apostolicarum, & litteras seu mandata illarum vigore possessionem beneficiorum Ecclesiasticorum apprehendendi, dare, & concedere quomodolibet praesumant, decernimus irritum, &c.

Papa subscr.

Placet, publicetur, & describatur in Cancellaria. I.

Publ. Pontif. A. 7. die 22. Sept.

Letta, & publicata fuit suprascripta Regula Romae in Cancellaria Apostolica, anno incarnationis Domini millesimo quingentesimo trigesimo, die vigesima secunda mensis Septembris, Pontificatus S. D. N. Clementis divina providentia Papae VII. anno septimo.

Sequitur alia declaratio praeced. constitutionis.

Edita An. D. 1534.

Sanctissimus in Christo Pater, & Dominus noster Dominus Clemens divina providentia Papa VII. Constitutionem suam de consensibus in Cancellaria, vel Camera Apostolica ex tunc de cetero praestandis quoad materias Franciae infra tres menses, in aliis vero infra quindecim dies a die extensionis eorundem consensus computandos in libris solitis, & authenticis adnotandos, ad obviandum fraudibus quae in retardatione annotationis consensus hujusmodi committebantur, nuper editam declarando.

De lazaris temporu pra-

§. 1. Voluit quod dicta tempora non a die extensionis

consensus in dictis libris, cum ipsa constitutio sic nihil operaretur, nec per eam dictis fraudibus in aliquo obviaretur, sed a die praestationis eorundem consensus intelligi debeant. Et quoniam nonnunquam praestantur consensus super supplicationibus nondum ad registrum missis, seu adhuc penes Datarium suum existentibus, & Notarii non possunt tales consensus in dictis libris adnotare, nisi videant hujusmodi supplicationes registratas, seu expeditas, & saepe labuntur dicta tempora antequam ipsae supplicationes ad registrum mittantur seu expediantur, voluit, & declaravit quod tunc, & eo casu dicta tempora a die quo Datarium hujusmodi supplicationes ad registrum vel Summissam miserit, computari debeant. Diem autem missionis hujusmodi de cetero adnotabit Datarium pro tempore in calce supplicationum consensus aliqueo requirentium per haec verba, videlicet: Missa die tali. N. Datarium, quae verba voluit ad plenam probationem missionis praedictae sufficere.

Ita Notarii adnotandi consensus.

§. 2. Praeterea voluit, quod Notarii de talibus consensus rogati in adnotatione illarum in dictis libris facienda teneantur de die missionis hujusmodi, sicut de data supplicationum, expressam mentionem facere, ut die praestationis consensus, & die missionis supplicationum hujusmodi simul junctis, ex illorum inspectione evidenter appareant ipsi consensus infra tempora praedicta in dictis libris adnotati, & Notarii requisiti de cetero adponendum aliquos consensus in libris praedictis, si ex inspectione dierum praestationis consensus, ac missionis supplicationum viderint dicta tempora ad adnotandum consensus, ut praefertur, praefixa esse lapsa, consensus tales in dictis libris adnotare nullatenus praesumant sub poenis in dicta priori constitutione contentis. Et nihilominus adnotatio de illis sic extra tempora praedicta pro tempore facta, ipsique consensus sic adnotati viribus omnino careant, nulliusque sint roboris, vel momenti. Narrativa quoque per verbum Hodie, vel Nuper, in literis Apostolicis super materiis ad quarum expeditionem consensus aliquis requiritur, pro tempore expeditis posita, contra praemissa minime attendi debeat, nec aliquem effectum operetur.

Declaratio quod Notarii adnotandi consensus in libris supplicationum.

§. 3. Insuper intelligens Sanctitas sua in protectione sua versus Massiliam, & durante Sanctitatis suae ab Urbe absentia, ac per aliquos dies ante, & postquam plures consensus fuisse praestitos, qui propter varia impedimenta infra dicta tempora juxta dictam constitutionem in libris praedictis adnotari non potuerunt, ad consulendum indemnitati partium, dat & concedit Notariis Cancellariae, & Camerae praedictis, licentiam, & facultatem, quod omnes consensus a die recessus Sanctitatis suae ab Urbe versus Massiliam usque ad ejus in Urbe felicem reditum, videlicet a die nona Septembris usque ad diem decimam Decembris 1533, ac per quindecim dies ante recessum, & alios quindecim dies post reditum hujusmodi praestiti in libris praedictis pro absentibus infra tres menses, & pro praesentibus infra quindecim dies a die publicationis praesentis constitutionis computandos, adnotare possint, & valeant. Necnon consensus hujusmodi sic adnotandos, ac etiam de mandato Sanctitatis suae, vel Datarium sui jam adnotatos, in omnibus valere, & validos esse, perinde ac si infra tempora dictae prioris constitutionis in eisdem libris adnotati fuissent.

Declaratio consensus non adnotatos propter impedimenta in libris Praefati Pontificatus ab Urbe.

§. 4. Decernentes sic per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes in quibusvis causis, motis, & movendis, & etiam per appellationem adhuc pendentibus, interpretari, ac judicari debere. Ac irritum, &c. sic secus fiat. Constitutione praedicta cum poenis in ea indictis alias in suo robore permanentibus.

Decretum ritans.

Placet, publicetur, & describatur.

Papa subscr.

Summa const. praescript.

Letta, & publicata fuit die Martis 14. Aprilis 1534. Pont. S. D. N. Anno undecimo.

Publ. Pontif. die 4. Aprilis.

De dispensatione Fratrum Militiae de Calatrava Ordinis Cisterciensis, circa ordinationes quibus cavetur, quod ipsi non nudi, & cincti dormiant, & tam diurnis, quam nocturnis horis divina officia recitent.

XVIII.

De hac Militia alias posui const. indicatas sup. in const. 1. Adriani VI. Dum in tra.

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Postolicæ Sedis consueta clementia, lapsis ad eam post excessum cum humilitate recurrentibus personis, sub suavi præsertim sacræ Religionis Militiæ de Calatrava Cisterciensis Ordinis, pro fidei Catholice exaltatione institutæ, militantibus, libenter se propitiam, & benignam exhibere, & dum id humiliter petierint, suæ pietatis gremium aperire, illosque gratiose favore prosequi consuevit, quos ad id alias propria virtutum merita multipliciter recommendant.

§. 1. Sanè charissimus in CHRISTO filius noster Carolus Romanorum Rex Illustris in Imperatorem electus, qui etiam Castellæ, Legionis, Aragonum, & utriusque Siciliæ Rex, ac dictæ Militiæ per Sedem Apostolicam deputatus perpetuus Administrator existit, suo & dictorum filiorum, Capituli, & universorum Definitorum nuncupatorum, ac aliorum Priorum, Præceptorum, Fratrum, & Militum ejusdem Militiæ nominibus, per dilectum filium Ramirum Nuñez de Aguilera, Præceptorem domus de Mestanca, Militiæ, & Ordinis prædictorum, Toletanæ diocesis, Nuntium suum super hoc ad nos destinatum, nobis nuper exponi fecit, quod licet in modo vivendi, institutionibus regularibus, statutis, & consuetudinibus dictæ Militiæ, ac eis traditis, etiam forsân juramento, confirmatione Apostolica, aut alia firmitate roboratis, inter alia caveti dicatur expressè, quod Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & personæ Militiæ hujusmodi pro tempore existentes, vestiti, & cincti dormire, ac nonnulla Psalteria, Psalmos, Orationes, & alia officia divina annuatim, & diem, ac nocturnis temporibus, & horis diversis dicere, & recitare, & alia tunc expressa facere teneantur, & illa negligentes excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aut alias sententias, censuras, & penas incurrant.

§. 2. Tamen à multis annis citra, illa in eadem Militia, quoad dormiendum vestitos, & cinctos, ac quoad debitum modum dicendi officium negligenter fecerunt, ac multi illa, non in totum, vel modo, aut temporibus debitis dixerunt, & recitarunt, ac nudi, & sine cingulo dormierunt, & in omnibus aliis observandis negligentes fuerunt.

§. 3. Quare pro parte ejusdem Caroli Regis, in Imperatorem electi, & Administratoris asserentis, nonnullos ex eisdem Prioribus, Præceptoribus, Militibus, & Fratribus, ac personis, ob securitatem eorum & aliorum suorum confratrum, & personarum conscientiarum, à præmissis negligentis, & culpis absolvi desiderare, eisdem nominibus nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus eis in præmissis opportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur.

§. 4. Nos igitur attendentes, quod præfatæ Sedis exuberans clementia cum humilitate petentibus suæ pietatis gremium aperire non denegat, quique hodie, & alias per diversas nostras literas, Horas, & Officium, ac Psalmos hujusmodi, in alias orationes, & versus tunc expressos, eisdem Prioribus, Præceptoribus, Militibus, Fratribus, & personis commutavimus, & circa modum vivendi, ac quod nudi, & sine cingulo dormirent, & aliqua alia tunc expressa eis concessimus, & indulgimus, prout in ejusdem literis plenius continetur, Capitulum, Definitores, & alios Priores, Præceptores, Fratres, & Milites, & personas prædictas, ac eorum singulos, à quibusvis aliis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, omnes, & singulos Priores, Præceptores, Fratres, Milites, & personas Militiæ hujusmodi, à negligentis, & culpis prædictis absolvimus, ac illis, ut aliquam elemosinam ad arbitrium dilecti filii Prioris Conventus Militiæ hujusmodi, seu ejus Vices gerentis, pro pœnitentia salutari, quam pro præmissis facere deberent, omninò erogare præcipient, mandamus.

lecti filii Prioris Conventus Militiæ hujusmodi, seu ejus Vices gerentis, pro pœnitentia salutari, quam pro præmissis facere deberent, omninò erogare præcipient, mandamus.

§. 5. Ac quod deinceps perpetuis futuris temporibus, quoties Capitulum generale dictæ Militiæ celebrabitur in principio ipsius Capituli pro tempore existens Prior conventus Militiæ hujusmodi, seu ejus Vicemgerens, omnes, & singulos Priores, Præceptores, Milites, Fratres, & personas dictæ Militiæ in eodem Capitulo pro tempore intereuntes, à quibusvis similibus culpis, transgressionibus, omissionibus, vel negligentis, ac quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, ac reliquis Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine quavis occasione, vel causa in eos latis, inflicti, & promulgatis, aliisque eorum peccatis, delictis, criminibus, & excessibus quibuscumque, quantumcumque gravibus, & enormibus, dummodo talia non fuerint, propter quæ dicta Sedes foret meritò consulenda, absolvere, ac eis pro præmissis pœnitentiam salutarem injungere, ac cum eis, & eorum singulis super irregularitate per eos quovis modo, & qualitercumque contracta, & contractenda dispensare liberè, & licitè valeat statuimus, & ordinamus, plenamque & liberam ad id eadem pro tempore existenti Priori, & ejus Vicemgerenti licentiam, & facultatem concedimus.

§. 6. Non obstantibus præmissis, & Apostolicis, ac in provincialibus, & Synodalibus Conciliis editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ac aliis Militiæ, & Ordinis prædictorum etiam similiter roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiisque, indultis, & literis Apostolicis illis concessis, confirmatis, approbatis, & etiam pluries innovatis, cæterisque contrariis quibuscumque. Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum Anno Incarnationis Dominicæ 1526. 17. Kal. Aprilis, Pont. nostri Anno tertio.

Quod Syndici, & Procuratores Fratrum Minorum Ordinis S. Francisci de Observantia, & Monialium S. Claræ, cum eorum conjugibus, atque filiis, domibus, & Monasteriis eorum fervientes, gaudeant omnibus gratiis & favoribus, ac privilegio fori, quibus ipsi Fratres potiuntur, & gaudent.

Horum Syndicorum auctoritatem explicat Paul. IV. inf. in ejus const. 1. Ex Clementi, ubi videas.

CLEMENS PAPA VII. Dilectis filiis Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Dum consideramus assiduos labores, & vigilias, quos dilecti filii Syndici, & Procuratores domorum, & Monasteriorum Fratrum Minorum S. Francisci regularis Observantiæ, & Monialium Sanctæ Claræ, Conceptionis, & Annuntiationis Ordinum, & Sororum tertiæ regulæ S. Francisci, sustinere non cessant, meritò nos obligant, ut animarum suarum salutem consulamus, ipsosque à quibusvis molestiis, & injuriis, sibi pro tempore illatis, quantum cum Deo possumus, relevemus.

§. 1. Idcirco uni syndico, & procuratori hujusmodi cum illius uxore, & liberis, præsentis & futuro singulæ domui, & Monasterio prædictis, pro tempore servientibus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus ipsi, & eorum quilibet omnibus, & singulis Indulgentiis & peccatorum remissionibus, favoribus, & gratiis, quibus Fratres Ordinis Observantiæ prædictorum utuntur, potiuntur, & gaudent, seu uti, potiri, & gaudere poterunt, quomodolibet in futurum, uti, potiri, & gaudere possint, & valeant.

§. 2. Et insuper in quibusvis causis, & rebus ipsos Syndicum, & procuratorem concernentibus, civilibus, criminalibus, & mixtis, non nisi coram Judicibus conservatoribus domorum illarum, quarum ipse syndicus, & procurator fuerit, de justitia respondere teneatur, auctoritate Apostolica concedimus, & indulgemus.

§. 3. Inhi

Prioribus à Militia in quolibet Capitulo simili absolventem dandi facultatem tribuat.

Quibusvis que non obstantibus.

Dat. P. A. die 17 Mart.

XIX.

Edita A. D. 1526.

Causa comitatus.

Syndici & Procuratores Fratrum Minorum de Observantia potiuntur cum eorum filiis, & uxoribus, privilegiis ipsorum Fratrum.

Et signatur privilegio fori.

Inhibito qua prohibetur ca-
teris aliis lu-
dicibus quàm
Ordinis Con-
servatoribus
cognitio hu-
jusmodi cau-
satum.

§. 3. Inhibendo sub excommunicationis late sententia
pœna universis, & singulis Judicibus, Commissariis, Ec-
clesiasticis & secularibus, quacumque auctoritate fun-
gentibus, ne de causis contra dictos syndicos, & procura-
tores motis, & movendis, directè vel indirectè, quovis
quæ sit colore, seu prætextu, se intromittere quomodolibet
de cætero audeant vel præsumant. Decernentes
quoscumque processus, contra dictos syndicos & procura-
tores per alios quàm dictos Conservatores, in causis
dumtaxat contra eos motis, & movendis habendos, &
sententias ferendas, nullos, & invalidos, nulliusque robo-
ris vel momenti fuisse, & esse, ac irritum, & inane, si secus
super his à quoquam quavis auctoritate, scienter, vel
ignoranter contigerit attentari.

Quibuscum-
que non ob-
stantibus,

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus,
& ordinationibus Apostolicis, necnon Ordinum prædi-
ctorum juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis
firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæ-
terisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
sumptorum
hujus bullæ.

§. 5. Volumus autem, quod præsentium transumptis,
manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus Epi-
scopi, seu personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ
munitis, eadem prorsus fides, tam in judicio, quam extra
illud adhibeatur, quæ adhiberetur si præsentis origina-
les literæ essent exhibitæ vel ostensæ.

Dat. P. An. 1.
die 18. Apr.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris,
die 16. Aprilis, millesimo quingentesimo vigesimo
sexto, Pontificatus nostri Anno 3.

XX. Procuratori Rever. Cameræ Apost. assignatur
vigesima portio omnium pœnarum, quæ ex
causis criminalibus, aut ab eis procedentibus,
ad eandem Cameram, ipso, vel ejus substitutis
procurantibus, perveniunt.

De munere procuratorum Fiscalium, caterisque causas
Fiscales concernentibus, vide sup. in const. 4. Innoc.
VII. Cum sicut, & inf. in const. 24. Pauli III. Cum
sicut, & const. 55. Pii IV. Romanus, & alia const. 58.
Cum ab ipso, ac in aliis bullis ibidem citatis in apo-
stolis. Et circa modum percipiendi d. vigesimam,
habes i. f. bullam 5. Clem. VIII. Inter cæteras. Et
hinc vides, quod constitutio ista, quamvis sit perso-
nalis, est effecta perpetua, sicut alia cæterorum Of-
ficialium.

Edita An. D. CLEMENS EPISCOPVS,
1526. Dilecto filio, &c.

Quoniam nulli debet officium suum esse damnosum,
nec labor, fides, & industria alicui damno esse. Id-
circo nos, qui de fide, diligentia, labore, & solertia dile-
cti Filii Benedicti de Valentibus, nostri, & Cameræ Apo-
stolicæ Procuratoris Fiscalis circa hujusmodi procura-
tionis officium, & quæ officium ipsum concernunt, &
alia, quæ quotidie eidem peragenda committimus, tam
plurimorum fide digna relatione, quam ex facti eviden-
tia & experientia, plenam & veram notitiam habemus,
ut valeat in prædictis, & aliis ejus virtutibus perseverare,
& de bono in melius procedere, & officium procura-
tionis hujusmodi juxta ipsius condecetiam, & dignita-
tem gerere, & exercere.

Assignatio
pariarum de
qua in rub.

§. 1. Motu proprio, & ex nostra certa scientia per
præsentem statuimus, decernimus, ordinamus, & volumus
atque mandamus, quod de omnibus, & singulis pec-
uniariis pœnis ex causis criminalibus, & provenienti-
bus ab eis, quas cum effectu, Benedicto procuratore præ-
dicto vel ab eo deputatis, & deputandis substitutis pro-
curantibus, ad Cameram nostram prædictam pervenire
contigerit, & quæ hætenus à die suæ electionis pervene-
rint, idem Benedictus Procurator ad rationem quinque
pro centenario, realiter, & cum effectu consequi debeat,
& consequatur.

Iussio eorum
portionem per-
solvendi.

§. 2. Mandantes dilectis filiis A. tituli S. Cyriaci in
Thermis Presbytero Cardinali, S. R. E. Camerario, ac
Præfidentibus & Clericis Cameræ nostræ Apostolicæ,

ut prædictam pœnarum partem eidem Benedicto Procu-
ratori prædicto, absque exceptione, vel mora, realiter &
cum effectu persolvat, ac per illos ad quos spectat, per-
solvi faciat, & procurat. In contrarium facientibus non
obstantibus quibuscumque.

Fiat ut petitur. I.

Et quod præsentium sola signatura sufficiat, & ubique
fidem faciat, & quod literæ in forma brevis vel aliter,
prout eidem Benedicto procuratori videbitur, & place-
bit, expediri possint & valeant.

Fiat. I.

Dat. Romæ apud S. Petrum, 5. Kal. Decemb. anno 4.

Pape
S. S. S.

Dat. P.
die 17.

XXI

Approbatio Congregationis Fratrum Minorum
Conventualium de vita Eremitica; nunc Ca-
pucinatorum, Ordinis Minorum S. Francisci,
præfinita delatione habitus & barbæ, gratiif-
que & privilegiis eidem attributis.

Isti Minores de vita Eremitica nuncupati, nomen Ca-
pucinatorum postea sortiti sunt, ut videre est in Const.
Pauli III. Exponi, ubi ipse nonnulla pro eorum regi-
mine ordinavit. Eisque transitum ad Fratres Mi-
nimos S. Francisci de Paula, & contra, prohibuit
Pius V. in const. 45. Sedis. Et eisdem Capucinis ad
Fratres de Observantia, & de converso, transitum
interdixit Six. V. in sua const. 20. Pro ea. Eorumque
habitum, seu consimilem cæteris prohibuit post alios
Greg. XIV. in const. 11. Beati. Ac ad audiendas sacu-
larium confessiones aliquos ex Capucinis ex Capitu-
lo generali deputari decrevit Clem. VIII. in const.
82. Alias fel. Et de toto Ordine Franciscano plenè
notavi sup. in const. 5. Honor. 3. Soles.

Ad eo quod istis fratribus ut in publicis processionibus
ubique locorum propriam Crucem deferre possint con-
cessit Paul. V. in Const. 107. Pastoralis, infr. tom. 3. Ac
super prohibitione deferendi per alios regulares eo-
rum habitum, vel consimilem, innovavit Const. enun-
tias in præced. rubr. Greg. XV. in Const. 15. Ex in-
juncto, infr. tom. 4. Qui eisdem indulgit, ut possint reci-
tare officium de communi Confessoris non Pontificis
sub ritu semiduplici in die festo S. Conradi, Tertii
Ordinis S. Francisci professoris in const. 47. Domini
nostri, Quod verò isti fratres verè sint Minores Or-
dinis S. Francisci, & ex illius vera linea descendant
declaravit S. D. N. Urb. VIII. in const. 68. Salvatoris. Et
postea eisdem prohibuit transitum ad laxiorem Ordi-
nem sine Sedis Apostolicæ licentia, ad Carthusiensem
verò sine ministri Generalis licentia in Const. 91. In-
juncti, dicto tom. 4.

CLEMENS EPISCOPVS, Edita An. D.
Servus Servorum Dei, Dilectis filiis Ludovico, & Raphaeli
1528. li de Forosempromien. Ordinis Fratrum Minorum profes-
soribus, Sal. & Apost. bened.

Religionis zelus, vitæ ac morum honestas, aliaque
laudabilia probitatis, ac virtutum merita super, qui-
bus apud nos fide digno commendamini testimonio, nos
inducunt, ut votis vestris, præsertim quæ animarum salu-
tem, & religionis propagationem respiciunt, quantum
cum Deo possumus favorabiliter annuamus.

§. 1. Sanè pro parte vestra nobis nuper exhibita po-
tione continebat, quod vos olim fervore serviendi Altissi-
mo ducti, Ordinem Fratrum Minorum de Observantia
nuncupatorum ingressi, in eo professione emissa, per
certum tempus permanistis, & deinde de licentia vestri
tunc Superioris, juxta formam literarum Apostolicarum
super unione, & concordia inter prædictos, & Conventu-
ales nuncupatos Fratres dicti Ordinis edita consecuta-
rum, ad ipsorum Fratrum Conventualium consortium
vos transtulistis, & à tunc Magistro Provinciali Povin-
ciæ Marchiæ dictorum Fratrum Conventualium beni-
gnè recepti, ac aliorum Fratrum Conventualium
ejusdem

Exordium.

Qui iam de
Francis
Minoribus
Observantia
ad Conventu-
ales
Conventu-
ales
translati
licentia
Provinciali
Marchiæ
magistram
sub Regula
Francis de
cere caput

eiusdem Provinciae numero, & consortio aggregati fu-
stis. Et deinde vobis desiderantibus pro animarum ve-
strarum salute, ac Dei gloria, Eremiticam vitam ducere,
& quantum humana patitur fragilitas, regulam B. Fran-
cisci observare, dictus Magister Provincialis licentiam
ad Romanam Curiam accedendi, & a nobis, ac Sede
Apostolica, quaecumque ad animarum vestrarum salu-
tem, ac Dei gloriam opportuna vobis viderentur, peten-
di, & impetrandi concessit.

§. 2. Ac etiam dilectus filius noster Andreas tituli san-
ctae Priscæ Presbyter Cardinalis, dicti Ordinis Protector
vobis, ut similem impetrationem facere, ita tamen quod
unus ex consortio vestro omnium vestrorum nomine,
Magistro Provinciali, seu Capitulo Provinciae dictorum
Fratrum Conventualium in qua habitaretis, singulis an-
nis se præsentare in signum subjectionis teneretur, &
ipse Magister (si sibi videretur) semel in anno, & non ul-
tra vos visitare, & si invenerit vos regulam prædictam
non observare, ad eam plenius observandam vos admo-
nere, ac debitis modis compellere posset, præter hæc autem
nec vos de loco ad locum transferre, nec aliquid
aliud vobis injungere, aut a vobis exigere valeret, sed po-
tius vos tueri, & defendere teneretur, ut in pace possitis
Altissimo in divinis famulari, prout in literis patentibus
eorundem Cardinalis Protectoris, & Magistri Provincia-
lis desuper confectis plenius dicitur contineri.

§. 3. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter sup-
plicatum, ut vobis vitam Eremiticam hujusmodi docen-
di facultatem concedere, aliasque in præmissis opportu-
nè providere de benignitate Apostoli, dignaremur.

§. 4. Nos igitur, qui salutem cupimus animarum, ve-
strum quemlibet à quibusvis excommunicationis, sus-
pensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis,
censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione
vel causa latis, si quibus quomodolibet inmodatus existit
ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum
serie absolventes, & absolutum fore censentes, ac literas
prædictas, & in eis contenta quaecumque, præsentibus
pro sufficienter expressis habentes, hujusmodi supplica-
tionibus inclinati, auctoritate Apostolica, tenore præsen-
tium, vobis ut secundum regulam prædictam, vitam Ere-
miticam ducere.

§. 5. Et habitum cum caputio quadrato gestare.

§. 6. Necnon omnes, tam clericos seculares & Presby-
teros, quam laicos ad vestrum consortium recipere.

§. 7. Ac tam illi, quam vos barbam deferre.

§. 8. Et ad Eremitoria, seu loca quaecumque, cum con-
sensu Dominorum eorundem locorum vos conferre, &
in eis habitare, vitamque austeram, & Eremiticam inibi
agere, & in quibuscumque locis mercari.

§. 9. Necnon omnibus, & singulis privilegiis, indultis,
& gratiis Ordini Fratrum Minorum hujusmodi, ac Ere-
mo Camaldulen. B. Romualdi, illiusque Eremitis, in ge-
nere vel in specie hæcenus concessis, & in posterum con-
cedendis, & quibus ipsi quomodolibet utuntur, potuntur,
& gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt in futu-
rum, vos quoque æquè principaliter sicut ipsi, uti, po-
tiri, & gaudere, liberè, & licitè valeatis, plenam, & liberam
licentiam, & facultatem concedimus.

§. 10. Et nihilominus universis, & singulis Archiepis-
copis, Episcopis & Abbatibus, aliisque in dignitate Ec-
clesiastica constitutis personis, necnon Canonicis Metro-
polititarum, vel aliarum Cathedralium Ecclesiarum, ip-
sorumque Archiepiscoporum, Episcoporum, & Abbatum
Vicariis in spiritualibus generalibus, discretioni vestre
per Apostolica scripta mandamus, quatenus eorum qui-
libet, per se, vel alios, seu alii, vobis, & vestrum cuilibet,
in præmissis efficacis defensionis præsidio assistat & fa-
ciat vos, & vestrum quemlibet, præmissis omnibus & sin-
gulis pacificè frui, & gaudere, nec permittat vestrum
quemlibet, contra tenorem præsentium modo aliquo mole-
stari, impediri, aut inquietari. Contradiatores quoslibet,
& rebelles, etiam per quascumque, de quibus sibi placue-
rit, censuras, & pœnas, & alia in eis remedia, appellatione
postposita compescendo, invocato ad hoc si opus fuerit
auxilio brachii secularis.

§. 11. Non obstantibus fel. rec. Bonifacii Papæ VIII.
Bullar. Mag. Tom. I.

prædecessoris nostri, etiam de una, & consilio generali de
duabus dictis edita, ac aliis constitutionibus, & ordina-
tionibus Apostolicis, necnon dicti Ordinis statutis, &
consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apo-
stolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis
quoque, indultis, ac literis Apostolicis per quoscumque
Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos & Se-
dem prædictam, etiam per vim generalis legis, ac statuti
perpetui, ac motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apo-
stolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusvis irritati-
vis, annullativis, cassativis, revocativis, præservativis, ex-
ceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac
derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, effi-
caciisimis, & insolitis clausulis, & consistorialiter quo-
modolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & inno-
vatis, quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti de-
rogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis,
individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausu-
las generales idem importantes mentio, seu quævis alia
expressio habenda, aut certa exquisita forma servanda
foret, & in eis caveatur expressè, quod illis nullatenus
derogari possit, illorum etiam tenores præsentibus pro
sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis,
necnon modos, & formas ad id servandas pro in individuo
servatis habentes, hæc vice dumtaxat, illis alias in suo ro-
bore permanentibus, harum serie specialiter, & expressè de-
rogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Nulli ergo, &c.

Datum Viterbii Anno Incarnationis Dominicæ 1528.
quinto Non. Julii, Pont. nostri Anno 5.

Dat. P. An. 5.
di. 3. Julii.

Communitas Civitatis Brixienfis de exacta
pro Lutherana hæresis extirpatione protin-
nus adhibita diligentia laudatur. Amplaque
jurisdictio Episcopo, & Inquisitoribus datur
contra perfidum ejusmodi hæreticorum, eo-
rumque complicum genus procedendi.

CLEMENS PAPA VII. Edita. An. 1528.
Venerabili fratri Paulo Zana Episcopo Brixie. si. & dilecto
filio Inquisitori hæretica pravitatis in Civitate Brixien. &
eorum alteri, Sal. & Apost. bened.

§. 1. Placuit intelligere, quod non solum fraternitas
tua, seu ejus dilecti filii Communitas istius Ci-
vitatis Brixien. nolentes negligentia aut desidia eorum
amittere illud optimum nomen eis à parentibus, & an-
tecessoribus suis relictum, omni diligentia curarint, ne
hæreses his temporibus de novo pullulare possint, sed
omnibus remedia adhibuerint, ut si quæ sint in ipsa Ci-
vitate extirpentur: & propterea cum ad ipsorum Com-
munitatis noticiam pervenisset, nonnullos in ipsa Ci-
vitate, suæ famæ, & honoris prædigos, ita nefarios Dei,
sanctæque Matris Ecclesiæ rebelles, existere, ut non etu-
descerent Lutheranam doctrinam publicè declarare, &
quæ palam non auderent, seorsum secretò docerent, ple-
rosque inducentes à recta semita declinare, ne ob id for-
tè contra eos ira Dei magis provocaretur, in publico
eorum consilio statuerunt, tres ejusdem Civitatis cives
eligi debere, quorum cura, diligentia, & vigilantia. Lu-
therana diabolica hæresis à Civitate ipsa, ejusque terri-
torio profus extirparetur, & ejus auctores, & semina-
tores condigna pœna plesterentur, cum potestate etiam
compendi per procuratorem coram Sede Apostolica,
& quibuscumque aliis Judicibus Ecclesiasticis, & sacu-
laribus, & pro præmissorum executione exponendi ex
publico quascumque pecunias necessarias, quod ut me-
rito ex hoc illi laudari, & plurimum commendari de-
bent, ita etiam vos, prout vestro incumbit officio circa
hæreses hujusmodi, in Civitate, & diocesi Brixien. ident
facere, prout speramus, & desideramus, omni diligentia
curabitis.

§. 2. Cupientes igitur errores, & perversa dogmata
in Civitate, & diocesi tuis hujusmodi panitus extirpari,
& illorum sectatores debita correctione reprimi, ac de-
bitis pœnis puniri, Vobis, & alteri vestrum etiam cum

Commenda-
tio P. Com-
mune Brixie
de exacta hæ-
resis præ-
extirpatione
Lutherana
auct. aucto-
ritate.

Inquisitor
Brixie, &
curare de-
bet.

à præfatis electis requisiti fueritis, & alter vestrum requisitus fuerit, omnes, & singulas causas hujusmodi hæresim sapientes, etiam criminales, tam dicta Lutherana, quam alia, & erronea, ac perversa doctrina in civitate & diocesi prædictis exortas, & quas, etiam contra quendam Joannem Baptistam Palavicinum, Ordinis Fratrum Carmelitarum, qui verbum Dei in proxima Quadragesima in Ecclesia Brixien. prædicando publicè nonnulla erronea, & à fide Catholica deviantia prædicavit, adeo quod plures hominum aures plurimum scandalizavit, si in civitate, seu diocesi prædictis extiterit, movere seu exoriri contigerit, cum omnibus, & singulis illis annexis, dependentibus, & emergentibus ab eis, simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura Judicii, prout in similibus procedi consuevit, audiatis.

Et procedant appellatione remota perinde ac si tres sententia conformes lata fuissent.

Et quicunque voluerit, consuetudinem vel aliam removere.

Cumque.

Inquirant contra quoscumque Lutherana hæresim, & quæcumque complices, & in se invicem sine conditione & præmissis.

Inpunitentes multa penam coercant.

Revertentes autem ad fidem & hæresim abjurantes, non tamen relapsi, serventur hic expressis, absque super irregularitate incursum dispensant.

§. 3. Nos enim vobis ut auditis hinc inde propositis, etiam usque ad definitivam sententiam inclusive, sublato quovis diffugii obstaculo, & prout sacri canones volunt etiam approbatione qualibet remota, decidendi & sine debito terminandi, ac sententias desuper per vos, & alterum vestrum latis, & quibusvis appellationibus, etiam ad nos, & Sedem prædictam interpositis, penitus rejectis, perinde ac si tres sententia conformes in nostræ Rotæ Auditorio lata essent, debita executioni demandandi.

§. 4. Testes autem, qui fuerint nominati, si gratia, odio, vel timore se subtraxerint, per censuras Ecclesiasticas appellatione cessante compellendi veritatis testimonium perhibere.

§. 5. Ac monitiones, & citationes quaslibet, constito de non tuto accessu, seu quod pro monitionibus, & citationibus hujusmodi faciendis ipsorum monendorum, & citandorum præsentia eodem modo haberi nequirit, & per edicta publica locis publicis affigenda, quæ perinde ipsos ardeant ac si eis personaliter intimata fuissent, faciendi.

§. 6. Ac contra quosque cuiusque status, gradus, ordinis, religionis vel conditionis, seu præminentia fuerint, & quacumque Ecclesiastica, seu mundana dignitate præfulgeant, vel exemptione, ipsius Martini, & aliorum errorum dogmatum sectatores, sequaces, fautores, defensoresque, ac illis auxilium, consilium, vel favorem, directè vel indirectè, publicè vel occultè præstantes, inquirendi, & procedendi, ac hujusmodi labe, & aliis hæresibus infectos capiendi, & carceribus mancipandi, ac juxta capitonicas sanctiones, & SS. Patrum instituta, prout qualitas excessum exegerit, vel conscientia vestra expedire visum fuerit, puniendi, & pœnis debitæ plectendi.

§. 7. Et ad cor redire nolentes, & dictæ Ecclesiæ communionem, velut putrida membra separatos, & divisos, ac damnationi æternæ cum Satana, & Angelis ejus addictos, ac perpetuè infames, ac instabiles esse, necnon bona eorum quælibet, mobilia, & immobilia quicunque fidelium, liberè, & licitè invadere, occupare, & sibi acquirere licere, personas eorum captivare, & in perpetuam servitutem adducere, corpora eorum, postquam defuncta fuerint sepultura Ecclesiastica carere debere decernendi, denunciandi, & declarandi.

§. 8. Et qui ad veritatis lumen redire, & hujusmodi hæreses abjurare voluerint, postquam errorem suum deposuerint, idque humiliter petierint, si alias relapsi non fuerint, recepta ab eis prius abjurazione hæresis, & errorum hujusmodi, legitime, & publicè faciendæ, præstandoque per eos juramento, quod talia deinceps non committent, nec talia, vel alia his similia committentibus, seu ad hærentibus consilium, auxilium, vel favorem, per se vel alium seu alios præstarent, ab omnibus, & singulis excommunicationis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, etiam in literis s. l. recordat. Leonis Papæ Decimi prædecessoris nostri contra dictum Martinum editis, contentis, quas præmissorum occasione quomodolibet incurrisset, ac ab hujusmodi delictis, excessibus, & criminibus, necnon alia, in forma Ecclesiæ consueta absolvendi, & super irregularitate propterea quomodolibet contracta dispensandi, omnemque inhabilitatis, & infamiae maculam sive notam penitus abolendi, eosque rehabilitandi & ad nostrum, & ejusdem Sedis gremium, necnon gratiam, & benedictionem restituendi, & reponendi.

§. 9. Omniaque & singula alia quæ ad hujusmodi pestem reprimendam, & radicibus extirpandam necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, ordinandi, coercendi, & exequendi, ac auxilium brachii sæcularis, si opus fuerit, invocandi.

§. 10. Et ad præmissa omnia, & singula, si & quando expedire vobis, & alteri vestrum visum fuerit, viros aptos & idoneos, cum simili, vel limitata potestate subdelegandi, & deputandi, ipsosque quoties opportunum vobis, & alteri vestrum videbitur revocandi, ac loco ipsorum alios similiter deputandi, auctoritate Apostolica plenam, & liberam potestatem, auctoritatem, facultatemque concedimus per præsentem.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Leo prædecessor in suis literis voluit non obstat, & quæ expressis haberi volumus, cæterisque contrariis quibuscumque, etiam si in eis essent clausulae aliquæ derogatorie derogatoriarum, & de quibus deberet fieri specialis, & individua mentio, & de verbo ad verbum, quas pro expressis haberi volumus, & eis derogatum esse censemus & intendimus.

Dat. Viterbii sub annulo Piscatoris, die decima tertia Julii millesimo quingentesimo vigesimo octavo, Pontificatus nostri Anno quinto.

Ceteraque alia necessaria ad hujusmodi pestem reprimendam, & radicibus extirpandam necessaria, seu quomodolibet opportuna faciendi, gerendi, ordinandi, coercendi, & exequendi, ac auxilium brachii sæcularis, si opus fuerit, invocandi.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ idem Leo prædecessor in suis literis voluit non obstat, & quæ expressis haberi volumus, cæterisque contrariis quibuscumque, etiam si in eis essent clausulae aliquæ derogatorie derogatoriarum, & de quibus deberet fieri specialis, & individua mentio, & de verbo ad verbum, quas pro expressis haberi volumus, & eis derogatum esse censemus & intendimus.

Dat. P. die 13. Julii.

Exemptio Monachorum Eremitarum S. Romualdi Montis Coronæ, Ordinis Camaldulensis, sub Regula S. Benedicti, & auctoritate eorum Majoris.

XXVII.

De Ordine tam Monachorum quam Eremitarum Congregationis Camaldulensis plenè notavi sup. in const. 1. Alexand. II. Nulli. Ab ea tamen se juncta est hæc Congregatio Eremitarum S. Romualdi, ut latius infra in const. 1. Paul. III. Rationi, ubi habes ipsius privilegia, & etiam in const. 3. Six. V. Ea est.

Romualdus, qui Ordinem Camaldulensem instituit, inter SS. relatus est, & ejus festum celebratur die 7. Februarii, ut habetur inf. in const. Clem. VIII. Pia, inf. tom. 3.

CLEMENS PAPA VII. Editæ An. D. lectis filii Majori, & Universis Eremitis S. Romualdi 1528. Ordinis Camaldulensis, presentibus, & futuris.

Vestrum Ordinem in agro Dominico speciosum ad salutem animarum in dies utilitè & fructificantem, & gratiarum donis libenter ornatum, ut quietius, & decentius valeatis altissimo famulari.

Eremitarum S. Romualdi communitas.

§. 1. Itaque Majori vestro, ut quibus Abbates generales universorum Ordinum sub Regula Sancti Benedicti militantium, privilegiis, immunitatibus, & gratiis uti possunt, vel consueverunt, uti in perpetuum (citra tamen facultatem utendi mitra, & baculo, ac aliis Pontificalibus, & benedictionem Populo solemniter impendendi possitis, & valeatis, privilegiaque ipsa illis concessa, quorum tenores hic habemus pro sufficienter expressis, vobis concessa esse censentur.

Majori Congregationis S. Romualdi, per quam in hunc exitum.

§. 2. Quodque quemadmodum alii Ordines ab Ecclesia approbati, ita etiam vos, & vester Ordo in perpetuum à quibusvis gabellis, datis, tallis, collectis, exactionibus dativis, decimis, & quibusvis impositionibus, ex quavis causa, & consideratione, etiam auctoritate Apostolica impositis, & imponendis exempti censentur, saltemque pro usu vestro necessarium, ex quovis loco Sedi Apostolicæ immediatè subjecto, ad vestra Eremitoria transferre liberè, & licitè possitis, auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Congregatio exempta à solutione pœnditur.

§. 3. Quocirca universis, & singulis Archiepiscopis, & Episcopis, ac quorumvis Ordinum Abbatibus per hæc scripta mandamus, ut per se, vel alium, seu alios vobis in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittant vos contra præsentium tenorem à quovis indebitè molestari, contradicere per censuras Ecclesiasticas

Prælati omnes hæc executionem extentionem mandant.

cas, & alia juris opportuna remedia appellatione postposita compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§. 4. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictorumque Ordinum statutis & privilegiis, quibus, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, specialiter, & expressè ad effectum præsentium derogamus, contrariis quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel divisiim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

§. 5. Volumus autem quod præsentium transumptis manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, ea prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibitæ, vel ostensa.

Datum Viterbii, sub annulo piscatoris, die vigesima septima Julii, millesimo quingentesimo vigesimo octavo, Pontificatus nostri Anno quinto.

XIV. Cursores Papæ, & Mandatarii illarum Curiarum Urbis, in quibus causis citare, intimare, &c. valeant.

Confirmationem, & declarationem vide inf. in Julii III. const. 14. Cum ea, ubi alia notabo.

C L E M E N S P A P A V I I. Ad perpetuam rei memoriam.

Accipimus nuper, quod licet dudum, cum à certo tempore præsentationes commissionum causarum in Romana Curia pro tempore vertentium, manu Romani Pontificis, aut de illius mandato signatarum, quæ ex stylo, & consuetudine dictæ Curie ætenuis inviolabiliter observatis, qui pro lege habentur, Auditoribus causarum Palatii Apostolici, aliisque iudicibus, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, Episcopis, & Prælatiis, quibus dirigebantur, solum per Cursores Romani Pontificis pro tempore existentis præsentati, & citationes in causis ipsis fieri consueverant, ac citationes ipsæ per alios, quam suos, & Sedis Apostolicæ Cursores fierent, in grave præjudicium nedum ipsorum Cursores, seu etiam litigantium in Romana Curia, abususque, & perversionem antiquorum styli, & consuetudinum dictæ Curie, felic. recordat. Alexander Papa Sextus prædecessor noster, volens fraudibus quæ in similibus quandoque fiebant, ac indemnitati ipsorum Cursores, & litigantium, observationique styli, & consuetudinum ipsius Curie providere, Motu proprio, & ex certa scientia, auctoritate Apostolica decrevit omnes, & singulas commissiones, manu sua, aut de mandato suo pro tempore signatas, ac omnes, & singulas citationes, coram quibusvis dicti Palatii Apostolici Auditoribus, iudicibus, Commissariis, vel Ordinariis in causis eis commissis, ac etiam intimationes, publicationes, & affixiones quarumcumque literarum in dicta Romana Curia, quas per alios quam per ipsos Cursores ex tunc de cætero præsentari, seu fieri contingeret, & processus illarum vigore habendos, nullius existere roboris, vel momenti, mandans inter alia dictæ Curie, & causarum Camere Apostolicæ Auditori pro tempore existenti, ut si in præsentandis commissionibus, citationibus, executorialibus, intimationibus, & affixionibus, & publicationibus, aliter fieri reperiret, citationes, publicationes, intimationes, & affixiones, vel alia ad officium Cursores prædictorum spectantia præsentari, seu fieri reperiret, excommunicationis, ac pecuniarias, arbitrio ipsius Auditoris declarandas pœnas incurrisse declararet, & ad exactiones pœnarum pecuniarum, & declarationem censurarum contra inobedientes procederet, ac pro talibus publicè denuntiari mandaret, & faceret.

§. 1. Ac successive pæ memoriz Julii Papa Secundus Bullar. Mag. Tom. I.

similiter, prædecessor noster, intelligens quod causa præter quas decretum, & mandatum prædicta ab eodem prædecessore emanaverant, adhuc tunc subsistebant, & similes abusus, & fraudes, ac etiam citationes per alios quam per ipsos Cursores in diversis causis fiebant, stylum & consuetudinem antiquos Curie hujusmodi pervertendo, Motu simili, non ad ipsorum Cursores, vel alicujus alterius pro eis instantiam, sed de sua mera liberalitate, & ex certa scientia, decretum, & mandatum hujusmodi auctoritate Apostolica innovaverit, ac perpetuè firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere decreverit, & mandaverit, ac districtius inhibuerit omnibus, & singulis causarum dicti Palatii Auditoribus, aliisque iudicibus, & Commissariis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ac Senatori, Governatori, & Vicario generali Almæ Urbis, & Curie de Sabellis iudicibus, eorumque Auditoribus, Collateralibus, seu Locatenentibus & Capitaneis omnibus ordinariis, ne in causis eis commissis, & in quibus eis commissiones fierent, citationes commissionum, præsentationes executorialium, & alias informationes, ac affixiones, & publicationes per alios quam per ipsos Cursores quovis quæsito colore fieri facerent, sive permitterent, aut præsentatas, & factas reciperent, & admitterent, ac omnibus, & singulis Nuntiis, & quibusvis aliis personis quovis alio nomine nuncupatis ne commissionum præsentationes, citationes, publicationes, intimationes, & affixiones hujusmodi, vel alia ad officium Cursores prædictorum spectantia præsentare, seu facere, sub excommunicationis lætæ sententiæ pœna eo ipso incurrenda quoquo modo præsumerent.

§. 2. Ac decrevit, & declaravit, omnes, & singulas commissiones, per eum, seu de ejus mandato signatas, ac etiam omnes, & singulas citationes coram quibus Auditoribus, iudicibus, Commissariis, etiam Cardinalibus, vel Ordinariis, in causis eis commissis pro tempore pendentibus, ac etiam intimationes, publicationes, & affixiones quarumcumque literarum in dicta Curia, quas per alios quam per ipsos Cursores de cætero præsentari, seu fieri contingeret, aut processus illarum vigore habendos, & inde secuta quæcumque, ac quicquid in contrarium, quavis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contingeret, nullius roboris, vel momenti, ipso jure, etiam absque eo, quod aliter ejus dispositione receptam esse constaret, extiteret, & per commissarios, etiam S. R. E. Cardinales præfatos, judicandum, sententiandumque fore, sublata eis aliter quavis judicandi, & interpretandi, facultate, & auctoritate. Necnon mandaverit præfato Auditori, ac pro tempore existenti Almæ Urbis Governatori, ut eisdem Cursores super his efficacis defensionis præsidio assistentes, facerent mandatum, inhibitionem, & decretum hujusmodi inviolabiliter observari, contradictores, & inobedientes censuris, & pœnis, etiam pecuniariis, compescendo, prout in literis eorundem Alexandri, & Julii prædecessorum nostrorum de super confectis plenius continetur.

§. 3. Nihilominus nonnulli, à quorum oculis Dei timor abcessit, & quæ non sua sunt quærentes, in diversis causis citationes, commissionum præsentationes, publicationes, intimationes, & affixiones, ac subastationes, & alia ad officium dilectorum filiorum Cursores nostrorum, tam ex institutione eorum officii, quam juxta antiquos stylum, & consuetudinem Romanæ Curie spectantia, contra decretum, & mandatum Alexandri VI. ac inhibitionem, & declarationem Julii II. ac etiam contra alia in prædictis literis contenta facere præsumunt in ipsorum grave præjudicium, & officiorum suorum læsionem, ac illorum exercitii usurpationem non modicam, excommunicationis lætæ sententiæ pœnam juxta inhibitionem Julii prædecessoris hujusmodi damnabiliter incurrendo. Quare nos hujusmodi errores submovere, ac ipsorum Cursores indemnitati, prout convenit, providere volentes, auctoritate Apostolica tenore præsentium, decretum, & mandatum Alexandri, ac inhibitionem, & declarationem Julii prædecessorum, ac eorum literas hujusmodi, necnon in eis contenta quæcumque, ex certa scientia (quatenus tamen sint in usu) approbamus, & innovamus, ac illa, & eis prorsus similia de novo decernimus, mandamus, inhibemus

maris huiusmodi Alex. VI. inhibendo in iudicibus, aliorumque

Declaratione que & amplius notabitur

Hic modo Pont. prædictus constitutiones approbatæ cum clausula, quatenus in usu. Quam successivè abstrulit inferius.

benus, & declaramus, eaque perpetua roboris firmitate subsistere.

In libereque officialibus n. Cur. et s. de super impediunt.

§.4. Et per Auditores, Commissarios etiam Cardinales, Vicarium, Gubernatorem, Senatorem, & alios Judices, ac eorum Collaterales, Locatenentes, Capitaneos prefatos, necnon omnes, & singulos nuntios, & quasvis alias personas quocumque nomine nuncupatas, prout singulos eorum concernit, sub dicta excommunicationis latae sententiae, & quingentorum ducatorum fabricae basilicae principis Apostolorum de Urbe irremissibiliter applicandorum poenis, per nuntios, & alios praemissa ad officium Curforum ejus, & non aliis quibuscumque nuntiis spectantia exerceat, eo ipso, absque alia declaratione incurrendis firmiter observari debere, juxta tamen continentiam dictarum literarum Alexandri, & Julii praedecessorum nostrorum, in quarum possessione dicti Curfores (ut etiam accepimus) existunt.

Deputatio Auditoris Camerae in executionem.

§.5. Necnon Curiae causarum Camerae Apostolicae generalem Auditorem pro tempore existentem contra eos ad, nedum publicationem incursum poenarum hujusmodi, ac illarum executionem, sed etiam tanquam falsarios, vigore praesentium, absque alia commissione sibi desuper facienda procedere posse.

Decretum irritans.

§.6. Et sic in praemissis omnibus, & singulis per quocumque Judices & Commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, judicari, & definiti debere, & quicquid secus a quoquam quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Derogatio contrariorum.

§.7. Non obstantibus praemissis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

D. i. P. An. §. die 16 Octob.

Dat. Romae apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 16. Octobris 1528. Pont. nostri Anno quinto.

Sequitur declaratio constitutionis praecedentis.

Edicta An. D. 1529.

CLEMENS PAPA VII. Motu proprio, &c.

Exordium.

Cum de Viribus literarum nostrarum praefertarum, pro eo quod illae nobis tunc plene non informatas, eisdem Curforibus concedebantur (quatenus essent in usu, aut in dictarum literarum Alexandri, & Julii praedecessorum possessione) ab aliquibus in futurum dubitari possent.

Clausulam praefertam quatenus in usu, auferret. Praedictaque simpliciter confirmat.

§.1. Nos igitur, ad quos spectat litium anfractus, & controversias succidere, dubiaque tollere, de possessione dictorum Curforum in praemissis usu, & consuetudine roborata, ex fide, & relatione personarum fide dignarum plene informati, ac de ipsorum Curforum jure in praemissis omnibus, & singulis veram notitiam habentes, motu simili, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine decernimus, & declaramus, literas nostras praefatas, cum omnibus, & singulis decretis, declarationibus, inhibitionibus, mandatis, concessionibus, & aliis in eis contentis clausulis perinde valere, & perpetua firmitatis robor obtinere, & Collegio dictorum Curforum suffragari debere in omnibus, & per omnia, perinde ac si dicta verba (Quatenus in usu, aut literarum Alexandri, & Julii possessione ipsi Curfores essent) non apposita vel expressa fuissent, & ita intentionis nostrae, & voluntatis incommutabilis fuisse, & esse attestamus. Et nihilominus pro potiori cautela decretum, & mandatum Alexandri, ac inhibitionem, & declarationem Julii praedecessorum nostrorum, ac eorum literas hujusmodi, necnon in eis contenta quaecumque Apostolica auctoritate, & ex nostra certa scientia approbamus, & innovamus, ac alia, & eis proferus similia de novo concedimus, decernimus, mandamus, inhibemus, & declaramus, atque perpetua roboris firmitate subsistere.

Omnino mores ad observandam hanc constitutionem.

§.2. Et Auditores, Commissarios, etiam Cardinales, Vicarium, Gubernatorem, Camerarium, & Camerae Apostolicae Clericos pro tempore existentes, Senatorem, & alios Judices, & eorum Collaterales, Locatenentes, & Capitaneos praefatos, etiam Turris novae, Ripae, & Ripettae, necnon omnes, & singulos Nuntios, & quasvis alias personas quocumque nomine nuncupentur, prout singulos

eorum concernit, sub excommunicationis, suspensionis, & interdicti latae sententiae, & quingentorum ducatorum fabricae basilicae Principis Apostolorum de Urbe irremissibiliter applicandorum poenis, per Nuntios, mandatarios, & alios praemissa ad officium Curforum eis, & non aliis quibuscumque Nuntiis, spectantia, & excoerentia eo ipso absque alia declaratione incurrendis firmiter observari debere. Mandantes tam dictis Nuntiis, mandataris, & officialibus officia sua in quibuscumque Curis, & coram quibuscumque personis, nullis exceptis, ac in literarum Apostolicarum facien. executione sine affixione, aut cautionibus, directe, vel indirecte, quovis quaesito colore, vel ingenio se intromittant, & intromittere tentent, vel procurent.

§.3. Decernentes commissionis praesentationem, ac citationis executionem, intimationem, publicationem, & affixionem, per alios quam dictae Curiae Curfores pro tempore faciendas, ac processus illarum vigore habendos, & faciendos, ac nullam fidem in judicio, & extra illud adhibendam fuisse, nec adhiberi debere, sed fuisse, & esse nullas, & invalidas, nulliusque roboris, vel momenti, ac pro nullis, & invalidis, ac infectis, & viribus omnino vacuis haberi.

§.4. Mandantes insuper, & committentes Curiae causarum Camerae Apostolicae, tunc, & pro tempore existentis generali Auditori, quatenus Collegio dictorum Curforum in praemissis per se, & ejus Locumtenentem efficacis defensionis praesidio assistat, eaque omnia, & singula sub praedictis aliis censuris, & poenis observari faciat, & contra rebelles, ac inobedientes quoscumque debite executioni, etiam summarie, simpliciter, & de plano, sola facti veritate inspecta, quacumque appellatione remota, debite executioni demandet, & demandari faciat, & exequatur.

§.5. Decernentes, quod confirmatio, approbatio, innovatio, decretum, inhibito, & gratia nostra hujusmodi ex quacumque causa, etiam urgentissima, & de necessitate exprimens, de subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis defectu notari seu impugnari minime possint, & debeant, & in praemissis omnibus, & singulis sic per quoscumque Judices, etiam praefatos, in quacumque instantia pronuntiarum, &c. Sublata eis, &c. ac irritum, &c. decernentes, & declarantes.

§.6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem mandataris, etiam per nos, & Sedem praedictam, sub quacumque verborum forma, & expressione, etiam motu proprio, & ex certa scientia, & cum quibuscumque clausulis, etiam urgentissimis, & de necessitate exprimens, pro tempore concessis, confirmatis, & innovatis, quibus, illarum tenores pro expressis habentes, latissime derogamus, & derogatum fuisse, & esse decernimus, & declaramus, ceterisque contrariis quibuscumque sub clausulis opportunis, & consuetis ad ipsorum libitum. Fiat motu proprio. I.

§.7. Et cum absolute a censuris ad effectum, &c. ac decreto, & declaratione praedictis, perinde ac si dicta verba in nostris literis non fuissent expressa, latissime extendentes: & de nobis si opus fuerit, decretis, inhibitione, mandatis, approbatione, innovatione, concessione, ac aliis clausulis supradictis, quae pro repetitis habeantur, & de deputatione judicis deputati, &c. ut supra. Et quod praemissa de subreptionis vitio, aut intentionis defectu notari, seu impugnari non possint, latissime extendentes. Et cum derogatione statutorum, privilegiorum, & indultorum, ut supra, latissime extendentes. Et quod praemissorum omnium, & singulorum, & circa praemissa necessarium, sola signatura sufficiat, & ubique in judicio, & extra illud fidem faciat, Regula contraria non obstante, seu etiam major, & verior specificatio, ac expressio fieri possit in literis, quae per Breve nostrum ad ipsorum libitum expediri debeant. Et remanente eorundem mandatariorum quoad causas ordinarias exercitio, quoad solitas citationes per eos fieri solitas, ac in suis solitis tribunalibus, & quoad eas quibus non proceditur per commissionem priam seu dependentem.

Fiat. I. Datum

Datum Romae apud sanctum Petrum, Quarto nonas Octobris Anno sexto.

Die vigesima septima mensis Octobris, millesimo quingentesimo vigesimo nono, presentes littere affixa, & presentata fuerunt in valvis seu portis Audientie Palatii Apostolici R. P. L. Almae Urbis Gubernatoris, Auditoris Camerae Apostolicae, Vicarii Papa, Audientia Capitolina, veluti Cancellaria Apostolica, & acci Campi Flavia, per me Johannem Servier S. D. N. Papa Cursorem.

Petrus Craspi pro Magistro Curf.

XXV. De Syndicatu Judicum, & Officialium status Ecclesiastici.

Alia qua hujusmodi Officiales respiciunt, vide sup. in Paul. II. const. 3. Aumer. Et inf. Pii V. const. 140. Et s. Romani.

CLEMENS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Quis pastoralis officii nobis supernae majestatis providentia, meritis licet imparibus, commissi nos inducit, ac etiam voluntarios excitat, ut non solum circa spiritualia, sed etiam temporalia Romanae Ecclesiae, ac illi subiecta provinciae, civitates, terras, & loca, sollicita ac vigilantia cura intendamus, & ut civitates, terras, & loca ipsa, prospere, & feliciter regantur, illorumque populi ab indebitis oppressionibus sublevati in semitis justitiae dirigantur, remediis opportunis provideamus, ac his quae propterea à Rom. Pontificibus praedecessoribus nostris providè gesta sunt, ut firmiter observentur, nostrae approbationis robur impartitur, & aliis desuper disponamus, prout ad felicem ejusdem Ecclesiae statum, & eorundem populorum indemnitate, & utilitatem conspicimus in Domino salubriter expedire.

§. 1. Dudum siquidem per fel. rec. Julium Papam II. praedecessorem nostrum, tam ex diversis querelis, ac clamoribus populorum, communitatum, universitatum, ac singularum personarum civitatum, terrarum, & locorum sibi, & dictae Romanae Ecclesiae immediate subiectorum, quam aliorum fide dignis relationibus intellecto, quod nonnulli Gubernatores, & Locatenentes, eis regendis, & gubernandis per ipsam praedecessorem, ac Apostolicae Sedis Legatos de latere deputati, precibus, pretio, odio, aut amore ducti, eo praetextu confisi, quod administrationum suorum officiorum rationem alicui reddere non erunt soliti, diversa, & varia eis gravamina, & damna etiam intolerabilia inferre, justitiam administrare unicuique, ut tenebantur, atrociorum quandoque delictorum impunitatem pro particulari lucro praestare, executiones indebitas facere, carceratorumque innocentium relaxationes prorogare, poenas pecuniarias Fisco suo debitas sibi appropriare, & in proprios usus convertere, statutorumque rationabilium, & constitutionum provincialium, & Cameralium, litterarumque Apostolicarum formam, & tenorem non servare, ac propriis commoditatibus intenti, subditorum quieti, ac paci, & justitiae administrationi modicum studere consuevisse in eorum animarum periculum, dictorumque subditorum gravamen, & praedictum, perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum.

§. 2. Dicitur praedecessor motu proprio, & ex certa ejus deliberatione, sua in perpetuum valitura constitutione statuit & ordinavit, ut omnes & singuli gubernatores, ac eorum, seu Legatorum praefatorum Locatenentes, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, aut quavis alia, Ecclesiastica seu saeculari dignitate fungentes, qui nunc, & pro tempore, perpetuis futuris temporibus provinciae, civitates, terras, & loca, quaecumque & qualicumque essent, nulla penitus exceptione habita, praefata Rom. Ecclesiae immediate subiecta, ex deputatione ipsius praedecessoris, vel Legatorum, aut

Bullar. Mag. Tom. I.

Gubernatorum hujusmodi pro eisdem, & Romanae Ecclesiae praefata regerant, gubernabant, & administrabant, seu regerent, gubernarent, & administrarent, quavis grandi, & latissima potestate, arbitrio, & auctoritate muniti, etiam si eorum litterae vereretur expresse, quod ad aliquam redditionem rationum administrationum suarum non tenerentur, nec cogi possent post finem cujuslibet officii, & administrationis eorum infra mentem conspectui ipsius praedecessoris, aut Romani Pontificis successoris sui pro tempore existentis, seu si ab ipsis Legatis deputati, & pro tempore finiti eorum officii, Legati praefati in locis ipsarum legationum praesentes essent, eorum ipsius Legatis se personatim praesentare, ac gestorum, administratorum, & omnium, tam per eos, quam eorum Auditores, & alios officiales, deputatos, & familiares rationem reddere, querelisque & accusationibus contra eos propositis, coram eo, vel successoribus suis, vel per eos, aut ab eis deputandis, seu Legatis praedictis respectivè, de gestis, seu omissis in eorum officiis respondere, ibique per dies duodecim continuos, postquam per ipsum Julium praedecessorem, vel successores praefatos, seu dictos Legatos, etiam respectivè examen redditionis rationum hujusmodi inceptum, seu commissum fuerit permanserit, nec etiam post inde, sine sua aut successorum praedictorum, vel ab eodem praedecessore & successoribus hujusmodi deputatorum, aut Legatorum praefatorum similiter respectivè expressa licentia reddere.

§. 3. Necnon de eo, in quo per praedecessorem, & successores suos, aut ab eodem praedecessore, vel eis deputatos, seu Legatos hujusmodi condemnati forent, statim omni dilatione, protelatione, & malitia, ac excusatione, appellacionibusque quibuscumque cessantibus, satisface-re, sub excommunicationis latae sententiae, ac perditionis emolumentorum eis ratione dictorum officiorum debitorum, & inhabilitatis ad quaecumque alia officia in posterum exercenda poenis tenerentur.

§. 4. Et nihilominus, suis & successorum praedictorum Secretariis, ut litteras Apostolicas sub plumbo, aut in forma Brevis, Cancellariis verò & aliis ab ipsis Legatis deputatis, tunc & pro tempore existentibus, ne litteras patentes officiorum Gubernatorum, seu Locatenentium respectivè traderent, ipsique Gubernatores, Locatenentes officia hujusmodi exercere auderent, nisi prius in Camera Apostolica, aut si ab ipsis Legatis deputarentur, in eorum Cancellaria de praemissa omnia & singula observando jurassent, & idoneam cautionem dedissent.

§. 5. Necnon omnibus, & singulis Thesaurariis, Camerariis, Communitatibus, & universitatibus, & aliis ad quos spectabat, & spectaret, provincialium, civitatum, terrarum, & locorum dictae Ecclesiae immediate subiectorum, tunc & pro tempore existentibus, ne eisdem Gubernatoribus, seu Locatenentibus de tertia parte eorum salarii, seu provisionis in fine officii eis debita responderent, sed illam retinerent, donec eis, quod absoluti forent, legitime constaret, sub eadem excommunicationis poena mandavit.

§. 6. Ac voluit quod magistratus digniores, quocumque nomine nuncuparentur, civitatum, terrarum, & locorum praedictorum statim functo officio Gubernatorum, seu Locatenentium hujusmodi, per publicum proclama omnibus & singulis, querelas seu accusationes, contra Gubernatores, aut Locatenentes exponere volentibus, ut ad ipsum praedecessorem, vel ad ipsos Legatos, si Gubernatores, seu Locatenentes ab eis deputati forent, ipsique Legati in locis suarum legationum praesentes essent, infra mensem praedictum cum eorum probationibus & juribus accederent, recepturi infra duodecim dies justitiae complementum, per publicum proclama notum facerent, deputandi verò ab eodem Julio & successoribus praefatis deputationibus, ac justitiae administratione, omnes, & singulas querelas, & accusationes exponere volentes, per affixionem cedularum in valvis basilicae Principis Apostolorum de Urbe, & Cancellariae Apostolicae, ac in Campo Florae certiores redderent.

§. 7. Atque in examinatione redditionis rationis, & administrationis hujusmodi, & aliis praemissis faciendis, ne partes ad Romanam Curiam, vel Legatos ipsos pro exponendis querelis, aut accusationibus accedentes nimium

L L I 3 grava

Datum omnes officiales sine officio eorum Pontificis Syndicatus se subiectos, & pro eis Auditoribus deputatis & familiaribus rationem reddere debere.

Officialibus que in synodo qua ad idem nuncis apponitur reprobantur. Quod officium non in-

Postquam antequam incipiant exercere officia iuramentum, & caetera debere de servando praestare.

Salariarum que Officialibus debitorum in fine officii mandavit retinere tertiam partem usque ad finem Syndicatus. Hoc non servatur.

Proclama eius tempore Syndicatus fieri creavit, ut creavit querelas proponere possunt.

Syndicatus facultatem sumari, & procedendi concessit.

gravarentur, summarie, simpliciter, & de plano, & extra-judicialiter, absque aliquibus sumptibus, solâ facti veritate inspecta, etiam sine scripturâ alicujus confessione procederetur, prout in literis ipsius prædecessoris de super conf. & is plenius continetur.

Mulsi tamen cessant quæritas proponere, ut expensas non faciunt, & c.

§. 8. Cum autem, sicut non sine animi nostri displicentia ad nostrum perveniret auditum, licet causæ propter quas literæ prædictæ ab eodem prædecessore emanarunt, adhuc subsint, tamen formidandum est, ne oppressi pro tempore propter impensas, quas pro querelis, aut accusationibus contra Gubernatores, & Locatenentes, eorumque Auditores, & alios officiales præfatos exponendis, ad nos, aut successores nostros Romanos Pontifices seu Legatos prædictos, juxta ordinationem Julii prædecessoris hujusmodi veniendo subire cogentur, potius à querelarum, seu accusationum hujusmodi expositione abstinere habeant, quam expensas hujusmodi facere velint, siquæ effectus literarum earundem impediri debeat.

Ido post ista constituta in his, ut confirmatio & mandata huiusmodi licet.

§. 9. Nos cupientes, prout ex debito ipsius pastoralis officii tenemur, felici & tranquillo regimini, & successu ac indemnitate populorum prædictorum, quos in visceribus gerimus charitatis, paterno affectu providere, ac eos à laboribus, & expensis, quantum possumus relevare, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, matura deliberatione, & de eorum unanimi consilio, & assensu, statutum, & ordinationem, ac mandatum, & de super confectas literas Julii prædecessoris hujusmodi, necnon omnia, & singula eiusdem literis contenta, sub modificatione infra scripta, in potestate Apostolica, tenore præsentium, approbamus, & innovamus, & perpetua roboris firmitate subsistere, ac plenum effectum sortiri, & firmiter perpetuo, tam per Gubernatores, & Locatenentes, ac Auditores, Judices, & alios officiales, quam per præfatos, & alios quos literæ ipsæ concernunt, sub excommunicationis lætæ sententiæ, & perditionis emolumentorum, ac inhabilitatis pœnis prædictis respectivè observari debere decernimus.

Officiales synodi in locis officii communiario in partibus deputando. Hoc non fructu, sed successu in officio est loco commissarii.

§. 10. Et nihilominus præmissa per dictum Julium prædecessorem, ut præfertur, statuta, & ordinata de novo sic, quod tam Gubernatores, ac eorum, seu dictorum Legatorum Locatenentes, aut Vicelegati, alique Præsidentes provinciarum, civitatum, terrarum, & locorum, nobis, & dictæ Romanæ Ecclesiæ subjectorum prædictorum, præfatos, & futuri, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, Abbatiali, aut quavis alia Ecclesiastica, vel seculari dignitate, ut præfertur, fungentes, & quavis facultate muniti, quam ab eisdem Legatis, & Gubernatoribus, seu eorum Locatenentibus, aut Vicelegatis, & Præsidentibus in provinciis, civitatibus, terris, & locis prædictis pro tempore deputati Locatenentes, ipsorumque Auditores, Judices, & alii quicumque officiales pro tempore existentes, si annales fuerint, functo cujuslibet officii, & administrationis eorum anno, & si ultra annum eorum officio, in aliqua provincia, civitate, vel terra duraverint, in fine cujuslibet anni, si verò breviori tempore eorum officia durent, in fine eorum officii, in civitatibus, terris, & locis, in quibus officia exerceverint, coram personis dignioribus civitatum, terrarum, & locorum eorundem, videlicet coram uno Commissario, per nos aut successores nostros præfatos ex dicta Romana Curia, moderatis, ipsorum officialium, ac provinciarum, vel civitatum, seu terrarum, vel si nobis, aut successoribus prædictis videbitur pro parte Cameræ prædictorum expensis mittendo, adjunctis secum Episcopo loci, vel eo absente ejus Vicario in spiritualibus generali, & Procuratore Fiscali ipsius loci, vel civitatis per præfatos dictæ Cameræ pro tempore deputato, & capite officii, seu magistratus ipsius civitatis, vel terræ, videlicet Confalonerio, vel Præposito, qui pro tempore fuerit, aut uno doctore per ipsas digniores personas, ultra Commissarium, ac Episcopum, vel Vicarium, & Procuratorem Fiscalem præfatos, eligendo, gestorum, & administratorum per eos alios, juxta tenorem literarum Julii prædecessoris hujusmodi, rationem reddere, & querelis ac accusationibus contra eos propositis, de ge-

Et eorum Episcopo. Procuratore Fiscali. Præpositus Magistratus.

stis, seu omnibus in eorum officio, subito quovis dilugio, respondere debeantur.

§. 11. Ac Commissarius mittendus, Episcopus, vel Vicarius, & Procurator Fiscalis, Confalonarius, seu Præpositus, & Doctor eligendus præfati rationem administrationis hujusmodi, cum omni summarietate, integritate, & severitate audiant & procedant, ac querelas & probationes contra Gubernatores, Vicelegatos, & Præsidentes præfatos propositas, & factas recipiant, processusque de super forment, & clausos ad nos vel successores nostros prædictos, ut nos vel dicti successores, de ipsorum Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præsidentium, juxta ipsorum demerita, amotione, vel ad ulterius tempus confirmationem mature deliberare possimus, fideliter mittant, ipsorum vero Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præsidentium Locatenentes, & Auditores, & alios officiales præfatos, condegnando vel absolvendo judicare, & ad restitutionem, omnibus subterfugiis, cavillationibus, & exemptionibus semotis, nisi propter casuum gravitatem, eis concordent, alias concorditer, vel Commissario præfato id nobis, vel eisdem successoribus referendum esse videretur, quo casu contra eos, servato tenore literarum Julii prædecessoris hujusmodi, procedendum sit, cogere debeant.

Syndicatus summarie procedant, & c.

§. 12. Et si ab eorum decisionibus, & sententiis aliqui eorum se gravatos præferant, ad nos, vel à nobis deputatos, per viam recursum provocare, & appellare possint, & tamen, quod nisi infra mensem immediatè sequentem, in vacationem, vel correctionem eorum, quæ contra eos facta, vel determinata fuerint, non reportaverint, ex parte ipsorum aliqua facienda intimatione, decisiones, & sententiæ ipsæ firmæ remaneant, & executioni mandentur, perinde ac si ab eis reclamatum, vel appellatum non fuisset.

Condemnatio ad Papam possint recurrere, & c.

§. 13. Et si Legatorum, Gubernatorum, Vicelegatorum, & Præsidentium præfatorum Locatenentes, Auditores, & alii officiales prædicti culpabiles reperti fuerint in eorum officiis perseverare non permittant, seu Legatus illius Provincie pro tempore existens de novis Locatenentibus, Auditoribus, Judicibus, & Officialibus debite provideat, & nisi infra mensem providerit, tunc per Nos, aut Successores antedictos Locatenentibus, Auditoribus, & Officialibus, cum convenienti salario eis per ipsum Legatum præstando provideri debeat.

Et culpabiles non retineantur in officio.

§. 14. Ac quod cautiones idoneæ per deputandos ab ipsis Legatis, ac eorum Officialibus de præmissis observandis dandæ ad dictam Cameram Apostolicam in libro particulari pro hujusmodi cautionibus annotandis ordinato, in quo cautiones per Gubernatores, & Vicelegatos prædictos præstandæ, annotandæ erunt, annotari debeant, ipsorumque Legatorum Secretarii, seu Notarii deputandi à legatis ipsis literas patentes officiorum suorum, nisi prius eis per fidem manu Notarii ipsius Cameræ factam constiterit quod cautiones prædictæ annotatæ fuerint, consignare non debeant, auctoritate & tenore prædictis perpetuo statuimus, & ordinamus.

Cautiones præstandæ officialibus, & c.

§. 15. Decernentes præsentium transumptis, etiam impressis, manu tamen Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Curie Ecclesiasticæ, aut personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem prorsus fidem in iudicio, & extra ubilibet adhibendam fore, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Exemptiones fides.

§. 16. Declarantes præfatas nostras literas à data præsentium locum habere, & servari debere, etiam quoad Officialibus supradictos, quoad syndicatum præmissum in fine officiorum suorum, etiam quod in principio eorum officii cautiones non dederint, & tempore publicationis præsentium in officiorum suorum exercitio, & possessione existant.

Vide plures dispensationes ligaturæ habentur, & c.

§. 17. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac legibus municipalibus, & aliis Provinciarum, Civitatum, Terrarum, & locorum prædictorum, etiam juramento, confirmatione Apostolica roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quæ præfatus prædecessor in dictis literis voluit non obstat, quæ omnia præsentibus pro expressis, & repetitis haberi

Ido post eum publicis iuramentis, & c.

CLEMENS SEPTIMUS.

699

haberi volumus, ceteraque... Nulli ergo... Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo vigesimo octavo, Kal. Decembris, Pontificatus nostri Anno sexto.

Anno & Nativitate Domini 1528. Indictione prima, die vero 8. mensis Decembris, Pont. Sapientiss. in Christo Patris, & D. N. D. Clementis divina providentia Papa VII. Anno eius sexto, praesentes transscripta littera publicata fuerunt in vultis seu parvis Basilicae Principis Apostolorum de Urbe, Audientia Palatii Apostolici, Cancellaria Apostolica, & acie Campi Flora, per me Joannem Serrurium, praebitum S. R. E. Papa Cursorem, Vianus de Bellavilla Magister Curforum.

XVI. Declaratio, quod electio successoris hujus Papae, Bononiam, Viennam vel alibi profecturi, fiat in ipsa Urbe, si ante ad eam reditum ipse decesserit. Et innovatio constitutionum Alex. III. Greg. X. & Clem. V. circa electionem Papae.

Quoad electionem Pontificis, vide inf. const. 63. P. IV. In eligendis, ubi notat. Et constitutionem Alexandri III. hic cit. habes in cap. 2. de Elect. & Gregorii X. habes in c. 3. eod. tit. in 6. Et Clementis V. habes in Clem. 2. eod. tit.

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Cum charissimus in Christo filius noster, Carolus Romanorum & Hispaniarum Rex Catholicus, in Imperatorem electus, intellexisset, Turcarum tyrannum potentissimo exercitu ad denuo Regnum Ungariae invadendum & occupandum venire, cognoscensque propterea non solum Regnum, sed etiam totam Rempublicam Christianam in maximo versari discrimine, & desiderans Ferdinando Regi Ungariae fratri suo dulcissimo ipsique reipublicae Christianae opem ferre, prout ad ejus officium, cum advocatus Ecclesiae existat, pertinere cognoscebat, omnibus suis regnis dimissis, quamprimum ad Italiam venit, offerens pacem illam, quam Jesus Christus in caelum ascendens suis reliquit discipulis, Regibus, & Principibus Christianis, ac Italiae potentatibus, sine qua eadem Turcarum tyranno resisti non posse cognoscebat, & pro hujusmodi universali pace facilius componenda nuper nobis suis literis significavit plurimum expedire, ut in Civitate nostra Bononiae quam celerius fieri posset, in simul conveniremus, ut totam Italiam tandem a tot calamitatibus liberatemus, illique pacem daremus, ut illa placata, illius potentatus ac barones unitis animis & viribus non solum dicto Turcarum tyranno resisti, sed ipse cum toto ejus exercitu profligari possit.

§. 1. Nos ejus pium & honestum desiderium plurimum in Domino commendantes, etsi ex gravi infirmitate, quia tot mensibus detenti fuimus, convaluerimus, tamen pristinas temporis vires adhuc non recuperavimus, occasionem tamen rei bene gerendae, & tam necessarii boni ommittere nolentes, cognoscentes ad officium nostrum pertinere pro salute gregis dominici nobis commissi, periculo vitae nos exponere, & ad Civitatem ipsam Bononiae omni celeritate & mora cessante nos conferre, in Alma tamen Urbe nostra causarum, & litterarum Apostolicarum Audientiam relinquentes, ac relinquere declarantes ad effectum, ut si ante reditum nostrum ad Urbem ipsam nos ab hac luce migrare contingeret, in ipsa Urbe, in qua Audientiam memoratam relinquimus, & non in Civitate Bononiae, seu in alio loco, in quo tempore obitus nostri cum nostra Curia resideremus, electio Romani Pontificis fieri debeat, nisi ipsa Urbs tunc in-

terdicta, vel contra Ecclesiam Romanam manifeste rebellare persisteret, seu de impressione dabitaretur, sicut alias ex causis tunc expressis, proximis annis circa electionem Pontificis eventum obitus nostri, ita & nunc etiam providere desideramus, & intendimus.

§. 2. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus matura deliberatione, & diligenti examine, & de eorumdem consilio, & unanimi consensu, & litterarum Apostolicarum Audientiam in ipsa Urbe post nostrum ab ea discessum remanere, ad effectum, ut si ante reditum nostrum ad ipsam Urbem, nos ab hac luce migrare contingeret, ibi & non alibi ubi nos mori contingere electionem Romani Pontificis celebrari debere, nisi ipsa tunc interdicto subjaceret, vel esset aperte rebellis, aut inibi de impressione dabitaretur, ut praefertur. Super quo, majoris partis Cardinalium tunc ibidem existentium decisioni stari, & tunc in Civitate Castellana, seu Urbevetana, seu Perusina, servato scripturae hujusmodi ordine, fieri debere, dummodo illa Ecclesiastico interdicto subjacta seu rebelles non fuerint, ut praefertur.

§. 3. Ac per fel. record. Alexandrum III. Licet de evitanda, & Gregorium X. in Lugdunen. Ubi periculum, & Ne Romani, incipientes, per Clementem V. Romanos Pontifices praedecessores nostros in Viennen. Conciliis circa electionem eandem haecenus editas constitutiones, & alias extravagantes in omnibus in eis contentis servari, & in suo robore permanere debere volumus, atque decernimus.

§. 4. Nos enim electionem alibi contra praesentium tenorem per eosdem Cardinales factam, nullam & irritam fore, ipsosque Cardinales ad aliam benedictionem Romani Pontificis, servata earundem praesentium litterarum forma, procedere debere, & per eos contra praemissa nullatenus dispensari posse etiam decernimus.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c. Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo vigesimo nono. Pridie Nonas Octobris, Pont. nostri Anno sexto.

Sequitur innovatio dictae Constitutionis.

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Licet variae constitutiones pro evitanda discordia in electione Romani Pontificis, etiam circa locum celebrandae ipsius electionis a nostris praedecessoribus salubriter sint editae, tamen sicut accepimus, si nos ab Alma Urbe aliquandiu absentaremur, & ante reditum nostrum ad ipsam Urbem nos per divinam voluntatem decedere contingeret, a nonnullis asseritur quod per constitutiones haecenus editas circa locum celebrandae electionis hujusmodi, non sit pro conditione hujus temporis ex omni parte satis provisum.

§. 1. Et id dudum cum versus Bononiam, &c. Resilium praetermittit, quia tota ipsa bulla praecedat.

§. 2. Et deinde cum nos iterum pro simili necessitate ad dictam Civitatem Bononiae conferre, & inibi cum praefato Carolo Imperatore ex Germania redeunte ad similem effectum convenire necesse fuisset, nos de simili eorumdem fratrum consilio litteras praedictas per alias nostras litteras innovavimus, prout in eisdem literis plenius continetur.

§. 3. Cum autem nos de proximo pro nonnullis nostris, & Sanctae Romanae Ecclesiae, ac orthodoxae, & Catholicae fidei, totiusque Reipublicae Christianae arduis negotiis, & ex urgentissimis causis ad Civitatem Viennam vel alium locum magis opportunum, minoris vel majoris ab Urbe distantiae, prout nobis convenire videbitur, non sine gravi nostrae, ac totius Curiae nostrae incommodo nos conferre, ac inibi cum charissimo in Christo filio nostro Francisco Francorum Rege Christianissimo convenire, & ad certum tempus a dicta Urbe nos abesse necesse esset.

§. 4. Nos propterea circa electionem Romani Pontificis

tificio in ventum decem nostri, Domino ita volente ante reditum nostrum ad eandem Urbem, pari modo ut debemus providere volentes, habita etiam super hoc cum ipsis fratribus matris de liberatione, & de simili eorundem consilio, & assensu priores litteras nostras predictas auctoritate Apostolica tenore presentium innovamus, ac plenum firmitatis robur obtinere, illasque nec non omnia, & singula in eis contenta, in eorum futuris decessibus nostris ante reditum nostrum ad eandem Urbem circa electionem futuri Romani Pontificis in omnibus & per omnia inviolabiliter observari debere, ac predictos Cardinales contra premissa nullatenus dispensari posse, nec non totum id, quidquid ab eisdem Cardinalibus, quavis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari, irritum, & inane decernimus.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c.
Dat. Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo tertio, Nonae Septembris, Pont. nostri Anno decimo.

Dar. P. A. 10.
die 3. Sept.

Publicatio. *Letta & publicata suis superscripta Innovatio Romana in Cancellaria Apostolica, die Martis nona Septembris, Anno, & Pontificatu quibus supra.*

XXVII. Inquisitorum haereticarum pravitate facultas procedendi adversus quoscumque etiam Regulares cujuscumque Ordinis, in causis haereticis. Indulgentiasque concedendi Confratribus Societatis Crucis signatorum, pro servitio Sanctae Inquisitionis.

Quoad primam partem hujus bullae attende const. § 1. Pii IV. Pasports, cum ampliatione Pauli V. in const. 26. Romanus. Et quoad secundam, vide const. 10. Pii V. Sacrosancta, cum ibi indicandis.

Edita A. D. 1530.

CLEMENS EPISCOPUS, &c.
Dilecto filio Paulo Butigalla, totius Ordinis Fratrum Praedicatorum Vicario generali, in Ferrariens. & Mutinens. Civitatibus & Diocesis haereticarum pravitate Inquisitori.

Martini Lutheri haereticus in quibusdam articulis distinguenda.

Um sicut ex relatione pro parte tua nobis facta, cum gravi nostrae mentis molestia innouit, in diversis Italiae partibus adeo pestifera haereticorum Lutheri, non tantum apud seculares personas, sed etiam Ecclesiasticas, & regulares, tam mendicantes, quam non mendicantes invaluerit, ut aliquando nonnulli ex eis suis sermonibus, & verbis, & (quod deterius est) publicis praedicationibus tali labe plerisque inficiant, & Christi fideles sub obedientia Sanctae Romanae Ecclesiae viventes, & praecipua ejusdem Ecclesiae servantes non leviter scandalizent, in haereseum augmentum, pusillorum scandalum, atque Catholicae fidei non mediocriter detrimentum.

Ne serpat nimis ut haereticus Artus.

§. 1. Nos attendentes Arrium unam modicam scintillam fuisse in Alexandria, sed quoniam non mox oppressus est, grande per totum Orbem incendium exfucitasse, ac cupientes huic veneno, haereticum nefarium, & labi pestiferum, quam supremis extingui affectibus anhelimus, omni salubri, quo possumus remedio occurrere, & ne hujusmodi morbus excreset ulterius, sed operante Domino passim evellatur, salubriter providere.

Inquisitores ergo procedat contra omnes etiam Regulares, cujuscumque Ordinis.

§. 2. Tibi, nec non omnibus, & singulis aliis dictae haereticarum pravitate Inquisitoribus ex Ordine Fratrum Praedicatorum, maxime Congregationis utriusque Lombardiae per universam Italiam constitutis, & deputatis, ac constituendis & deputandis, eorumque Vicariis, in virtute sanctae obedientiae, & in remissionem peccatorum vestrorum districtè praecipiendo mandamus, quatenus omnibus, & singulis etiam Carmelitarum, & aliorum Ordinum Mendicantium Religiosis, vel non Mendicantibus de hujusmodi peste distamatis, vel non Mendicantibus de hujusmodi peste distamatis, aut aliter suspectis, praecipueque tales errores in suis sermonibus, verbis, seu praedicationibus disseminantibus, per censuram

Eccl[esiasticam] appellatione postposita, super hujusmodi ac qualibet alia haereticorum silentium imponatis. Et postquam per vos, & Vicarios vestros, aut vestrum vel eorundem Vicariorum alios, seu aliquem, Praesidentes Monasteriorum, Conventuum, & aliorum locorum, ubi haereticorum hujusmodi vel errores seminati fuerint, aut inibi propius quorum praemoniti fuerint, nisi tales infra mensem a die admonitionis computandum debita provisione, remedia cum effectu adhibuerint, ac digna poenitentia castigaverint, de quibus admonenti fidei tenore teneantur: & si Praesidentes ipsi talia praedicarent, admonitionem Praesidentis vicinioris Conventus, vel loci respective facere sufficiat, contra hujusmodi exemptos usque ad sententiam definitivam, ad quam ferendam (si fuerit condemnatoria) cum consensu Ordinarii procedentis. Contra Carmelitas tamen confessim possitis etiam ad capturam dum praedicant populo, vel publice disputant erroneas conclusiones, adversus non exemptos verò de tali labe suspectos aut suspectos, veluti contra alios haereticos (proat jura disponunt) liberè inquiratis atque procedatis. Decernimus insuper ut vestros Vicarios, seu Commissarios instituere valeatis, viros vestra sententia providos, aptos, & idoneos, dummodo aetatis trigessimum annum attigerint. Vobis etiam ac Vicariis praefatis extrajudicialiter Lutheranos occultos, & non inquisitos per Ordinarium, seu alios Judices, ac alios quoscumque haereticos, fautores, credentes, defensores, & receptatores, non & à sancta fide apostatas, eosque qui contra inhibitionem Sedis Apostolicae tenuerunt vel legerunt libros Martini Lutheri vel aliorum, aut eidem sive eisdem quomodolibet adhaeruerunt (si ad cor reversi poenitentes id humiliter petierint) postquam haereseum, qua polluti, & infecti erant, abjuraverint, medio juramento promiserint de cetero ab hujusmodi haeresei poenitus abstinere, absolvendi, illisque pro praemissis poenitentiam injungendi salutarem, eosque ad gremium Sanctae Matris Ecclesiae restituendi & reducendi. Et cum clericis secularibus ac personis Religiosis cujuscumque ordinis, status, & conditionis, super quavis irregularitate, quam tam ex haeresei quam ex apostasia à fide, seu etiam ex eo quod censuris & poenis Ecclesiasticis, tam à jure quam ab homine quavis occasione vel causa latis, & promulgatis quomodolibet incurrerint, aut ligati, seu innodati divina celebrando contraxerint, ac etiam super irregularitatibus, quas clerici Crucisignati sententiis, censuris, & poenis à jure vel ab homine etiam quavis occasione vel causa latis, ligati seu irretiti, ac etiam ex eo quod in locis Ecclesiastico interdicto suppositis Missas, & alia divina officia (non tamen in contemptum clavium) celebraverint, incurrerint dispensandi.

§. 3. Et quis Inquisitores praefati in civitatibus seu aliis locis Societates seu Confraternitates ad extirpandum haeresei & capiendum haereticos (juxta concessionem à Romanis Pontificibus eis factam) instituunt, & in eis Confratres recipiunt, qui in eorum receptione votum in eorundem Inquisitorum seu Vicariorum manibus emittunt, ac voto se adstringunt, dum pro parte ipsorum Inquisitorum & Vicariorum ad capiendos ipsos haereticos requisiti fuerint, auxilium, consilium, & favorem praestare, ut eis tempore cujuscumque localis interdicti divinis interesse, & eis decedentibus eorum corpora Ecclesiastica sepulture (sine tamen funerali pompa) tradi possint, dummodo causam non dederint hujusmodi interdicto, nec eis id contigerit specialiter interdicti, ipsisque Crucisignatis per ipsos Inquisitores seu Vicarios, dum in eorum manibus votum haereticos ipsos persequendi emisserint, ut semel ex tunc, & in mortis articulo à reservatis, & in bulla Cenae Domini contentis casibus, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, aut propositum confitendi debito tempore per Ecclesiam statuto habuerint absolvi, ac indulgentia plenaria, & omnium peccatorum remissio hujusmodi concedi, eisque ut singulis diebus anni quinque altaria Ecclesiae (si tot ibi fuerint) aut unum loci in quo eos esse contigerit, Psalmum unum genibus flexis recitando, vel quinquies Orationem Dominicam, & toties Salutationem Angelicam in quolibet altari, indulgentias stationum Urbis consequi valeant, etiam

Crucesignati indulgentiam concedunt, &c. Quoad alia lationes etiam consuetudines Clem. 111. Quaeque

etiam concedendi, & elargiendi, auctoritate Apostolica tenore presentium licentiam & facultatem concedimus. Et nihilominus concessionem per Romanos Pontifices...

Episcopi & in pradi- favent.

§. 4. Mandantes omnibus & singulis venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, necnon dilectis filiis eorumdem Archiepiscoporum, & Episcoporum Vicariis, in spiritualibus generalibus, quatenus presentes literas & in eis contenta quaecumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte vestra, seu Vicariorum vestrorum predictorum, aut alicujus vestrum, sive illorum desuper fuerint requisiti...

quibuscum- in ob- antiis.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis ac dictorum Ordinum etiam juramento, & confirmatione Apostolica roboratis statutis, & consuetudinibus, necnon privilegio quod incipit, Sacer Ordo, per sel. rec. Sixtum Papam Quartum predecessorem nostrum Ordini Carmelitarum concessio, fortassisque post aliis communicato, & quibuscumque aliis privilegiis, & indultis Apostolicis illi ac quibuscumque aliis, etiam Mendicantium Ordinibus, etiam sub quibuscumque verborum formis, ac cum quibuscumque clausulis & decretis, concessis, approbatis, & innovatis, quibus omnibus (tenores illorum ac si de verbo ad verbum inserti forent, presentibus pro sufficienter expressis habentes) hac vice specialiter, & expresse derogamus, necnon quibuscumque exceptionibus, oppositionibus, & appellationibus, forsitan desuper faciendis & interponendis, quae adversus praemissa nullatenus suffragari posse volumus contrariis quibuscumque, aut si aliquibus communiter vel divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem.

Fides tran- sumptionum.

§. 6. Decernentes presentium transumptis, manu publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personae in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eandem prorsus fidem in judicio & extra adhibendam fore, quae eisdem presentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa.

Dat. P. An. 7. die 15. Jan.

Dat. Bononiae sub annulo Piscatoris, die 15. Januar. millesimo quingentesimo trigesimo, Pont. nostri Anno 7.

XXVIII. Coronatio Caroli V. Imperatoris, in Civitate Bononiae, Provinciae Lombardiae.

Ante ejusmodi Coronationem, hic idem Pontifex electionem de eodem Carolo in Regem Romanorum & Imperatorem per Electores Imperii factam approbaverat, una cum Coronatione ab Archiepiscopo Colonien. cum corona argentea in Aquigrano peracta, ut legi in alia ipsius bulla data die 16. Februarii, hoc eodem anno.

CLEMENS EPISCOPUS, Editio An. D. 1530.

Un proximo Februarii mense, celebri Cathedrae Petri die, cui dispartii quidem merito, partem potestate successimus, dilectus filius noster V. H. S. S. Joannis & Pauli Presbyter Cardinalis in Capella Palatii Civitatis nostrae Bononien. quod in praesentiarum habitamus, Missarum sacra nostro jussu esset peracturus, & priusquam ad ipsam Capellam accederemus, charissimum in Christo filium nostrum Carolum V. Imperatorem semper Augustum nostra ex auctoritate inunxisset, reliquaque caeremonias vetusto more circa id fieri solitas peregit.

Corolus V. de mandato huius Pontificis in Capella Palatii Civitatis Bononien. quod in praesentiarum habitamus, Missarum sacra nostro jussu esset peracturus, & priusquam ad ipsam Capellam accederemus, charissimum in Christo filium nostrum Carolum V. Imperatorem semper Augustum nostra ex auctoritate inunxisset, reliquaque caeremonias vetusto more circa id fieri solitas peregit.

§. 1. Nos qui postea iis caeremoniis, & unctione peractis, Capellam ingressi fuimus, infra ipsarum Missarum solemniam Regia, Imperatoriaque insignia eidem Carolo tradidimus, ejusque caput corona ferrea decoravimus.

Pontifex deinde Capellam ingressus, infra Missarum solemniam insignia Regia, Imperatoriaque tradidit, & coronam ferream coronavit.

§. 2. Ab hinc deinde triduum, in ipso scilicet die Mathiae Apostoli facta, qui primus dies natalis ipsi Carolo illuxit, cum aurea corona insignire volentes, ex Palatio per penile tabulatum ob hoc ipsum instructum ad Ecclesiam Sancti Petronii accessimus, pontificiam Missam celebraturi, & cum ipse Carolus Imperatoris omnibus perfunctus esset, quae ad ejusmodi caeremonias exiguntur. Primo videlicet ante aram ad hunc usum super tabulato erectam, in Canonicum Basilicae Principis Apostolorum de Urbe per nonnullos ejusdem Basilicae Canonicos, Bononiae tunc temporis degentes, & ibidem praesentes receptus, deinde Oratione una ad hanc celebritatem accommodata, in Ecclesia hujusmodi foribus per Praenestium, rursus altera intra ipsas fores, per Sabinen. Episcopos super caput Caroli alta voce prolatis, Idem Imperator ad quandam Capellam divertit, ubi cultu, & ornatu Diaconorum indutus, & inde ad Sedem pro eo paratam accedens, ibidemque ab Episcopo Ostiensis inunctus, ad conspectum nostrum venit. Hoc vero Missam prosequente, Evangelio Latino, Graecaque lingua nondum enuntiato, eadem quae nudius tertius Regia, Imperaliaque insignia Imperatori contulimus, annulum in primis ejus digito annulari imponentes, deinde enssem adversus fidei hostes vibrandum, ad ejus femur accing fecimus, deinde vero aurea corona ejus caput coronavimus, ac postmodum sceptrum peculiare Regibus ingne, ac globum totius Mundi imaginem representantem, in ejus manus tradidimus, & ad pacis osculum, qua Christus nascens, praedicans, moriens, resurgens, ac regnans Ecclesiam suam docuit, admisimus. Quibus ritibus peractis, illic in solium Imperiale dextero lateri nostro penitus contiguum sese recepit. Sacrificio deinde absoluto, & omnibus quae veteri ex instituto in hujusmodi coronatione fieri solent peractis, ad Palatium unde profecti eramus, equo insidentes regressi sumus.

Succesori altera die festi S. Matthei Apostoli, idem Pontifex praevius solitis caeremoniis, eadem in insignia ipsi Carolo contulit, & coronam auream eundem coronavit.

§. 3. Et ne animis curiosis ambigi posset, an corona ferrea, quae olim Modicen. vel in Ecclesia Mediolanen. & aurea, quae per Romanum Pontificem Romae in dicta Petri Basilica exhiberi fuit solita, jam utraque Bononiae ad supplices Imperatoris preces, & ex causis legitimis id suadentibus per nos exhibita, tantundem virium, & stabilitatis obtineat, ac si ambae statutis in locis more veteri traditae, susceptaeque fuissent, ut hic scrupulus ex animis evellatur, auctoritate Apostolica tenore presentium declaramus, & ad posteritatem transmitti volumus, omnia praemissa hoc tenore, hocque in loco gesta, perinde firma, valida, & inconcussa esse, & suum robur, & stabilitamentum obtinere, ac si illa ferrea coronatio, vel Modicae, vel Mediolani hac aurea vero Romae in dicta Basilica, servatis omnibus caeremoniis servari solitis, celebrata, factaque fuissent.

Qua omnia ritibus legitime & facta esse summa perinde ac si Romae, & Modicae, ac Mediolani respectuve acta essent, declaramus.

§. 4. Sicque per quoscumque Judices, & causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales interpretandum, judicandum, ac sententias promulgandas, adempta eis aliter interpretandi, judicandi, & sententiam promulgandi facultate, auctoritate, & tenore praedictis decernimus.

Et ita non aliter iudicari posse decernit.

§. 5. Supplentes ex certa scientia, ac Apostolicae potestatis plenitudine omnes & singulos defectus, tam juris quam facti, si qui forsitan intervenerint in eisdem.

Defectusque omnes supplet.

§. 6. Nos

De super re-
tentione Im-
perii & Re-
gni Neapoli-
tani, quoad
ipso Carol. V.
vixit dis-
pensat.

§. 6. Nos etiam cum eodem Carolo, cum quo alias fel. rec. Leo Papa X. secundum carnem frater patruelis, & prædecessor noster, ut Regnum Neapolitan. una cum Imperio retinere posset, per suas literas dispensavit, pro prioriori cautela, ut regnum ipsum Neapolitanum una cum Imperio quoad vixerit retinere liberè, & licitè valeat, quibusvis constitutionibus, ac literis, necnon statutis, & consuetudinibus Apostolicis, ac legibus imperialis, cæterisque contrariis nequaquam obstantibus, auctoritate, & tenore præmissis, de speciali dono gratiæ dispensamus.

Subditisque
obediunt jam
illi præfati
jubet.

§. 7. Quocirca omnibus Christi fidelibus, vassallis, & subditis præfati Imperii, cujuscumque conditionis existant, etiam Regali, aut Pontificali dignitate præfulgeant, in virtute sanctæ obedienciæ, & pro quanto gratiam nostram charam habent districte præcipiendo mandamus, quatenus præfato Carolo Imperatori, ut tenentur, efficaciter pareant, & intendant.

Sancitionem
penalem ap-
ponit.

§. 8. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, voluntatis, decreti, dispensationis, & mandati infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

D.P.A.7. die
1. Martii.

Dat. Bononiæ, Anno Incarnationis Dominicæ 1530. Kal. Martii, Pont. nostri Anno septimo.

XXIX.

Institutio Rotæ ad causas & lites cognoscendas, & decidendas, in Civitate Perusii, Provinciæ Hetruriæ, in Statu Ecclesiastico.

Studium generale ibidem instituit Clem. V. ut sup. in ejus const. 2. Super specialis.

Edita An.D.
1530.

CLEMENS PAPA VII.
Dilectis filiis Prioribus, & Communitati Civitatis nostræ Perusia, &c.

Civitatis Pe-
rusii præfati,
pro institutio-
ne Rotæ.

EXponi nobis nuper fecistis per dilectum filium Gulielmum Pontanum V.I.D. Oratorem vestrum, quod si officia Præturæ, suorumque Collateralium, necnon officium Judicis Appellationum, Barifelli Populi nuncupatum, istius nostræ Civitatis, cum eorum Jurisdictionibus, ac salariis, & emolumentis in nova officia quatuor Rotæ nuncupata, assensu, & auctoritate nostra in Civitate erigenda, & constituenda transferrentur, seu commutarentur, in non mediocri ejusdem Civitatis, ac Territorii commodum, facilioremque justitiæ, absque labis alicujus suspitione, administrationem cederet, prout in pluribus aliis Civitatibus, in quibus hujusmodi Rotæ Auditoria instituta fuerunt, idem contigisse experientia docuit.

Pontificis cõ-
silio & Rotæ
institutio.

§. 1. Nos igitur, qui Civitatem ipsam paterna charitate prosequimur, cupientes, ut in solida fide, & constantia erga nos, & Sedem Apostolicam, vos perseveretis, & justitia istic ministraretur, vestris in hac parte supplicationibus inclinatis, officia Præturæ, suorumque Collateralium, Officialium ac Judicatus Appellationum, seu Barifellatus, cum eorum jurisdictionibus, auctoritate Apostolica tenore præsentium extinguimus, & annullamus, eaque cum eorum, & cujusque ipsorum jurisdictionibus, & salariis, ac emolumentis solitis, & consuetis in dictum Auditorium Rotæ ibidem constituendæ, & non in alios usus convertenda, auctoritate prædicta transferimus, & commutamus, salvis, & reservatis Secretariorum taxis, & aliis retentionibus hætenus fieri solitis.

Facultatis
elargitio, de-
super consti-
tutiones for-
mandi.

§. 2. Dantes vobis facultatem, & auctoritatem, circa ipsius novi officii institutionem, capitula quot, & quæ decentia, opportuna, ac utilia videbuntur, cum præsentia tamen, & consensu præsentis, & pro tempore existentis venerabilis Patris Vicelegati, formandi, & componendi.

Justo obse-
vantia ca-
rum.

§. 3. Mandantes eidem Vicelegato, & aliis Officialibus, quovis nomine nuncupatis, ut ea, quæ in præmissis fuerint per vos, ut præferuntur, statuta, & ordinata, inviolabiliter observent, & faciant ab aliis observari.

§. 4. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Præturæ, & Capitaneatus constitutione, necnon statutis, & consuetudinibus dictæ Civitatis juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, cæterisque contrariis non obstantibus quibuscumque.

Derogatio
omnium

Dat. Bononiæ, sub annulo Piscatoris, die 13. Martii 1530. Pont. nostri Anno septimo.

D.P.A.7.
die 13. Martii

Filii Presbyterorum, ex fornicatione nati, beneficia Ecclesiastica per eorum patres obtenta, minimè obtinere possint.

XXX.

Ampliores dispositionem in hoc habes in Concil. Trident. sess. 25. c. 15. Et de materia illegitimarum notabo inf. ad const. 117. Pii V. Qua ordini.

CLEMENS PAPA VII.
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Edita An.D.
1530.

AD Canonum conditorem non est dubium pertinere, cum statuta à se, vel prædecessoribus suis, ad animarum Christi fidelium salutem edita, propter eorum abusum, qui successu temporum malitia hominum succrescente magis in dies dignoscitur obesse, quam prodesse animadvertit, ne ulterius obesse valeat, providere. Sanè postquam fel. rec. Alexander Papa III. prædecessor noster filios præsertim Sacerdotum in Ecclesiis paternis succedere prohibuerat, eaque nihilominus, media intercedente persona, filios ipsos habere disposuerat, cum passim Sacerdotes, ut Ecclesiis suis eorum filii potirentur satagentes, in Alexandri prædecessoris hujusmodi dispositione consilii Ecclesias suas, quas ad eorum pervenire filios constituebant, in favorem personarum quæ Ecclesias ipsas, etiam illarum possessione non habita, in ipsorum resignantium filios ex fornicatione genitos, illico mox resignare, ipsique filii Ecclesias ipsas, dispensatione super defectu natalium, quem ex dictis Sacerdotibus resignantibus geniti patiebantur, etiam patris nomine expresso, obtenta consequi hætenus consueverint, profecto perniciosum semper, & abominabile, ac in gravem divinæ Majestatis offensam tendere, videlicet quod ipsi Presbyteri eorum crimen, quod erat occultum, non sine turpitudine, ob inordinatum spuriorum filiorum amorem detegere non erubescerent.

Causa hujus
prohibiti.

§. 1. Judicavimus propterea quod ubi tempus, quod omnia palam facit, & præsentium ratio quid in futurum cavendum sit, admonet, merito admonemur, & ad tollendum hujusmodi abusum necessarium arbitrati sumus ejusdem Alexandri prædecessoris canonem corrigere potius, quam talia cum tanto hominum scandalo tolerare. Habita igitur super his cum venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus matura deliberatione, de eorum consilio, & unanimi consensu, auctoritate Apostolica, tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod de cætero filii Presbyterorum ex fornicatione nati Ecclesias Cathedralis, etiam Metropolitanas, ac Monasteria, quibus eorum patres præfuerunt, seu illa, & illas dignitates, etiam majores, & principales, personatus, administrationes, & officia, etiam curata, & electiva, & alia quæcumque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, secularia, & quorumvis Ordinum regularia, quæ Presbyteri, & clerici, ac religiosi eorum patres in titulum, vel commendam, aut administrationem, ad tempus seu in perpetuum aliquando obtinuerunt, nullo unquam tempore quoquo modo obtinere possint, nec cum eis super hoc dispensare intendimus. Et si quas dispensationes per nos concedi contigerit, tanquam per præoccupationem, & contra mentem nostram concessas, eis nullatenus suffragari, talesque dispensationes nostris volumus exultare temporibus, & quod nobis licere non patimur, nostris successoribus indicamus.

Prohibiti
qua in re.

§. 2. Non obstantibus præfati Alexandri prædecessoris, & aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Derogatio
transumptum.

§. 3. Volumus autem quod præsentium transumptis manu

Fides transumptum.

manu alicujus notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Prælati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis; ea prorsus fides adhibeat, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo, &c.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini milleesimo quingentesimo vigesimo, tertio Nonas Junii, Pontific. nostri Anno septimo.

XXI.

Approbatio gratiarum, & privilegiorum Ordinis Fratrum ac Monialium B. Mariæ de monte Carmelo, & concessio quorumcumque aliorum indulgentiarum, omnibus aliis Ordinibus concessorum, & concedendorum. Et indulgentiarum largitio pro Confratribus utriusque sexus Confraternitatum institutarum in loco d. Ordinis.

De hoc Ordine plene dixi sup. ad const. 8. Honor. III ibi videas. Confraternitatum autem ejuſmodi indulgentias reformavit postremò Paulus V. in sua const. mox edenda, jam firmata, sub die 30. Octobris 1606.

CLEMENS EPISCOPUS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

EX clementi Sedis Apostolicæ provisione, necnon personarum Deo devotarum sub Religionis jugo, & regulari castimonia Domino Militantium, pia devotione provenire dignoscitur, ut Rom. Pont. quandoque per prædecesores suos Rom. Pont. pro personarum earundem, ac illarum locorum felici successu, & quiete, ac Christi fidelium piis operibus vacantium animarum salute concessa approbet, & innovet, ac innovata communitat, & alia de novo concedat, prout in Domino conspicit salubriter expedire.

§. 1. Sane pro parte dilectorum filiorum Nicolai Audet Generalis, ac Provinciarum, & Priorum domorum Ordinis B. Mariæ Virginis de monte Carmelo, necnon Confratrum utriusque sexus Confraternitatum in Ecclesiis domorum ejuſdem Ordinis institutarum, nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias fel. recor. Joannes XXII. & Alexander V. Rom. Pont. prædecessores nostri, universis, & singulis Christi fidelibus, qui Confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, seu Confratrum Confraternitatum hujusmodi numero adscribi, ipsiusque Ordinis statuta observare, ac habitum dicti Ordinis deferre, seque Fratres, & Sorores dicti Ordinis appellare, ita quod si mulier virgo castitatem, vidua verò continentiam, conjugata tamen matrimonii jura prout sancta Ecclesia præcipit, tempore eorum ingressus inviolabiliter servare velle promitterent, & observarent, tertiam partem suorum peccatorum in Domino relaxarunt, ac ipsa gloriosissima Dei Genitrix semper Virgo MARIA, ipsorum Confratrum seu Religiosorum, ac Sororum animas post eorum transitum, suis intercessionibus continuis, piis suffragiis, & speciali protectione adjuvabit. Quodque Confratres ipsi gratiarum earundem prædecessorum participes fieri volentes, horas canonicas, juxta formam ab Alberto Patriarcha dicto Ordini concessam, & ordinatam recitare. Ignari verò literarum, diebus quibus sancta Ecclesia jejūnare præcipit, jejūnare, necnon quarta Feria & Sabbato toto tempore vitæ eorum, præterquam die qua aliquam ex Feriis prædictis Nativitatem Domini nostri Jesu Christi occurrere contigerit, à carnibus abstinere deberent.

§. 2. Ac etiam nonnulli alii Rom. Pont. etiam prædecessores nostri, quamplura, & diversa privilegia, immunitates, exemptiones, præsertim quartam funeralium Presbyteris sæcularibus non solvendi, ac indulta, indulgentias & peccatorum remissiones, ac gratias dicto Ordini, illiusque Fratribus, Monialibus, Sororibus, & utriusque sexus personis, ac Monasteriis Monialium, & domibus Sororum, eorumque Ecclesiis, & locis quibuscumque

etiam per modum extensionis, seu excommunicationis, ac alias concesserunt, prout in diversis eorundem prædecessorum literis desuper confectis dicitur plenius contineri.

§. 3. Quare pro parte Generalis, Provinciarum, Priorum, utriusque sexus Confratrum prædictorum, assensum, utriusque sexus fidelium devotione, domus Fratrum, & Sororem, & Monasteria hujusmodi non modica reparatione indigere, & propterea fideles ipsos ad temporalia bona pro hujusmodi reparatione concedenda, spiritualibus donis, & gratis invitare oportere, ac ad id inducere necesse fore, nobis fuit humiliter supplicatum, ut privilegia, indulta, immunitates, exemptiones, & gratias, ac alia prædicta approbare, & innovare, & inviolabiliter observari mandare, illaque pro potiori cautela de novo concedere de benignitate Apostolica dignemur.

§. 4. Nos igitur dicti Ordinis, quem præ cæteris in visceribus gerimus charitatis, prosperum, & tranquillum statum, ac animarum salutem paterno zelantes affectu, hujusmodi supplicationibus inclinati, Joannis, & Alexandri, ac aliorum prædecessorum literas, ac per eosdem prædecessores omnia, & singula privilegia, immunitates, exemptiones, etiam non solvendi quartam funeralium Presbyteris sæcularibus (quoad Fratres domorum in possessione quartam ipsam non solvendi existentes dumtaxat) ac indulta, indulgentias, citra plenarias, peccatorum remissiones & gratias, Ordini, & illius Fratribus, monialibus, Sororibus, & utriusque sexus Confratribus, & personis, domibus, Monasteriis, Ecclesiis, & locis quibuscumque, etiam per modum extensionis, seu communicationis, & alias quomodolibet, etiam per nos, & Sedem Apostolicam concessa, quorum omnium tenores præsentibus expressis, & insertis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innovamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inviolabiliter observari debere.

§. 5. Ipsosque Fratres, Moniales, Sorores, Personas, Monasteria, domus, & Ecclesias, & alia loca hujusmodi, omnibus, & singulis privilegiis, immunitatibus, exemptionibus, indultis, indulgentiis (citra tamen plenarias) peccatorum remissionibus, & gratis quibuscumque Congregationibus dicti, & aliorum Ordinum, etiam Mendicantium, Fratribus, & personis, ac Confraternitatibus suæ professioni non contrariis, aliisque Ordinibus quibuscumque; etiã non Mendicantium, quomodolibet concessis, & concessendis in genere, uti frui, & gaudere possint, atque debere in omnibus, & per omnia, perinde ac si eis concessa fuissent decernimus.

§. 6. Necnon potiori pro cautela ea omnia etiam de novo concedimus.

§. 7. Ipsiusque Ordinis Fratres ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis penitus eximimus, & sub nostra, ac dictæ Sedis protectione suscipimus, ac eidem Inquisitoribus sub excommunicationis lætæ sententiæ, & officiorum suorum privationis pœnis districte inhibemus, ne de dictis Fratribus etiam ratione criminis hæresis quoquo modo se intromittere præsumant. Decernentes irritum, & inane, quicquid per eos scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 8. Omnibusque & singulis utriusque sexus Confratribus, & cuilibet eorum, aliquem presbyterum idoneum sæcularem, vel cujusvis Ordinis etiam Mendicantium, & de Observantia regularem, in suum possint eligere confessorum, qui vita eis comite, eos & eorum quemlibet à quibusvis etiam majoris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure, vel ab homine, quavis occasione, vel causa pro tempore latis, & quibusvis etiam pro tempore irretiti fuerint, etiam si illorum absolutio Sedi prædictæ specialiter, vel generaliter (præterquam per literas in Cœna Domini legi solitas) reservata foret, ac quorumcumque votorum, & juramentorum, necnon Ecclesiæ præceptorum transgressionibus, perjuriarum, simoniæ, homicidii mentalis, vel casualis reatibus, manuum violentarum in qualvis personas Ecclesiasticas, non tamen Episcopos, vel eorum Superiores de præterito injectionibus, jejuniarum, horarum canonicarum, divinatorum officiorum, ac penitentiarum injunctarum, in toto vel in parte omissionibus, omnibusque aliis eorum peccatis, criminibus, excessibus

Suppl. ad hunc Ordo pro confirmatione & observari mandatur.

Hic ideo Pont. illa innovat, & observari mandatur. Tu vide notata sup. in rub. infra in hujusmodi.

Privilegia quibusdamque aliorum Ordinum: ut tria sunt.

Et de novo concedit.

Fratres eximuntur à jurisdictione Inquisitorum. Hac revocavit. Pons IV. in consil. 51. ibi not.

Confratribus autem dat facultatem eligendi Confessores qui eos absolvant, &c. Hoc intellige juxta consil. 115. Clem. VIII. Quod cumque.

Exponitur supra quod in. XXII. Alex. V. indulgentias concessit, & observari mandatur. Tu vide notata sup. in rub. infra in hujusmodi.

Quodque alii Rom. Pont. prædecessores nostri, quamplura, & diversa privilegia, immunitates, exemptiones, præsertim quartam funeralium Presbyteris sæcularibus non solvendi, ac indulta, indulgentias & peccatorum remissiones, ac gratias dicto Ordini, illiusque Fratribus, Monialibus, Sororibus, & utriusque sexus personis, ac Monasteriis Monialium, & domibus Sororum, eorumque Ecclesiis, & locis quibuscumque

excessibus, & delictis, quantumcumque gravibus, & enormibus, etiam talibus propter quæ Sedes prædicta merito consulenda foret, in casibus dictæ Sedi qualitercumque reservatis (exceptis contentis in dictis literis Cænz Domini) semel in vita, & in mortis articulo; de aliis vero dictæ Sedi non reservatis casibus toties quoties opportunum fuerit, eorum confessionibus diligenter auditis absolvere, illisque pro commissis penitentiam salutarem injungere: Vota vero visitationis quæcumque ultra marina (Liminum beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de Urbe, ac Sancti Jacobi in Compostella, necnon religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, & juramenta quæcumque sine tertii præjudicio relaxare, ac omnium eorum peccatorum semel in vita, & in mortis articulo, ut præfertur, etiam si tunc non subsequatur, plenariam remissionem, & absolutionem, auctoritate Apostolica impendere possit.

*Vendique al-
tari portatili
in quo cele-
bratur etiam
tempore inter-
dicti. Circa
obstantiam
interdicti, ut
in l. c. 11.*

§. 9. Liceatque omnibus, & singulis utriusque sexus confratribus prædictis, & cuilibet eorum, habere altare portatile cum debitis reverentia, & honore, super quo, in locis ad hoc congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & quavis etiam Apostolica auctoritate interdictis, seu tempore cessationis à divinis, dummodo causam non dederint hujusmodi interdicto, seu cessationi, & per eos non stet quominus pareatur Apostolico interdicto, etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, seu circa meridiem, cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit, in eorum præsentia, clausis januis, excommunicatis, & interdictis exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce missas, & alia divina officia per sacerdotes sæculares, vel regulares hujusmodi celebrare, ac quocumque tempore Eucharistian, & alia sacramenta Ecclesiastica, à quocumque maluerint Presbytero idoneo, & ubicumque sine rectoris Parochialis Ecclesiæ præjudicio, recipere, & administrare liberè, & licitè valeant. Et si contingat eos, vel eorum aliquem tempore interdicti hujusmodi ab humanis decedere, corpora eorum Ecclesiastica cum aliqua honesta tamen funerali pompa tradi possint sepulturæ.

*Sequitur et-
iam Ecclesi-
am hujus-*

§. 10. Quodque singulis quadragesimalibus, & aliis cujuslibet anni temporibus, & diebus Stationum Basilicarum, & Ecclesiarum Almæ Urbis Romæ, extra illius muros, unam vel duas Ecclesias, aut unum, duo, vel plura altaria in partibus illis, ubi eos, seu eorum aliquem residerent, seu quò declinare contingerit, quas, vel quæ ipsi, vel quilibet eorum duxerint eligendas, vel eligenda, devotè visitant, tot, & singulas, ac similes indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequentur si singulis diebus eadem singulas dictæ Urbis, & extra eam Ecclesias pro stationibus hujusmodi deputatas personaliter visitarent.

*Indulgentias
concedat om-
nibus et em-
as d. c. 11.
E. p. p. p.
C. c. c. c.
C. c. c. c.
C. c. c. c.
C. c. c. c.
C. c. c. c.
C. c. c. c.
C. c. c. c.*

§. 11. Insuper etiam omnibus utriusque sexus Christi fidelibus, qui pro monasteriorum, & domorum reparatione, ac fratrum hujusmodi sustentatione manus porrexerint, adjutores, supradictas indulgentias consequi possint, & consequantur. Omnibus verò, & singulis aliis Christi fidelibus utriusque sexus, qui dictum Ordinem, illiusque domos & monasteria, fratres, sorores, moniales hujusmodi suis elemosynis, & subsidiis pro tempore juverint, & mantenerint, ut ipsi, & quilibet eorum omnium precum, suffragiorum, elemosynarum, jejuniorum, orationum, Missarum, horarum canonicarum, disciplinarum, peregrinationum, & cæterorum spiritualium bonorum, quæ pro tempore in universali sacrosancta Ecclesia militante fiunt, in perpetuum participes fiant, & omnibus ejus meritis gaudeant, ac omnibus aliis, qui gratis eorundem confratrum gaudere voluerint, aliquam elemosynam, sive charitatem, prout eis ac præsentibus confraternitatum hujusmodi visum fuerit, dando, & largiendo, gratiarum hujusmodi participes fiant, indulgemus.

*Confrat-
ritatibus*

§. 12. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate roboratis, necnon privilegiis, & indultis, & literis Apostolicis per quoscumque Rom.

Pont. Prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, & cum quibusvis irritativis, annullativis, cassativis, revocativis, modificativis, præservativis, exceptivis, restitutivis, declarativis, mentis attestativis, ac derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet, etiam pluries concessis, & confirmatis, & innovatis, quibus omnibus etiam pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quævis alia expressio habenda, aut exquisita forma servanda foret, & in eis caveatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illorumque omnium, necnon quarumcumque etiam in forma brevis literarum, occasione præmissarum quomodolibet confectarum, & quorumcumque in eis contentorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, necnon modis, & formas ad id servantes, pro individuo servatis habentes hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permanentibus, harum serie specialiter, & expresse derogamus, necnon omnibus illis quæ præfati prædecessores in eorum literis voluerunt non obstare, cæterisque contrariis quibuscumque.

§. 13. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicujus publici Notarii subscriptis, & sigillo alicujus personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in judicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c.
Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Domini millesimo quingentesimo trigésimo, Pridie Idus Augusti, Pontificatus nostri Anno sexto.

Facultas Militum, & Fratrum Militiæ S. Jacobi de Spatha, testandi, ac de eorum bonis disponendi.

Hanc facultatem revocavit Pius V. in ejus const. 73. Sacrosanctum: sed Greg. XIII. eam reintegravit infra in ejus const. 30. Romani. Et de hac Militiæ, & ejus privilegiis notavi sup. ad const. 1. Adriani VI. Dum intra.

CLEMENS EPISCOPUS,
Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

EX Apostolicæ benignitatis officio, cunctorum fidelium, præsertim sub Religionis habitu militantium, circa dispositionem bonorum, quæ viventes possident, honestis desideriis quantum cum Domino possumus libenter annuimus.

§. 1. Savè charissimus in Christo filius Carolus Romanorum Imperator semper Augustus, qui etiam Castellæ & Legionis, ac Aragoniæ Rex, & Militiæ Sancti Jacobi de Spatha sub Regula S. Augustini Canonicorum Regularium perpetuus administrator, in spiritualibus, & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existit, suo ac dictorum filiorum de Veles Conchenis Diocesis, & S. Marci Legionis Prioratum Priorum, necnon Fratrum ejusdem Militiæ nomine, nobis nuper exposuit, quod licet illius statuta, & stabilimenta dictæ Militiæ, ac illi concessa privilegia, & indulta Apostolica, Præceptores, & Fratres Milites ejusdem Militiæ, de bonis sibi à Deo collatis, ac propria cujuslibet ipsorum industria, tam ex Præceptoriis, quam ex Parochialibus Ecclesiis, Capellanis, & aliis beneficiis ipsius Militiæ acquisitis, certis modo, & forma in illis expressis, de licentia Magistri ejusdem Militiæ, sive suorum Superiorum, testi, & de illis disponere possint.

§. 2. Tamen cum Fratres clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes dictæ Militiæ, forsitan in ipsis statutis, & stabilimentis, ac privilegiis, & indultis expresse non nominentur, igitur Fratres clerici

de ser-
uore d.
vita Ad-
vocate
viam ob-
viam em-
viam de cor-
viam dispo-
viam a Sede
viam gaudendi.

clerici non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes, dubitantes se eisdem statutis, & stabilimentis, ac privilegiis, & indultis gaudere posse, in Capitulo generali præfate Militiæ in Oppido Vassifoleti Palentinæ Diocesis novissime celebrato, eidem Carolo Imperatori, & Administratori tunc in Imperatorem electo humiliter supplicarunt, ut liceret à Sede Apostolica licentiam, & facultatem de bonis sibi à Deo collatis, & sua industria acquisitis testandi impetrare, & præfatus Carolus Imperator Administrator habita desuper cum Prioribus dictæ Militiæ, ac aliis ejusdem Consiliariis matura deliberatione, eisdem Fratribus clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus, sub conditionibus ac modo, & forma infra scriptis à dicta Sede Apostolica facultatem testandi hujusmodi petendi, & obtinendi facultatem concessit.

in d. Caro-
pro eis d.
advocatum
viam Pauli.

§. 3. Quare dictus Carolus Imperator suo ac Priorum, & Fratrum Militiæ hujusmodi nominibus prædictorum nobis humiliter supplicavit, ut eisdem Fratribus clericis non conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus, de bonis suis, ut præfertur, testandi licentiam concedere, ac alias in præmissis opportune providere, de benignitate Apostolica dignaremur.

de modo pbe-
viam d.
viam Priorum
viam de v.
viam S. Martini
viam d. h.
viam præ-

§. 4. Nos igitur Priores, & Fratres, clericos non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes, præfatos, ac eorum singulos à quibusvis excommunicationis, &c. hujusmodi supplicationibus inclinati, de Veles, & Sancti Marci Prioratum prædictorum Prioribus nunc, & pro tempore existentibus, & cælibet eorum, ut de consilio alicujus ex antiquis Monasterii in quo dicti Fratres clericos non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes professionem emisissent, eisdem Fratribus clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus, licentiam, & facultatem, ut de quibuscumque bonis per eos tam ratione Prioratum aliorumque beneficiorum quorumcumque, pariterque secularium, aut aliorum quam dictæ Militiæ Ordinum, quam alias undecumque sua industria licite acquisitis testandi, & de illis disponendi, sic tamen quod quilibet ex eisdem Fratribus non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus, univerforum bonorum, jurium, & pertinentiarum suarum singulis annis alteri de Veles, & Sancti Marci Prioribus pro tempore existentibus inventarium dare teneantur. Necnon quod licentia hujusmodi testandi per eosdem Priores concedenda, per triennium, & non ultra duret; quo elapso ipsi Fratres clericos non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes, licentiam hujusmodi de novo repetere singulis trienniis teneantur. Et si ex negligentia, seu malitia Fratres ipsi clericos non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes, inventarium bonorum suorum, ut præfertur, dictis Prioribus dare neglexerint aut recusaverint, licentia hujusmodi per eos obtenta, ac inde sequuta nullius sint roboris vel momenti, neque in aliquo suffragentur: quodque dictis Fratribus clericis non Conventualibus, seu pro Conventualibus non deservientibus obtenta licentia hujusmodi in omnibus, & per omnia succedere debeat, prout hæcenus succedere consuevit. Et quod ipsi Fratres clericos non Conventuales, seu pro Conventualibus non deservientes, (licentia hujusmodi per eos obtenta) in suis testamentis, codicillis, seu ultimis voluntatibus à quibusvis dispositionibus per eos de bonis suis pro tempore factis, & conditis, ac faciendis, & condendis, quintam partem omnium, & singulorum bonorum, jurium, & actionum suarum (deductis debitis, & oneribus, Conventui Monasterii in quo professionem fecerint) reliquas vero partes bonorum hujusmodi quibusvis personis sibi gratis, & acceptis, non tamen filiis, seu nepotibus ex damnato coitu procreatis, neque adulteris, sive inhonestis, aut quatum conversatio à jure sit eis prohibita mulieribus, relinquere possint, & valeant, concedendi, & largiendi plenam, & liberam auctoritatem Apostolico tenore præsentium, cum ad hoc præfati Caroli Imperatoris, & Administratoris expressus accedat assensus, auctoritatem, & facultatem concedimus.

§. 5. Decernentes, præfatos Priores Fratribus pro

Bullar. Mag. Tom. I.

Conventualibus, tam de Veles, & Sancti Marci hujusmodi, quam Sancti Jacobi de Spatha Hispaniæ, & Sancti B. MARCI de Tudia, ac de Villar, de Donas, & Sancti Monii de Vega, ac aliorum conventuum dictæ Militiæ, sive præsentibus, & residentibus, sive absentibus, licentiam hujusmodi concedere nullo modo posse, & sic per quoscumque Judices, &c.

Limine d. fionibus.

§. 6. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Militiæ juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, stabilimentis, usibus, & naturis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Delegatio ratorum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo primo, decimo octavo Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno nono.

D.P.A.9. d. 15. Dec.

Annatæ de beneficiis, vel pensionibus Ecclesiasticis annuum valorem 24. ducatorum non excedentibus, non debentur R. Camera Apostolicæ.

XXXIII.

De materia Annatarum, & Quindenniorum plenè notabo infra in Sixti V. const. 33. Camera, ubi etiam hæc bulla declaratur.

CLEMENS EPISCOPVS,

Edita ad D. 1552.

Motu proprio, &c.

Cum sicut nobis innotuit, licet ratione fructuum beneficiorum Ecclesiasticorum valorem annuum viginti quatuor ducatorum auri de auro communi estimatione non excedentium annatæ Camera Apostolicæ non debeantur, nec solvi aut exigi consueverint, & minus ratione pensionum quantitatem viginti quatuor ducatorum auri similium non excedentium, annatæ aliquæ retroactis temporibus exactæ aut solutæ fuerunt, nihilominus à certo tempore citra, Præsidentes dictæ Camera, & alii officiales Romanæ Curie ad quos exactio annatarum pertinet, sub prætextu quod in provisionibus, & aliis dispositionibus beneficiorum Ecclesiasticorum eorum, super quorum fructibus, &c. valorem viginti quatuor ducatorum excedentibus aliquæ pensiones annuæ, cujuscumque etiam minoris quantitatis viginti quatuor ducatorum reservatæ existunt, illorum medietas deduci, ac defalcari consueverint, annatas ex pensionibus quantitatem octo ducatorum excedentibus, & viginti quatuor non excedentibus aut attingentibus, de facto exegerint, & exigunt.

Causa hujus consuetudinis.

§. 1. Nos qui unicuique in justitia debitores sumus, super iis congruis remediis providere volentes, ac ratione pensionum, quarum quantitas viginti quatuor ducatorum auri de Camera non excedit, nullas annatas Camera aut Officialibus prædictis deberi declarantes, ex certa nostra scientia, & deliberatione statuimus quod de cætero de quibusvis pensionibus quantitatem viginti quatuor ducatorum hujusmodi non excedentibus, nulla annata quovis prætextu exigatur, nec per illos quibus pensiones ipsæ resignatæ fuerint solvatur, neque solvi debeat, sic tamen quod in pensionibus, & aliis dispositionibus beneficiorum super quorum fructibus similes pensiones annuæ minoris quantitatis viginti quatuor ducatorum, & quantitatem viginti quatuor ducatorum similium non excedentes resignatæ fuerint, ex talibus pensionibus nihil deduci debeat.

Declaratio de qua in rub.

§. 2. Districtius inhibentes Camera Præsidentibus, ac aliis Officialibus prædictis sub excommunicationis, & à perceptione emolumentorum officiorum suorum ad nostrum, & Apostolicæ Sedis beneplacitum suspensionis in eorum singulos late sententiæ pœnis, ne de cætero ratione hujusmodi pensionum quantitatem viginti quatuor ducatorum non excedentium, aliquas annatas quovis prætextu exigere, seu quominus literæ resignationis illarum expediantur impedire, vel differre quoquo modo præsumant, aliouquin literas ipsas tam per Cancellariam,

Pena consuetudinis.

M M m quàm

quam per Cancellariam Apostolicam per eos ad quos literarum expedire pertinet, absque manu illorum appositione liberè expediri posse decernimus, ac ad id eis liberam facultatem concedimus.

Classula de rogatoria.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinariis Apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Iussu publ.

§. 4. Volumus autem quod præsens mandatum ad hoc quod ad plenam, & indubitam notitiam deveniat, in Cancellaria Apostolica more solito publicetur, & in quinterno Cancellariæ ad perpetuam rei memoriam describi debeat.

Papa subscr.

Placet, & ita Motu proprio mandamus.

P.N.P. A.9.

d. 130 Janu.

Lectum & publicatum fuit superscriptum mandatum Roma in Cancellaria Apostolica, Anno incarnationis Dominice millesimo quingentesimo trigesimo secundo, die vero Martis trigesima mensis Ianuarii, Pontificatus D. D. Clementis divina providentia Papa VII. Anno nono.

XXXIV. De Officio Vicecancellariatus Papæ, cum annexione curæ, & tit. SS. Laurentii, & Damasi de Urbe.

Hoc officium antiquissimum est, ut liquet ex lectura bullæ 3. Martii V. in Apostolica, sup. & ei sunt annexa multa officia, ut ibidem. Alia autem de materia Cancellaria, ultra ea quæ sunt in d. bulla Martii V. habes inf. in const. 54. Pii IV. Diversi, ac Pii V. const. 84. In eorum. Et alia const. 90. Romani

Elita A.D.

1538.

et ordinem

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Collatio Vicecancellariatus de qua in rub.

Est ad singula Romanæ Ecclesiæ officia, & administrationes pro illorum, & ejusdem Ecclesiæ, ac Romanæ Curie, illiusque Curialium, & Officialium felici, tranquillo, & prospero successu ac decore, intendere ex commisso nobis Pastoralis officio tenemur, ad Vicecancellariatus tamen officium oculum nostrum, & pro tempore existentis Romani Pontificis dexterum nostræ circumspeditionis intuitum propensiori cura, & studio nos providere debere convenire arbitramur, ut illius regimini minister idoneus, per cujus solertiam felicibus dante Domino proficiat incrementis, deputetur, & pro tempore deputatus Ecclesiæ titulo, & honore condigno decoretur, ipsumque officium cum decencia, & tranquillitate, ac Curialium, & Officialium eorundem commoditate, & utilitate exerceatur, & quæ illius perturbationem quoquo modo adducere possent, de medio submoveantur.

§. 1. Sane Ecclesia S. Laurentii in Damaso de Urbe, quæ tituli presbyteri Cardinalis existit, & cui præsedebat bonæ memoriæ Pompeius tit. S. Laurentii in Damaso presbyter Cardinalis ejusdem Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarius dum viveret, per obitum ejusdem Pompeii Cardinalis, & Vicecancellarii, qui extra Romanam Curiam debitum naturæ persolvit vacantibus, Nos considerantes ipsius officii dignitatem, excellentiam, & auctoritatem, & quod illud à memoria hominum citra per Vicecancellarium temporalem erectum, & gubernatum non extitit, sed semper Vicecancellarium perpetuum habuit, ac quod pro tanti officii regimine, & exercitio, & ne incommoda, quæ ex rerum à suo solito, & destinato cursu mutatione evenire solent, proveniant, decens, & plurimum commodum fore dignoscitur, ut dicta Ecclesia S. Laurentii cum illius palatio seu domo, & membris in ejusdem Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarium pro tempore assumptum, pro ejus proprio titulo seu propria denominatione concedatur, & assignetur, habita super his cum venerabilibus fratribus nostris dictæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus deliberatione matura, cum maxime expediat nobis talem in Vicecancellarium nostrum, &

Apostolicæ Sedis assumere, de quo confidere quam maxime possimus, & nullum alium Cardinalem, de quo magis confidere possimus, quam dilectum filium Hippolytum S. Prædixi Diaconum Cardinalem de Medicis nuncupatum secundum carnem nepotem nostrum habeamus, ac sperem in Domino geramus, quod idem Hippolytus Cardinalis, cujus personam ingenii claritate, singulari providentia, eximia probitate, aliisque multiplicium virtutum donis, ac gratiarum muneribus illarum largitor decoravit Altissimus, gratia sibi assistente divina, per ejus circumspeditionem, industriam, & studium fructuosum, ac innatam benignitatem, tam Ecclesiam S. Laurentii, quam officium hujusmodi summa cum providentia, & fidelitate, ac exacta diligentia salubriter regere, & fideliter gubernare studebit, de ipsorum fratrum consilio ad honorem, & gloriam dictæ Romanæ Ecclesiæ, necnon Ecclesiæ S. Laurentii, & officii hujusmodi prosperum regimen, & salubrem directionem, Ecclesiam S. Laurentii cum illius palatio, domibus, membris, jurisdictionibus, collationibus, ac aliis dispositionibus beneficiorum Ecclesiasticorum, ac juribus, & pertinentiis suis universis, necnon Vicecancellariatus officium hujusmodi, sive ut præmittitur, sive aliis quovis modo, quem præsentibus haberi volumus pro expresso, aut ex alterius cujuscumque persona vacaret, similiter cum omnibus, & singulis ipsius officii honoribus, oneribus, privilegiis, facultatibus, prærogativis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, juribus, obventionibus, & emolumentis debitis, & consuetis, eidem Hippolyto Cardinali auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus, & assignamus, ipsumque Hippolytum Cardinalem eidem Ecclesiæ S. Laurentii, in Diaconum Cardinalem præficimus, ac in dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarium assumimus, creamus, constituimus, & deputamus. Sibi que curam, regimen, & administrationem Ecclesiæ S. Laurentii in spiritualibus, & temporalibus, necnon officii hujusmodi, cujus ratione ab ipso Hippolyto Cardinali fidelitatis debita solitum recipiemus juramentum, & quod etiam per Regentem, & alios Ministros, prout alii præfatæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarii, qui pro tempore fuerunt, facere consueverunt, etiam facere, & exercere posse volumus, liberum exercitium plenarie committimus, ac eidem auctoritate, ac tenore statuimus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus Ecclesia ipsa S. Laurentii dictæ Romanæ Ecclesiæ Episcopo aut presbytero seu Diacono Cardinali, cui officium ipsum vacans concedi contigerit, pro Ecclesiæ titulo, seu pro ejus denominatione eo ipso absque alio jure vel hominis ministerio dicta auctoritate concessa, & assignata, & ipse eidem Ecclesiæ S. Laurentii præfectus sit, & esse censetur; ita quod liceat eidem Hippolyto, & pro tempore ad dictum Vicecancellariatus officium assumpto, per se vel alium seu alios Ecclesiæ S. Laurentii, ac Palatii, seu domus membrorum, jurisdictionum, jurium, & pertinentiarum prædictarum, corporalem possessionem propria auctoritate liberè apprehendere, & retinere, illamque regere, & gubernare, & alia facere, & exercere quæ Presbyteri seu Diaconi Cardinales qui illi pro tempore præfuerunt, facere poterunt, & debuerunt.

§. 2. Ipseque Hippolyto Cardinali, & Vicecancellario, ut omnibus, & singulis privilegiis, prærogativis, facultatibus, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, indultis, concessionibus, & gratiis, nobis dum in minoribus constituti illud obtineremus, & cuicumque alteri dictæ Romanæ Ecclesiæ Vicecancellario, ratione officii Vicecancellariatus hujusmodi, aut nostræ vel illius personæ intuitu, & aliis quomodolibet, tam in genere quam in specie concessis, quorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter ac de verbo ad verbum insertos habemus, & quicumque alius ejusdem Romanæ Ecclesiæ Vicecancellarius utebatur, potestatur, & gaudebat, ac uti, potiri, & gaudere poterat, uti, potiri, & gaudere liberè, & licitè valeat, indulgemus.

§. 3. Quocirca eidem Hippolyto Cardinali per Apostolica scripta mandamus, quatenus impositum sibi onus regiminis, & administrationis Ecclesiæ Sancti Laurentii, ac officii Vicecancellariatus hujusmodi prompta devotione

Cum omnibus privilegiis, facultatibus, & consuetudinibus.

Hoc actus ad fideliem officii administrationem.

devotione suscipiens, curam, regimen, & administratio- nem Ecclesie S. Laurentii, ac officium hujusmodi juxta datam sibi à Domino Providentiam, sic exercere studeat sollicitè, fideliter, & prudenter, quod Ecclesia, & officium prædicta gubernatori provide, & fructuoso administra- tori gaudeant se commissa, & optati fructus, quos speramus, succedant, ipseque Hippolytus Cardinalis præter æternæ retributionis præmium, nostram, & dictæ Sedis benedictionem, & gratiam exinde uberius consequi mereatur.

Capitulum S. Laurentii.

§. 4. Necnon dilectis filiis Capitulo, & clericis ipsius Ecclesie Sancti Laurentii, ut eidem Hippolyto Cardina- li, & Vicecancellario in omnibus, & per omnia pareant, & obediant, alioquin sententiam, sive pœnam, quam ritè tulerit in rebelles, ratam habebimus, & faciemus aucto- re Domino usque ad satisfactionem condignam in viola- biliter observari.

Officialesque Cancellaria participant.

§. 5. Ad omnes, & singulis ipsius Cancellariæ officia- libus, & aliis ad quos pertinet, ut ipsum Cardinalem Hippolytum ad dictum Vicecancellariatus officium reci- piant, & admittant, eique tanquam vero dictæ Romanæ Ecclesie Vicecancellario in omnibus ad officium ipsum spectantibus similiter pareant, & obediant, ac de juribus, obventionibus, & emolumentis consuetis integrè res- pondent. Non obstantibus constitutionibus, & c.

Dicitur P. A. 9. die 5. Julii.

Nulli ergo, & c. Si quis, & c. Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarnationis Do- minicæ milleesimo quingentesimo trigésimo secundo, die 3. Julii, Pontificatus nostri Anno nono.

XXXV.

Approbatio Congregationis Fratrum Minorum S. Francisci Strictioris Observantiæ nuper in- stitutæ, & ordinationes pro eorum bono re- gimine.

Alia ordinationes dedit Gregor. XIV. in constit. 55. Dum illius. Et jam Pius V. de domibus à Fratri- bus de Observantia eis assignandis sanctionem ediderat in const. 81. Injunctum. Deinde Clem. VIII. eosdem vero Regula B. Francisci non autem nova regula professores esse declaravit in sua const. 91. Ex injuncto. Et contra occupantes bona Monasteriorum eis concedendorum, pœnas infligit in alia ejus const. 100. Decet. Et tandem Magi- stri generalis, & aliorum Prælatorum de Obser- vantia auctoritatem super eis, eorumque appel- lationibus Paulus V. declaravit in alia const. 31. Postulat, ubi notabo. Prout eisdem traditis for- mam recipiendi Novitios prædictus Clem. VIII. in const. 106. Sanctissimus. Et declaravit etiam quando eis liceat habere organa, paramenta, & vasa pretiosa, in alia const. 84. Sanctissimus.

De totius autem Ordinis Sancti Francisci materia, plenè notavi sup. in const. 5. Hon. III. Solet.

Edita A. D. CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei: Ad perpetuam rei memoriam.

Præmium.

IN suprema militantis Ecclesie specula, licet immeriti, disponente Domino constituti, inter multiplices nobis ex debito Pastoralis officii incumbentes curas, illa potissimum premimur, ut qui sub voluntariæ paupertatis habitu militantes in humilitatis spiritu devotum, & sedulum Altissimo impendere satagunt famulatum, non so- lum ad id sublatis impedimentis intendant, verum etiam id eo ardentius efficiant, quo majores sibi viderint exhiberi commoditates. Et ex hoc fit, ut quæ antea ex ratio- nabilibus causis à prædecessoribus nostris ordinata vide- bantur, ea interdum reformemus, & in melius ordinemus, prout juxta temporum, & personarum qualitatem id in Domino conspicimus salubriter expedire.

Leo X. multos Frates uni- versis sub deno- minatione Re-

§. 1. Sanè postquam fel. rec. Leo Papa X. prædecef- sor noster, ex certis tunc expressis causis voluerat, & de- claraverat, sub nomine Reformatorum, ac purè, & simpli- Bullar. Mag. Tom. I.

ter Regulam B. Francisci Observantium, comprehendendos omnes, & singulos observantes, tam de familia, quam re- formatos sub Ministris, ac fratris Amadei de Colletaniis, Clarenis, de S. Evangelio, seu de Caputio, ac Discalceatos nuncupatos, aut alios similes quocumque alio nomine nuncuparentur, & Regulam B. Francisci hujusmodi purè & simpliciter observarent, ex quibus omnibus unum corpus insimul efficiens, eosdem ad invicem perpetuè univerat, ita quod deinceps, omnia diversitate nominum prædictorum, Fratres Minores S. Francisci Regularis Ob- servantiæ simul, vel disjunctivè nuncuparentur, & nun- cupari possent, & deberent. Omnesque, ut præfertur, uni- tos Generali, & Provincialibus Ministris, & custodibus dicti Ordinis, in quorum Provinciis, & Custodiis respe- ctivè morabantur, in omnibus, & per omnia, secundum Regulam eandem subijci deberent.

gularis Ob- servantia, ut supra in eius const. 32. etc.

§. 2. Cum nonnulli ipsius Ordinis professores, sicut fideli relatione percipimus, Spiritu sancto inflammati, ut beati Francisci alumni, & veri filii affectent Regulam ipsam beati Francisci purè, & plenè juxta illius literam, & declarationes bonæ mem. Nicolai III. ac Clemen- tis V. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorū firmiter observare: Nos, qui in sinceris eorum conscientis delectamur, quique ab ineunte ætate ad hujus Ordinis professores, & Ordinem ipsum singularem gestimus devotionis affectum, nunc autem ex communi cura Pas- toralis regiminis, quam immeriti sustinemus, ad ipsos faciendos dulcius, & gratiosis favoribus attentè profe- quendos tanto provocamur ardentius, quanto intenta mente frequentius cogitamus fructus uberes, quos ex Regulæ præfate arctiori Observantia ipsi Religioni, & toti universitati Ecclesie speramus proventuros. Atten- dentes etiã, quod in his, quæ animæ salutem respiciunt, ad vitandos gravantes remorsus, pars securior est tenen- da. Igitur tam pia, & ferventi Fratrum prædictorum in- tentione commoti, ad peragendum diligentius quod ab eisdem desideratur, studia nostra duximus convertenda.

Postea nonnulli fructus Regulam S. Francisci ob- servantia in maxi- mum animarum profectum.

§. 3. Habita igitur super his cum venerabilibus fra- tribus nostris S. R. E. Cardinalibus, ac aliis de ipso Or- dine ad plenum informati, matura deliberatione, de eo- rundem Cardinalium unanimi consilio, his nostris in perpetuum valitatis statuimus, & ordinamus, ac in virtu- te sanctæ obedientiæ districtius præcipiendo mandamus, Quod prædictis Fratribus dictam strictiorem Observan- tiam desiderantibus, per præfatos Generales, & Provin- ciales Ministros, cæterosque dicti Ordinis Prælatos, & quemlibet ipsorum, cui, vel quibus hæc nostræ, vel earum transumpta præsentatæ, vel præsentata fuerint, assignen- tur loca, quantum fieri poterit, contigua, quatuor, vel quinque, juxta numerum Fratrum eorundem. Et si in fu- turum plures Fratres voluerint se vitæ præcedentium conformare, & ab eis acceptati fuerint, nullus eos impe- dire possit. Sed Magister Provincia, cum Definitoribus in Provinciali Capitulo teneantur alia loca, quantum possibile fuerit contigua prædictis, eis assignare, & prio- ribus addere. Quæ quidem loca Fratres prædicti expro- priare possint superfluis, & pretiosis, & ea in utilia, & necessaria commutare, mediante Syndico à Nicolao Ter- tio prædecessore ordinato.

Hic idem præ- latorum eorum- modi assignari mandavit. Imò Pius V. duo in singulis locis, vix in eis assignari jus- sisse in const. 81. Et intelligi si sine idcirco, juxta bul. 54. Greg. XIII.

§. 4. Et Generalis ac Provinciales Ministri, & eorum Commissarii, non possint impedire prædictos à dicta strictiori Observantia ipsius Regulæ, juxta prædictas de- clarationes Nicolai, & Clementis. Nec à suo bono modo vivendi, quem inter se, pro dicta arctiori Observantia, ordinaverint. Nec etiam impediant, quin vilioribus, & repetitiis induantur. Et quin nudis pedibus ambulent. Sed, qui non poterint, portent calopodia, ut cæteris conformentur.

Minister Ge- neralis, & alii hinc strictio- rem observan- tiam impedi- re prohiben- tur.

§. 5. Forma autem habitus, & Caputii sit in certis Observantiæ Fratribus conformis.

Forma habi- tus sit consim- ilis.

§. 6. Volumus etiam, quod Fratres recipiendi, seu vestendi per Fratres in dicta strictiori Observantia vi- ventes, examinentur juxta Regulam, per Ministrum Pro- vincialem, & ab ipso cum consilio ipsorum acceptentur. Nec possint quicumque dicti Ordinis Prælati, sine præ- fatorum Fratrum consensu, ad loca prædicta mittere alios Fratres. Nec prædictos ab ipsis locis amovere, nisi ipsi petierint.

Recipiendi quamvis, ac vestendi, ut supra, 21. Pauli V. Postulat.

petierint. In Provincialibus verd Capitulis removeantur per Ministros Provinciales, & Definitores à locis prædictis, illi Fratres, quos Custos, ut infra eligendus, cum consensu majoris partis Vocalium dictorum locorum, duxerit amovendos.

Custodem habeant isti Reformati in singulis Provinciis.

§. 7. Insuper statuimus, quod prædicti Fratres, in dicta strictiori Observantia vivere volentes, habeant in singulis Provinciis, ubi fuerint, Custodem unum ex ipsis, quem sibi ipsi petierint, à Ministro Provinciali, vel ab eo, qui præest Capitulo, simul cum Definitoribus confirmandum, & assignandum.

Perfusus eius designatur.

§. 8. Qui habeat absolutam potestatem plenariè in hoc tantum, ut Fratres prædictos visitet, moneat, corrigat, ac manuteneat in dicta strictiori Observantia Regulæ, ordinationum, & gratiarum eis à nobis, & successoribus nostris, pro tempore existentibus Romanis Pontificibus, & prædictis Ministris Generalibus concessarum, & concedendarum in futurum, & in dicto suo bono vendi. Nec propter hoc impediatur Minister Provincialis, quin visitare possit eosdem, & corrigere delinquentes. Qui etiam Custos ire possit ad Capitulum Generale, cum Ministro Provincie, ad intimandum necessitates, & opportunitates dictorum Fratrum.

Vocales in Capitulis qui.

§. 9. Ordinamus etiam, quod Custos, Guardiani, & Discreti prædictorum locorum, vadant ad Capitula Provincialia, in quibus habeant vocem activam, & passivam, sicut ceteri vocales.

In Cap. qua peragenda.

§. 10. In quibus Capitulis Custos prædictus præsentet Ministro Provinciali, & Definitoribus Fratres idoneos ad officium Guardianatus. Ex quibus tantum fiant Guardiani supradictorum locorum. Possit etiam idem Custos infra annum, cum consensu majoris partis Conventus singuli remove Guardianum ab ejus officio, & alium substituere, quem Minister Provincialis confirmet.

Custodis officium triennio exploratur.

§. 11. Custos verd à Fratribus prædictis eligi, usque ad triennium. Quo custode infra annum decedente, Guardiani dictorum locorum alium, quem sibi viderint expedire, petant à Ministro, vel ejus Commissario confirmari, & assignari, quem Minister ipse, sive ejus Commissarius benigne confirmet, & assignet. Possit quoque dictus Custos, si Fratribus eisdem expediens visum fuerit, esse Guardianus unius dictorum locorum.

Observantia hujus bullæ præcipit Pat.

§. 12. Si igitur Ministri Provinciales, vel eorum Commissarii his prædictis contravenerint, sive alicui eorum, immediatè Fratres prædictorum locorum subiciantur Ministro Generali. Et si, quod absit, Minister Generalis prædictus eos impedire tentaverit, vel eis in præmissis, aut in aliquo præmissorum favere neglexerit, volumus præfatis Fratribus ad Apostolicam Sedem, & ad totius Ordinis Protectorem liberum patere recursum, à quo si quis eos impedire præsumperit, sententiæ excommunicationis, quam ex nunc prout ex tunc ferimus in his scriptis, illicd subiacere Auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & promulgamus.

Executores defuncti.

§. 13. Quocirca moderno, & pro tempore existenti Camera Apostolicæ generali Auditori, necnon universis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Ecclesiis Prælati, ac quibuscumque in dignitate Ecclesiastica constitutis, per Apostolica scripta mandamus, quatenus ipsi, & eorum singuli, præfentes nostras literas, & in eis contenta quæcumque ubi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte dictorum Fratrum supradictæ strictioris observantiæ, seu alicujus eorum, super hoc requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant eisdem omnibus, & singulis prædictis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper per quoscumque quavis auctoritate fungentes quomodolibet indebite molestari, vel quovis quæsito colore, vel ingenio, directè, vel indirectè perturbari, aut aliter quomodolibet inquietari. Contradictores quoslibet per censuras Ecclesiasticas, & alia juris opportuna remedia, appellatione postposita compefcendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Claufulas derogatorias apponit.

§. 14. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon ipsius Leonis Decimi, & quorumcumque aliorum prædecessorum nostrorum litem,

etiam Bullæ aureæ, Mari magno, vel aliis quibuscumque, dictique Ordinis statutis, privilegiis, & indultis, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, etiam in forma Brevis, etiam anno præfenti, vel sub quibuscumque verborum formis, solemnitatibus, clausulis, etiam insolitis, & quantumcumque fortissimis, dicto Ordini, vel quibuscumque Prælati ejusdem concessis, vel concedendis in futurum, etiam si tales forent, quod pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, mentio habenda foret, quibus omnibus, illorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum præfentibus infererentur, pro plenè & sufficienter expressis habentes, hæc vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Transumptis credi jubet.

§. 15. Cæterum, quia difficile foret præfentes literas ad quælibet loca, ubi opus fuerit, deferri, volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quod transumptis earundem manu Notarii publici signatis, ac alicujus Prælati Ecclesiastici sigillo munitis, ea prorsus fides, in judicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur, si præfentes originales literæ exhiberentur, & ostenderentur.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1532. 16. Kal. Decemb. Pont. nostri Anno nono.

D. P. An. die 16. No.

Extensio ad Fratres Jesuatos S. Hieronymi, omnium gratiarum, & indultorum Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini.

XXXVI.

Quinimo ista Congregatio gaudet privilegiis, & gratiis omnium Ordinum Mendicantium, ut in bulla 50. Pii V. Romanus, ubi notabo.

CLEMENS EPISCOPVS, Servus Servorum Dei. Dilectis filiis Congregationi S. Hieronymi Jesuatorum nuncupatis. Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Edict. An. 1532.

Sacra Religionis sinceritas in qua sub voluntariæ Spauptatis habitu militantes, in humilitatis spiritu devotum, & sedulum impenditis Domino famulatum, necnon pia vitæ, sub qua degitis, observantia promerentur, ut petitiones vestras quantum cum Deo possumus, grato admittentes affectu, vos condignis privilegiis decoramus, & gratiis.

Exordium.

§. 1. Sanè pro parte vestra nobis nuper exhibita petitio continebat, quod postquam fel. rec. Julius Papa II. prædecessor noster ex certis tunc expressis causis Fratres tam tunc existentes Congregationis Sancti Hieronymi Jesuatorum nuncupatorum, quam illam pro tempore ingredientibus, professionem per Religiosos Ordinis Sancti Augustini emitti solitam expresse emittere, & in eorum habitu, & statu, in quibus tunc existerant, remanere, ac sub eorum Regularibus institutis vivere tenerentur, statuerat, & ordinaverat, vos professionem per Religiosos Sancti Augustini hujusmodi emitti solitam, expresse emittere consuevistis. Quare pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut vobis propterea, omnibus, & singulis privilegiis, indulgentiis, prærogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis, Ordini Fratrum Eremitarum ejusdem Sancti Augustini concessis uti, potiri, & gaudere possitis, & debeatis concedere, ac alias vobis in præmissis opportunè providere, de benignitate Apostolica dignemur.

Congregatio supplicat in concessione gratiarum Ordinis Eremitarum S. Augustini, ut regulam præficeret.

§. 2. Nos igitur, ut divinis obsequiis eo attentius insistatis, quo ampliori Apostolicæ Sedis ubertate noveritis vos foveri, vos, & vestrum singulos à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à jure vel ab homine quavis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati estis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes, & absolutos fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati,

Hic amplius si ex gratiis immunitatis & indultis omnia Ordinis Fratrum Eremitarum S. Augustini eidem Congregationi communicantur.

Inclinati, vobis quod omnibus, & singulis privilegiis, indulgentiis, prerogativis, exemptionibus, immunitatibus, gratiis, & indultis Ordini Eremitarum Sancti Augustini hujusmodi, ac illius professoribus, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, in genere, etiam communicative per quoscumque Romanos Pontifices predecessores nostros, aut pro talibus habitos, ac Sedem prefatam hactenus quomodolibet concessis, ac in posterum concedendis, & quibus professores hujusmodi, tam in vita, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissionem, & injunctarum poenitentiarum relaxationem, aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, potiri, & gaudere poterunt quomodolibet in futurum, quae omnia ac si hic nominatim exprimerentur, pro expressis haberi volumus perpetuis futuris temporibus, utamini, potiamini, & gaudeatis, ac uti, potiri, & gaudere, necnon illorum omnium participes esse possitis & debeatis concedimus; ac privilegia, indulgentias, prerogativas, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta Ordini Fratrum Eremitarum ac illius professoribus hujusmodi, tam in spiritualibus, quam in temporalibus in genere, quam etiam communicative concessa, ut praefertur, ad vos, & Fratres vestros extendimus, & ampliamus, ac in vobis locum habere, & suum plenarium effectum in omnibus, & per omnia, absque ulla prorsus differentia fortiri debere, necnon privilegiorum, indulgentiarum, prerogativarum, exemptionum, immunitatum, gratiarum, & indultorum eidem Ordini Eremitarum, ac illius professoribus, ut praefertur, concessorum, originalibus literis, aut transumptis authenticis pro parte vestra, ac in favorem vestrum adducendis vel exhibendis indubiam, & eandem fidem, quae eis, si in favorem vestrum a Sede Apostolica emanassent, & vobis fuissent immediate concessa adhiberetur, in iudicio, & extra adhiberi debere decernimus, & declaramus.

Contrariis derogat.

Dat. P. A. 10. die 31. Jan.

Dat. Bononiae, Anno Incarnationis Dominicae 1532. Prid. Kal. Februarii, Pont. nostri Anno decimo.

XXXVII. Approbatio Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli Decollati, in communi viventium, triaue vota substantialia emittentium, in Diocesi Mediolanen. & sub Ordinarii obedientia degentium.

Istam Congregationem firmavit Paulus III. & sub Sedis Apost. protectione recepit, & circa ejus statum multa ordinavit, ut in ejus const. 5. Dudum, & Julius III. Conservatores cum amplis facultatibus dedit in ejus const. 10. Ad hoc.

Istis Clericis transitum ad alios Ordines certo modo prohibuit Greg. XIII. inf. in ejus const. 48. in specula, ubi hanc Congregationem S. Pauli Decollati appellat. Et ad processiones invitos non accedere decrevit idem Gregor. ut habetur in const. 5. Sixti V. Rationi. Qui Sixt. modum recipiendi Novitios eidem praescripsit in const. 77. Exigit.

Edita An. D. 1532. CLEMENS PAPA VII. Dilectis filiis Bartholomaeo Ferrario, & Ant. Maria Zacharia Presbyteris Mediolanen. & Cremonen.

Exordium.

*Quidam prohi-
viri quibus
religione vi-
care volentes,
supplicarunt
Papa pro li-
centia emit-
tendi tria vo-
ta substan-*

Vota per quae vos in humilitatis spiritu perennis vitae praemii digniores effici. vestraeque & aliorum animarum saluti consulere possitis, libenter ad exauditionis gratiam admittimus, eaque favoribus prosequimur opportunis.

§. 1. Exponi siquidem nobis fecistis, quod vos cum tribus aliis vestrae voluntatis sociis, ut liberius divinis beneplacitis insistere, & quae Dei sunt perquirere possitis, cupitis professionem trium votorum substantialium

Bullar. Mag. Tom. 1.

Religionis in manibus venerabilis fratris Archiepiscopi Mediolanen. seu ejus in spiritualibus Vicarii generalis emittente, & insimul in aliquo loco Civitatis, seu Diocesis Mediolanen. per vos eligendo morari, & permanere. Quare nobis fecistis humiliter supplicari, ut pia vestrae intentioni hujusmodi paternè annuere de benignitate Apostolica dignaremur.

*valla & in-
simul perman-
nendi.*

*Te vide quod
dixi in rubr.*

§. 2. Nos hujusmodi supplicationibus inclinati, vobis, & vestrum singulis, ut professionem ipsam in ejusmodi Archiepiscopi, seu Vicarii, qui verò de cetero ad vos converti voluerint, in alterius vestrum, seu Praepositi, vestrae Congregationis pro tempore existentis manibus, professionem trium votorum eorundem emittente, & insimul, sub obedientia tamen Ordinarii loco per eos eligendo cohabitare, ac in communi vivere.

*Qui postquam
licentiam eis
concedit, ad-
modo vivunt
in communi,
& sub obedien-
tia Ordinarii.*

§. 3. Necnon pro vestro, & rerum vestrarum salubri statuto, & directione, quaecumque statuta, & ordinationes rationabilia, & honesta, ac sacris canonibus non contraria condere, & ficere, illaque ut vobis pro temporum qualitate expedire videbitur, mutare, & in totum tollere, aliaque illorum loco de novo facere liberè, & licite valeatis.

*Imò vivunt
sub protectione
Sedis Apo-
stolicae non in
rubr.*

§. 4. Apostolicis, ac in Provincialibus, & Synodali- bus Conciliis editis, generalibus vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, ceterisque contrariis nequaquam obstantibus, Apostolica auctoritate tenore praesentium, de specialis dono gratiae concedimus, & Indulgentium eidem praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris.

*Et etiam con-
cedat statuta
pro eorum sa-
lubri statu.*

*Quibuscumque
quae non ob-
stantibus.*

Dat. Bononiae, sub annulo Piscatoris, die 18. Februarii 1533. Pont. nostri Anno decimo.

*Dat. P. A. 10.
die 17. Febr.*

Gratiae, & privilegia Congregationis Clericorum Regularium, qui Theatini nuncupantur. XXXVIII.

De institutione hujus Congregationis, aliisque ejus privilegiis, vide sup. in const. 11. Exponi, ubi notavi.

CLEMENS PAPA VII. Edita An. D. 1533. Venerabil. fratri Petro Episcopo Theatino, & dilectis filiis Presbytero Vicentino, & eorum Sociis, & successoribus, Clericis Regularibus nuncupatis.

Dudum pro parte vestra nobis exposito, &c.

*Hic Pont. con-
firmavit istam
Congregationem
suam.*

§. 1. Et deinde nobis etiam pro parte vestra exposito, quod vos sub trium votorum substantialium emissionem, vitam clericalem perducere, ac praedicationi verbi Dei, audentiae confessionum, & sacrae Theologiae, ac sacrorum Canonum studiis, ad vestrarum, & aliorum Christi fidelium animarum profectum, vacare decreveratis.

*Et eundem
Congregatio-
nis studii,
praedicationi-
bus, & con-
fessionibus vacare
jam acceperatis.
Hic ont. fa-
cultatem eorundem
Praepositi si-
per his dispo-
sandi, & e. de-
dit, in const.
quae hic non
habet.*

§. 2. Nos vestris etiam tunc supplicationibus inclinatis vobis, ut Superiores vestri, Praepositi nuncupati, pro tempore existentes, cum clericis, & sociis suis, qui in supradictis pietatis operibus, aut studio literarum sacrarum occuparentur, seu infirmitate, aut infirmorum curatione & ministerio pro tempore praepedirentur, super recitatione divinorum officiorum, ad hoc, ut ipsi occupati, vel impediti, certum Psalmorum per ipsos Superiores eis assignandorum non minus septem, aut sex, cum divisione, ac Orationem Dominicam septies, Symbolum Apostolorum bis, graviter autem aegrotantes, Orationem Dominicam semel, & Salutationem Anglicam septies in die recitando, septem horis canonicis, & toti divino officio satisfecisse censerentur, & cum quibusvis clericis, & sociis vestris in praeveniendo, vel postponendo, uniendo, vel decidendo, in communi, vel speciali horas canonicas, ac in breviandis, & protelandis lectionibus.

§. 3. Necnon super jejuniis etiam de praepcepto, etiam Quadragesimalibus, & cum concessione vespertini jentaculi, collationis nuncupati, & comestionis, etiam panis in eis licite & absque praeviaricatione faciendae dispensare possint per alias.

*Ac super je-
juniis.*

§. 4. Et postremo, ut vos, inter vos mutuas, seu etiam

MM in 3 alii

*Et absolutio-
ne in confes-
sionibus dan-
da a consu-
tu.*

alii sacerdotes saculares, vel regulares, a vobis de Superi-
riorum vestrorum, aut Sedis Apostolicæ licentia ad hoc
pro tempore eligendi vestras, ac vos eorum confessiones
audientes absolutionibus hac forma uti possitis & illi
possent, videlicet post Misereatur, &c. & Indulgentiam,
&c. Dominus noster JESUS CHRISTUS te absolvat, &
ego auctoritate ipsius, & beatorum Apost. Petri, & Pauli,
mihi concessa absolvo te ab omni vinculo excommuni-
cationis majoris, vel minoris; suspensionis & interdicti,
dispensato tecum in omni irregularitate, quam quomodo-
cumque incurristi, & restituo te sanctis Sacramentis Ec-
clesiæ, unionique & participationi fidelium, In nomine
Patris, & Filii, & Spiritus sancti, Amen. Iterum eadem
auctoritate, &c. per alias..... nostras in forma Brevis li-
teras, ad hoc, ut dicta forma in absolutionibus, non so-
lum cum sacerdotibus, sed etiam cum aliis clericis,
& laicis vestræ Congregationis pro tempore existentibus,
vobis pro tempore consistentibus, uti possitis, extendimus,
& ampliavimus, auctoritate Apostolica in perpetuum
concessimus, & indulgimus, prout in illis plenius
continetur.

*Et modo præ-
dicta confir-
mas. Et ab
omni superiori-
tate eximit.*

§. 5. Cum autem, sicut nobis nuper exponi fecistis, pro
præmissorum omnium subsistentia firmiori ea omnia per
nos innovari, & nonnulla alia pro felici hujusmodi vestri
propositi directione statui, & ordinari cupiatis, &
propterea nobis humiliter supplicari feceritis, ut vobis
super eis opportunè providere de benignitate Aposto-
lica dignemur. Nos qui fidelium omnium, & præsentium
sub paupertate, obedientia & castitate Altissimo fam-
ulantium votis, quantum cum Deo possumus, libenter
annuimus, vestrum institutum plurimum in Domino
commendantes, & approbantes, vestris in hac parte sup-
plicationibus inclinati, præmissa omnia, ac alia quæcum-
que per nos vobis hæcenus concessa, innovamus, vestrisque
piis votis, & desideriis, quæ circa infrascripta
omnia, & singula habere nobis exponi fecistis, ut sub
nostra, & hujus sanctæ Sedis Apostolicæ speciali prote-
ctione, & humili subjectione, ab omni alio Superiore peni-
tus liberi, & exempti, soli Romano Pontifici canonicè
intransi, & Superiorem vestro canonicè electo pro tempore
existentibus subditi, degere debeatis.

*Invenientes hæc
v. legioni in-
pl. ut votum
interditi r. li-
gi. nom.*

§. 6. Ac qui ad vestrum communem vivendi modum se
contulerint, & ad votorum professionem hujusmodi, modo,
& forma præmissis admissi fuerint, voto Religionis in
genere emisso, satisfecisse censentur, perpetuò concedimus.

*Superiores Or-
dines ad triennium
confirmari possunt.*

§. 7. Quodque singuli Superiores vestri, pro tempore
electi, finito triennio, quo confirmati fuerint, in alio
loco in superiores eligi, & ad aliud triennium ex tunc
immediatè sequens confirmari.

*Militum, &
carminum
ritus designa-
tur.*

§. 8. Ac tam ipsi, quam eorum socii pro tempore
existentes, ac vos ipsi vestimenta cum manicis super
pallium exercitis deferre. Ac tam circa vestimenta, quam
circa caeremonias in officiis Ecclesiasticis, reliquo vitæ
cultu, & victu servandas, cum moribus, & laudabilibus
consuetudinibus bonorum Clericorum Civitatis, vel
loci, in qua, seu quo vos, & eos pro tempore degere, vel
morari contigerit, convenire.

*Officialium
munus refer-
tur.*

§. 9. Ac sub singulis Præpositi Archipresbyterum,
qui in spiritualibus, & Archidiaconum, qui in tempora-
libus præsent, & vestrum curam habeat, ac Plebanum,
qui curam animarum vobis imminentem exerceat, eli-
gere valeatis.

*Mensa bene-
dicti in la mo-
nus datur.*

§. 10. Et omni tempore in benedictione mensæ Psal-
mum, Laudate Dominum omnes gentes, recitare, nec
ad alium Psalmum recitandum quoquo modo teneamini.

*Vocales in
Capitulo de-
signantur.*

§. 11. Quodque in Capitulis vestris, illi tantum, qui
ad id capitulariter admissi fuerint, vocem habeant, &
alii, ut præfertur non admissi, in eominimè intervenire,
aut vocem habere possint, etiam perpetuò statuimus, &
ordinamus.

*Privilegia &
gratia omni
Ordinum co-
c. duntur.
Tales sunt
se etiam dant*

§. 12. Ac insuper vobis, quod omnibus & singulis
privilegiis, indulgentiis, prærogativis, exemptionibus,
immunitatibus, gratiis, & indultis, quorumvis, etiam
Cisterciensium, & Cluniacensium Monachis, & alio-
rum, tam Mendicantium, quam non Mendicantium

Ordinum Fratibus, tam in spiritualibus, quam in tem-
poralibus, in specie, vel in genere, etiam communicati-
vè, per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores
nostros, & pro talibus habitos, ac Sedem Apostoli-
cam hæcenus quomodolibet concessis, & in posterum
concedendis, & quibus illi, tam in vita, quam in mortis
articulo, etiam circa peccatorum remissiones, & injun-
ctarum penitentiarum relaxationes, aut alias quomodo-
libet uti, potiri, & gaudere possunt, aut poterunt quo-
modolibet in futurum, quæ omnia ac si hic de verbo ad
verbum insererentur, præsentibus pro expressis haberi
volumus, perpetuis futuris temporibus utamini, potiamini
& gaudeatis, ac uti, potiri, & gaudere, necnon illo-
rum omnium participes esse possitis, & debeatis indul-
gemus. Ac privilegia, indulgentias, prærogativas, exem-
ptiones, immunitates, gratias, & indulta, Monachis, &
Fratibus prædictis, tam in spiritualibus, quam in tem-
poralibus, in specie, vel in genere, etiam communicati-
vè concessa, ut præfertur, ad vos extendimus, & ampliamus,
ac in vobis locum habere, & suum plenarium effe-
ctum sortiri debere decernimus, & declaramus.

*privilegia Sp-
cualis Jusu
Pio V. infr. in
const. 31.
Ad immar-
scibilem.*

§. 13. Non obstantibus constitutionibus, & ordina-
tionibus Apostolicis, ac vestris, & dictorum Ordinum,
etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis
firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæ-
terisque contrariis quibuscumque.

*Contrariis
rogatur.*

§. 14. Et insuper præsentium literarum transumptis,
manu Notarii publici subscriptis, & sigillo personæ
in dignitate Ecclesiastica constitutz munitis, plenam
ubique, tam in judicio, quam extra, & eandem prorsus fi-
dem haberi, quæ originalibus literis præstaretur, si exhi-
berentur.

*Transumptis
credatur.*

Dat. in Civitate nostra Bononiæ, sub annulo Piscato-
ris, die 7. Martii 1533. Pont. nostri Anno decimo.

*Dat. P. A. 10
die 7. Martii*

Contra impediētes quocumque modo executionem literarum Apostolicarum, eorumque
complices & fautores.

XXXIX.

Declarationem vide inf. in Greg. XIII. const. 19. Ad
Romani, ubi circa id Tridentini Concilii cap. 20.
sess. 24. interpretatur.

Contra prædictos habes etiam sup. const. Mart. V. num. 2.
Quod, & const. 17. Innocent. VIII. Officii, & const.
30. Leon. X. In Supremo, & quorannis Romani Pont.
in die Cænz Domini anathematis sententiam promul-
gant, ut videre est infra in Pauli V. const. 63. Pa-
storalis, §. 14. cum ibi indicandis.

CLEMENS EPISCOPVS, Editæ A. D.
SERVVS SERVORVM DEI: Ad perpetuam rei memoriam. 1533.

Romanus Pontifex, qui solet pro debito Pastoralis
officii alios in sua justitia confovere, non debet
suam, & Apostolicæ Sedis justitiam negligere, quare
nos ad ea debemus sollicitè intendere, per quæ nostra,
& ejusdem Sedis auctoritas conservetur, & quæ pro-
pterea à Rom. Pontific. prædecessoribus nostris providè
processisse comperimus, ut perpetuò firma & illibata
persistant, libenter Apostolico munimine roboramus, ac
alias nostræ provisionis remedium adjicimus, prout in
Domino conspiciamus salubriter expedire.

Exordium

§. 1. Sane licet olim bonæ memoriæ Urbanus Papa
Sextus in sua obedientia nuncupatus concesserit cer-
tis Prælatibus, ut in eorum civitatibus, & diocæsis
executio literarum Apostolicarum fieri non possit, nisi
literæ ipsæ eidem Prælatibus, aut eorum officialibus prius
exhibita, & per eos approbata forent; & eorundem
Prælatorum officiales ad in consuetudinem deduxissent;
Aliqui vero prætextu statutorum provincialium,
seu synodaliū etiam servassent, quod nullus literas
Apostolicas hujusmodi exequi auderet, nisi postquam
Prælati, seu officiales ipsi, per suas literas, quas Vidi-
mus, seu Placet nuncupabant, mandarent, & con-
cederent,

*Prælati. (Civitas
const. ipsi
non habes).
concessit quibusdam
Prælatibus, ut literas
Apost. sine
rum approbatione
non possint
eorum locis.*

Et quascumque ordinationes de iudiciis iurum Apostolicis ante eorum executionem damnet, & cassari mandet.

§. 9. Necnon quascumque constitutiones provinciales, & synodales de non exequendo literas Apostolicas sine placito Ordinariorum locorum, & nisi ipsæ literæ sint per eosdem Ordinarios, seu eorum Officiales, aut Sigilliferos, vel Commissarios visæ & admittæ in supradictis, & quibusvis aliis Ecclesiis, ac Civitatibus, diocesis, & Provinciis per totum Orbem terrarum constitutis, ut præfertur, editas, & factas, ac quomodolibet, etiam sub dicto colore obviandi falsitatibus, & fraudibus innovatis, motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine prædictis, cassamus, & annullamus, ac ex quibuscumque libris, ubi descriptæ reperiantur, penitus cassari, & deleri sub dictis pœnis mandamus.

Liberamque executionem præmissi iubet.

§. 10. Necnon de novo statuimus, & ordinamus, quod iudices, & executores in literis Apostolicis pro tempore deputati, ac notarii, & tabelliones super his requisiti, ipsas literas Apostolicas liberè, & sine alicujus personæ, cujuscumque Ecclesiasticæ vel mundanæ dignitatis fuerit, licentia, vel consensu exequi possint, & debeant. Et nihilominus universis Patriarchis, Archiepiscopis, Primatibus, Episcopis, locorum Ordinariis, eorum Officialibus, Sigilliferis, & Commissariis, ac aliis personis, tam Ecclesiasticis, quam sæcularibus, quavis auctoritate fulgentibus, necnon communitatibus civitatum, & universitatibus castorum, oppidorum, terrarum, & locorum, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub excommunicationis & anathematis pœna in eorum singulos, quam si contrafecerint, eo ipso, etiam absque alia declaratione desuper faciendâ, incurrant, à qua non nisi per nos, aut successores nostros canonicè intrantes, etiam prætextu quorumcumque privilegiorum Apostolicorum eis, etiam per nos quomodolibet concessorum, aut innovatorum, quæ eis quoad hoc nullatenus suffragari volumus, præterquam in mortis articulo constituti, & debita satisfactione prævia, absolvi possint, districtè præcipiendo mandamus, ne iudices, & executores literarum Apostolicarum, ac notarios, & tabelliones super his pro tempore requisitos, quo minus literas Apostolicas hujusmodi liberè, & absque eorum placito, licentia, & consensu exequatur, quovis modo impedire præsumant.

Contravenientibus pœnam imponit.

§. 11. Nos enim omnes illos, qui executionem literarum ipsarum Apostolicarum impediverint, seu impedientibus auxilium, consilium, vel favorem, directè vel indirectè, publicè vel occultè, aut quovis quæsito colore præsumperint, etiam si Patriarchali, Archiepiscopali, Primatiali, Episcopali, & quavis alia, Ecclesiastica vel mundana, etiam Imperiali, Regali, Reginali, Ducali, vel alia dignitate præfulgeant, per alias nostras literas in die Cœnæ Domini publicè lectas, excommunicavimus, & anathematizavimus, prout etiam tenore præsentium eos eidem excommunicationis, & anathematis sententiæ, à qua non nisi, ut præfertur, absolvi possint, subjacere, ac civitates, terras, castra, oppida, & loca, in quibus dicti inobedientes, & contrafacientes manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, Ecclesiastico supposito esse interdicto, tamdiu firmiter observando, donec ad cor reversi, interdicti hujusmodi relaxationem, debita satisfactione præmissa, meruerint à nobis, aut dictis successoribus nostris obtinere. Necnon omnes & singulas sententias, censuras, & pœnas, quas dicti Ordinarii, aut eorum Officiales contra hujusmodi iudices, & executores literarum Apostolicarum, aut illas impetrantes, seu notarios, & tabelliones propter executiones per eos factas, vel faciendas infixerunt, & promulgarunt, aut in futurum quomodolibet infligent, aut promulgabunt, irritas, & inanes, ac nullius roboris vel momenti existere, eisdem motu, scientia, auctoritate, & potestatis plenitudine decernimus & declaramus.

Executores quoque bullæ deponat, & fidei iuramentum reddat.

§. 12. Quocirca dilecto filio Curie causarum Cam. Apostolicæ generali Auditori, auctoritate, & tenore prædictis, motu simili committimus, & mandamus, ut, si, & quando, ac quoties de cætero ad ejus notitiam per delationem partis cujus interest, vel Fisci nostri, seu famam publicam, aut alias quovis modo deducatur, dictos Ordinarios, seu eorum Officiales, Sigilliferos, & Commissarios, aut quosvis alios, seu eorum aliquem dictis constitutionibus, ut præfertur, cassatis &

annullatis, adhuc pertinaciter uti, & illas ex eorum libris non delevisse, seu ipsos iudices, & executores literarum Apostolicarum, ac notarios, & tabelliones super his requisitos, quominus easdem literas Apostolicas liberè, & absque eorum placito, visione, vel admissione exequantur, quoquo modo impediant, seu impedientibus præmissis, aut alio quovis modo auxilium, consilium vel favorem præstent, habitis & receptis prius per eum desuper aliquibus probationibus ad instantiam partis, vel Fisci, vel etiam ex mero officio, etiam summarie, & extrajudicialiter, quantum sibi sufficere videbitur, eosdem Ordinarios, eorumque Officiales, & Sigilliferos, & Commissarios, ac quosvis alios in præmissis culpabiles, & eorum singulos, etiam nominatim, & in specie, ad instantiam partis, vel Fisci prædictorum, vel etiam ex suo mero officio, prout sibi videbitur magis expedire, vigore præsentium peremptorie moneat, & requirat, ac moneri & requiri faciat, etiam per edictum publicum in locis affigendum publicis, & partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis conjectura, quod ad ipsorum monitorum notitiam pervenire valeat, ad comparandum legitime coram eo infra terminum arbitrio suo eis præfigendum, per se, vel procuratores idoneos, & si sibi videbitur, quoad Officiales, & Sigilliferos, ac Commissarios, & alios inferiores, etiam personaliter, & non per procuratorem, sub privationis omnium & singulorum beneficiorum, & officiorum Ecclesiasticorum per eos obtentorum, & ad illa, & quævis alia obtinenda, & eorum officia, & alios quoscumque actus legitimos exercendum, inhabilitatis pœnis eo ipso, si non paruerint, incurrendis, se de præmissis legitime excusandum, & quoad Officiales, & Sigilliferos, ac Commissarios, aliter quam quod jussu dominorum suorum id fecerint, cum hoc casu teneantur nobis tanquam majori potestati obedire, non autem eorum dominis tanquam minori potestati nobis subjactæ, quo quidem termino elapso, & dictis monitis modo præmissis non comparentibus, vel etiam comparentibus, sed se non sufficienter, vel minus legitime excusantibus, eos omnes & singulos, etiam nominatim, & in specie, quacumque appellatione, vel exceptione remota, pro excommunicationis, & anathematizatis, ac civitates, castra, oppida, & loca in quibus manserint, & ad quæ eos declinare contigerit, similiter nominatim, & in specie pro interdictis ubique locorum, publicari & denunciari faciat, ipsoque Officialibus, Sigilliferis, & Commissariis, ac aliis inferioribus, in dictam privationis pœnam damnabiliter incidisse, & eorum beneficia, & officia, tanquam per privationem hujusmodi, tam de jure, quam de facto verè vacantia, à nobis & dicta Sede dumtaxat liberè impetrari posse, ac eos ad illa, & quævis alia beneficia, & officia Ecclesiastica obtinenda, ac eorum officia, & quoscumque alios actus legitimos exercendum, penitus inhabiles perpetuè fore, auctoritate nostra declaret, literasque desuper necessarias, & opportunas suo sub sigillo quibusvis petentibus det & concedat.

§. 13. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, necnon omnibus illis, quæ Bonifacius, Martinus, ac Leo prædecessores præfati in dictis suis literis voluerunt non obstare, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod interdicti, suspendi, vel excommunicari, aut eorum loca Ecclesiastico interdicto supponi non possint per literas Apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto hujusmodi mentionem. Quod quidem indultum decernimus eis, quacumque auctoritate muniti sint, contra præmissa in aliquo suffragari non posse, quominus ipsi hujusmodi sententiis, & pœnis subjaceant, & dicta loca Ecclesiastico interdicto supposita existant.

§. 14. Ut autem præsentibus literis ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus, eas in Cancellaria Apostolica publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi, & præfatum Auditorem lapsis duobus mensibus post publicationem hujusmodi, ad illarum executionem modo præmissis procedere posse decernimus & declaramus.

§. 15. Nulli

§. 15. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae approbationis, innovationis, cassationis, annulationis, statuti, ordinationis, declarationis, voluntatis mandatorum, & decretorum, infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentate praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum.

Dat. Romae apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo trigesimo tertio, quarto Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno undecimo.

Letta & publicata fuit anno & Pont. quibus supra, die 9. mensis Januarii.

XL. Approbatio Confraternitatum Rosarii B. MARIAE Virginis, & declaratio circa ejus recitationem, Indulgentiarumque extensio pro Confratribus.

Hoc diploma specialiter approbatum fuit à Paulo III. die 3. Novembri 1534. & à Julio III. 24. Augusti 1551. quarum literas de more praetermissi. Alii autem Pont. alia statuerunt pro augmento Rosarii, ejusque Confraternitatum, quas sibi indicavi supra in Six. IV. const. 18. Ea qua.

CLEMENS PAPA VII. Motu proprio, &c.

ET si temporalium cura nos sollicitè angat, tanto accuratius aciem considerationis extendere nos decet, quanto divina humanis, & perpetua temporalibus digniora cognoscimus.

§. 1. Considerantes igitur, quàm Religioni nostrae salubre, ac fructuosum fuerit Rosarii institutum, quantae exinde provenerint, & quotidie proveniant bona, quamobrem tum clerici, tum laici, tam masculi quam foeminae ad tantum devotionis fervorem deveniant, quod Deus, & ipsa Virgo ad cujus honorem fuit originaliter institutum, eisdem non solum gratis decorare, verum etiam miraculis & signis quamplurimis illustrare non dedignatur.

§. 2. Idcirco cum ad notitiam nostram deveniret, quod dicti Rosarii Confratres, & Sorores à fel. record. Sixto IV. & Leone X. praedecessoribus nostris, nedum confirmationem, & augmentum, sed & indulgentias quamplures, & privilegia non immeritò obtinere meruerint, prout per Apostolicas literas in forma Brevis expeditas nobis manifestissimè constat.

§. 3. Nos igitur eorum vestigiis inhaerendo, motu simili, ac eodem devotionis affectu divinitus excitati, dictam Confraternitatem, indulgentias, & privilegia omnia per praedecessores praefatos eidem Societati quomodolibet concessas & concessa approbamus, confirmamus, & roboramus, & firmum ac robur perpetuum habere volumus & intendimus.

§. 4. Sed quoniam Sixtus in literis praedictis, quas hic pro expressis haberi volumus, instituendo confirmavit, quod dicti Rosarii Confratres & Sorores ad consequendas, adipiscendas, & indulgentias praedictas integraliter obtinendas, & pro earum totali assecutione tenerentur & obligarentur semel in die, ad honorem Virginis integrum Psalterium beatæ Virginis perfecisse, propter quod nonnulli multitudine, ac negotiorum varietate impediti, hoc sibi difficillimum fore putantes, ab hujusmodi saepius retrahebantur, & in amore, ac eorum devotione tepescebant: ad aperiendum igitur caelorum semitas, & ut ferventiùs inducantur, quo exinde facilius animarum suarum salutem consequi speraverint, volumus & ordinamus, quod spatium unius diei ad spatium integræ hebdomadae amplietur & dilatetur, & quod in una die & una vice fortasse tenebantur, pro die dies, pro vice vices assignamus, & nihilominus illud idem

consequantur, ac si ritus antiquus integraliter servaretur.

§. 5. Et quia Leo Decimus ordinando instituit, ac benigne concessit, quod quilibet ex dictis Fratribus ubicumque existentibus, visitando quinque altaria cujuscumque Ecclesiae, vel unum aut duo quinquies, si quinque defuerint, eisdem indulgentias integraliter consequeretur, ac si omnes Almae Urbis stationes peregrinando circumiret, hoc idem auctoritate Apostolica, tenore praesentium approbamus & confirmamus, ac pro firmis & approbatis esse & haberi volumus & decernimus.

§. 6. Et quia nos decet religiones, & sanctorum patrum instituta potissimum ampliare, supradictis etiam addendo volumus, quod cum praefatus Sixtus Quartus omnibus praesentibus & futuris supranominatum Rosarium, in tres partes illud dividendo, id est in tres quinquagenas singulis diebus, pro qualibet quinquagena quinque annos, & totidem quadragenas misericorditer relaxaverit, ex Apostolica benignitate, ut praedicti Confratres ad hujusmodi devotionis opera ferventiùs inducantur, praeter hujusmodi indulgentias, omnibus Confratribus, & Confororibus praedictum Psalterium modo supra exposito, & per nos concessio recitantibus, annos duos verè indulgentiae concedimus.

§. 7. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis synodalibus, ceterisque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. Et ita motu proprio, ac ex certa animi deliberatione volumus & mandamus.

§. 8. Et cum absolute à censuris ad effectum praedictorum, & cum derogatione privilegiorum & indulgentiarum quorumcumque. Et quod litera expediri possint in forma brevis, vel sub plumbo, prout dictis confratribus videbitur opportunum.

Fiat. I.

Datum Romae apud sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, octavo Idus Maii, Anno undecimo.

Annulatio quarumcumque dispositionum, de beneficiis Ecclesiasticis Sedi Apostolicae reservatis obtentorum, contra formam concordatorum inter Sedem Apostolicam, & nationem Germanicam, à Principibus & Praelatis quibuscumque.

Ista concordata firmavit Nicol. V. ut supra in ejus const. 1. Ad sacram, ubi alia indicavi.

CLEMENS EPISCOPUS Servus Servorum Dei: Ad futuram rei memoriam.

Admonet nos incumbentis nobis pastoralis officii cura, ut non solum nobis, sed etiam cunctorum Christi fidelium, & praesertim Ecclesiasticarum personarum profectibus diligenter intenti, illorum occurramus dispendiis, & quae in eorum ipsorum praedictum sive noxam quavis etiam auctoritate prodidisse compertimus, salubriter reformemus.

§. 1. Sanè dudum ad nostram pervenit notitiam, qualiter nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, ac Ecclesiarum Praelati, nonnulli etiam Principes, & Domini temporales Inelytae Nationis Germanicae, post miserabilem Urbis direptionem, collationes & dispositiones beneficiorum Ecclesiasticorum, nobis & Sedi Apostolicae, etiam virtute Concordatorum inter Sedem & Nationem praefatas reservatorum, temerè usurpare praesumpserunt, ac collationes, & dispositiones nostras, & dictae Sedis de illis factas admittere contempserunt, nedum in nostrum & ipsius Sedis vilipendium, sed etiam in jurium nostrorum, & ejusdem Sedis, ac illorum, quibus de ipsis beneficiis providimus, aut in quorum favorem aliàs disposuimus, seu provideri & disponi mandavimus, grave praedictum. Et quamvis contra praesumptores & contemptores hujusmodi in bulla, quae quotannis in die Coenae Domini de more lecta fuit, declaraverimus, &

Approbat. Indulgentiarum Stationum Urbis Confratribus largiuntur à Leone X.

Auger. & ad. Indulgentiarum Confratribus.

Confr. & d. rogat.

P. subscr.

Papa alia. Subscr. post. clausula.

Dat. P. An. th. die 8. Maii.

XLI.

Edita An. 1534.

Exordium.

Praelati & Prin. spes usurabant. d. p. sui net. beneficiis contra f. r. Concordatorum.

& protestati fuerimus, quod in præmissis, & aliis quibuscumque juribus dictæ Sedi & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ undecumque & quomodocumque quæ sitis, seu quærendis, per quoscumque actus contrarios, aut quomodolibet præjudicantes, tacitos vel expressos, à nobis vel ab eadem Sede quomodolibet factos, vel faciendos, aut quemcumque temporis fluxum, vel patientiam, vel tolerantiam nostram, nobis aut eidem Sedi nullatenus præjudicari debere, aut quomodolibet posse: tamen, sicut non sine animi nostri merore intelleximus, nonnulli ex Archiepiscopis, Episcopis, Prælati, Principibus, & Dominis prædictis, adhuc à præmissis desistere non curarunt, nec de præsentibus curant, quinimò quod deterius est, ne provisiones Apostolicæ admittantur, per sua mandata etiam pœnalia prohibere non verentur, in animarum suarum grave periculum, & aliorum Prælatorum, ac Principum Catholicorum dictæ Nationis perniciosum exemplum, & scandalum plurimorum.

hic ideo rō. collatione beneficiorum facta contra formā dictarum Concordatorum irrita, & provisio mala fidei possessoris, & ad restitutionem fructuum teneri decernit.

§. 2. Nos igitur, qui à dictis concordatis, quæ olim Romanæ Ecclesiæ, & dictæ Nationis hominibus, pro ipsius Ecclesiæ unione, ac pace & tranquillitate inter Ecclesiam & Nationem prædictas, perpetuò solidandis, & conservandis laudata, conclusa, & acceptata fuerunt, nullatenus recedere intendimus, ne dicti præsumptores, & contemptores, aut per eos in dictis beneficiis intrusi, ex hujusmodi temeraria præsumptione gloriari valeant, neve ipsi intrusi ex adulterinis eorum titulis aliquem fructum reportent, nec illis quibus de beneficiis prædictis, per nos, aut dictam Sedem, seu ejus auctoritate provisum extitit, & in futurum providebitur, per alicujus temporis fluxum, seu aliquam patientiam, vel tolerantiam præjudicium fiat, aut factum censeatur, ex Pastoralis officii debito providere volentes, ac Concordatis prædictis firmiter inhærentes, motu proprio, & ex nostra matura deliberatione, ac certa scientia, auctoritate Apostolica, de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium declaramus præsentis collationes, & alias dispositiones de quibuscumque beneficiis Ecclesiasticis, cum cura & sine cura, nobis & dictæ Sedi, ut præfertur, reservatis, per Archiepiscopos, Episcopos, Prælatos, ac sæculares Principes, & dominos quoscumque dictæ Nationis, seu ad eorum præsentationem, vel nominationem, etiam per Ordinarios ipsorum beneficiorum collatores à tempore dictæ directionis citra contra tenorem & formam dictorum Concordatorum quomodolibet factas, & in posterum faciendas, personis quibus, aut in quarum favorem factæ sunt, aut in posterum fient, nisi sint per nos, aut nostra, vel dictæ Sedis auctoritate approbatæ, nullum titulum, vel colorem ipsa beneficia possidendi tribuisse, aut in futurum tribuere, sed & illis pro mala fidei possessoribus, & merè intrusis ab omnibus haberi, & censei, ac fructus per eos ex beneficiis hujusmodi perceptos & percipiendos, nullo unquam tempore suos facere, sed ad illorum restitutionem in utroque foro efficaciter obligatos esse, & ad illorum restitutionem, ad eorum quorum interest, seu etiam fisci nostri instantiam, omnibus viis juris, & remediis compelli posse & debere, & eos nullo unquam tempore beneficio regularum de annali & trienniali pacifico possessore gaudere potuisse, aut posse.

Provisio auctoritate Sedi Apostolicæ, juxta tenorem Concordatorum, jura quæcumque reservat, etiam agendi quomodocumque contra intrusos.

§. 3. Illis verò quibus eadem beneficia per nos, aut auctoritate nostra, vel dictæ Sedis tenore & forma Concordatorum hujusmodi servatis collata sunt, aut in futurum conferentur, vel commendabuntur, necnon Ecclesiis & locis Ecclesiasticis, ac Collegiis, quibus perpetuò, vel ad tempus eadem auctoritate upita sunt, aut in posterum unientur, ac omnibus illis qui in executione litterarum Apostolicarum eis concessarum per constitutiones, seu mandata Archiepiscoporum, Episcoporum, Prælatorum, Principum, vel Dominorum prædictorum, hætenus quomodolibet impediti fuerunt, aut in posterum impediuntur, dictas regulas, & quemcumque temporis fluxum seu patientiam, vel tolerantiam minimè obstare debere, quominus contra dictos, intrusos & intrudendos quocumque tempore judicialiter experiri valeant.

§. 4. Decernentes sic per quoscumque Judices &

Commissarios, quavis auctoritate fungentes, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & Palatii Apostolici causarum Auditores sententiari, interpretari, & judicari debere, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter sententiandi, interpretandi, & judicandi, facultate & potestate, ac irritum & inane, si secus super his, ab eis vel quibusvis aliis quavis auctoritate scienter vel ignoranter attentatum forsan est hætenus, aut in posterum contigerit attentari.

§. 5. Non obstantibus regulis, & aliis præmissis, aliisque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscumque. Ut autem præmissa ad omnium notitiam deducantur, volumus & mandamus præsentibus in Cancellaria Apostolica more solito publicari, & in quinterno ejusdem Cancellariæ describi.

§. 6. Præterea quia difficile foret præsentibus literas ad singula loca, in quibus de eis forsitan fides facienda foret deferre, eadem Apostolica auctoritate decernimus, quod ipsarum transumptis, manu alicujus notarii publici inde rogati subscriptis, & sigillo alicujus personæ Ecclesiasticæ in dignitate constitutæ munitis, ea prorsus in judicio & extra, & aliàs ubilibet fides indubitata adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si essent exhibitæ vel ostensæ.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, decreti & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit, indignationem Omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursum.

Dat. Romæ apud sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo trigésimo quarto, Kalend. Junii, Pontificatus nostri Anno undecimo.

Lecta & publicata fuit in Cancell. Apostolica die 13. Julii 1534.

PAULUS TERTIUS PONT. CCXXIV.
ANNO DOMINI MDXXXIV.

Paulus Tertius, Farnesius, Romanus, Alexander antea dictus, Episcopus Cardinalis Ostiensis, & Sacri Collegii Decanus. Creatus 7. Idus Octobris, coronatus 3. Nonas Novembris anno 1534. Vixit annos 15. dies 29. Creavit Cardinales 71. Obiit 4. Idus Novembris, Anno Domini 1549. in Basilica S. Petri conditus fuit. Vacavit sedes menses 2. dies 29.

Separatio